

JEDNOSTKOWY RAPORT ROCZNY

JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A.

---

za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku

Szanowni Państwo,

po ostatnich dwóch niewątpliwie trudnych dla Spółki latach, rok 2017 należał zdecydowanie do udanych. Po okresie dekonunktury na rynku węgla i koksu Spółka ponownie zaczęła generować zyski, co przełożyło się na osiągnięcie najwyższego od momentu debiutu JSW na warszawskim parkiecie zysku w wysokości blisko 2,5 mld zł.

Na tak wysoki wynik JSW wpływ miało wiele czynników. Dzięki korzystnym cenom na rynku węgla i stali, kontynuowaniu działań optymalizacyjnych oraz konsekwentnej realizacji programu restrukturyzacji rozpoczętego w 2016 roku, w ramach którego przekazaliśmy w 2017 roku do Spółki Restrukturyzacji Kopalń Kopalnię Krupiński, udało się nie tylko utrzymać stabilność finansową naszej Grupy Kapitałowej, ale nawet ją umocnić.

Poprawa sytuacji sprawiła, że ponownie zostaliśmy włączeni do indeksu WIG20 największych i najbardziej płynnych spółek na GPW w Warszawie, który jest dla nas motywacją do dalszego budowania wzrostu wartości Spółki. Najtrudniejszy okres tj. 2016 rok, udało się Spółce przetrwać dzięki świadomości, pełnej identyfikacji ze Spółką i poświęceniu, jakimi wykazali się Pracownicy, rezygnując z części swoich wynagrodzeń i przyczyniając się do oszczędności, które uratowały płynność JSW. Toteż dobre wyniki JSW w 2017 roku pozwoliły na wypłatę dodatkowych świadczeń dla naszych Pracowników oraz przywrócenie już w 2018 roku zawieszonych w czasie dekonunktury elementów wynagrodzenia, a także częściową, przedterminową spłatę zadłużenia z tytułu obligacji.

Pracownicy są kluczową wartością naszej Firmy. W imieniu własnym i całego Zarządu pragnę Wam raz jeszcze podziękować za głębokie zaangażowanie w dobro JSW, czego daliście wyraz poprzez rezygnację z części swojego wynagrodzenia na rzecz ratowania naszej Firmy i miejsc pracy. Jestem dumny, że możemy z Wami pracować i że w najtrudniejszych chwilach Firma może na Was liczyć.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom jakie stoją przed nami w kolejnych latach oraz wykorzystując potencjał technologiczny, utworzono spółkę JSW Innowacje, która stanowi zaplecze badawczo-rozwojowe dla całej Grupy Kapitałowej. Jej zadaniem jest ścisła współpraca ze środowiskami naukowymi w Polsce i za granicą, jak również koncentrowanie się na realizacji innowacyjnych prac badawczo-rozwojowych, wdrożenie których pozwoli na poprawę efektywności w naszej Grupie.

Ważną dla Spółki kwestią w 2017 roku było opracowanie i rozpoczęcie realizacji nowej Strategii Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. z uwzględnieniem Spółek Zależnych GK JSW na lata 2018-2030. Najważniejszym celem strategicznym naszej Grupy jest umocnienie pozycji wiodącego producenta i dostawcy węgla koksowego oraz koksu w Europie, jak również wzrost wartości całej Grupy. Cel ten będzie realizowany poprzez zwiększenie produkcji i sprzedaży węgla koksowego oraz dokonanie szeregu inwestycji i wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań zwiększających efektywność.

Istotnym elementem Strategii JSW jest zabezpieczenie dostępu do zasobów węgla koksowego poprzez inwestycje rozwojowe związane z udostępnieniem nowych złóż i poziomów wydobywczych. Strategia zakłada zwiększenie wydobycia i sprzedaży węgla do poziomu powyżej 18 mln ton netto w 2030 roku, stabilizację produkcji i sprzedaży koksu na poziomie powyżej 3,4 mln ton w latach 2018-2030 oraz zwiększenie udziału produkcji węgla koksowego w produkcji ogółem do poziomu powyżej 85% od 2020 roku.

Mamy świadomość, że Spółka działa na rynku, na którym występuje wysokie ryzyko zmienności cen węgla i koksu, dlatego też podjęliśmy decyzję o utworzeniu Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego, którego celem będzie wsparcie stabilizacyjne bieżącej płynności Spółki oraz utrzymanie ciągłości procesów operacyjnych i inwestycyjnych w okresie potencjalnej dekonjunkury.

JSW jako firma odpowiedzialna społecznie bierze aktywny udział w życiu społeczno-gospodarczym regionu. Realizuje działania, m.in. na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska naturalnego, podnoszenia bezpieczeństwa pracy i kwalifikacji pracowników. Naszym celem jest zmiana wizerunku i sposobu postrzegania Spółki przez otoczenie. Chcemy nie tylko tworzyć solidne podstawy na przyszłość, ale również unowocześniać górnictwo, dbając jednocześnie o wysokie standardy bezpieczeństwa.

Potwierdzeniem naszych wysiłków jest powrót JSW do prestiżowego grona spółek skupionych na warszawskim parkiecie w ramach indeksu RESPECT, czyli spółek zarządzanych w sposób zrównoważony i odpowiedzialny.

Podsumowując, ubiegły rok dla Spółki był szczególnie udany. Wierzymy, że w perspektywie najbliższych lat zwiększymy efektywność funkcjonowania Grupy i umocnimy pozycję wiodącego producenta i dostawcy węgla koksowego oraz koksu w sposób zapewniający wzrost wartości Spółki z uwzględnieniem oczekiwań Akcjonariuszy. Na początku 2016 roku notowania akcji JSW na warszawskiej giełdzie osiągnęły najniższy poziom w historii notowań, uzyskując wartość poniżej 9 zł za akcję. Poprzez ciężką pracę załogi JSW, wdrożenie trudnego, zakończonego sukcesem programu restrukturyzacji oraz pozytywne zmiany cen węgla, cena akcji JSW na koniec 2017 roku osiągnęła poziom bliski 100 zł. Rynek kapitałowy docenił nasz trud i wysiłek. To nasz wspólny sukces! W tym miejscu raz jeszcze pragnę podziękować wszystkim Pracownikom, a także Akcjonariuszom, Obligatariuszom, Inwestorom oraz Stronie społecznej za zaangażowanie, wsparcie, włożony trud i okazane zaufanie.

Z poważaniem,

Daniel Ozon
Prezes Zarządu JSW S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2017	2016	2017	2016
	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	okres od 01.01.2016 do 31.12.2016
<i>Dane dotyczące sprawozdania finansowego</i>				
Przychody ze sprzedaży	11 631 804,00	8 476 301,49	2 740 312,39	1 937 130,40
Zysk operacyjny	2 969 550,31	640 705,77	699 590,15	146 423,61
Zysk przed opodatkowaniem	2 986 309,44	423 668,65	703 538,40	96 823,06
Zysk netto	2 422 100,00	371 991,35	570 617,48	85 012,99
Całkowite dochody razem	2 434 536,18	382 861,20	573 547,29	87 497,13
Ilość akcji (w szt.)	117 411 596	117 411 596	117 411 596	117 411 596
Podstawowy i rozwodniony zysk na akcję (wyrażony w PLN / EUR na jedną akcję)	20,63	3,17	4,86	0,72
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 983 111,51	588 451,33	702 785,00	134 481,64
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 062 448,57)	122 257,70	(485 887,95)	27 940,15
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(720 858,52)	130 103,68	(169 825,55)	29 733,23
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	199 804,42	840 812,71	47 071,51	192 155,02
	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Aktywa trwałe	7 732 593,44	8 840 731,85	1 853 938,82	1 998 357,11
Aktywa obrotowe	4 190 420,17	2 720 048,68	1 004 680,09	614 839,21
Razem aktywa	11 923 013,61	11 560 780,53	2 858 618,91	2 613 196,32
Kapitał podstawowy	1 251 878,40	1 251 878,40	300 145,87	282 974,32
Razem kapitał własny	6 408 534,69	3 973 998,51	1 536 487,25	898 281,76
Zobowiązania długoterminowe	2 671 845,01	4 840 841,31	640 591,96	1 094 222,72
Zobowiązania krótkoterminowe	2 842 633,91	2 745 940,71	681 539,69	620 691,84
Razem zobowiązania	5 514 478,92	7 586 782,02	1 322 131,66	1 714 914,56

Zastosowane kursy EUR/PLN:

* Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono według kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy.

* Pozycje sprawozdania z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursu średniego euro będącego średnią arytmetyczną średnich kursów euro ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu sprawozdawczego.

	Kurs euro na dzień kończący okres sprawozdawczy	Średni kurs euro w okresie od 01.01. do 31.12.
2016	4,4240	4,3757
2017	4,1709	4,2447

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A.

---

za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku

Spis treści

SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	9
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
1.1. NAZWA, SIEDZIBA, PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	9
1.2. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI	9
2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI	10
2.1. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
2.2. NOWE STANDARDY, INTERPRETACJE I ICH ZMIANY	10
2.3. WPŁYW NOWYCH REGULACJI NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	12
3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	18
3.1. SEGMENTY OPERACYJNE	18
4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	21
4.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	21
4.2. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	22
4.3. POZOSTAŁE PRZYCHODY	22
4.4. POZOSTAŁE KOSZTY	23
4.5. PRZYCHODY/(KOSZTY) ZWIĄZANE Z PRZEKAZANIEM ZAKŁADÓW DO SRK	23
4.6. POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO.....	25
4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE.....	25
4.8. ZYSK/(STRATA) NA AKCJĘ	26
5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE OPODATKOWANIA	27
5.1. PODATEK DOCHODOWY	27
5.2. ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	28
6. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE ZADŁUŻENIA.....	30
6.1. KREDYTY I POŻYCZKI.....	30
6.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	31
6.3. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	33
6.4. UZGODNIENIE ZADŁUŻENIA.....	34
7. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	35
7.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	35
7.2. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	38
7.3. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH.....	40
7.4. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	43
7.5. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH.....	44
7.6. POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA.....	46
7.7. ZAPASY	47
7.8. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	48
7.9. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	50

7.10. KAPITAŁ WŁASNY	51
7.10.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY	51
7.10.2. KAPITAŁ Z TYTUŁU WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	52
7.10.3. ZYSKI ZATRZYMANE.....	52
7.10.4. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	52
7.11. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	53
7.12. REZERWY	57
7.13. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	61
8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH.....	63
8.1. WPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	63
9. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	64
9.1. KATEGORIE I KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	65
9.2. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	66
9.3. POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	67
9.4. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	68
9.5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	70
9.5.1. CZYNNIKI RYZYKA FINANSOWEGO	70
9.5.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM.....	76
10. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	77
10.1. POZYCJE WARUNKOWE	77
10.2. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO	79
10.3. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	79
10.4. WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA	81
10.5. ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	82
11. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU I ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	83

SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży	4.1	11 631,8	8 476,3
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	4.2	(8 478,7)	(7 075,6)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		3 153,1	1 400,7
Koszty sprzedaży	4.2	(302,1)	(368,6)
Koszty administracyjne	4.2	(409,5)	(368,2)
Pozostałe przychody	4.3	1 565,4	275,7
Pozostałe koszty	4.4	(1 080,7)	(301,5)
Pozostałe zyski/(straty) - netto	4.6	43,3	2,6
ZYSK OPERACYJNY		2 969,5	640,7
Przychody finansowe	4.7	133,2	5,5
Koszty finansowe	4.7	(116,4)	(222,5)
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM		2 986,3	423,7
Podatek dochodowy	5.1	(564,2)	(51,7)
ZYSK NETTO		2 422,1	372,0
Inne całkowite dochody, które będą podlegały przeklasyfikowaniu do wyniku netto:		16,1	2,9
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	7.10.2	19,9	3,6
Podatek dochodowy	5.1	(3,8)	(0,7)
Inne całkowite dochody, które nie będą podlegały przeklasyfikowaniu do wyniku netto:		(3,7)	8,0
Zyski/(straty) aktuarialne	7.11	(4,6)	9,8
Podatek dochodowy	5.1	0,9	(1,8)
INNE CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM		12,4	10,9
CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM		2 434,5	382,9
Podstawowy i rozwodniony zysk na akcję (wyrażony w PLN na jedną akcję)	4.8	20,63	3,17

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
AKTYWA			
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	7.1	4 869,5	5 542,9
Wartości niematerialne	7.2	75,3	78,2
Nieruchomości inwestycyjne	7.4	21,7	22,4
Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	7.5	1 837,1	1 950,1
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5.2	600,2	943,6
Pozostałe długoterminowe aktywa	7.6	328,8	303,6
RAZEM AKTYWA TRWAŁE		7 732,6	8 840,8
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	7.7	317,0	248,6
Należności handlowe oraz pozostałe należności	7.8	2 618,5	1 359,6
Nadpłacony podatek dochodowy		31,3	-
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	13,8	6,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7.9	1 209,8	1 105,0
RAZEM AKTYWA OBROTOWE		4 190,4	2 720,0
RAZEM AKTYWA		11 923,0	11 560,8

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	7.10.1	1 251,9	1 251,9
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną		905,0	905,0
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	7.10.2	(66,7)	(82,8)
Zyski zatrzymane	7.10.3	4 318,3	1 899,9
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY		6 408,5	3 974,0
ZOBOWIĄZANIA			
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Kredyty i pożyczki	6.1	7,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	792,6	1 529,3
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.11	413,6	447,6
Rezerwy	7.12	1 358,8	2 754,3
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	7.13	99,9	109,7
RAZEM ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		2 671,9	4 840,9
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Kredyty i pożyczki	6.1	2,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	63,4	67,1
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	-	8,3
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7.11	94,7	95,5
Rezerwy	7.12	101,7	178,5
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	7.13	2 580,8	2 396,5
RAZEM ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		2 842,6	2 745,9
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		5 514,5	7 586,8
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		11 923,0	11 560,8

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	1 251,9	905,0	(82,8)	1 899,9	3 974,0
Całkowite dochody razem:	-	-	16,1	2 418,4	2 434,5
- zysk/(strata) netto	-	-	-	2 422,1	2 422,1
- inne całkowite dochody	-	-	16,1	(3,7)	12,4
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	1 251,9	905,0	(66,7)	4 318,3	6 408,5
STAN NA 1 STYCZNIA 2016	1 251,9	905,0	(85,7)	1 519,9	3 591,1
Całkowite dochody razem:	-	-	2,9	380,0	382,9
- zysk/(strata) netto	-	-	-	372,0	372,0
- inne całkowite dochody	-	-	2,9	8,0	10,9
STAN NA 31 GRUDNIA 2016	1 251,9	905,0	(82,8)	1 899,9	3 974,0

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017	Za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Wpływy pieniężne z działalności operacyjnej	8.1	3 262,6	548,5
Odsetki zapłacone		(9,2)	(16,1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	9.4	(15,3)	2,7
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymane zwroty		(255,0)	53,4
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		2 983,1	588,5
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(642,2)	(777,6)
Nabycie wartości niematerialnych		(1,0)	(0,1)
Nabycie aktywów finansowych		(19,6)	(0,2)
Wpłata na nabycie certyfikatów inwestycyjnych	7.8	(1 450,0)	-
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		7,7	90,1
Sprzedaż aktywów finansowych		-	13,8
Sprzedaż spółki SEJ, WZK Victoria	7.5	-	721,8
Dywidendy otrzymane		4,6	69,7
Odsetki otrzymane		38,1	4,7
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(2 062,4)	122,2
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Otrzymane kredyty i pożyczki	6.4	10,0	-
Spląty kredytów i pożyczek	6.4	(1,0)	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych	6.4	-	300,0
Wydatki związane z emisją dłużnych papierów wartościowych		-	(22,2)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	6.4	(653,8)	(39,1)
Płatności związane z leasingiem finansowym	6.4	(29,6)	(47,9)
Odsetki zapłacone z działalności finansowej		(45,5)	(57,4)
Pozostałe przepływy netto z działalności finansowej		(1,0)	(3,3)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		(720,9)	130,1
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW		199,8	840,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		828,2	(12,7)
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1,4)	0,1
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	7.9	1 026,6	828,2

NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. NAZWA, SIEDZIBA, PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI

Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. („Spółka”, „JSW”) została utworzona w dniu 1 kwietnia 1993 roku. W dniu 17 grudnia 2001 roku JSW została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000072093 prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 271747631. Siedziba Spółki mieści się w Jastrzębiu-Zdroju, Aleja Jana Pawła II 4. Zgodnie ze Statutem, Spółka może działać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami. Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony. Akcje Spółki znajdują się w publicznym obrocie od 6 lipca 2011 roku.

Spółka jest Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej JSW („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”), która składa się z JSW i jej spółek zależnych zlokalizowanych na terenie Polski. Grupa ta sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Podstawowym przedmiotem działalności JSW jest wydobywanie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego oraz sprzedaż koksu i węglopochodnych. Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. jest największym producentem węgla koksowego typu hard. Od lat zajmuje kluczową pozycję na polskim i europejskim rynku węgla koksowego, za sprawą produkcji wysokiej jakości węgla koksowego oraz dzięki usytuowaniu działalności w sąsiedztwie jej głównych odbiorców. Spółka wydobywa również węgiel do celów energetycznych. JSW stanowi również centrum sprzedaży wszystkich produktów powstałych z węgla, tj. koksu i węglopochodnych, wyprodukowanych przez koksownie należące do Grupy Kapitałowej.

Obszar wydobywczy ulokowany jest w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. Spółka posiada wszelkie koncesje i umowy użytkowania górniczego niezbędne do eksploatacji węgla w kopalniach wchodzących w jej skład. Szczegóły koncesji posiadanych przez JSW, w tym złoża oraz obszary badań objęte koncesjami, są zaprezentowane w Punkcie 6.4. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Całość działań produkcyjnych, rozwojowych, inwestycyjnych i handlowych JSW jest ukierunkowana na utrzymanie w długim okresie pozycji lidera w produkcji węgla koksowego w Europie Środkowo-Wschodniej. Różnorodność oferowanych produktów węglowych i koksowych umożliwia realizację ich sprzedaży na rzecz wielu gałęzi przemysłu, co pozwala Spółce działać na wielu płaszczyznach i optymalnie zarządzać polityką handlową, dostosowując się do bieżących uwarunkowań rynkowych. Wobec wzrastających na całym świecie wymogów co do jakości produkowanego koksu, pozycja JSW na europejskim rynku węgla koksowego od kilku lat systematycznie rośnie. JSW posiada swoich stałych klientów, ugruntowaną pozycję na rynku oraz rozpoznawalną markę.

Spółka funkcjonuje w złożonym środowisku społeczno-ekonomicznym, a prace wydobywcze prowadzone są w trudnych warunkach geologiczno-górnich. W ostatnich latach JSW przeszła szereg przekształceń organizacyjnych, których podstawowym celem była optymalizacja kosztów funkcjonowania oraz podniesienie ogólnej sprawności zarządzania przedsiębiorstwem.

JSW w 2017 roku sprzedała 14,6 mln ton węgla, przy produkcji węgla na poziomie 14,8 mln ton węgla. Sprzedaż koksu wyniosła 3,5 mln ton. JSW jest jednym z największych pracodawców w Polsce. Łącznie w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. zatrudnionych jest ponad 20 tys. osób.

1.2. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

W ostatnich latach JSW przeszła szereg przekształceń organizacyjnych i działań restrukturyzacyjnych, których podstawowym celem była optymalizacja kosztów funkcjonowania oraz poprawa efektywności i rentowności działalności Spółki. Ze względu na poprawę sytuacji na rynkach węgla koksowego oraz koksu, a tym samym poprawę sytuacji finansowej JSW, Zarząd Spółki na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności Spółki w dającej się przewidzieć przyszłości.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze sprawozdanie finansowe Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Spółki jako Jednostki dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej JSW S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdania te są dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.jsw.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminu przekazania raportu rocznego Spółki i skonsolidowanego raportu rocznego Grupy Kapitałowej za rok 2017.

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej.

Prezentowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową JSW na dzień 31 grudnia 2017 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków i osądów, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Założenia i szacunki wynikają z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań odnośnie do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i osądy księgowe podlegają regularnej ocenie.

Istotne zasady rachunkowości oraz istotne wartości oparte na osądach i szacunkach zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do sprawozdania finansowego. Spółka stosowała zasady rachunkowości w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów sprawozdawczych.

2.2. NOWE STANDARDY, INTERPRETACJE I ICH ZMIANY

a) Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2017

Na niniejsze sprawozdanie finansowe miały wpływ następujące zmienione standardy, które weszły w życie od 1 stycznia 2017 roku:

Standard	Krótki opis zmian	Wpływ na sprawozdanie
Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień	Spółki są zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej, włączając w to zmiany wynikające z przepływów gotówkowych i bezgotówkowych.	Zmiana ma wpływ na sprawozdanie finansowe za rok 2017. Spółka prezentuje uzgodnienie stanów bilansowych zadłużenia z podaniem podziału na poszczególne rodzaje zmian. Uzgodnienie zadłużenia jest zaprezentowane w Nocie 6.4.

Poniżej wymienione zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2017 roku nie miały zastosowania dla sprawozdania finansowego JSW:

- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat,
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – zmiany do MSSF 12.

b) Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie wymienionych poniżej standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie.

Wskazane poniżej nowe standardy będą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe. Wpływ tych standardów na sprawozdanie finansowe JSW został przedstawiony w Nocie 2.3.

Standard	Krótki opis zmian	Data wejścia w życie *
MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	<p>Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). MSSF 15 ujednolica wymogi dotyczące ujmowania przychodów.</p> <p>Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie przekazania przyrzeczonych w umowie towarów lub usług na rzecz klienta, które ma miejsce wtedy, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tymi składnikami aktywów. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.</p>	1 stycznia 2018
MSSF 9 „Instrumenty finansowe”	<p>Standard zastępuje MSR 39. Standard ma zastosowanie retrospektywne, przy czym nie jest wymagane przekształcenie danych za okresy poprzedzające okres pierwszego zastosowania. Przekształcenie danych jest dozwolone tylko w przypadku, gdy jest to możliwe bez wykorzystania wiedzy aktualnej, a przekształcone sprawozdanie finansowe odzwierciedla wszystkie wymogi MSSF 9.</p> <p>Standard wprowadza następujące kategorie aktywów finansowych: wyceniane wg zamortyzowanego kosztu i wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.</p> <p>MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.</p> <p>Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych zostało przeniesionych do MSSF 9 w niezmiennych kształcie. Kluczową zmianą jest: (a) ujmowanie w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, oraz (b) ujmowanie jednorazowo w wyniku finansowym skutków renegocjacji warunków umów kredytowych, które nie skutkują wyłączeniem zobowiązania z ksiąg.</p> <p>W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślejsze dopasowanie rachunkowości zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.</p>	1 stycznia 2018
MSSF 16 „Leasing”	<p>Standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących umów leasingu. Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.</p>	1 stycznia 2019
Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	<p>Wyjaśnienia te nie zmieniają podstawowych zasad MSSF 15, ale raczej wyjaśniają, w jaki sposób zasady powinny być stosowane. Zmiany obejmują także dodatkowe przepisy przejściowe mające na celu zmniejszenie kosztów i złożoności dla podmiotów, kiedy po raz pierwszy zastosują nowy standard.</p>	1 stycznia 2018

* Okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania

Poniżej wymienione (zatwierdzone) zmiany standardów, które jeszcze nie weszły w życie, nie będą mieć wpływu na sprawozdanie finansowe JSW:

- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe,
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – zmiany do MSSF 1 i MSR 28,
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja i wycena płatności na bazie akcji.

c) Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różni się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania.

Poniżej wymienione (niezatwierdzone) standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Spółki lub nie będą mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Standard	Data wejścia w życie *
MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”	- **
MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	1 stycznia 2021

Standard	Data wejścia w życie *
Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem	Nie została określona
Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych	1 stycznia 2018
Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)”	1 stycznia 2019
Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”	1 stycznia 2018
Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”	1 stycznia 2019

* *Okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie, określone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), które po zatwierdzeniu przez UE mogą ulec zmianie.*

** *Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.*

Spółka zamierza zastosować ww. zmiany, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności, od momentu ich wejścia w życie.

2.3. WPŁYW NOWYCH REGULACJI NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

2.3.1. WPŁYW MSSF 15 NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Na datę niniejszego sprawozdania finansowego Spółka zakończyła prace nad analizą wpływu MSSF 15 na dzień pierwszego zastosowania tj. 1 stycznia 2018 roku. W pierwszym etapie prac Spółka dokonała szczegółowej analizy różnic pomiędzy MSSF 15 a dotychczas obowiązującymi zasadami w obszarze ujmowania przychodów z umów realizowanych przez JSW. Pozostałe etapy prac to zmiany w polityce rachunkowości oraz opracowanie ujawnień do sprawozdania finansowego.

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez przekształcania danych porównawczych, co oznacza, że łączny efekt pierwszego zastosowania standardu zostanie wprowadzony jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w 2018 roku.

Spółka przeanalizowała zrealizowane w 2017 roku umowy z kontrahentami, biorąc pod uwagę: moment przeniesienia na klienta kontroli nad przyrzeczonymi w umowie produktami, szacowanie wynagrodzenia zmiennego oraz identyfikację odrębnych zobowiązań do wykonania świadczeń w celu przypisania ceny transakcyjnej.

JSW realizuje głównie kontrakty dotyczące dostaw węgla, koksu i węglopochodnych, co stanowi ok. 99% łącznych przychodów ze sprzedaży. W kontraktach tych do określenia warunków dostawy wykorzystuje się międzynarodowe reguły handlu tzw. INCOTERMS (FCA, DAP, FOB). Umowy z kontrahentami zostały poddane analizie pod kątem kryterium identyfikacji zawartych w nich, przyrzeczonych na rzecz klienta zobowiązań do wykonania świadczeń, w celu identyfikacji wszystkich dóbr lub usług, bądź grupy odrębnych dóbr lub usług, których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

W oparciu o powyższe analizy, biorąc pod uwagę fakt, że moment przeniesienia kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami na klienta wskazany jest ściśle w każdej regule dostawy, stwierdzono że w większości kontraktów, moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzeczone w umowie dobra i usługi (usługi transportu) należy traktować jako jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie.

Dla określenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Niektóre umowy z kontrahentami zawierają zapisy o korektach jakościowych stanowiących podstawę do wyliczenia ostatecznej ceny sprzedaży, czy pewnych formach premiowania klienta, jednak prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części skumulowanych przychodów w przyszłości, jest niskie. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, nie uwzględnia się zatem kwoty wynagrodzenia zmiennego w cenie transakcyjnej. Ponowna ocena wynagrodzenia zmiennego powinna być dokonywana na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

W wyniku przeprowadzonej analizy, Spółka nie stwierdziła istnienia różnic pomiędzy MSSF 15 a dotychczas obowiązującymi standardami dotyczącymi przychodów, które mogłyby spowodować istotną zmianę stosowanego sposobu ujmowania przychodów z umów zrealizowanych z klientami.

W zakresie ujawnień Spółka zakłada możliwość dokonania modyfikacji dotychczasowych ujawnień w celu umożliwienia użytkownikom sprawozdań finansowych lepsze zapoznanie się z charakterem, kwotą, terminami uzyskania oraz niepewnością związaną z przychodami i przepływami pieniężnymi wynikającymi z umów z klientami. Konieczne będzie przedstawianie informacji ilościowych i jakościowych na temat istotnych subiektywnych osądów i zmian tych osądów w celu ustalenia, które przychody powinny być ujęte.

2.3.2. WPLYW MSSF 9 NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Na datę niniejszego sprawozdania finansowego Spółka zakończyła prace nad analizą wpływu MSSF 9 na dzień pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku. Główne pozostałe etapy prac: zmiany w polityce rachunkowości i instrukcjach księgowych, dostosowanie systemów księgowych do nowych wymogów, dostosowanie procesów tak, aby zdarzenia gospodarcze były rozpatrywane pod kątem wymogów MSSF 9 na moment zawarcia transakcji oraz opracowanie ujawnień do sprawozdania finansowego. W dalszej części Noty zawarto dane finansowe, które Spółka ocenia jako zgodne we wszystkich istotnych aspektach z wymogami MSSF 9.

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie będą ze sobą porównywalne, natomiast korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostaną wprowadzone 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Spółka podjęła decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, nie implementując tym samym wymogów rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSSF 9, do czasu zakończenia prac RMSR nad projektem zabezpieczeń w zakresie makro hedgingu.

W kolejnych częściach Noty 2.3.2. zostało przedstawione porównanie aktywów i zobowiązań wg MSR 39 oraz MSSF 9, podsumowanie wpływu wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny Spółki, a także zawarto wyjaśnienia poszczególnych korekt oraz dodatkowe informacje uzupełniające.

2.3.2.1. Porównanie aktywów i zobowiązań finansowych wg MSR 39 i MSSF 9

AKTYWA FINANSOWE:

Na dzień 01.01.2018	MSR 39				MSSF 9			Wpływ zmiany (Zwiększenie/ zmniejszenie)
	Zamortyzowany koszt	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczone	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez: wynik finansowy	inne całkowite dochody	
Udziały w innych jednostkach	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności handlowe	1 073,3	-	-	-	1 071,8	-	-	(1,5)
<i>wartość brutto</i>	1 083,1	-	-	-	1 083,1	-	-	-
<i>odpisy aktualizujące</i>	(9,8)	-	-	-	(11,3)	-	-	(1,5)
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	-	1 450,0	-	-	-	1 450,0	-	-
Lokaty bankowe	10,3	-	-	-	10,3	-	-	-
<i>wartość brutto</i>	10,3	-	-	-	10,3	-	-	-
<i>odpisy aktualizujące</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 520,7	-	-	-	1 520,4	-	-	(0,3)
<i>wartość brutto</i>	1 520,7	-	-	-	1 520,7	-	-	-
<i>odpisy aktualizujące</i>	-	-	-	-	(0,3)	-	-	(0,3)
Pochodne instrumenty finansowe	-	5,5	-	8,3	-	5,5	8,3	-
AKTYWA FINANSOWE	2 604,3	1 455,5	-	8,3	2 602,5	1 455,5	8,3	(1,8)

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE:

Na dzień 01.01.2018	MSR 39		MSSF 9	Wpływ zmiany
	Zamortyzowany koszt	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Zamortyzowany koszt	Zwiększenie/ (zmniejszenie)
Kredyty i pożyczki	9,0	-	9,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	856,0	-	856,0	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	55,7	55,7	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 935,0	-	1 935,0	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	2 800,0	55,7	2 855,7	-

2.3.2.2. Wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny

Na dzień 01.01.2018	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Przeklasyfikowanie pozycji z wycenianych w amortyzowanym koszcie lub koszcie do wycenianych w wartości godziwej dla:			-
- udziały w innych jednostkach	-	-	
Korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w amortyzowanym koszcie dla:			(1,8)
- należności handlowe	-	(1,5)	
- lokaty bankowe	-	-	
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	(0,3)	
Korekty podatku dochodowego		0,3	0,3
RAZEM	-	(1,5)	(1,5)

2.3.2.3. Szczegółowy opis korekt oraz dane uzupełniające

a) Korekty związane z klasyfikacją aktywów finansowych i wyceną do wartości godziwej

- Instrumenty kapitałowe (udziały w innych jednostkach)

Spółka posiada inwestycje w udziały nienotowanych spółek. Udziały te, zgodnie z MSR 39 zostały zaliczone do „aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży”, a Spółka, na bazie wytycznych MSR 39, wyceniała je na 31.12.2017 roku według kosztu (wartość księgowa 45 tys. zł).

Po przeprowadzonej analizie i dokonanej ocenie inwestycji w ww. spółkach przyjęto, że z uwagi na nieznaczące kwoty zaangażowania, a także brak istotnego znaczenia tego zaangażowania w modelu biznesowym zarządzania tymi instrumentami finansowymi, koszt stanowi ich wartość godziwą i nie ma konieczności korekty wyceny. Wg MSSF 9, aktywa te zostały zaliczone do wycenianych w wartości godziwej z odniesieniem skutków wyceny do wyniku finansowego.

- Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych

W dniu 29 grudnia 2017 roku JSW dokonała wpłaty w kwocie 1 450,0 mln zł tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego („Fundusz”). Na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonana wpłata na certyfikaty inwestycyjne została zaprezentowana jako pozostałe należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej JSW. Pozostała część wpłaty została dokonana w styczniu 2018 roku. Rozpoczęcie działalności inwestycyjnej Funduszu nastąpiło w dniu 6 lutego 2018 roku. Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych (analogicznie jak przyznane certyfikaty inwestycyjne w 2018 roku) zostały zaliczone do aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

b) Wycena do wartości godziwej – zaklasyfikowanie wg hierarchii wyceny

Tabela poniżej zawiera informacje o pozycjach wycenianych w wartości godziwej według hierarchii przewidzianej przez MSSF:

	Wycena do wartości godziwej (hierarchia)		
	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Udziały w innych jednostkach	-	-	-
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	1 450,0	-	1 450,0
Pochodne instrumenty finansowe	13,8	-	13,8
	1 463,8	-	1 463,8

Wycena należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych została ustalona na poziomie wpłaty dokonanej tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego.

c) Ustalenie odpisów aktualizujących metodą oczekiwanych strat i korekta z tego tytułu

Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących wymagały od jednostki oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i (w przypadku ich stwierdzenia) oszacowania odpisu aktualizującego w oparciu o planowane przepływy gotówkowe. MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie, przesłanki do stworzenia takiego odpisu. Standard przewiduje 3 stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości:

- Stopień 1 – salda dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy;
- Stopień 2 – salda dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania;
- Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

W odniesieniu do należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, standard wymaga zastosowania uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu. Spółka zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zaliczono do Stopnia 3. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe Spółka zaklasyfikowała do Stopnia 1.

Klasyfikacja do poszczególnych Stopni oraz ustalenie odpisów i porównanie ich do odpisów zgodnych z MSR 39 zawarto w tabeli poniżej:

Na dzień 01.01.2018	Wycena w zamortyzowanym koszcie (klasyfikacja pod względem utraty wartości)			
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość brutto	1 531,0	1 073,3	9,8	2 614,1
Należności handlowe	-	1 073,3	9,8	1 083,1
Lokaty bankowe	10,3	-	-	10,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 520,7	-	-	1 520,7
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	(0,3)	(1,5)	(9,8)	(11,6)
Należności handlowe	-	(1,5)	(9,8)	(11,3)
Lokaty bankowe	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(0,3)	-	-	(0,3)
Wartość bilansowa (MSSF 9)	1 530,7	1 071,8	-	2 602,5
Porównanie wielkości odpisów wg MSSF 9 i MSR 39				
Zgodnie z MSR 39 (tylko należności handlowe)	-	-	9,8	9,8
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla należności handlowych	-	1,5	-	1,5
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla lokat bankowych	-	-	-	-
Zwiększenie/(zmniejszenie) – dla środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	0,3	-	-	0,3

Na dzień 01.01.2018	Wycena w zamortyzowanym koszcie (klasyfikacja pod względem utraty wartości)			
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
RAZEM zgodnie z MSSF 9	0,3	1,5	9,8	11,6

▪ **Odpis aktualizujący na należności handlowe**

Dotychczasowe zasady rachunkowości, należności przeterminowane i odpisy na należności handlowe zawarto w Nocie 7.8, oraz informacje na temat ryzyka kredytowego w Nocie 9.5.1. Analizę należności handlowych dokonano dla wyodrębnionych trzech grup należności tj. dla należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów, którzy mają udział w przychodach za 2017 rok powyżej 2,5%, dla należności węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach poniżej 2,5% oraz dla należności pozostałych.

Dla należności pozostałych (za wyjątkiem tych, które są analizowane indywidualnie jako nieobsługiwane), przeprowadzono analizę portfelową i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności w oparciu o wskaźnik niewypełnienia zobowiązania ustalony na podstawie danych historycznych za lata 2015-2016.

Analizę należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach powyżej 2,5% przeprowadzono indywidualnie dla każdego kontrahenta w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów oraz o publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności i obliczono oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, średni termin wymagalności dla portfela należności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku.

Analizę należności handlowych węglowo-koksowych od kontrahentów z udziałem w przychodach poniżej 2,5% przeprowadzono na podstawie wyliczonego średnioważonego prawdopodobieństwa niewypłacalności dla portfela i obliczono oczekiwaną stratę dla tego portfela w oparciu o te prawdopodobieństwo, średni termin wymagalności oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku.

Należności handlowe podlegają zabezpieczeniu - wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku ubezpieczeniu podlegało 5,4% należności handlowych JSW, ponadto zabezpieczonych w postaci weksla in blanco było 7,8% oraz w formie akredytywy było 5,6% należności handlowych JSW.

Łączny odpis aktualizujący na należności handlowe został ustalony na poziomie 1,5 mln zł. W stosunku do należności nieobsługiwanych, analizowanych indywidualnie pozostawiono odpis w wysokości 100% wartości na niezmiennym poziomie 9,8 mln zł.

▪ **Odpis aktualizujący na środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe**

Spółka przeprowadziła szacunek odpisów na środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe, w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów banków, w których utrzymywane są środki pieniężne oraz publicznie dostępne informacje agencji ratingowych dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności i obliczono oczekiwaną stratę w oparciu o te prawdopodobieństwa, horyzont ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz w oparciu o oczekiwaną stopę odzysku. Odpis z tytułu utraty wartości został ustalony indywidualnie dla każdego salda dotyczącego danej instytucji finansowej. Łączny odpis aktualizujący na środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe został ustalony na poziomie 0,3 mln zł.

d) Wpływ korekt opisanych w punktach (a) – (c) na podatek odroczoney

Podatek odroczoney od korekt opisanych powyżej zostanie ujęty w zyskach zatrzymanych.

2.3.3. WPŁYW MSSF 16 NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Spółka dokonała wstępnej analizy umów spełniających kryteria leasingu wg definicji zawartej w MSSF 16. Na dzień 31 grudnia 2017 roku ocenia się, iż znacząca ilość umów leasingu (operacyjnego i finansowego), a także umów najmu, dzierżawy (głównie kombajnów ścianowych i chodnikowych oraz maszyn górniczych, a także środków transportu) oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów, których stroną jest Spółka, może zostać zakwalifikowana do umów leasingu w rozumieniu MSSF 16.

Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania standard będzie mieć istotny wpływ na zwiększenie wartości aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Nastąpi rozpoznanie nowego składnika aktywów – prawa do użytkowania przedmiotu leasingu – oraz nowego zobowiązania – zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu.

W celu oceny potencjalnego wpływu nowego standardu na sprawozdanie należy zapoznać się z wartościami minimalnych przyszłych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego oraz opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów, które zostały przedstawione w Nocie 10.2. Wartości te stanowią przybliżony szacunek, o ile zwiększyłyby się zobowiązania gdyby MSSF 16 został zastosowany na dzień 31 grudnia 2017 roku. Ujęte aktywa i zobowiązania wg MSSF 16 będą jednak odmiennie rozliczane niż to wynika z dotychczas obowiązujących zasad rozliczania leasingu operacyjnego. Aktywa z tytułu leasingu będą dalej rozliczane liniowo, a zobowiązania będą rozliczane efektywną stopą procentową, co spowoduje zwiększenie obciążeń w początkowych okresach po zawarciu umowy i zmniejszanie się ich wraz z postępem czasu.

Spółka nie zakończyła jeszcze szczegółowej analizy wpływu na sprawozdanie finansowe. Taka analiza zostanie przeprowadzona w okresie 2018-2019.

3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

3.1. SEGMENTY OPERACYJNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
<p>Spółka prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Organizacja i zarządzanie Spółką odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów oraz rodzaj działalności produkcyjnej.</p> <p>W wyniku analiz kryteriów agregacji oraz progów ilościowych wydzielono w sprawozdaniu finansowym Spółki następujące segmenty operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Węgiel – który obejmuje wydobycie i sprzedaż węgla kamiennego; • Koks – który obejmuje sprzedaż koksu oraz węglopochodnych; • Pozostałe segmenty – które obejmują działalność Spółki, a które nie wchodzi w zakres wymieniony w ww. segmentach, m.in. sprzedaż usług itp. <p>Zarząd JSW zidentyfikował segmenty operacyjne na podstawie sprawozdawczości finansowej Spółki. Informacje pochodzące z tej sprawozdawczości są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji strategicznych w Spółce.</p> <p>Organem podejmującym kluczowe decyzje w Spółce jest Zarząd JSW. Miarą wyniku finansowego poszczególnych segmentów operacyjnych Spółki analizowaną przez Zarząd jest zysk/strata operacyjny/a segmentu ustalony/a według zasad MSSF.</p> <p>Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi są wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w wyniku finansowym.</p> <p>W wyniku finansowym poszczególnych segmentów nie są zawarte przychody i koszty finansowe.</p>

INFORMACJE O SEGMENTACH DLA CELÓW SPRAWOZDAWCZYCH

	Węgiel	Koks	Pozostałe segmenty	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017				
Łączne przychody ze sprzedaży segmentu	7 906,8	3 626,4	98,6	11 631,8
Zysk brutto ze sprzedaży segmentu	2 984,4	159,4	9,3	3 153,1
Zysk operacyjny segmentu	3 001,4	71,7	* (103,6)	2 969,5
Amortyzacja	(680,9)	-	-	(680,9)
INNE ISTOTNE POZYCJE NIEPIENIĘŻNE:				
- Utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(759,1)	-	-	(759,1)
- Utworzenie odpisu aktualizującego akcje JSW KOKS	-	-	* (113,4)	(113,4)
- Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników KWK Krupiński przeniesionych do SRK	50,1	-	-	50,1
- Rozwiązanie rezerw w związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK	116,2	-	-	116,2
- Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	51,2	-	-	51,2
- Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	1 249,2	-	-	1 249,2
AKTYWA SEGMENTU RAZEM, W TYM:	8 770,5	329,8	11,5	9 111,8
Zwiększenia aktywów trwałych (innych niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu podatku odroczonego)	880,6	-	-	880,6

* Odpis aktualizujący akcje JSW KOKS został rozpoznany w Segmencie „Pozostałe segmenty”.

	Węgiel	Koks	Pozostałe segmenty	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016				
Łączne przychody ze sprzedaży segmentu	5 788,1	2 596,8	91,4	8 476,3
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży segmentu	1 195,2	194,0	11,5	1 400,7
Zysk/(strata) operacyjny/a segmentu *	662,5	29,8	* (51,6)	640,7
Amortyzacja	(655,6)	-	-	(655,6)
INNE ISTOTNE POZYCJE NIEPIENIĘŻNE:				
- Utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(92,1)	-	-	(92,1)
- Utworzenie odpisu aktualizującego akcje WZK Victoria	-	-	* (64,0)	(64,0)
- Utworzenie rezerwy na przewidywane straty z tytułu niezrealizowanych umów	(52,7)	-	-	(52,7)
- Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze – transfer pracowników Jas-Mos do SRK	86,8	-	-	86,8
- Rozwiązanie rezerw w związku z przekazaniem Ruchu Jas-Mos do SRK	79,3	-	-	79,3
AKTYWA SEGMENTU RAZEM, W TYM:	8 076,5	265,8	14,4	8 356,7
Zwiększenia aktywów trwałych (innych niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu podatku odroczonego)	814,2	-	-	814,2

* Odpis aktualizujący akcje WZK Victoria został rozpoznany w Segmencie „Pozostałe segmenty”.
Wynik na sprzedaży spółki SEJ i spółki WZK Victoria został rozpoznany w Segmencie „Pozostałe segmenty”

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie wyników segmentów (zysku operacyjnego) z zyskiem przed opodatkowaniem:

	2017	2016
ZYSK OPERACYJNY	2 969,5	640,7
Przychody finansowe	133,2	5,5
Koszty finansowe	(116,4)	(222,5)
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM	2 986,3	423,7

AKTYWA SEGMENTÓW

Kwoty łącznych aktywów są wycenione w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Aktywa te są alokowane zgodnie z przedmiotem działalności segmentu i według fizycznej lokalizacji danego składnika majątku.

Aktywa Spółki znajdują się na terenie Polski.

Poniżej przedstawione jest uzgodnienie aktywów segmentów z aktywami ogółem:

	31.12.2017	31.12.2016
AKTYWA SEGMENTÓW	9 111,8	8 356,7
Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	1 837,0	1 950,1
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	600,2	943,6
Pozostałe długoterminowe aktywa	328,9	303,6
Nadpłacony podatek dochodowy	31,3	-
Pochodne instrumenty finansowe	13,8	6,8
RAZEM AKTYWA WEDŁUG SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	11 923,0	11 560,8

INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według siedziby kraju kontrahenta, który dokonuje zakupu:

	Nota	2017	2016
Sprzedaż na terenie Polski, w tym:			
Węgiel		6 653,6	5 035,5
Koks		546,8	461,1
Pozostałe segmenty		97,7	91,0
RAZEM SPRZEDAŻ NA TERENIE POLSKI		7 298,1	5 587,6
Sprzedaż poza Polskę, w tym:			
Kraje Unii Europejskiej, w tym:		4 184,2	2 825,0
Węgiel		1 253,2	752,6
Koks		2 930,2	2 072,0
Pozostałe segmenty		0,8	0,4
Kraje europejskie poza Unią Europejską, w tym:		104,1	63,7
Koks		104,1	63,7
Pozostałe kraje, w tym:		45,4	-
Koks		45,3	-
Pozostałe segmenty		0,1	-
RAZEM SPRZEDAŻ POZA POLSKĘ, w tym:		4 333,7	2 888,7
Węgiel		1 253,2	752,6
Koks		3 079,6	2 135,7
Pozostałe segmenty		0,9	0,4
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	4.1	11 631,8	8 476,3

Przychody ze sprzedaży – podział geograficzny według kraju kontrahenta, który dokonuje zakupu:

	2017	2016
Polska	7 298,1	5 587,6
Niemcy	1 665,0	1 235,2
Austria	1 166,6	730,0
Czechy	929,8	576,4
Słowacja	303,2	181,7
Hiszpania	70,1	54,6
Norwegia	104,1	63,6
Brazylia	45,3	-
Pozostałe kraje	49,6	47,2
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	11 631,8	8 476,3

INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku przychody z tytułu sprzedaży do dwóch klientów przekroczyły dla każdego z nich pojedynczo poziom 10% przychodów ze sprzedaży Spółki. Przychody ze sprzedaży do jednego z nich wyniosły 2 554,5 mln zł, do drugiego 2 923,7 mln zł. Przychody ze sprzedaży do tych klientów zostały ujęte w segmencie Węgiel oraz w segmencie Koks. Klientami tymi byli: kontrahent zewnętrzny oraz spółka zależna od JSW.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku przychody z tytułu sprzedaży do dwóch klientów przekroczyły dla każdego z nich pojedynczo poziom 10% przychodów ze sprzedaży Spółki. Przychody ze sprzedaży do jednego z nich wyniosły 1 813,9 mln zł, do drugiego 2 108,6 mln zł. Przychody ze sprzedaży do tych klientów zostały ujęte w segmencie Węgiel oraz w segmencie Koks. Klientami tymi byli: kontrahent zewnętrzny oraz spółka zależna od JSW.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

PRZYCHODY

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług w zwykłym toku działalności Spółki, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Spółka ujmuje przychody, gdy kwotę przychodów można ustalić w wiarygodny sposób, koszty poniesione w celu uzyskania przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, gdy Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności oraz gdy prawdopodobne jest, że Spółka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne. Uznaje się, że wartości przychodów nie można wiarygodnie zmierzyć, dopóki nie zostaną wyjaśnione wszystkie zdarzenia warunkowe związane ze sprzedażą. JSW opiera swoje szacunki na wynikach historycznych, uwzględniając typ klienta, rodzaj transakcji oraz szczegóły konkretnych umów.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, ujmuje się w momencie dostawy przez Spółkę produktów do odbiorcy. Dostawa następuje w momencie przeniesienia na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z praw własności do produktów, towarów i materiałów zgodnie z warunkami dostaw zawartymi w umowach sprzedaży. Przychody ze sprzedaży wykazuje się na podstawie cen określonych w umowach sprzedaży, po pomniejszeniu o szacowane rabaty i inne zmniejszenia sprzedaży.

JSW realizuje głównie kontrakty dotyczące dostaw węgla, koksu i węglopochodnych. W kontraktach tych do określenia warunków dostawy wykorzystuje się międzynarodowe reguły handlu tzw. INCOTERMS (w większości przypadków są to: FCA, DAP, FOB), które określają moment przekazania dóbr, prawa własności i ryzyka na nabywcę.

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się w momencie zrealizowania danej usługi na dzień kończący okres sprawozdawczy.

KOSZTY

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

JSW prowadzi pełną ewidencję kosztów, czyli ujmowanie kosztów zarówno w układzie rodzajowym, jak i w układzie według typów działalności. Spółka prezentuje podział kosztów ujętych w wyniku finansowym w układzie kalkulacyjnym.

4.1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

	2017	2016
Sprzedaż węgla	7 906,8	5 788,1
Sprzedaż koksu	3 361,9	2 400,8
Sprzedaż węglopochodnych	264,5	196,0
Pozostała działalność	98,6	91,4
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	11 631,8	8 476,3

Spółka koncentruje swoją działalność głównie na terenie Polski. Przychody ze sprzedaży poza granicę Polski w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku wyniosły 4 333,7 mln zł, co stanowi 37,3 % całości przychodów ze sprzedaży (w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku: 2 888,7 mln zł – 34,1%).

4.2. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	2017	2016
Amortyzacja	680,9	655,6
Zużycie materiałów i energii, w tym:	983,8	1 002,7
- zużycie materiałów	623,6	611,6
- zużycie energii	360,2	391,1
Usługi obce	1 663,0	1 579,0
Świadczenia na rzecz pracowników	2 732,4	2 315,1
Podatki i opłaty	105,2	131,4
Pozostałe koszty rodzajowe	21,0	(1,6)
Wartość sprzedanych materiałów i towarów	3 683,6	2 459,2
- w tym: wartość sprzedanego koks i węgl pochodnych	3 467,0	2 441,0
RAZEM KOSZTY RODZAJOWE	9 869,9	8 141,4
Koszty sprzedaży	(302,1)	(368,6)
Koszty administracyjne	(409,5)	(368,2)
Wartość świadczeń i rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne oraz wyrobisk ruchomych	(573,1)	(422,8)
Zmiana stanu produktów	(106,5)	93,8
KOSZT SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, MATERIAŁÓW I TOWARÓW	8 478,7	7 075,6

4.3. POZOSTAŁE PRZYCHODY

	Nota	2017	2016
Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	7.12	1 249,2	-
Przychody związane z przekazaniem Zakładów do SRK dotyczące:	4.5	225,8	122,3
- rozwiązania rezerw na świadczenia pracownicze		50,1	86,8
- rozwiązania pozostałych rezerw		116,2	35,5
- rozwiązania odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady		51,2	-
- rozliczenia nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych		5,9	-
- rozliczenia dotacji w związku z przekazaniem kopalni		2,4	-
Dywidendy		4,6	70,3
Odsetki		22,1	24,7
Otrzymane odszkodowania, kary		4,6	18,2
Dotacje (odpisane w wysokości amortyzacji)		1,6	7,1
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności z tytułu spornego podatku od nieruchomości		4,6	4,0
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	7.4	1,2	1,0
Przedawnione zobowiązania		14,1	12,0
Rozwiązanie rezerwy i odpisu aktualizującego z tytułu niezrealizowanej umowy		6,5	-
Ujawnienie środków trwałych		11,4	0,3
Pozostałe		19,7	15,8
RAZEM POZOSTAŁE PRZYCHODY		1 565,4	275,7

4.4. POZOSTAŁE KOSZTY

	Nota	2017	2016
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne		759,1	21,0
Odpis aktualizujący akcje /udziały w jednostkach zależnych	7.5	113,4	64,0
Odsetki		30,2	34,2
- w tym odsetki hipotetyczne od zobowiązań naliczone zgodnie z art.5 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych		21,7	17,9
Koszty związane z przekazaniem Zakładów do SRK dotyczące:	4.5	125,7	96,3
- utworzenia odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KWK Krupiński z tytułu utraty ich wartości w związku z nieodpłatnym przekazaniem do SRK		-	71,1
- utworzenia rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński		-	19,0
- wartości netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchomych Zakładów przekazanych do SRK		57,7	6,2
- pozostałych kosztów związanych z utrzymaniem Rejonu Suszec		68,0	-
Odpis aktualizujący należności z tytułu spornego podatku od nieruchomości		30,8	2,9
Utworzenie rezerwy z tytułu niezrealizowanych umów		-	33,7
Oplaty egzekucyjne i kary		3,2	1,9
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych	7.4	1,0	1,0
Oplata prolongacyjna ZUS		3,4	-
Utworzenie rezerwy na postępowanie sądowe Ergo Hestia		4,9	-
Pozostałe		9,0	46,5
RAZEM POZOSTAŁE KOSZTY		1 080,7	301,5

4.5. PRZYCHODY/(KOSZTY) ZWIĄZANE Z PRZEKAZANIEM ZAKŁADÓW DO SRK

Istotny wpływ na osiągnięte wyniki JSW miały działania optymalizacyjne związane z przekazaniem części aktywów produkcyjnych do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu („SRK”):

- **w 2017 roku - przekazanie KWK Krupiński do SRK**

Zarząd JSW, w ramach działań związanych z restrukturyzacją Spółki, w dniu 26 października 2016 roku podjął uchwałę w sprawie rozpoczęcia procedury nieodpłatnego przekazania KWK Krupiński do SRK, ze szczególnym uwzględnieniem minimalizacji kosztów funkcjonowania inwestycji i alokacji załogi oraz przy zastosowaniu mechanizmów osłonowych i restrukturyzacji zatrudnienia przewidzianych w Ustawie o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Decyzja ta została podjęta w wyniku dokonanej przez Spółkę analizy, wskazującej, że KWK Krupiński znajduje się w stanie trwałej nierentowności, a przeanalizowane scenariusze nie wykazują możliwości odzyskania rentowności w przyszłości. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW uchwałą z dnia 1 grudnia 2016 roku wyraziło zgodę na nieodpłatne zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w Ustawie z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, przy uwzględnieniu także postanowień Porozumienia z Obligatariuszami z dnia 29 sierpnia 2016 roku.

W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a SRK dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK. W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy do SRK. Przekazanie KWK Krupiński do SRK to jeden z warunków podpisanego 29 sierpnia 2016 roku Porozumienia pomiędzy JSW a Obligatariuszami. Alokacja pracowników KWK Krupiński była przeprowadzana na zasadzie porozumienia stron, przy czym wszystkich pracowników KWK Krupiński, którzy zostali przeniesieni do innych kopalń Spółki, obowiązują gwarancje zatrudnienia wynikające z porozumienia zawartego ze stroną społeczną przed debiutem giełdowym JSW w 2011 roku. W sumie nowe miejsca pracy w kopalniach JSW znalazło 1,8 tys. pracowników KWK Krupiński.

Z dniem podpisania pomiędzy JSW i SRK umowy nieodpłatnego zbycia KWK Krupiński, ze składników majątkowych, które wchodziły w skład KWK Krupiński, lecz nie zostały objęte zbyciem na rzecz SRK, w ramach KWK Pniówek została utworzona nowa struktura organizacyjna, tzw. Rejon Suszec. Od 1 kwietnia 2017 roku pracownicy zakładów JSW oddelegowani do wykonywania prac

w KWK Pniówek Rejon Suszec, rozpoczęli prace związane z odzyskiwaniem maszyn i urządzeń oraz przekazywaniem ich na inne zakłady JSW. Zagospodarowywanie maszyn i urządzeń w pozostałych zakładach JSW pozwala na zwiększenie potencjału użytkowego tych środków trwałych, a jednocześnie przy ograniczonej polityce inwestycyjnej, redukuje koszty zakupu nowych aktywów.

Z uwagi na ujęcie w latach wcześniejszych odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Krupiński, w przypadku przekazywania składników majątku Rejonu Suszec na zakłady, których produkcja w znacznym stopniu oparta jest na produkcji węgla koksowego i na których nie dokonano odpisów aktualizujących przed przekazaniem, dokonywane jest odwrócenie odpisu aktualizującego, zgodnie z zapisami MSR 36.

▪ **w 2016 roku - przekazanie Ruchu Jas-Mos do SRK**

W złożu Ruchu Jas-Mos wyeksploatowano najbardziej efektywne partie złoża, dlatego dla osiągnięcia celu ekonomicznego podjęto decyzję o przekazaniu zbędnych aktywów do SRK. W dniu 1 października 2016 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a SRK dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci oznaczonej części KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Jas-Mos na rzecz SRK, na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Na mocy tej umowy JSW przekazała do SRK oznaczoną część kopalni. W ramach ww. umowy przekazano m.in. nieruchomości i prawa do nieruchomości (na powierzchni), budynki i budowle. Wraz z majątkiem została przekazana do SRK grupa pracowników. Na podstawie art. 23¹ Kodeksu pracy, przeszło 1,6 tys. pracowników Ruchu Jas-Mos.

W związku z przekazaniem Ruchu Jas-Mos do SRK, JSW uzyskała zmianę posiadanej koncesji nr 23/94 na wydobywanie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej w obszarze i terenie górniczym „Jastrzębie I”. Jednocześnie z wydzieleniem nowego obszaru górniczego zmianie uległa wielkość zasobów przemysłowych będących przedmiotem działalności JSW. Część Ruchu Jas-Mos nie podlegająca przekazaniu do SRK i pozostająca w strukturach JSW została nazwana Ruchem Jastrzębie. Według aktualnych prognoz wydobywanie na Ruchu Jastrzębie KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie będzie prowadzone do roku 2025.

Poniższa tabela przedstawia osiągnięte przychody i poniesione koszty związane z nieodpłatnym przekazaniem Zakładów do SRK:

	2017	2016
RUCH JAS-MOS		
<u>PRZYCHODY</u>	-	166,1
Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze – transfer pracowników Ruchu Jas-Mos do SRK	-	86,8
Rozwiązanie rezerwy na FLZG Ruchu Jas-Mos (w części dotyczącej przekazanego majątku)	-	36,3
Rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	-	35,5
Rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze	-	7,5
<u>KOSZTY</u>		(6,6)
Wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchomych przekazanych do SRK	-	(6,2)
Inne koszty	-	(0,4)
RAZEM PRZEKAZANIE RUCHU JAS-MOS	-	159,5
KWK KRUPIŃSKI		
<u>PRZYCHODY</u>	225,8	-
Rozwiązanie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński	14,2	-
Rozwiązanie rezerwy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego	97,1	-
Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników przeniesionych do SRK:	50,1	-
- renty wyrównawcze	21,8	-
- nagrody jubileuszowe	9,7	-
- odprawy emerytalno-rentowe	12,7	-
- urlopy wypoczynkowe	4,9	-
- odprawy pośmiertne	1,0	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	51,2	-
Rozliczenie nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych	5,9	-
Rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze	4,9	-
Rozliczenie dotacji w związku z przekazaniem kopalni do SRK	2,4	-

	2017	2016
KOSZTY	(125,7)	(90,1)
Utworzenie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne KWK Krupiński z tytułu utraty ich wartości w związku z zamiarem ich nieodpłatnego przekazania do SRK	-	(71,1)
Utworzenie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński	-	(19,0)
Wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchomych przekazanych do SRK	(57,7)	-
Inne koszty związane z utrzymaniem Rejonu Suszec	(68,0)	-
RAZEM PRZEKAZANIE KWK KRUPIŃSKI	100,1	(90,1)
RAZEM PRZYCHODY/ (KOSZTY) ZWIĄZANE Z PRZEKAZANIEM ZAKŁADÓW DO SRK	100,1	69,4

4.6. POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO

	2017	2016
Zyski/(straty) z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych	(10,3)	(2,6)
Różnice kursowe	(20,4)	5,8
Zyski/(straty) na pochodnych instrumentach finansowych	73,9	(1,4)
Pozostałe	0,1	0,8
RAZEM POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO	43,3	2,6

4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

	2017	2016
Przychody odsetkowe od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	32,3	4,2
Aktualizacja odsetek od zobowiązań z tytułu spornego podatku od nieruchomości	5,6	0,6
Różnice kursowe z wyceny obligacji	95,3	-
Inne	-	0,7
RAZEM PRZYCHODY FINANSOWE	133,2	5,5
Koszty odsetek:	88,3	170,9
– kredyty i pożyczki	0,4	-
– rozliczenie dyskonta z tytułu długoterminowych rezerw	33,7	82,9
– odsetki i prowizje od obligacji	54,2	83,3
– odsetki z tytułu rozliczeń cash pooling	-	4,3
– pozostałe odsetki	-	0,4
Różnice kursowe z wyceny obligacji	-	44,0
Różnice kursowe od obligacji z tytułu realizacji pozycji zabezpieczonej	11,4	4,3
Różnice kursowe od środków pieniężnych i transakcji Fx Forward	14,5	-
Odsetki od leasingu finansowego	2,1	1,7
Inne	0,1	1,6
RAZEM KOSZTY FINANSOWE	116,4	222,5
PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE NETTO	16,8	(217,0)

4.8. ZYSK/(STRATA) NA AKCJĘ

Podstawowy zysk/(strata) na akcję

Podstawowy zysk/(strata) na akcję wylicza się jako iloraz zysku/(straty) przypadającego/ej na akcjonariuszy Spółki oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu roku.

Rozwodniony zysk/(strata) na akcję

Rozwodniony zysk/(strata) na akcję wylicza się, korygując średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na potencjalne akcje zwykłe powodujące rozwodnienie. JSW nie posiada instrumentów powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. W związku z powyższym rozwodniony zysk/(strata) na akcję równy jest podstawowemu zyskowi/(stracie) na akcję JSW.

	2017	2016
Zysk netto	2 422,1	372,0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	117 411 596	117 411 596
PODSTAWOWY I ROZWODNIONY ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ (W ZŁOTYCH NA JEDNĄ AKCJĘ)	20,63	3,17

5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE OPODATKOWANIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY	
<p>Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w wyniku finansowym, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych.</p> <p>Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością księgową w sprawozdaniu finansowym – ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień kończący okres sprawozdawczy stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu.</p> <p>Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.</p> <p>Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie, jeżeli występuje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do dokonania kompensaty aktywów z tytułu bieżącego podatku dochodowego z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego.</p>	

5.1. PODATEK DOCHODOWY

Podatek dochodowy ujęty w zysku netto:

	2017	2016
Podatek bieżący:	223,7	(53,3)
– bieżące obciążenie podatkowe	223,7	-
– korekty wykazane w bieżącym okresie w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	-	(53,3)
Podatek odroczony	340,5	105,0
RAZEM PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W ZYSKU NETTO	564,2	51,7

Podatek dochodowy ujęty w innych całkowitych dochodach:

	2017	2016
Podatek odroczony:		
– zyski/(straty) aktuarialne	(0,9)	1,8
– zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	3,8	0,7
RAZEM PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH	2,9	2,5

Uzgodnienie teoretycznego podatku wynikającego z zysku przed opodatkowaniem i ustawowej stawki podatkowej do obciążenia z tytułu podatku dochodowego wykazanego w zysku netto przedstawia się następująco:

	2017	2016
Zysk przed opodatkowaniem	2 986,3	423,7
Podatek wyliczony według stawki 19%	567,4	80,5
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami wg przepisów podatkowych	(3,8)	(15,2)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów wg przepisów podatkowych	0,6	39,7
Korekty wykazane w bieżącym okresie w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	-	(53,3)
OBCIĄŻENIE ZYSKU NETTO Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO	564,2	51,7

Efektywna stopa podatkowa	Czynniki wpływające na efektywną stopę podatkową
2017	
18,9%	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązane rezerwy i odpisy na należności odsetkowe z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 4,7 mln zł, zarachowane odsetki od należności z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 6,5 mln zł, otrzymane dywidendy w kwocie 4,6 mln zł, które nie są przychodem podatkowym oraz odniesienie w koszty odpisu na PFRON w kwocie 23,8 mln zł oraz utworzenie odpisu i rezerwy na odsetki i koszty egzekucyjne w kwocie 9,8 mln które nie są kosztem podatkowym, a stanowią tzw. różnice trwałe, które wpływają na wysokość podstawy opodatkowania i wielkość efektywnej stopy podatkowej.
2016	
12,2%	<ul style="list-style-type: none"> ujęcie w bieżącym wyniku finansowym nadpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie 53,3 mln zł. Powyższa należność powstała w wyniku złożenia w dniu 4 lutego 2016 roku korekt deklaracji CIT-8 za lata ubiegłe, w których, na podstawie podjętej w dniu 1 lutego 2016 roku uchwały siedmiu sędziów Izby Finansowej NSA, Spółka zaliczyła do kosztów podatkowych wypłacone pracownikom nagrody i premie z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, rozwiązane rezerwy i odpisy na należności odsetkowe z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 1,7 mln zł, zarachowane odsetki od należności z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 4,6 mln zł i otrzymane dywidendy w kwocie 70,3 mln zł, które nie są przychodem podatkowym oraz odniesienie w koszty odpisu na PFRON w wysokości 25,7 mln zł, który nie jest kosztem podatkowym, a stanowią tzw. trwałe różnice, które wpływają na wysokość podstawy opodatkowania i wielkość efektywnej stopy podatkowej.

5.2. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości. Spółka dokonała kompensaty aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Po dokonaniu kompensaty w sprawozdaniu finansowym wykazuje się następujące kwoty:

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	600,2	833,7
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	190,9	333,9
RAZEM	791,1	1 167,6
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	186,8	188,0
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	4,1	36,0
RAZEM	190,9	224,0
AKTYWA Z TYTUŁU ODRO CZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO (NETTO)	600,2	943,6

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego przedstawia się następująco:

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA	943,6	1 051,1
Uznanie/(obciążenie) zysku netto	(340,5)	(105,0)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	(2,9)	(2,5)
STAN NA 31 GRUDNIA	600,2	943,6

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego (przed uwzględnieniem ich kompensaty w ramach jednej jurysdykcji prawnej) przedstawiają się w sposób następujący:

AKTYWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwy	Niewypłacone wynagrodzenia i inne świadczenia	Strata podatkowa	Wycena rzeczowych aktywów trwałych	Pozostałe	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2016	135,2	472,9	76,9	187,3	240,6	108,1	1 221,0
(Obciążenie)/uznanie zysku netto	5,9	14,5	(43,2)	(53,6)	81,3	(55,8)	(50,9)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	(1,9)	-	-	-	-	(0,6)	(2,5)
STAN NA 31 GRUDNIA 2016	139,2	487,4	33,7	133,7	321,9	51,7	1 167,6
(Obciążenie)/uznanie zysku netto	(34,6)	(260,8)	(16,2)	(86,5)	(3,3)	27,8	(373,6)
Zwiększenie/(zmniejszenie) innych całkowitych dochodów	0,9	-	-	-	-	(3,8)	(2,9)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	105,5	226,6	17,5	47,2	318,6	75,7	791,1

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Wartość wyrobisk ruchomych	Pozostałe	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2016	133,1	36,8	169,9
Obciążenie/(uznanie) zysku netto	13,4	40,7	54,1
STAN NA 31 GRUDNIA 2016	146,5	77,5	224,0
Obciążenie/(uznanie) zysku netto	19,6	(52,7)	(33,1)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	166,1	24,8	190,9

Realizowalność aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

JSW wycenia aktywa z tytułu podatku odroczonego przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego od straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. W oparciu o sporządzone prognozy dla JSW przewidujące uzyskanie dochodów podatkowych w latach 2018-2022 uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywów z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Poniżej przedstawiono okresy, w których zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych najpóźniej mogą zostać rozliczone aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej:

	Okres rozliczenia					Razem
	2018	2019	2020	2021	2022	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej	29,5	17,7	-	-	-	47,2

6. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE ZADŁUŻENIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
<p>Zobowiązania z tytułu zadłużenia obejmują: kredyty bankowe, pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.</p> <p>Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe są wykazywane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.</p> <p>Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli jest możliwe jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.</p>	

Zobowiązania z tytułu zadłużenia:

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty i pożyczki	6.1	9,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	856,0	1 596,4
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	55,7	59,2
RAZEM		920,7	1 655,6
w tym:			
długoterminowe		826,2	1 557,8
krótkoterminowe		94,5	97,8

6.1. KREDYTY I POŻYCZKI

	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki	9,0	-
RAZEM	9,0	-
w tym:		
długoterminowe	7,0	-
krótkoterminowe	2,0	-

W dniu 22 maja 2017 roku uruchomiona została otrzymana pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w wysokości 10,0 mln zł na podstawie podpisanej 23 marca 2017 roku umowy. Spłata pożyczki następuje kwartalnie w wysokości 500 tys. zł począwszy od września 2017 roku. Pożyczka jest wyrażona w złotych polskich. Pożyczka oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej. Średnie oprocentowanie pożyczki wynosi 5,83 %.

Wartość godziwa pożyczek nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

Pożyczka na dzień 31 grudnia 2017 roku została zabezpieczona w postaci przelewu wierzytelności z rachunku lokaty terminowej w wysokości 10,1 mln zł.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

Zaciągnięte pożyczki według terminu zapadalności na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Waluta pożyczki	Wartość pożyczki na koniec okresu sprawozdawczego	Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:				
		krótkoterminowe	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	9,0	2,0	2,0	2,0	3,0	-
RAZEM	9,0	2,0	2,0	2,0	3,0	-

Spółka nie dysponuje niewykorzystanymi liniami kredytowymi.

6.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	856,0	1 596,4
RAZEM	856,0	1 596,4
w tym:		
długoterminowe	792,6	1 529,3
krótkoterminowe	63,4	67,1

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w podziale na waluty (po przeliczeniu na PLN):

	31.12.2017	31.12.2016
- PLN	523,3	937,2
- USD	332,7	659,2
RAZEM	856,0	1 596,4

Analiza wrażliwości na ryzyko związane ze zmianami kursów walut oraz stóp procentowych została przedstawiona w Nocie 9.5.1.

PROGRAM EMISJI OBLIGACJI

W dniu 6 sierpnia 2014 roku JSW wyemitowała obligacje w ramach Programu Emisji Obligacji ustanowionego Umową Programu Emisji Obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku (ze zm.) zawartą pomiędzy JSW oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. („PKO BP”), ING Bank Śląski („ING”), Bank Gospodarstwa Krajowego („BGK”), PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych BIS 1 („PZU FIZAN”). Emisja objęła 70 000 szt. obligacji imiennych denominowanych w PLN o wartości nominalnej 10 000,00 PLN każda, o łącznej wartości nominalnej 700 000 000 PLN oraz 16 375 obligacji imiennych denominowanych w USD o wartości nominalnej 10 000,00 USD każda, o łącznej wartości nominalnej 163 750 000 USD. Środki pozyskane z emisji obligacji zostały wykorzystane na sfinansowanie nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci zakładu górniczego Kopalnia Węgla Kamiennego Knurów-Szczygłowice. Obligacje zostały wyemitowane na podstawie art. 9 pkt 3 Ustawy o Obligacjach i nie były

oferowane w ramach oferty publicznej w rozumieniu Ustawy o Ofercie Publicznej, ani nie były przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym w rozumieniu Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

W dniu 31 maja 2016 roku JSW podpisała z BGK, PKO BP, Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. („PZU”) oraz Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń na Życie S.A. („PZU Życie”) Umowę w sprawie nabycia obligacji przez JSW w celu ich umorzenia i wprowadzenia dalszych zmian do Warunków Emisji Obligacji wyemitowanych przez JSW w ramach Programu Emisji ustanowionego Umową Programu Emisji z dnia 30 lipca 2014 roku. W następstwie zawartej umowy PZU FIZAN i ING jako zbywcy oraz PKO BP, BGK, PZU, PZU Życie podpisały stosowne aneksy do Umowy o dalszej współpracy, Porozumienia w sprawie zabezpieczeń oraz Umowy programu emisji obligacji, zgodnie z którymi ING oraz PZU FIZAN przestały być stronami wymienionych umów, a PZU i PZU Życie stały się ich stronami.

W dniu 29 sierpnia 2016 roku JSW podpisała z Obligatariuszami Porozumienie, w którym JSW zobowiązana została do przeprowadzenia restrukturyzacji operacyjnej i majątkowej oraz finansowej zgodnie z uzgodnionym harmonogramem. Uzgodnienia zawarte w Porozumieniu zostały odzwierciedlone w Umowie Programu Emisji Obligacji oraz dokumentacji towarzyszącej. Zapisy umowy zakładają przede wszystkim wprowadzenie nowego harmonogramu wykupu obligacji, zakładającego obniżenie pierwotnie uzgodnionej kwoty wykupu obligacji w początkowym okresie i wydłużenie okresu wykupu o 5 lat (tj. do roku 2025) oraz zmianę warunków regulujących możliwość skorzystania przez Obligatariuszy z opcji wcześniejszego wykupu.

W dniu 29 grudnia 2016 roku JSW wyemitowała w ramach Programu Emisji dodatkowe 30 000 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 PLN, w łącznej wartości 300,0 mln zł, które w całości zostały objęte przez Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. („TFS”) podnosząc jednocześnie łączną nominalną wartość wyemitowanych obligacji do kwoty 1 000 mln PLN oraz 163,8 mln USD.

W 2017 roku JSW dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 653,8 mln zł (w tym 419,5 mln zł oraz 64,0 mln USD). Odsetki zapłacone w okresie sprawozdawczym z tytułu emisji obligacji w kwocie 45,5 mln zł, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu emisji obligacji stanowiły 51 746 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 PLN oraz 9 370 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 USD. Łącznie zobowiązanie z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane według zamortyzowanego kosztu ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 856,0 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 1 596,4 mln zł).

TERMIN WYKUPU

Ostateczny termin wykupu obligacji przypada na 31 marca 2025 roku. Zapisy Porozumienia z dnia 29 sierpnia 2016 roku dodatkowo nakładają na JSW obowiązek wcześniejszego wykupu obligacji począwszy od 2017 roku w przypadkach szczegółowo zdefiniowanych w Warunkach Emisji Obligacji.

OPCJA WCZEŚNIEJSZEGO WYKUPU

Zgodnie z Porozumieniem zawartym w dniu 29 sierpnia 2016 roku, Obligatariusze zrezygnowali z przysługujących im praw na podstawie tzw. opcji put, rozumianej jako możliwość wcześniejszego wykupu obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji w przypadku niewyemitowania przez JSW obligacji na międzynarodowych rynkach kapitałowych. Porozumienie przewiduje rozszerzenie katalogu zdarzeń skutkujących obowiązkiem wcześniejszego wykupu obligacji oraz nałożenie na Spółkę szeregu dodatkowych zobowiązań.

Wszystkie wyemitowane przez JSW obligacje objęte są katalogiem zdarzeń skutkujących obowiązkiem wcześniejszego wykupu obligacji.

ZABEZPIECZENIE OBLIGACJI

Zabezpieczenie obligacji stanowią:

- 1) Zastawy rejestrowe do najwyższej sumy zabezpieczenia wynoszącej 1 500 000 000 PLN oraz 245 625 000 USD ustanowione na rzecz PKO BP jako administratora zastawu na:
  - aktywach ruchomych ZORG Borynia, ZORG Budryk, ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka,
  - akcjach posiadanych przez JSW w spółkach Polski Koks (obecnie JSW Innowacje) i JSW KOKS,
  - rachunkach bankowych JSW,
  - prawach z umów.
- 2) Hipoteki umowne łączne ustanowione na rzecz PKO BP S.A. jako administratora hipoteki do kwoty 1 500 000 000 PLN oraz do kwoty 245 625 000 USD na nieruchomościach będących przedmiotem własności lub wieczystego użytkowania Jednostki dominującej, wchodzących w skład zorganizowanych części przedsiębiorstwa JSW w postaci ZORG Borynia, ZORG Budryk, ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka.

- 3) Poręczenia udzielone na rzecz Obligatariuszy przez JSW KOKS (do kwoty stanowiącej 100% kapitałów własnych), wartość udzielonego poręczenia wynosi 2 218,5 mln zł.
- 4) Przelew wierzycelności handlowych lub wierzycelności z tytułu umów ubezpieczenia dokonany na podstawie następujących umów przelewu rządzonych prawem polskim:
  - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 28 października 2015 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem,
  - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 11 sierpnia 2016 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem.

MONITOROWANIE WSKAŹNIKÓW

Zgodnie z zapisami Programu Emisji Obligacji, JSW zobowiązana jest monitorować wielkość wskaźników: zadłużenie finansowe netto/EBITDA oraz zadłużenie finansowe netto/kapitały własne, obliczanych na poziomie Grupy, zgodnie z zasadami zawartymi w Warunkach Emisji Obligacji, tj. skorygowanych m.in. o wpływ zdarzeń jednorazowych przewidzianych w Warunkach Emisji Obligacji. JSW zakłada utrzymywanie wskaźnika zadłużenia finansowego netto/kapitały własne na poziomie nie wyższym niż 0,6 oraz ograniczenie wysokości wskaźnika zadłużenie finansowe netto/EBITDA, tak aby począwszy od 30 czerwca 2017 roku nie przekraczał poziomu 2,5. Jeżeli którykolwiek ze wskaźników przekroczy dopuszczalną wysokość Obligatariusze, zgodnie z zapisami Warunków Emisji Obligacji, są uprawnieni do skorzystania z opcji wcześniejszego wykupu posiadanych obligacji. Składane przez Spółkę Świadczenia Zgodności w terminach określonych w Warunkach Emisji Obligacji potwierdzają wypełnianie wskaźników umownych. Zgodnie z zapisami Warunków Emisji Obligacji, JSW jest zobowiązana do przedstawienia stosownych wyliczeń wskaźników według stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia, a w przypadku wskaźnika zadłużenia finansowego netto/EBITDA również 31 marca oraz 30 września każdego roku. Dodatkowo, zgodnie z zapisami Warunków Emisji Obligacji, Spółka zobowiązała się do przestrzegania innych zobowiązań, szczegółowo zdefiniowanych w dokumentacji Programu Emisji Obligacji. Według szacunków JSW na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania powyższe wskaźniki monitorowane za rok 2017 zostaną spełnione.

6.3. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Spółka jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym. Główne pozycje leasingu finansowego stanowią zobowiązania z tytułu leasingu maszyn i urządzeń technicznych.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
Do 1 roku	31,1	29,1	31,9	30,7
Od 1 roku do 5 lat	29,0	26,6	29,1	28,5
RAZEM	60,1	55,7	61,0	59,2
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	(4,4)	-	(1,8)	-
WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH	55,7	55,7	59,2	59,2
w tym:				
długoterminowe	-	26,6	-	28,5
krótkoterminowe	-	29,1	-	30,7

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego wyrażone są w złotych polskich.

Wartość księgowa netto dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym:

	31.12.2017	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe:		
Urządzenia techniczne i maszyny	48,0	54,4
Inne rzeczowe aktywa trwałe	1,7	2,5
RAZEM	49,7	56,9

6.4. UZGODNIENIE ZADŁUŻENIA

Zmianę stanu zadłużenia na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA 2017	-	1 596,4	59,2	1 655,6
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zadłużenia:	10,0	-	24,1	34,1
- otrzymane finansowanie	10,0	-	24,1	34,1
Naliczone odsetki	0,4	54,2	2,1	56,7
Płatności z tytułu zadłużenia:	(1,4)	(699,3)	(31,4)	(732,1)
- spłata zobowiązania (kapitału)	(1,0)	-	(29,6)	(30,6)
- wykup obligacji	-	(653,8)	-	(653,8)
- odsetki zapłacone	(0,4)	(45,5)	(1,8)	(47,7)
Różnice kursowe	-	(95,3)	-	(95,3)
Inne zwiększenia / zmniejszenia	-	-	1,7	1,7
STAN NA 31 GRUDNIA 2017	9,0	856,0	55,7	920,7

Zmianę stanu zadłużenia na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA 2016	-	1 287,6	107,2	1 394,8
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zadłużenia:	-	300,0	-	300,0
- otrzymane finansowanie / emisja obligacji	-	300,0	-	300,0
Naliczone odsetki	-	83,3	1,7	85,0
Płatności z tytułu zadłużenia:	-	(96,5)	(49,6)	(146,1)
- spłata zobowiązania (kapitału)	-	-	(47,9)	(47,9)
- wykup obligacji	-	(39,1)	-	(39,1)
- odsetki zapłacone	-	(57,4)	(1,7)	(59,1)
Różnice kursowe	-	44,0	-	44,0
Inne zwiększenia / zmniejszenia	-	(22,0)	(0,1)	(22,1)
STAN NA 31 GRUDNIA 2016	-	1 596,4	59,2	1 655,6

7. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych prezentuje się zdyskontowane koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności górniczej podziemnej, które zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo geologiczne i górnicze podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

Prezentowane w wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są rzeczowe aktywa trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości księgowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik rzeczowych aktywów trwałych (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do wyniku finansowego w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowych lub wartości przeszacowanych, pomniejszonych o wartości końcowe, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

• Budynek i budowle (w tym wyrobiska kapitalne)	1-61 lat,
• Urządzenia techniczne i maszyny	1-61 lat,
• Środki transportu	1-26 lat,
• Inne rzeczowe aktywa trwałe	1-20 lat,
• Grunty	nie podlegają amortyzacji

Okresy żywotności mogą być dłuższe niż żywotność poszczególnych kopalń, jeżeli przewiduje się ich wykorzystanie w innych zakładach (ruchach) JSW.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów, jeżeli umowa przewiduje przeniesienie na leasingobiorcę tytułu własności przedmiotu leasingu. Jeżeli umowa nie przewiduje ostatecznego przekazania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, to dany składnik aktywów amortyzujemy przez okres leasingu.

Zyski i straty z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością księgową i ujmuje w wyniku finansowym jako pozostałe zyski/straty netto.

Rzeczowe aktywa trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości i nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy.

WYROBISKA RUCHOWE

Wyrobiska górnicze związane z udostępnieniem wyrobisk eksploatacyjnych, tzw. wyrobiska ruchowe, na moment początkowego ujęcia wyceniane są w wysokości skumulowanych kosztów poniesionych na ich wytworzenie, pomniejszonych o wartość węgla wydobytego w trakcie ich budowy, wycenionego według normatywnego kosztu wytworzenia wydobytego węgla. Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych (będące rozliczeniami międzyokresowymi kosztów) są prezentowane w sprawozdaniu finansowym w oddzielnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie nakładów na wyrobiska ruchowe proporcjonalnie do wydobycia węgla z poszczególnych rejonów ścianowych jest prezentowane w wyniku finansowym jako amortyzacja.

Spółka corocznie, w II półroczu, analizuje wysokość aktywowanych kosztów na wyrobiska ruchowe pod kątem ich związku z przychodami, które będą realizowane w następnych okresach obrotowych.

ISTOTNE SZACUNKI

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych

Spółka określa szacowane okresy użytkowania, a poprzez to stawki amortyzacji dla poszczególnych rzeczowych aktywów trwałych. Szacunek ten opiera się na oczekiwanym okresie ekonomicznej użyteczności tych aktywów. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych oraz wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji raz w roku w IV kwartale, w celu dokonania odpowiednich korekt odpisów amortyzacyjnych począwszy od następnego roku obrotowego. Przeprowadzona weryfikacja stawek amortyzacyjnych rzeczowych aktywów trwałych spowodowała wzrost amortyzacji w 2017 roku względem roku poprzedniego o 0,5 mln zł.

Sposób rozliczania wyrobisk ruchowych

Wyrobiska ruchowe są rozliczane proporcjonalnie do wielkości wydobycia węgla z poszczególnych rejonów ścianowych. Długość okresu rozliczania danego wyrobiska ruchowego jest uzależniona od szacunku ilości węgla znajdującego się w danym pokładzie udostępnionym w ramach wyrobiska ruchowego.

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Wyrobiska ruchowe *	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie **	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017								
Wartość brutto		50,0	5 786,7	746,6	4 877,4	350,4	852,3	12 663,4
Umorzenie ***		(9,1)	(2 911,6)	-	(3 709,2)	(294,9)	(195,7)	(7 120,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		40,9	2 875,1	746,6	1 168,2	55,5	656,6	5 542,9
Zwiększenia		0,1	17,2	459,1	0,2	-	392,5	869,1
Zmiana wartości rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego	7.12	-	(71,5)	-	-	-	-	(71,5)
Przesunięcia z rzeczowych aktywów trwałych w budowie		0,7	154,3	-	119,6	20,3	(294,9)	-
Przekazanie KWK Krupiński do SRK	4.5	(7,3)	(14,1)	(16,8)	(6,9)	(0,4)	(9,3)	(54,8)
Zmniejszenia		(0,1)	(7,1)	(3,1)	(13,9)	-	(8,0)	(32,2)
Amortyzacja		-	(122,2)	(311,8)	(225,3)	(17,9)	-	(677,2)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	-	(376,7)	(185,8)	(112,8)	(6,0)	(77,4)	(758,7)
Odpis aktualizujący - odwrócenie	7.3	-	-	-	51,0	0,9	-	51,9
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		34,3	2 455,0	688,2	980,1	52,4	659,5	4 869,5
STAN NA 31 GRUDNIA 2017								
Wartość brutto		34,3	5 417,2	688,2	4 698,6	344,3	810,5	11 993,1
Umorzenie ***		-	(2 962,2)	-	(3 718,5)	(291,9)	(151,0)	(7 123,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		34,3	2 455,0	688,2	980,1	52,4	659,5	4 869,5

* Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych są rozliczane zgodnie z wielkością wydobycia węgla z danego rejonu ścianowego. W momencie rozliczenia następuje, co do zasady, faktyczna likwidacja wyrobiska ruchowego, stąd brak jest w tabeli wartości skumulowanego umorzenia

** Poniesione przez Spółkę nakłady na inwestycje (za wyjątkiem nakładów na wyrobiska ruchowe) gromadzone są w „Rzeczowych aktywach trwałych w budowie”, a w miesiącu oddania do użytkowania przenoszone są do odpowiedniej grupy rodzajowej rzeczowych aktywów trwałych

*** Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

	Nota	Grunty	Budynki i budowle	Wyrobniska ruchowe *	Urządzenia techniczne i maszyny	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie **	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2016								
Wartość brutto		49,0	5 850,2	700,2	4 941,0	361,1	1 089,6	12 991,1
Umorzenie ***		-	(2 991,9)	-	(3 670,1)	(290,6)	(221,2)	(7 173,8)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		49,0	2 858,3	700,2	1 270,9	70,5	868,4	5 817,3
Zwiększenia		-	57,7	380,2	2,4	-	309,4	749,7
Zmiana wartości rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego	7.12	-	52,0	-	-	-	-	52,0
Przesunięcia z rzeczowych aktywów trwałych w budowie		2,1	208,4	-	256,1	4,4	(471,0)	-
Przekazanie Ruchu Jas-Mos do SRK	4.5	-	(0,1)	(5,2)	(0,9)	-	-	(6,2)
Zmniejszenia		(1,1)	(158,0)	(31,7)	(102,0)	(0,5)	(33,1)	(326,4)
Amortyzacja		-	(129,6)	(251,9)	(252,5)	(18,5)	-	(652,5)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	(9,1)	(14,6)	(45,0)	(5,8)	(0,4)	(17,1)	(92,0)
Odpis aktualizujący - odwrócenie	7.3	-	1,0	-	-	-	-	1,0
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		40,9	2 875,1	746,6	1 168,2	55,5	656,6	5 542,9
STAN NA 31 GRUDNIA 2016								
Wartość brutto		50,0	5 786,7	746,6	4 877,4	350,4	852,3	12 663,4
Umorzenie ***		(9,1)	(2 911,6)	-	(3 709,2)	(294,9)	(195,7)	(7 120,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		40,9	2 875,1	746,6	1 168,2	55,5	656,6	5 542,9

* *Aktywowane koszty wyrobisk ruchowych są rozliczane zgodnie z wielkością wydobycia węgla z danego rejonu ścianowego. W momencie rozliczenia następuje, co do zasady, faktyczna likwidacja wyrobiska ruchowego, stąd brak jest w tabeli wartości skumulowanego umorzenia*

** *Poniesione przez Spółkę nakłady na inwestycje (za wyjątkiem nakładów na wyrobiska ruchowe) gromadzone są w „Rzeczowych aktywach trwałych w budowie”, a w miesiącu oddania do użytkowania przenoszone są do odpowiedniej grupy rodzajowej rzeczowych aktywów trwałych*

*** *Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe*

AMORTYZACJA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Poniżej przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację rzeczowych aktywów trwałych i rozliczenie wyrobisk ruchowych:

	31.12.2017	31.12.2016
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	666,3	635,9
Koszty sprzedaży	0,4	0,4
Koszty administracyjne	9,8	15,4
Wartość świadczeń i rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne	0,5	0,6
Pozostałe koszty	0,2	0,2
RAZEM AMORTYZACJA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH I ROZLICZENIE WYROBISK RUCHOWYCH	677,2	652,5

POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość netto rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynosi 3 708,5 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 3 837,1 mln zł) i dotyczy zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikających z Umowy Programu emisji obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami. Zabezpieczenia obligacji zostały opisane w Nocie 6.2.

W 2017 roku i w 2016 roku nie wystąpiły w Spółce skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych aktywów trwałych.

7.2. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
<p>WARTOŚCI NIEMATERIALNE</p> <p><i>(a) Informacja geologiczna</i></p> <p>Prawo do korzystania z informacji geologicznej aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na jej zakup. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania informacji. Szacowany okres użytkowania informacji geologicznej wynosi od 2 do 61 lat.</p> <p><i>(b) Prawo użytkowania wieczystego</i></p> <p>Spółka ujmuje nabyte odpłatnie prawa użytkowania wieczystego jako wartości niematerialne i amortyzuje zgodnie z okresem, na jaki to prawo zostało udzielone. Prawa użytkowania wieczystego nabyte nieodpłatnie ujmowane są w ewidencji pozabilansowej w wartości określonej w decyzji administracyjnej dotyczącej opłaty za wieczyste użytkowanie.</p> <p><i>(c) Oprogramowanie komputerowe</i></p> <p>Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania, który wynosi od 2 do 10 lat.</p> <p><i>(d) Świadectwa pochodzenia energii</i></p> <p>Prawo energetyczne nakłada na JSW jako odbiorcę przemysłowego, obowiązek zakup i przedstawienia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii lub uiszczenia opłaty zastępczej. Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia powstają z chwilą zapisania w rejestrze świadectw pochodzenia, a wygasają z chwilą jego umorzenia. Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa z dniem 31 marca roku następnego.</p> <p>Prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia na dzień ich początkowego ujęcia wycenia się jako iloczyn ilości nabytych praw i jednostkowej ceny rynkowej prawa majątkowego wynikającego ze świadectwa pochodzenia z dnia przyznania świadectwa i nabycia praw majątkowych.</p>

ISTOTNE SZACUNKI
<p><i>Okresy użytkowania wartości niematerialnych</i></p> <p>Spółka określa szacowane okresy użytkowania, a poprzez to stawki amortyzacji dla poszczególnych wartości niematerialnych. Szacunek ten opiera się na oczekiwanym okresie ekonomicznej użyteczności tych aktywów. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych oraz wartość końcowa wartości niematerialnych podlegają corocznej weryfikacji raz w roku w IV kwartale, w celu dokonania odpowiednich korekt odpisów amortyzacyjnych począwszy od następnego roku obrotowego. Przeprowadzona weryfikacja stawek amortyzacyjnych wartości niematerialnych nie spowodowała istotnych różnic amortyzacji w 2017 roku względem roku poprzedniego</p>

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Nota	Informacja geologiczna	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017					
Wartość brutto		29,0	60,3	27,6	116,9
Umorzenie		(16,8)	(2,5)	(19,4)	(38,7)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		12,2	57,8	8,2	78,2
Zwiększenia		1,2	3,4	6,9	11,5
Przekazanie KWK Krupiński do SRK	4.5	(0,1)	(2,8)	-	(2,9)
Zmniejszenia		-	-	(8,1)	(8,1)
Amortyzacja		(1,6)	(1,1)	(0,3)	(3,0)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3	(0,4)	-	-	(0,4)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		11,3	57,3	6,7	75,3
STAN NA 31 GRUDNIA 2017					
Wartość brutto		26,9	60,8	25,1	112,8
Umorzenie		(15,6)	(3,5)	(18,4)	(37,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO		11,3	57,3	6,7	75,3

	Informacja geologiczna	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2016				
Wartość brutto	27,5	63,5	33,5	124,5
Umorzenie	(15,6)	(1,6)	(19,3)	(36,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	11,9	61,9	14,2	88,0
Zwiększenia	1,6	-	10,8	12,4
Zmniejszenia	-	(3,1)	(16,5)	(19,6)
Amortyzacja	(1,2)	(1,0)	(0,3)	(2,5)
Odpis aktualizujący - utworzenie	7.3 (0,1)	-	-	(0,1)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	12,2	57,8	8,2	78,2
STAN NA 31 GRUDNIA 2016				
Wartość brutto	29,0	60,3	27,6	116,9
Umorzenie	(16,8)	(2,5)	(19,4)	(38,7)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	12,2	57,8	8,2	78,2

AMORTYZACJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Poniżej przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację wartości niematerialnych:

	31.12.2017	31.12.2016
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	2,2	1,7
Koszty administracyjne	0,8	0,8
RAZEM AMORTYZACJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	3,0	2,5

PRAWO UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU

JSW posiada następujące prawa użytkowania wieczystego gruntu nie ujęte w sprawozdaniu finansowym:

	31.12.2017	31.12.2016
Powierzchnia (tys. m ²)	8 568	9 287
Wartość (mln zł)	54,7	61,3

Przyszłe opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały przedstawione w Nocie 10.2.

POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość netto wartości niematerialnych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynosi 69,3 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 70,8 mln zł) i dotyczy zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikających z Umowy programu emisji obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami. Zabezpieczenia obligacji zostały opisane w Nocie 6.2.

W 2017 roku i w 2016 roku nie wystąpiły w Spółce skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego wartości niematerialnych.

ŚWIADECTWA POCHODZENIA ENERGII

W wartościach niematerialnych Spółka prezentuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu spełnienia obowiązku ich umorzenia wynikającego z przepisów Prawa energetycznego. Ze względu na ich specyficzny charakter, wydatki na nabycie świadectw pochodzenia energii zostały ujęte w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej.

Poniżej została zaprezentowana zmiana stanu wartości świadectw pochodzenia energii:

ŚWIADECTWA POCHODZENIA ENERGII	31.12.2017	31.12.2016
Wartość księgowa netto na początek okresu	6,5	12,2
Zwiększenia	6,1	10,8
Zmniejszenia/umorzenie świadectw pochodzenia energii	(8,1)	(16,5)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO NA KONIEC OKRESU	4,5	6,5

7.3. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

ISTOTNE SZACUNKI
<i>Utrata wartości aktywów niefinansowych</i>
Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości księgowej. W przypadku, gdy wartość księgowa danego składnika rzeczowych aktywów trwałych przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, jego wartość księgowa podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalną stanowi wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej aktywów pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.
Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębne przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Testy na utratę wartości rzeczowych składników aktywów trwałych wykonywane są z przyjęciem zasady, iż najmniejszą grupę aktywów stanowi kopalnia lub inna spółka zależna.
Jeżeli przeprowadzony test na utratę wartości wykaże, że wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów jest niższa od wartości księgowej, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy między wartością odzyskiwalną a wartością księgową składnika aktywów. Po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, koryguje się odpisy amortyzacyjne dotyczące danego składnika aktywów. Niefinansowe aktywa, w odniesieniu do których uprzednio stwierdzono utratę wartości, oceniane są na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy pod kątem występowania przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia dokonanego odpisu.
Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty/przychody”.

ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI

Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Spółka okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej majątku poszczególnych zakładów JSW. Analiza utraty wartości aktywów trwałych dokonywana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Spółki. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Spółki.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka dokonała analizy przesłanek w celu weryfikacji, czy mogła nastąpić dalsza utrata wartości aktywów lub odwrócenie wcześniej ujętych odpisów.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących aktywa trwałe przedstawia poniższa tabela:

	2017			2016		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
STAN NA 1 STYCZNIA	2 620,2	2,0	2 622,2	2 671,3	1,9	2 673,2
Utworzenie odpisu	758,7	0,4	759,1	92,0	0,1	92,1
Wykorzystanie odpisu	(436,6)	(0,8)	(437,4)	(142,1)	-	(142,1)
Rozwiązanie odpisu	(51,9)	-	(51,9)	(1,0)	-	(1,0)
STAN NA 31 GRUDNIA	2 890,4	1,6	2 892,0	2 620,2	2,0	2 622,2

Przesłanki powodujące utratę wartości

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów JSW. W ciągu 2017 roku zidentyfikowano kilka głównych czynników, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów:

- Ograniczenie dostępu do usług górniczo-wiertniczych charakteryzujące się gwałtownym wzrostem cen – w okresie kryzysu na rynku węglowym wszystkie firmy w celu zachowania płynności finansowej ograniczyły nakłady inwestycyjne w zakresie robót górniczo-wiertniczych do niezbędnego minimum. Spowodowało to, że wiele firm specjalizujących się w usługach górniczo-wiertniczych zostało zlikwidowanych, a pozostałe drastycznie ograniczyły zatrudnienie. Poprawa cen węgla spowodowała, że dla utrzymania mocy produkcyjnych spółki węglowe wznowiły projekty inwestycyjne dotyczące udostępniania nowych pokładów, jednak rynek usług górniczych nie był przygotowany na taki wzrost zapotrzebowania ze strony sektora. Niedobór mocy produkcyjnych firm usługowych przy zwiększonym popycie na usługi wiertniczo-górnice w szybkim stopniu przełożył się na skokowy wzrost cen, co miało odzwierciedlenie w postępowaniach przetargowych przeprowadzonych w roku 2017.
- Obserwowany wzrost cen wyrobów stalowych wykorzystywanych w górnictwie głębinowym, co przełoży się na zwiększone koszty prowadzonej działalności i wydatki inwestycyjne.
- Konieczność zwiększenia nakładów inwestycyjnych w celu utrzymania zdolności produkcyjnych w długim okresie czasu – realizowany w okresie niskich cen węgla Program Restrukturyzacji nastawiony był na utrzymanie płynności finansowej pozwalającej zrealizować zobowiązania wynikające z emisji obligacji. Utrzymanie płynności planowano osiągnąć poprzez wstrzymanie wszystkich inwestycji kluczowych. Efektem ubocznym programu oszczędnościowego było ograniczenie mocy produkcyjnych JSW w długim okresie czasu, co przekładało się na spadek wydobycia po roku 2022 o ok. 1,5 mln ton. W celu utrzymania zdolności produkcyjnych konieczne jest wznowienie oraz przyspieszenie w latach 2018-2022 inwestycji kluczowych w zakresie udostępnienia nowych pokładów z uwzględnieniem wzrostu cen usług opisanych powyżej.
- Konieczność zwiększenia zatrudnienia w stosunku do wcześniej zakładanych ilości w związku z zaobserwowaniem zmniejszającego się potencjału wydobywczego poszczególnych kopalń. Ograniczenie kosztów zatrudnienia poprzez redukcję etatów pociąga za sobą zmniejszenie wielkości produkcji w długim okresie czasu, dlatego też w Strategii na lata 2018-2030 w odniesieniu do wcześniejszych planów uwzględniono potrzebę wzrostu zatrudnienia (z uwzględnieniem przesunięć pracowników w ramach Grupy Kapitałowej) dla KWK Budryk o ok. 430 osób do roku 2021 i dla KWK Knurów Szczygłowice o ok. 570 osób do roku 2021.
- Wygaśnięcie porozumienia płacowego z dnia 23 lutego 2015 roku oraz wcześniejsze odstąpienie od niektórych zapisów wynikających z porozumienia, co skutkowało zwiększeniem kosztów wynagrodzeń w roku 2017 i 2018.

Biorąc powyższe pod uwagę jak również dysproporcję wzrostu cen węgla energetycznego i koksującego, stwierdzono konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości dla zakładów, które produkują poza węglem koksującym istotne ilości węgla energetycznego tj. KWK Budryk i KWK Knurów –Szczygłowice.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce niewykonalne/bardzo trudne. W przypadku całych kopalń, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe. W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2018–2022 wynikających z zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą JSW dokumentu „Strategia JSW S.A. z uwzględnieniem spółek zależnych na lata 2018-2030”.

Zakładany okres ekonomicznej użyteczności dla tych kopalń wykracza poza rok 2022, zatem określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Przyjęcie pięcioletnich projekcji finansowych jest zasadne ze względu na fakt, iż brak jest, w obecnej sytuacji gospodarczej, wiarygodnych danych na kolejne okresy sprawozdawcze z powodu występowania dużej zmienności różnego rodzaju czynników takich jak: ceny, stopy inflacji, kursy walutowe, stopy procentowe.

Przyjęte założenia

Poniżej przedstawiono założenia przy jakich dokonano wyliczenia dla testu z tytułu trwałej utraty wartości na 31 grudnia 2017 roku:

- wyodrębniono następujące CGU będące przedmiotem testu:
  - Zakład Górniczy KWK „Budryk”,
  - Zakład Górniczy KWK „Knurów-Szczygłowice”: Ruch „Knurów”, Ruch „Szczygłowice” - z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi ruchami,

- żywotności dla poszczególnych zakładów JSW:
  - Zakład Górniczy KWK „Budryk” – do 31.12.2077 roku,
  - Zakład Górniczy KWK „Knurów-Szczygłowice” – do 31.12.2078 roku
- prognozy cen węgla na lata 2018-2022 na bazie „Strategia JSW S.A. z uwzględnieniem spółek zależnych na lata 2018-2030” w oparciu o raport CRU,
- w zakresie działalności inwestycyjnej w latach 2018-2022 uwzględniono przedsięwzięcia, których realizacja przewidywana jest z udziałem finansowania zewnętrznego,
- stabilizacja wydatków inwestycyjnych wraz z wyrobiskami ruchowymi w latach 2018-2022 w części finansowanej przez JSW na poziomie przekraczającym 300 mln zł dla KWK Knurów-Szczygłowice oraz ok. 200 mln zł dla KWK Budryk,
- analizę utraty wartości ustalono w oparciu o najnowsze dane ekonomiczne opracowane w wartościach realnych i przy zastosowaniu średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,79%,
- finansowania wydatków na likwidację zakładów z funduszu likwidacji zakładów górniczych (FLZG),
- uwzględnienia istniejących rezerw na świadczenia pracownicze oraz innych rezerw przypisanych do danej kopalni celem ustalenia wartości testowanego majątku,
- uwzględniono dokonane na dzień 31 grudnia 2015 roku odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych dla KWK Budryk w wysokości 821,9 mln zł oraz dla KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 1 270,6 mln zł.

Ustalenie wartości odzyskiwalnej poszczególnych zakładów górniczych

W wyniku dokonanych obliczeń na dzień 31 grudnia 2017 roku ustalono wartość odzyskiwalną będącą wartością użytkową ośrodków wypracowujących środki pieniężne dla poszczególnych Zakładów na poziomie (informacje podane tylko dla Zakładów, dla których stwierdzono utratę wartości):

CGU (Zakłady Górnicze)	Wartość odzyskiwalna	Kwota ujętego odpisu
KWK „Budryk”	(323,7)	(444,9)
KWK „Knurów-Szczygłowice”	331,6	(314,2)
RAZEM		(759,1)

Przeprowadzone testy wskazały na zasadność ujęcia na dzień 31 grudnia 2017 roku odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Budryk w wysokości 444,9 mln zł oraz KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 314,2 mln zł. Dokonany, w wyniku przeprowadzonych w 2017 roku testów na utratę wartości, łączny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych zakładów JSW, ujęty w 2017 roku wynosi 759,1 mln zł (z czego kwota 758,7 mln zł dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, a kwota 0,4 mln zł – wartości niematerialnych). Odpis ten dotyczy segmentu Węgiel i został ujęty w pozostałych kosztach w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim zmiany w zakresie cen węgla, zmiany średniego ważonego kosztu kapitału oraz zmiany wielkości produkcji.

Poniżej zaprezentowano szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2017 roku w efekcie najistotniejszych zmian dla jednostek generujących dodatnie przepływy pieniężne w okresie prognozy.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący (w mln zł)	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana ceny węgla w całym okresie prognozy	1%	-	171,7
	- 1%	171,7	-
Zmiana WACC (netto)	0,5 p.p.	58,2	-
	- 0,5 p.p.	-	65,5
Zmiana wielkości produkcji w całym okresie prognozy	1%	-	118,7
	- 1%	118,7	-

7.4. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
<p>Nieruchomości inwestycyjne obejmują nieruchomości, które utrzymywane są w celu uzyskiwania korzyści z tytułu czynszu lub zwiększenia przez nie wartości, albo w obu tych celach jednocześnie oraz nieruchomości w trakcie budowy lub dostosowania do przyszłego użytkowania jako nieruchomości inwestycyjne.</p> <p>Nieruchomości inwestycyjną początkowo wycenia się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów transakcji i kosztów finansowania zewnętrznego.</p> <p>Po początkowym ujęciu, Spółka wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne wg modelu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.</p> <p>Nieruchomości inwestycyjne amortyzowane są metodą liniową przez okres ich użytkowania. Szacowany okres użyteczności nieruchomości inwestycyjnych jest taki sam, jak rzeczowych aktywów trwałych.</p> <p>Nieruchomości inwestycyjne usuwa się z ksiąg w momencie ich zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z jej zbycia.</p>	

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA		
Wartość księgowa netto na początek okresu	22,4	23,0
Amortyzacja	(0,7)	(0,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	21,7	22,4
STAN NA 31 GRUDNIA		
Wartość brutto	31,0	31,0
Umorzenie *	(9,3)	(8,6)
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO	21,7	22,4

* Pozycja obejmuje umorzenie oraz odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjne

Składnikiem inwestycji w nieruchomości jest budynek hotelu „Różany Gaj” oddany niezależnemu operatorowi do prowadzenia działalności handlowej, którego wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 21,7 mln zł. Nieruchomość została przekazana do użytkowania w IV kwartale 2012 roku. Przewidywany okres użytkowania nieruchomości inwestycyjnej wynosi 40 lat. W ocenie Spółki w 2017 roku nie zaistniały żadne przesłanki, które spowodowałyby zmianę wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej. Zostało to potwierdzone wyceną z dnia 10 października 2016 roku sporządzoną przez niezależnego rzeczoznawcę metodą dochodową, gdzie ustalono wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej w wysokości 25,8 mln zł. Wartość tę uznaje się za odpowiadającą wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2017 roku.

W 2015 roku Zarząd JSW podjął uchwałę w sprawie sprzedaży, w formie przetargu ustnego, nieruchomości zabudowanej budynkiem hotelu „Różany Gaj” wraz z wyposażeniem. Przetargi, które odbyły się dotychczas, nie przyniosły oczekiwanego rezultatu.

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	Nota	2017	2016
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4.3	1,2	1,0
Bezpośrednie koszty operacyjne generujące w danym okresie przychody z czynszów	4.4	(1,0)	(1,0)

7.5. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
W sprawozdaniu finansowym inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych, nie zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź nie wchodzące w skład grupy zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży) wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.	

Udziały, akcje w jednostkach zależnych przedstawia poniższa tabela:

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA	1 950,1	2 559,0
Nabycie, objęcie udziałów / akcji	-	176,1
Utworzenie odpisu aktualizującego	(113,4)	(64,0)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	0,4	-
Sprzedaż udziałów / akcji	-	(721,0)
STAN NA 31 GRUDNIA	1 837,1	1 950,1
w tym:		
długoterminowe	1 837,1	1 950,1
krótkoterminowe	-	-

JSW posiada udziały i akcje w następujących istotnych jednostkach zależnych:

Nazwa jednostki	Siedziba	Wartość księgowa netto		Procentowa wielkość posiadanych udziałów	
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
JSW Koks S.A. („JSW Koks”)	Zabrze	1 345,2	1 458,5	95,72%	95,72%
Jastrzębskie Zakłady Remontowe Sp. z o.o. („JZR”)	Jastrzębie-Zdrój	242,0	242,0	62,55%	100,00%
Pozostałe	-	249,9	249,6	-	-
RAZEM		1 837,1	1 950,1	-	-

ZMIANY W INWESTYCJACH W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH W 2017 ROKU

▪ *Podwyższenie kapitału w JZR*

W ramach wzmocnienia kapitałowego spółki JZR, w dniu 30 września 2016 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa a JZR umowa o udzielenie wsparcia niebędącego pomocą publiczną („Umowa wsparcia”). Całkowita wysokość wsparcia wyniesie do 290,0 mln zł, w formie wniesienia wkładu gotówkowego w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym JZR objęte przez Skarb Państwa. Wsparcie to zostanie przeznaczone na modernizację zakładów przerobczych KWK Budryk i KWK Knurów-Szczygłowice. Umowa ta zostanie zrealizowana w trzech transzach. Realizując zapisy przedmiotowej Umowy, w dniu 30 września 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 400,5 mln zł poprzez wniesienie gotówki w kwocie 150,0 mln zł (I transza) w drodze emisji 300 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym przez Skarb Państwa w dniu 4 listopada 2016 roku. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 16 marca 2017 roku. Po podwyższeniu udział JSW zmalał do 62,55%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosi 37,45%. Wskutek przesunięcia terminów realizacji projektu JZR wniosły do ARP o zmianę terminu wniesienia II transzy wkładu gotówkowego przez Skarb Państwa. W dniu 27 września 2017 roku zawarto aneks nr 1 do Umowy Wsparcia. W treści aneksu nie wskazano konkretnych terminów przekazania kolejnych transz środków wsparcia (II i III transza) ze względu na nieotrzymanie przez ARP dotacji celowej przeznaczonej na realizację zobowiązania Skarbu

Państwa wynikającego z umowy. Po dniu bilansowym, w dniu 2 stycznia 2018 roku JSW została poinformowana przez ARP o możliwości wypłaty II transzy w wysokości 120,0 mln zł. W dniu 13 lutego 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 645,0 mln zł tj. o kwotę 244,5 mln zł w drodze objęcia przez JSW i Skarb Państwa 489 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. Na podstawie protokołu przyjęcia oświadczenia o objęciu udziałów JSW objęła 249 000 udziałów, które zostały pokryte wkładem pieniężnym wysokości 124,5 mln zł w dniu 21 lutego 2018 roku. W dniu 26 lutego 2018 roku została zawarta umowa objęcia nowych 240 000 udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym pomiędzy Ministrem Energii, Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz JZR, za kwotę 120,0 mln zł. Pokrycie udziałów wkładem pieniężnym planowane jest na miesiąc marzec 2018 roku.

- *Zmiana nazwy spółki Polski Koks na JSW Innowacje*

Z dniem 18 maja 2017 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód zarejestrował zmianę statutu spółki Polski Koks S.A. Tym samym zmieniła się nazwa spółki z Polski Koks S.A. na JSW Innowacje S.A. Zmienił się również profil działalności spółki na działalność badawczo-rozwojową.

ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI INWESTYCJI W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

Zgodnie z zapisami MSR 36 „Utrata wartości aktywów” Spółka ocenia na każdy okres sprawozdawczy, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki (wewnętrzne i zewnętrzne) wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregośkolwiek ze składników aktywów oraz wskazujące, że strata z tytułu utraty wartości, która była ujęta w poprzednich okresach dla danego składnika aktywów, przestała istnieć lub uległa zmniejszeniu. Jeżeli wystąpi chociaż jedna z przesłanek, należy dokonać formalnego szacunku wartości odzyskiwalnej.

- *Utworzenie odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości akcji w JSW KOKS*

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka dokonała analizy przesłanek wskazujących na to, że mogła nastąpić utrata wartości w odniesieniu do posiadanych przez JSW akcji JSW KOKS. W okresie 2017 roku zauważalne były wahania cen węgla, jak również utrzymująca się w dalszym ciągu niekorzystna sytuacja na rynku koksu i stali mająca wpływ na wyniki finansowe JSW KOKS. W I kwartale 2017 roku na rynkach światowych zauważalne było odbicie cen koksu. Równoległe cały czas wyższe ceny węgla, w tym węgla koksującego, będącego głównym surowcem w procesie produkcyjnym koksu, jednocześnie zasadniczym elementem kosztów zmiennych. Obserwowane trendy wzrostowe cen węgla charakteryzowała bardzo duża dynamika, za którą nie nadążała dynamika wzrostu cen koksu. JSW oszacowała wartość odzyskiwalną posiadanych akcji JSW KOKS biorąc pod uwagę kapitały własne (aktywa netto) spółki JSW KOKS za 2017 rok. Przeprowadzona analiza wskazała zasadność ujęcia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości akcji JSW KOKS w łącznej kwocie 113,4 mln zł.

- *Rozwiązanie odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości udziałów w spółce Spedkoks*

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka przeanalizowała wcześniej ujęte odpisy z tytułu utraty wartości akcji/udziałów spółek zależnych. W odniesieniu do wartości udziałów spółki Spedkoks wykazano konieczność odwrócenia wcześniej ujętego odpisu aktualizującego z tytułu utraty księgowej wartości udziałów w kwocie 0,4 mln zł

ZMIANY W INWESTYCJACH W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH W 2016 ROKU

Nabycie, objęcie udziałów / akcji

- *Objęcie udziałów w JSK w zamian za aport*

W dniu 6 kwietnia 2016 roku pomiędzy JSW i JSK została zawarta umowa przeniesienia prawa wieczystego użytkowania gruntu, tytułem objęcia przez JSW 10 624 nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym JSK w zamian za wniesiony aport o łącznej wartości godziwej 5,3 mln zł. Transakcja objęcia udziałów w JSK nie niesie za sobą treści ekonomicznej i w związku z tym za cenę nabycia udziałów JSW przyjęła wartość księgową netto przekazanego majątku w wysokości 0,4 mln zł. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 24 sierpnia 2016 roku.

- *Nabycie akcji JSW Koks*

Do dnia 31 grudnia 2016 roku JSW nabyła od akcjonariuszy mniejszościowych 12 255 akcji JSW KOKS za łączną kwotę 169,7 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku JSW posiada 95 155 171 akcji JSW KOKS stanowiących 95,72% kapitału tej spółki.

- *Objęcie udziałów w JZR w zamian za aport*

W dniu 30 września 2016 roku pomiędzy JSW i JZR została zawarta umowa przeniesienia własności majątku, tytułem objęcia przez JSW 367 988 nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym JZR w zamian za wniesiony aport o łącznej wartości godziwej

184,0 mln zł. Transakcja objęcia udziałów w JZR nie niesie za sobą treści ekonomicznej i w związku z tym za cenę nabycia udziałów JSW przyjęła wartość księgową netto przekazanego majątku w wysokości 175,5 mln zł. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 23 lutego 2017 roku.

Sprzedaż udziałów / akcji

W związku z realizowanymi działaniami w zakresie restrukturyzacji zadłużenia finansowego JSW, Zarząd JSW podjął decyzję o częściowej dezinwestycji posiadanych przez JSW akcji/udziałów w spółkach należących do Grupy Kapitałowej JSW:

- **Sprzedaż akcji spółki SEJ**

W dniu 11 sierpnia 2016 roku JSW zawarła z PGNiG Termika S.A. umowę sprzedaży 100% akcji spółki SEJ. Łączna cena sprzedaży akcji SEJ wynosi 371,8 mln zł i została w całości zapłacona w III kwartale 2016 roku. Wartość księgową posiadanych przez JSW udziałów w SEJ na moment sprzedaży spółki wynosiła 371,0 mln zł. Przeniesienie akcji w wykonaniu umowy sprzedaży akcji było uwarunkowane szeregiem warunków zawieszających. Wszystkie warunki zawieszające zostały należycie spełnione lub zrzucono się ich, w zależności od sytuacji.

- **Sprzedaż akcji spółki WZK Victoria**

W 2016 roku Spółka dokonała analizy przesłanek wskazujących na to, że mogła nastąpić utrata wartości posiadanych akcji WZK Victoria oraz oszacowała ich wartość odzyskiwalną. W związku z powyższym, Spółka ujęła w 2016 roku odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości tych akcji w wysokości 64,0 mln zł.

W dniu 30 września 2016 roku JSW zawarła z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz Towarzystwem Finansowym „Silesia” Sp. z o.o. („Inwestorzy”) umowę rozporządzającą dotyczącą sprzedaży wszystkich posiadanych przez JSW akcji Wałbrzyskich Zakładów Koksowniczych Victoria S.A. („WZK Victoria”). Przedmiotowa umowa dotyczy sprzedaży 92,84% akcji WZK Victoria przez JSW na rzecz Inwestorów. Łączna cena sprzedaży akcji WZK Victoria wynosi 350,0 mln zł z ewentualną korektą ceny w oparciu o wartość skumulowanej EBITDA WZK Victoria za lata 2016 – 2019. Cała kwota z tytułu sprzedaży akcji WZK Victoria została zapłacona przez Inwestorów w III kwartale 2016 roku. Przeniesienie akcji w wykonaniu umowy sprzedaży akcji było uwarunkowane szeregiem warunków zawieszających. Wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione. Postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują kar umownych.

7.6. POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
Zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego, Spółka jest zobligowana do gromadzenia środków pieniężnych na wyodrębnionym rachunku bankowym Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych (FLZG), które mogą być wydatkowane wyłącznie na sfinansowanie całkowitej lub częściowej likwidacji zakładu górniczego. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych ze względu na ograniczone możliwości dysponowania, niezależnie od terminu zapadalności, są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe.	

POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA

	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe aktywa finansowe:	310,9	295,6
<i>w tym: środki pieniężne i ich ekwiwalenty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych</i>	310,9	295,6
Lokaty bankowe	10,3	-
Pozostałe należności niefinansowe	7,6	8,0
RAZEM POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE AKTYWA	328,8	303,6

Wszystkie długoterminowe aktywa finansowe wyrażone są w złotych polskich.

Wartość godziwa długoterminowych aktywów finansowych nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

7.7. ZAPASY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższym jednak od ich cen sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje robocizną bezpośrednią, materiały pomocnicze, inne koszty bezpośrednie i odnośne ogólne koszty produkcji (oparte na normalnych zdolnościach produkcyjnych).

Wartość rozchodu materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło” (FIFO). Wartość rozchodu wyrobów gotowych ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

ISTOTNE SZACUNKI

Odpis aktualizujący wartość zapasów

Spółka dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów wyrobów gotowych na skutek ich wyceny według ceny sprzedaży netto niższej od kosztu wytworzenia. Przy czym za koszt wytworzenia na koniec każdego okresu sprawozdawczego przyjmuje się średni koszt wytworzenia od początku roku do danego miesiąca sprawozdawczego. Za cenę sprzedaży netto przyjmuje się wartość wyliczoną wg cen rynkowych możliwych do osiągnięcia.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów wyrobów gotowych, zarówno utworzenie jak i odwrócenie odpisu, ujmują się jako koszt okresu, w którym odpis miał miejsce.

W przypadku zaistnienia zdarzeń powodujących utratę wartości użytkowej zapasów materiałów, Spółka dokonuje stosownego odpisu aktualizującego, w taki sposób, aby wartość księgowa zapasów nie przekraczała ich wartości odzyskiwalnej. Odpisów aktualizujących wartość zapasów materiałów dokonuje się nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału i ujmują się jako koszt okresu w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów”.

ZAPASY

	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	24,6	10,0
Wyroby gotowe	173,3	66,8
Towary	119,1	171,8
<i>w tym koks wyprodukowany w Grupie przeznaczony do dalszej odsprzedaży</i>	<i>113,3</i>	<i>111,5</i>
RAZEM	317,0	248,6

Zapas wyrobów gotowych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 483,3 tys. ton węgla o wartości 173,3 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku zapas wyrobów gotowych wynosił 289,7 tys. ton węgla o wartości 66,8 mln zł).

ODPISY AKTUALIZUJĄCE ZAPASY

Odpisy aktualizujące wartość zapasów przedstawia poniższa tabela:

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA	9,1	58,1
Utworzenie odpisu	29,3	72,1
Wykorzystanie odpisu	(15,4)	(121,1)
Odwrócenie odpisu	(4,7)	-
STAN NA 31 GRUDNIA	18,3	9,1

Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości zapasów zostało ujęte jako koszty bieżącego okresu sprawozdawczego. W 2017 roku Spółka nie dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zapasów materiałów.

7.8. NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
<p>Należności handlowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, przy czym wartością godziwą na moment początkowego rozpoznania należności jest wartość nominalna wynikająca z wystawionych faktur sprzedaży. Po początkowym ujęciu należności handlowe oraz pozostałe należności o charakterze finansowym wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości (w przypadku należności handlowych odpowiada to kwocie wymagającej zapłaty). Pozostałe należności nie stanowiące aktywów finansowych wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymagającej zapłaty.</p>
ISTOTNE SZACUNKI
<p><i>Odpis aktualizujący wartość należności</i></p> <p>Odpisów z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać należnych kwot. Kwotę odpisu aktualizującego stanowi różnica między wartością księgową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należności głównej ujmowany jest jako koszty operacyjne, natomiast odpis aktualizujący należności odsetkowe jako pozostałe koszty/pozostałe przychody.</p> <p>Odpisu aktualizującego wartość należności dokonuje się głównie w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości do wysokości nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi, - należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania sądowego w pełnej wysokości, - należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego - w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania. <p>Odpisem aktualizującym obejmuje się należności główne przeterminowane powyżej 180 dni do wysokości nie objętej zabezpieczeniem oraz należności odsetkowe przeterminowane powyżej 90 dni. Odpis aktualizujący ujmowany jest w miesiącu, w którym upłynęły dni zwłoki.</p> <p>Spółka dokonuje systematycznej miesięcznej analizy przeterminowania należności dla poszczególnych kontrahentów. W przypadku przekroczenia okresów przeterminowania tworzony jest odpis aktualizujący dla danego kontrahenta. Dodatkowo w przypadku powzięcia informacji o zagrożeniu upadłością lub niewypłacalnością danego kontrahenta, Spółka tworzy odpis aktualizujący niezależnie od terminów wymagalności.</p>

NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe brutto	1 083,1	1 264,5
Odpis aktualizujący	(9,8)	(13,1)
Należności handlowe netto	1 073,3	1 251,4
Czynne rozliczenia międzyokresowe	5,4	8,9
Należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	72,7	35,5
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych *	1 450,0	-
Pozostałe należności **	17,1	63,8
NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI RAZEM	2 618,5	1 359,6

* W dniu 29 grudnia 2017 roku JSW dokonała wpłaty w kwocie 1 450,0 mln zł tytułem zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A JSW Stabilizacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego („Fundusz”). Emisja certyfikatów dochodzi do skutku w przypadku dokonania zapisów na certyfikaty inwestycyjne serii A Funduszu za łączną cenę emisyjną w wysokości 1 500,0 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonana wpłata na certyfikaty inwestycyjne została ujęta jako pozostałe należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej JSW. Pozostała część wpłaty została dokonana w dniu 18 stycznia 2018 roku.

** W tej pozycji prezentowane są m.in. należności od gmin z tytułu spornego podatku od nieruchomości od podziemnych wyrobisk górniczych, które na dzień 31 grudnia 2017 roku nie występują (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 35,4 mln zł). Na zmniejszenie stanu tych należności miał wpływ utworzony w I półroczu 2017 roku odpis aktualizujący w wysokości 35,2 mln zł.

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

Struktura walutowa należności handlowych Spółki po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe [PLN]	766,0	1 022,6
Należności handlowe [EUR]	248,3	201,6
Należności handlowe [USD]	59,0	27,2
NALEŻNOŚCI HANDLOWE RAZEM	1 073,3	1 251,4

ODPISY AKTUALIZUJĄCE NALEŻNOŚCI

Zmiany stanu odpisu aktualizującego należności handlowe przedstawia poniższa tabela:

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA	13,1	11,9
Utworzenie odpisu	2,5	11,1
Wykorzystanie odpisu na należności nieściągalne	(5,1)	(0,4)
Odwrócenie kwot niewykorzystanych	(1,1)	(2,0)
Przesunięcie odpisu	0,4	(7,5)
STAN NA 31 GRUDNIA	9,8	13,1

Strukturę wiekową należności handlowych według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Razem
		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Należności handlowe brutto	996,2	76,5	0,7	1,2	1,4	* 7,1	1 083,1
Odpis aktualizujący	(0,1)	-	(0,1)	(1,1)	(1,4)	(7,1)	(9,8)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE NETTO	996,1	76,5	0,6	0,1	-	-	1 073,3

* Pozycje te dotyczą należności handlowych objętych w większości postępowaniami upadłościowymi oraz należności handlowych po wyrokach sądowych. Należności te są w całości objęte odpisem aktualizującym.

Strukturę wiekową należności handlowych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

	Nieprzeterminowane	Przeterminowane					Razem
		do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Należności handlowe brutto	1 218,5	33,1	0,7	0,2	0,3	* 11,7	1 264,5
Odpis aktualizujący	(0,2)	(0,3)	(0,4)	(0,2)	(0,3)	(11,7)	(13,1)
NALEŻNOŚCI HANDLOWE NETTO	1 218,3	32,8	0,3	-	-	-	1 251,4

* Pozycje te dotyczą należności handlowych objętych w większości postępowaniami upadłościowymi oraz należności handlowych po wyrokach sądowych. Należności te są w całości objęte odpisem aktualizującym.

7.9. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności i o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy. Kredyty w rachunku bieżącym są prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako składnik przepływów z działalności finansowej.	
Środki pieniężne przekazane lub otrzymane w ramach cash pooling ujmowane są odpowiednio, jako należności lub zobowiązania. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej saldo rozrachunków z tytułu cash pooling prezentowane jest w pozycji „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty” w przypadku należności, natomiast w przypadku zobowiązań w pozycji „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania – pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym”. Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych salda z tytułu rozliczeń cash pooling, zarówno dodatnie, jak i ujemne, wykazywane są w wartości netto, jako „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”.	

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	807,8	929,8
Krótkoterminowe depozyty bankowe	343,6	175,2
Środki pieniężne przekazane z tytułu rozliczeń cash pooling	58,4	-
RAZEM	1 209,8	1 105,0
w tym: o ograniczonej możliwości dysponowania	133,4	7,9

Wartość środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania wynosi na dzień 31 grudnia 2017 roku 133,4 mln zł (31 grudnia 2016 roku: 7,9 mln zł) i obejmuje głównie środki przeznaczone na dokapitalizowanie Jastrzębskich Zakładów Remontowych Sp. z o.o. z przeznaczeniem na sfinansowanie programu modernizacji zakładów przerobczych węgla, wadnia oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Uzgodnienie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		1 209,8	1 105,0
Środki pieniężne otrzymane z tytułu rozliczeń cash pooling	7.13	(183,2)	(276,8)
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY W SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		1 026,6	828,2

Salda z tytułu rozliczeń cash pooling (Nota 7.13), ze względu na fakt, iż służą głównie zarządzaniu bieżącą płynnością finansową w Grupie, są wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w wartości netto, jako „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”.

7.10. KAPITAŁ WŁASNY

7.10.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
Akcje zwykłe zalicza się do kapitału podstawowego. Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki dominującej z uwzględnieniem korekty z tytułu hiperinflacji tej części kapitału podstawowego, która pochodzi z okresu przed 31 grudnia 1996 roku.	
Koszty poniesione bezpośrednio w związku z emisją nowych akcji lub opcji wykazuje się w kapitale własnym jako pomniejszenie, po opodatkowaniu, wpływów z emisji.	

	Liczba akcji (w tys. sztuk)	Akcje zwykłe wartość nominalna	Korekta hiperinflacyjna	Razem
Stan na 31 grudnia 2016 roku	117 412	587,0	664,9	1 251,9
Stan na 31 grudnia 2017 roku	117 412	587,0	664,9	1 251,9

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał zakładowy JSW wynosił 587 057 980 zł i dzielił się na 117 411 596 akcji zwykłych nieuprzywilejowanych co do głosu, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 5,00 zł każda. Wszystkie akcje były wyemitowane i zarejestrowane na dzień kończący okres sprawozdawczy. Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych przez JSW akcji odpowiada 117 411 596 głosom na Walnym Zgromadzeniu JSW.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku składa się z następujących serii akcji:

Seria	Liczba akcji (szt.)
A	99 524 020
B	9 325 580
C	2 157 886
D	6 404 110
RAZEM	117 411 596

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu JSW przedstawia się następująco: *

Akcjonariusz	Ilość akcji	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
Skarb Państwa	64 775 542	64 775 542	55,16%	55,16%
Pozostali akcjonariusze	52 636 054	52 636 054	44,84%	44,84%
RAZEM	117 411 596	117 411 596	100,00%	100,00%

* Zgodnie z Raportem bieżącym nr 3/2018 z dnia 18 stycznia 2018 roku akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 18 stycznia 2018 roku był Skarb Państwa z liczbą głosów 64 389 722, co stanowiło 54,84% udziału w głosach ogółem.

JSW nie posiada szczegółowego zestawienia struktury akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W okresie sprawozdawczym JSW nie otrzymała informacji o przekroczeniu progów procentowych ogólnej liczby głosów określonych w art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Jedynym akcjonariuszem JSW posiadającym zarówno na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak i na dzień sporządzenia i publikacji niniejszego sprawozdania, liczbę akcji stanowiącą co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu był Skarb Państwa.

7.10.2. KAPITAŁ Z TYTUŁU WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Zmiana stanu kapitału z tytułu wyceny instrumentów finansowych:

	31.12.2017	31.12.2016
STAN NA POCZĄTEK OKRESU	(82,8)	(85,7)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	46,2	(0,8)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu wynikająca z realizacji pozycji zabezpieczanej	(26,3)	4,4
Podatek odroczony	(3,8)	(0,7)
STAN NA KONIEC OKRESU	(66,7)	(82,8)

Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych obejmuje wycenę instrumentów zabezpieczających spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w wyniku wyceny transakcji zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne ujęto w innych całkowitych dochodach kwotę 16,1 mln zł, z czego:

- kwota 46,2 mln zł stanowi dodatnią wycenę wynikającą ze zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w części skutecznej,
- kwota (37,7) mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (FX Forward),
- kwota 11,4 mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (obligacje),
- kwota (3,8) mln zł stanowi skutek podatkowy od powyższych pozycji (podatek odroczony).

7.10.3. ZYSKI ZATRZYMANE

Zyski zatrzymane obejmują następujące kwoty:

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał rezerwowy na rozwój Spółki	1 265,0	1 140,5
Kapitał zapasowy pozostały	626,0	370,5
Pozostałe zyski zatrzymane	2 427,3	388,9
RAZEM ZYSKI ZATRZYMANE	4 318,3	1 899,9

7.10.4. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
Płatności dywidend na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Spółki w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy.	

Wskaźnik dywidendy na akcję wylicza się jako iloraz dywidendy przypadającej na akcjonariuszy Spółki oraz liczby akcji zwykłych na dzień dywidendy.

	2017	2016
Dywidendy	-	-
Liczba akcji zwykłych na dzień dywidendy (szt.)	117 411 596	117 411 596
DYWIDENDA NA AKCJĘ (W ZŁOTYCH NA JEDNĄ AKCJĘ)	-	-

Zgodnie z zapisami Porozumienia zawartego z Obligatariuszami, do czasu całkowitej spłaty zobowiązań z tytułu obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji, Zarząd JSW będzie mógł rekomendować Walnemu Zgromadzeniu JSW wypłatę dywidendy jeżeli: na taką wypłatę uzyskana zostanie zgoda Zgromadzenia Obligatariuszy lub przy określonym poziomie (aktualnym i prognozowanym) wskaźnika pokrycia obsługi długu (DSCR). W przeciwnym wypadku wypłata przez JSW dywidendy będzie stanowiła przypadek naruszenia Porozumienia.

Podział zysku za rok 2016

Zwyczajne Walne Zgromadzenie JSW uchwala z dnia 23 czerwca 2017 roku postanowiło, osiągnięty przez Spółkę w 2016 roku zysk netto w wysokości 372,0 mln zł, przeznaczyć na:

- kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego (w związku z zobowiązaniem JSW do wniesienia środków pieniężnych do JZR) kwotę 124,5 mln zł,
- pozostałą część zysku netto w wysokości 247,5 mln zł na kapitał zapasowy (jako odbudowa kapitału zapasowego).

Propozycja podziału zysku za rok 2017

W związku z podjęciem przez Zarząd JSW decyzji o nierekomendowaniu wypłaty dywidendy za 2017 rok, osiągnięty przez Spółkę w 2017 roku zysk netto w wysokości 2 422,1 mln zł, Zarząd JSW będzie proponował przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy.

7.11. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zgodnie z przepisami prawa pracy, Spółka realizuje wypłaty **świadczeń pracowniczych** z następujących głównych tytułów:

- świadczenia po okresie zatrudnienia: odprawy emerytalne i rentowe, renty wyrównawcze.
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze: nagrody jubileuszowe,
- pozostałe świadczenia dla pracowników: odprawy pośmiertne, niewykorzystane urlopy wypoczynkowe.

Od 2015 roku JSW nie tworzy odpisu na ZFŚS dla emerytów i rencistów oraz odstąpiła od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów.

JSW ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu wypłaty powyższych świadczeń w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy, z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych.

Wysokość zobowiązania świadczeń po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, do czasu ustania tego zobowiązania.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych obliczane są metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Podstawą do obliczenia zobowiązania dla pracownika jest przewidywana kwota danego świadczenia, jaką Spółka zobowiązuje się wypłacić na podstawie wewnętrznych regulacji oraz odpowiednich przepisów prawa. Obliczona kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień kończący okres sprawozdawczy, a następnie pomniejszana o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Spółka dokonuje na powiększenie rezerwy danego pracownika. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania danego pracownika jako pracownika JSW do momentu otrzymania świadczenia.

Programy określonych świadczeń narażają Spółkę na ryzyko aktuarialne obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek oprocentowania obligacji spowoduje zwiększenie zobowiązań programu,
- ryzyko długowieczności – wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości zobowiązań,
- ryzyko wynagrodzeń – wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości zobowiązań.

Składniki kosztów z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się:

- koszty bieżącego zatrudnienia – jako koszty operacyjne,
- odsetki netto od zobowiązania netto wynikające ze zmiany wartości rezerwy z tytułu upływu czasu – jako koszty finansowe,
- zyski/straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń aktuarialnych – jako inne całkowite dochody.

Natomiast w odniesieniu do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych koszty bieżącego zatrudnienia oraz zyski/straty aktuarialne ujmuje się jako koszty operacyjne, odsetki netto - jako koszty finansowe.

Rezerwa na odprawy pośmiertne jest obliczana na podstawie danych historycznych, przy zastosowaniu stopy dyskonta rekomendowanej przez aktuarium i planowanej stopy inflacji oraz statystycznej ilości lat pozostających do przepracowania przez pracowników JSW stanowiącą różnicę pomiędzy średnim wiekiem przechodzenia na emeryturę pracowników Spółki, a średnim wiekiem pracowników na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Kalkulację **rezerw na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe** wylicza się na koniec każdego kwartału danego roku obrotowego. Rezerwa wyliczana jest w następujący sposób: liczba dni niewykorzystanego urlopu na koniec poprzedniego roku obrotowego i lat poprzednich, powiększona o liczbę dni urlopu przysługującego pracownikom na dany dzień kończący okres sprawozdawczy, pomniejszona o liczbę dni urlopu wykorzystanego w okresie od 1 stycznia do dnia kończącego dany okres sprawozdawczy, pomnożona przez wartość dniówki urlopowej wraz z obowiązującymi narzutami. Wyliczona wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe ujmowana jest, po dokonaniu analizy, w wysokości zaakceptowanej przez Zarząd.

ISTOTNE SZACUNKI I ZAŁOŻENIA

Zobowiązanie bilansowe z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zależy od szeregu czynników określanych metodami aktuarialnymi przy wykorzystaniu pewnych założeń. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Jednym z podstawowych założeń dla ustalenia wysokości zobowiązania jest stopa procentowa. Na dzień kończący okres sprawozdawczy w oparciu o opinię niezależnego aktuarium przyjmuje się odpowiednią stopę dyskonta, która odpowiada stopie procentowej obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Założenia dotyczące przyszłej umieralności oraz prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką oszacowane zostało na podstawie danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny. Założenia przyjęte do wyceny na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz wrażliwość zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych na zmiany tych założeń zostały ujawnione w poniższej Nocie.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	31.12.2017	31.12.2016
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ Z TYTUŁU:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	111,2	123,4
– nagród jubileuszowych	235,3	232,4
– rent wyrównawczych	100,7	128,2
– pozostałych świadczeń dla pracowników	61,1	59,1
RAZEM	508,3	543,1
w tym:		
– część długoterminowa	413,6	447,6
– część krótkoterminowa	94,7	95,5

Kwoty zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w zakresie odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz rent wyrównawczych ujęto w sprawozdaniu finansowym na podstawie wyceny aktuarialnej wyliczonej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Na stan zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych miało wpływ głównie przekazanie Zakładów do SRK (Nota 4.5). W związku z przejściem grupy pracowników do SRK nastąpiło zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2017 roku o 50,1 mln zł (w 2016 roku o 86,8 mln zł). Skutek ten został ujęty jako pozostałe przychody w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych:

	2017	2016
STAN NA 1 STYCZNIA	543,1	660,5
Koszty bieżącego zatrudnienia	38,9	9,1
Pozostałe przychody	(50,1)	(86,8)
Koszty odsetek	14,7	15,1
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w zysku/stracie przed opodatkowaniem	15,8	40,2
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach:	4,6	(9,8)
- wynikające ze zmian założeń finansowych *	(7,7)	(9,5)
- wynikające ze zmian założeń demograficznych *	0,5	(8,7)
- wynikające z pozostałych zmian założeń oraz korekt założeń aktuarialnych ex post *	11,8	8,4
RAZEM UJĘTE W CAŁKOWITYCH DOCHODACH	23,9	(32,2)
Wyplacone świadczenia	(58,7)	(85,2)
STAN NA 31 GRUDNIA	508,3	543,1

* W skutkach zmian założeń finansowych zaprezentowano zmiany dyskonta oraz prognozowanych wzrostów podstaw świadczeń. W skutkach zmian założeń demograficznych zaprezentowano zmiany przyjętego poziomu rotacji pracowniczej, umieralności oraz przechodzenia na rentę. Natomiast w pozostałych zmianach zaprezentowano nie tylko zmiany innych założeń, ale także wszelkie aktualizacje danych do wyceny.

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2017	2016
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM Z TYTUŁU:		
- odpraw emerytalnych i rentowych	(1,8)	(5,1)
- nagród jubileuszowych	36,7	40,2
- rent wyrównawczych	(18,3)	(48,2)
- pozostałych świadczeń dla pracowników	2,7	(9,3)
RAZEM	19,3	(22,4)

	2017	2016
KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH UJĘTE W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH Z TYTUŁU:		
- odpraw emerytalnych i rentowych	5,0	4,7
- rent wyrównawczych	(0,4)	(14,5)
RAZEM	4,6	(9,8)

Łączna kwota kosztów świadczeń pracowniczych ujętych w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów:

	2017	2016
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	52,2	45,5
Koszty sprzedaży	0,4	0,3
Koszty administracyjne	2,1	3,5
Koszty finansowe	14,7	15,1
Pozostałe przychody	(50,1)	(86,8)
RAZEM UJĘTE W ZYSKU PRZED OPODATKOWANIEM	19,3	(22,4)
Kwota ujęta w innych całkowitych dochodach	4,6	(9,8)
RAZEM UJĘTE W CAŁKOWITYCH DOCHODACH	23,9	(32,2)

GLÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUARIALNE

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze:

	2017	2016
Stopa dyskonta	3,30%	3,00%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, nagrody jubileuszowe oraz renty wyrównawcze	0,15%	0,24%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	2,20%	1,80%

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w przedziale -/+0,5 p.p.

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość księgową rezerwy	Stopa dyskonta		Planowane zmiany podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	111,2	116,4	106,4	108,8	115,8
– nagród jubileuszowych	235,3	242,7	228,2	231,6	243,8
– rent wyrównawczych	100,7	106,8	95,2	96,8	107,5
RAZEM	447,2	465,9	429,8	437,2	467,1
ZMIANA W STOSUNKU DO WARTOŚCI KSIĘGOWEJ		18,7	(17,4)	(10,0)	19,9

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość księgową rezerwy	Stopa dyskonta		Planowane zmiany podstaw	
		-0,5 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	+0,5 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	123,4	128,7	118,4	121,4	128,0
– nagród jubileuszowych	232,4	239,6	225,6	229,2	241,0
– rent wyrównawczych	128,2	135,9	121,2	123,7	136,7
RAZEM	484,0	504,2	465,2	474,3	505,7
ZMIANA W STOSUNKU DO WARTOŚCI KSIĘGOWEJ		20,2	(18,8)	(9,7)	21,7

W powyższych analizach wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, czyli taką samą jak zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

OKRES ZAPADALNOŚCI ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Średni okres zapadalności zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 9,77 roku (na 31 grudnia 2016 roku: 9,71 roku).

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku w podziale na okresy zapadalności:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Okres wypłaty				
	2018	2019	2020	2021	2022
– odpraw emerytalnych i rentowych *	8,1	4,6	4,3	7,3	7,7
– nagród jubileuszowych	28,1	24,7	22,4	20,6	18,6
– rent wyrównawczych	6,9	6,4	6,0	5,7	5,4
RAZEM	43,1	35,7	32,7	33,6	31,7

* Z uwzględnieniem nowych przepisów nabywania uprawnień emerytalnych: Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz.38)

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2016 roku w podziale na okresy wypłaty:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Okres wypłaty				
	2017	2018	2019	2020	2021
– odpraw emerytalnych i rentowych *	10,8	6,9	8,2	7,8	9,6
– nagród jubileuszowych	28,9	25,0	23,5	20,6	18,7
– rent wyrównawczych	9,1	8,3	7,7	7,2	6,8
RAZEM	48,8	40,2	39,4	35,6	35,1

* Z uwzględnieniem nowych przepisów nabywania uprawnień emerytalnych: Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017 poz.38)

7.12. REZERWY

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
<p>JSW tworzy rezerwy w szczególności z następujących tytułów:</p> <p>(a) likwidacji zakładu górniczego</p> <p>Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego tworzy się m.in. w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego; • zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny; • zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny; • zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych; • przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej. <p>Kwoty rezerw wykazuje się w bieżącej wartości nakładów, które – jak się oczekuje – będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Stosuje się wówczas stopę procentową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie do wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Początkowy szacunek rezerwy na likwidację zakładu górniczego powiększa wartość rzeczowych aktywów trwałych. Zwiększenie rezerw związane z upływem czasu jest rozpoznawane jako koszty odsetkowe. Zmiany wysokości rezerw związane z aktualizacją szacunków ich dotyczących (stopa dyskontowa, stopa inflacji, spodziewana nominalna wartość nakładów na likwidację) ujmowane są jako korekta wartości aktywów trwałych objętych obowiązkiem likwidacji.</p> <p>(b) szkód górniczych</p> <p>Spółka tworzy rezerwy na likwidację szkód górniczych, wyłącznie dla ujawnionych szkód górniczych, będących skutkiem działalności eksploatacyjnej kopalń należących do Spółki, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych lub będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy udokumentowanych roszczeń z tego tytułu lub w wysokości nakładów przewidzianych na zabezpieczenie terenu przed skutkami działalności górniczej. W związku z brakiem metody ustalenia wiarygodnych szacunków, w wartości rezerwy na szkody górnicze nie ujmuje się tych szkód górniczych, które powstaną w przyszłości. Spółka ujawnia te zobowiązania jako zobowiązania warunkowe.</p> <p>Wartość rezerwy na likwidację szkód górniczych wylicza się w oparciu o wiarygodny szacunek kosztów napraw obiektów, budowli i odszkodowań będących następstwem wpływów dokonanej eksploatacji górniczej lub też dokonywanych przez Spółkę zabezpieczeń terenu przed skutkami działalności górniczej na terenach objętych koncesjami. Momentem początkowym ujęcia rezerwy są stwierdzone na powierzchni wpływy eksploatacji górniczej wynikające z realizacji planów ruchu kopalni. Rezerwa ta prezentowana jest w wartości bieżącej nakładów niezbędnych do wypełnienia zobowiązania.</p> <p>(c) potencjalnych sporów sądowych dotyczących deputatu węglowego dla emerytów i rencistów</p> <p>Zarząd JSW w 2015 roku odstąpił od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Jednocześnie zdając sobie sprawę z ryzyka wytoczenia Spółce wielu spraw sądowych, Zarząd JSW postanowił utworzyć rezerwę na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów.</p> <p>Wartość bieżąca rezerwy zależy od szeregu czynników określanych metodami aktuarialnymi przy wykorzystaniu pewnych założeń. Wysokość rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.</p> <p>(d) pozostałych rezerw</p> <p>Rezerwę na rekultywację środowiska, podatek od nieruchomości, na roszczenia prawne, naprawy gwarancyjne i inne ujmuje się wówczas, gdy Spółka ma prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i jest prawdopodobne, że będzie wymagany wpływ zasobów w celu wywiązania się z tego obowiązku, zaś jego wielkość wiarygodnie oszacowano. Nie tworzy się rezerwy na przyszłe straty operacyjne.</p>

ISTOTNE SZACUNKI
Stan rezerw weryfikuje się na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy i koryguje się w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej właściwego szacunku. Szacunki i założenia przyjęte do ustalenia rezerw zostały ujawnione w dalszej części Noty.

REZERWY

	Nota	Podatek od nieruchomości	Szkody górnicze	Likwidacja zakładu górniczego	Oplata ekologiczna i ochrona środowiska	Potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	Pozostałe rezerwy	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2017								
Długoterminowe		-	199,2	615,3	37,1	1 902,7	-	2 754,3
Krótkoterminowe		43,0	66,9	-	2,3	-	66,3	178,5
RAZEM		43,0	266,1	615,3	39,4	1 902,7	66,3	2 932,8
Utworzenie dodatkowych rezerw		12,8	77,1	-	-	-	21,1	111,0
Utworzenie rezerwy- koszt odsetkowy		-	-	17,8	1,1	-	-	18,9
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy		(21,0)	(5,9)	(82,5)	-	(1 249,2)	(32,2)	(1 390,8)
Rozwiązanie rezerwy z związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK	4.5	-	(4,9)	(97,1)	-	-	(14,2)	(116,2)
Wykorzystanie rezerw		(24,2)	(54,7)	(8,1)	(1,6)	-	(6,6)	(95,2)
STAN NA 31 GRUDNIA 2017								
Długoterminowe		-	223,0	445,4	36,9	653,5	-	1 358,8
Krótkoterminowe		10,6	54,7	-	2,0	-	34,4	101,7
RAZEM		10,6	277,7	445,4	38,9	653,5	34,4	1 460,5

	Nota	Podatek od nieruchomości	Szkody górnicze	Likwidacja zakładu górniczego	Oplata ekologiczna i ochrona środowiska	Potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów	Pozostałe rezerwy	Razem
STAN NA 1 STYCZNIA 2016								
Długoterminowe		-	175,0	557,1	36,3	1 888,9	-	2 657,3
Krótkoterminowe		68,3	56,1	-	3,4	-	8,4	136,2
RAZEM		68,3	231,1	557,1	39,7	1 888,9	8,4	2 793,5
Utworzenie dodatkowych rezerw		6,5	106,4	87,7	-	-	62,6	263,2
Utworzenie rezerwy- koszt odsetkowy		-	-	17,4	1,0	* 49,3	-	67,7
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy		(0,6)	(20,0)	-	-	-	(4,0)	(24,6)
Rozwiązanie rezerwy z związku z przekazaniem Ruchu Jas-Mos do SRK	4.5	-	(7,5)	(36,3)	-	(35,5)	-	(79,3)
Wykorzystanie rezerw		(31,2)	(43,9)	(10,6)	(1,3)	-	(0,7)	(87,7)
STAN NA 31 GRUDNIA 2016								
Długoterminowe		-	199,2	615,3	37,1	1 902,7	-	2 754,3
Krótkoterminowe		43,0	66,9	-	2,3	-	66,3	178,5
RAZEM		43,0	266,1	615,3	39,4	1 902,7	66,3	2 932,8

* Korekta z tytułu aktualizacji rezerwy wynikającej z wyceny aktuarialnej

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

JSW po korzystnym orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego i zapadłych wyrokach WSA oraz NSA, oceniając ryzyko dalszego prowadzenia postępowań sadowoadministracyjnych skutkujących możliwością opodatkowania składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w wyrobiskach górniczych, aktualizuje ujęte w księgach wartości rezerw na potencjalne spory z gminami. Spółka począwszy od grudnia 2014 roku rozpoczęła deklarowanie do opodatkowania infrastruktury dołowej, złożyła za lata ubiegłe korekty deklaracji JSW. Do końca 2017 roku do większości gmin JSW przedłożyła również korekty deklaracji w zakresie opodatkowania obudowy górniczej, wykorzystując utworzone na ten cel rezerwy, jednocześnie weryfikując kwotę oszacowanych roszczeń. Na dzień 31 grudnia 2017 roku ujęta w księgach rezerwa na podatek od nieruchomości od elementów składowych wyrobisk górniczych wynosi 10,6 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 43,0 mln zł).

Wszelkie zmiany założeń przyjętych na podstawie toczonych postępowań administracyjnych wpływają na wartość bilansową rezerwy z tytułu spornego podatku od nieruchomości oraz należności z tytułu spornego podatku od nieruchomości od podziemnych wyrobisk górniczych. Zmiana o 1% całkowitej wartości brutto wyrobisk kapitałnych skutkuje zmianą maksymalnego roszczenia gminy o wartość 0,8 mln zł. Spółka szacuje, że maksymalna możliwa do uzyskania przez gminy wartość to 15% kwoty roszczenia. Jednakże z uwagi na przyjmowane przez organy podatkowe własne wyceny, maksymalna możliwa do uzyskania przez gminy wartość może nieznacznie wzrosnąć.

SZKODY GÓRNICZE

Z uwagi na potrzebę usunięcia szkód górniczych będących skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, Spółka tworzy rezerwę na szkody górnicze. Wartość prac niezbędnych dla usunięcia szkód górniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 277,7 mln zł i wynika z oszacowanych kosztów napraw obiektów, budowli i odszkodowań będących następstwem wpływów dokonanej eksploatacji górniczej. W 2017 roku kwota wykorzystanej rezerwy wyniosła 54,7 mln zł (w 2016 roku: 43,9 mln zł).

LIKWIDACJA ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Oszacowanie rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego

Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji, długoterminowych stóp dyskontowych oraz przewidywanych nominalnych kosztów likwidacji poszczególnych zakładów górniczych, które są określane przez służby wewnętrzne. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość księgową rezerwy.

a) Założenia odnośnie do okresu żywotności kopalń:

W oparciu o posiadane koncesje na wydobywanie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej, wielkość udokumentowanej bazy zasobowej kopalń zgodnie z operatem ewidencyjnym zasobów oraz prognozy w zakresie kształtowania się zdolności wydobywczych kopalń, przewiduje się następujące okresy prowadzenia działalności produkcyjnej przez poszczególne zakłady górnicze wchodzące w skład struktury organizacyjnej JSW:

Kopalnie	Wg stanu obowiązującego	
	na 31.12.2017	na 31.12.2016
Zakład Górniczy KWK „Borynia-Zofiówka-Jastrzębie”:		
- Ruch „Borynia”	do 31.12.2042	do 31.12.2030
- Ruch „Zofiówka”	do 31.12.2051	do 31.12.2051
- Ruch „Jastrzębie” *	do 31.12.2025	do 31.12.2022
Zakład Górniczy KWK „Budryk”	do 31.12.2077	do 31.12.2077
Zakład Górniczy KWK „Pniówek”	do 31.12.2051	do 31.12.2051
Zakład Górniczy KWK „Knurów-Szczygłowice”:		
- Ruch „Knurów”	do 31.12.2072	do 31.12.2072
- Ruch „Szczygłowice”	do 31.12.2078	do 31.12.2078

* W dniu 1 października 2016 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a SRK dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci oznaczonej części KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Jas-Mos na rzecz SRK (Nota 4.5). Część Ruchu Jas-Mos nie podlegająca przekazaniu do SRK i pozostająca w strukturach JSW została nazwana Ruchem Jastrzębie.

Powyższe prognozy żywotności kopalń sporządzone zostały przy założeniu pełnego szczyrpania udokumentowanych zasobów węgla w czynnych kopalniach JSW, niezależnie od efektów gospodarczych. Założenie to obejmuje realizację przyszłych inwestycji, związanych z budową nowych poziomów wydobywczych lub udostępnieniem i zagospodarowaniem nowych złóż.

Jeżeli z uwagi na uwarunkowania rynkowe nie będzie możliwości finansowych realizacji inwestycji związanych z pełnym udostępnieniem udokumentowanych zasobów, okresy żywotności poszczególnych kopalń mogą ulec skróceniu lub też eksploatacja niektórych zasobów może okazać się nierentowna.

b) Inne istotne założenia odnośnie kalkulacji rezerwy na likwidację zakładów górniczych:

	2017	2016
Stopa inflacji	2,3%	2,5%
Nominalna stopa dyskonta	3,3%	3,0%

Gdyby wykorzystywane stopy dyskontowe były niższe od oszacowań Zarządu o 0,5 pkt proc., to wartość księgowa rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego byłaby wyższa o 95,2 mln zł, zaś gdyby wykorzystywane stopy dyskontowe były wyższe o 0,5 pkt proc., to wartość księgowa rezerwy byłaby niższa o 75,6 mln zł.

Szacunki dotyczące zasobów węgla

Zasoby węgla są szacunkową ilością węgla, który może zostać zgodnie z prawem i w sposób uzasadniony ekonomicznie wydobyty z obszarów górniczych, w których działa Spółka. JSW szacuje wielkość zasobów na podstawie informacji, przygotowanych przez odpowiednio wykwalifikowane osoby, dotyczących danych geologicznych o wielkości, głębokości i kształcie złóż. Interpretacja tych informacji wymaga zastosowania skomplikowanych osądów. Szacunek nadających się do wydobycia zasobów węgla opiera się na czynnikach takich jak ceny węgla, przyszłe wymogi inwestycyjne, koszty produkcji oraz założenia i osądy dotyczące parametrów geologicznych złóża. Zmiany szacunków zasobów węgla mogą wpływać na przewidywany okres żywotności kopalń, a co za tym idzie, pośrednio, także na wartość księgową rzeczowych aktywów trwałych, rezerwy na likwidację zakładów górniczych, aktywa z tytułu podatku odroczonego i koszty amortyzacji.

Kopalnie JSW posiadają łącznie ok. 6,119 mld ton zasobów bilansowych węgla w tym ok. 0,977 mld ton zasobów operatywnych węgla (na podstawie operatów ewidencyjnych zasobów kopalń wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Wielkość zasobów operatywnych w poszczególnych zakładach górniczych:

Kopalnie	31.12.2017	31.12.2016
	w mln ton	
Zakład Górniczy KWK „Borynia-Zofiówka-Jastrzębie”:	218,8	219,2
- Ruch „Borynia”	33,0	31,2
- Ruch „Zofiówka”	172,0	173,2
- Ruch „Jastrzębie” *	13,8	14,8
Zakład Górniczy KWK „Budryk”	247,9	222,3
Zakład Górniczy KWK „Pniówek”	185,9	188,3
Zakład Górniczy KWK „Knurów-Szczygłowice”:	324,2	323,0
- Ruch „Knurów”	155,3	154,0
-Ruch „Szczygłowice”	168,9	169,0

* W związku z nieodpłatnym przekazaniem Ruchu Jas-Mos do SRK (Nota 4.5) została ograniczona powierzchnia złóża, obszaru i terenu górniczego Ruchu Jas-Mos. Część Ruchu Jas-Mos nie podlegająca przekazaniu do SRK i pozostająca w strukturach JSW została nazwana Ruchem Jastrzębie.

Wartość rezerwy na likwidację zakładu górniczego na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 445,4 mln zł. Na dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonała aktualizacji wartości rezerwy stosując stopę dyskonta, taką jak w modelu dla wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych (Nota 7.11), która jest zbliżona do stopy rentowności obligacji o długim horyzoncie czasowym, a także stosując przewidywaną stopę inflacji oraz zaktualizowaną wartość przewidywanych kosztów likwidacji poszczególnych zakładów górniczych. Aktualizacja wartości rezerwy na likwidację zakładów górniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku spowodowała zmniejszenie rezerwy o kwotę 71,5 mln zł, która została zgodnie z KIMSF 1 odniesiona na rzeczowe aktywa trwałe (Nota 7.1).

W związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK nastąpiło zmniejszenie rezerwy na likwidację zakładu górniczego w kwocie 97,1 mln zł.

OPLATA EKOLOGICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiada rezerwę na ochronę środowiska związaną z rekultywacją biologiczną terenów na łączną kwotę 34,2 mln zł. Na podstawie uzyskanych decyzji administracyjnych, aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązującej ustawy o ochronie gruntów rolnych na Spółce ciąży prawny obowiązek rekultywacji składowisk po zaprzestaniu działalności przemysłowej.

POTENCJALNE SPORY SĄDOWE DOTYCZĄCE DEPUTATU WĘGLOWEGO DLA EMERYTÓW I RENCISTÓW

W związku z odstąpieniem w 2015 roku od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, JSW prowadzi szereg sporów sądowych z byłymi pracownikami z tytułu dożywotniego prawa do wypłaty deputatu węglowego. W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku i dokonanej do dnia 31 grudnia 2017 roku wypłatą rekompensat dla 35 382 osób, zaistniała konieczność aktualizacji rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Na podstawie wyceny aktuarialnej na dzień 31 grudnia 2017 roku, Spółka dokonała rozwiązania rezerwy w kwocie 1 249,2 mln zł. Pozostała kwota rezerwy w wysokości 653,5 mln zł będzie stanowić zabezpieczenie JSW przed ewentualnymi roszczeniami osób nieuprawnionych do rekompensaty według ustawy oraz osób uprawnionych, które świadomie nie złożyły wniosków o rekompensatę podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko, iż pozbawienie ich prawa do deputatu (ustalanego wg pierwotnych zasad) jest całkowicie bezprawne, a także przyszłych emerytów (obecnych pracowników) z uwagi na brak zapisów w ustawie regulujących ich prawo do deputatu lub rekompensaty. JSW przewiduje, że dokona aktualizacji (rozwiązania) kwoty rezerwy po ukształtowaniu się odpowiedniej praktyki sądowej w nowym stanie prawnym w zakresie spraw o węgiel deputatowy dla emerytów i rencistów.

POZOSTAŁE REZERWY

Pozostałe rezerwy obejmują głównie:

- rezerwy utworzone na przewidywane straty z tytułu niezrealizowanych umów w wysokości 5,9 mln zł.
- rezerwę na postępowanie sądowe wszczęte z powództwa Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. przeciwko JSW o zapłatę odszkodowania za szkodę powstałą w mieniu w wyniku pożaru endogenicznego, który zaistniał pod ziemią w KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka. W dniu 8 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał w tej sprawie nieprawomocny wyrok, m.in. zasądający od pozwanej JSW na rzecz powódki tj. Sopotkiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. kwotę 4,9 mln zł z odsetkami ustawowymi. W związku z powyższym Spółka utworzyła rezerwę w łącznej wysokości 8,4 mln zł.

7.13. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI
ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE <p>Zobowiązania krótkoterminowe obejmują zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Zobowiązania w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, przy czym wycena ta odpowiada kwocie wymaganej zapłaty lub wielkości zobowiązania, zaś w okresie późniejszym zobowiązania finansowe wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej (w przypadku zobowiązań handlowych odpowiada to kwocie wymagającej zapłaty), natomiast pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym - w kwocie wymagającej zapłaty.</p> <p>Zobowiązania długoterminowe w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne, zaś w okresie późniejszym wykazuje się je według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.</p> <p>Zwiększenie (zmniejszenie) zobowiązania w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty/(przychody) finansowe.</p>
DOTACJE <p>Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.</p> <p>Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczenia międzyokresowe przychodów i odnosi w wynik finansowy systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.</p> <p>Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia przyszłych kosztów, ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym są należne.</p>

ISTOTNE SZACUNKI

Oszacowanie odsetek od zobowiązań

Zgodnie z art. 5 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku, nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału, Spółka nalicza odsetki hipotetyczne od zobowiązań, dla których przewidziano w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni. Wysokość naliczonych odsetek koryguje się następnie do wysokości przewidywanego obciążenia Spółki przez kontrahentów z tytułu przysługującego im prawa. Spółka obciąża wynik finansowy 50% maksymalnej kwoty przysługujących odsetek hipotetycznych kontrahentom, co odpowiada aktualnemu poziomowi ryzyka wystąpienia kontrahentów z roszczeniem zapłaty odsetek za wydłużony termin płatności ponad przewidziany w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Odsetki hipotetyczne od zobowiązań naliczone za 2017 rok wyniosły 21,7 mln zł.

Pozostała część przewidywanego ryzyka obciążenia Spółki z tytułu naliczonych odsetek hipotetycznych za wydłużony termin płatności ujawniana jest jako zobowiązania warunkowe.

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE			
Zobowiązania handlowe		1 464,0	1 293,3
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	55,7	59,2
Rozliczenia międzyokresowe bierne		6,0	4,4
Pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym, w tym:		465,0	376,8
– zobowiązania inwestycyjne		269,0	86,4
– zobowiązania inne		12,8	13,6
– środki pieniężne otrzymane z tytułu rozliczeń cash pooling	7.9	183,2	276,8
RAZEM		1 990,7	1 733,7
ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE			
Przychody przyszłych okresów		66,6	70,4
Pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym, w tym:		623,4	702,1
– zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych podatków		358,3	451,3
– zaliczki z tytułu dostaw		5,7	56,2
– wynagrodzenia		220,9	145,7
– pozostałe		38,5	48,9
RAZEM		690,0	772,5
RAZEM ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA		2 680,7	2 506,2
w tym:			
długoterminowe		99,9	109,7
krótkoterminowe		2 580,8	2 396,5

Spółka posiada dotacje, w ramach których zobowiązana jest do wykorzystania otrzymanych środków wyłącznie na realizację zadań wskazanych w umowach tych dotacji oraz do spełnienia określonych w umowach warunków. W ciągu 2017 i 2016 roku warunki te były spełnione.

8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	
Sprawozdanie z przepłyów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.	
Zapłacone odsetki z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności finansowej.	
Zapłacone odsetki z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, leasingu finansowego oraz pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej.	

8.1. WPIŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Nota	2017	2016
Zysk przed opodatkowaniem		2 986,3	423,7
Amortyzacja	4.2	680,9	655,6
(Zysk)/strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	4.6	10,3	2,6
Odsetki i udziały w zyskach		16,5	16,7
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		10,7	(20,8)
Zmiana stanu rezerw		(1 284,6)	166,6
Zmiana stanu zapasów		(60,3)	(33,4)
Zmiana stanu należności handlowych oraz pozostałych należności		191,1	(698,6)
Zmiana stanu zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań		90,5	(13,3)
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	7.3	759,1	92,1
Odpis aktualizujący akcje/udziały w jednostkach zależnych	7.5	113,0	64,0
Przekazanie Zakładów do SRK *		(168,1)	(159,9)
Różnice kursowe z wyceny obligacji	4.7	(95,3)	44,0
Pozostałe przepływy		12,5	9,2
WPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		3 262,6	548,5

Uzgodnienie zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w sprawozdaniu z przepłyów pieniężnych:

	Nota	2017	2016
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych ze sprawozdania z sytuacji finansowej	7.11	(34,8)	(117,4)
Zyski/(straty) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach	7.11	(4,6)	9,8
Przekazanie Zakładów do SRK	4.5	50,1	86,8
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH W SPRAWOZDANIU Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH		10,7	(20,8)

Uzgodnienie zmiany stanu rezerw w sprawozdaniu z przepłyów pieniężnych:

	Nota	2017	2016
Zmiana stanu rezerw ze sprawozdania z sytuacji finansowej	7.12	(1 472,3)	139,3
Zmiana wartości rezerwy na likwidację zakładu górniczego odniesiona na rzeczowe aktywa trwałe	7.1	71,5	(52,0)
Przekazanie Zakładów do SRK	4.5	116,2	79,3
ZMIANA STANU REZERW W SPRAWOZDANIU Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH		(1 284,6)	166,6

9. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

INSTRUMENTY FINANSOWE

Zarząd określa klasyfikację swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu. Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia aktywów finansowych. Klasyfikacja instrumentów pochodnych zależy od ich przeznaczenia oraz spełnienia wymogów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39. Instrumenty pochodne dzielą się na pochodne instrumenty zabezpieczające oraz instrumenty wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka posiada następujące kategorie instrumentów finansowych:

(a) Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje aktywa/zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu. Składnik aktywów/zobowiązań finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie. Kategoria ta obejmuje głównie instrumenty pochodne, o ile nie są przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń oraz należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych.

Instrumenty te na dzień przeprowadzenia transakcji oraz na dzień sprawozdawczy wyceniane są w wartości godziwej.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy (w przeciwnym razie są one zaliczane do aktywów trwałych).

Pożyczki i należności wykazuje się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka klasyfikuje do tej pozycji głównie należności handlowe, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe.

(c) Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Kategoria ta obejmuje głównie: zaciągnięte kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym.

(d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo niezaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza ich zbyć w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej na dzień sprawozdawczy. Nienotowane instrumenty finansowe zaliczone do kategorii dostępne do sprzedaży, dla których nie jest możliwe wiarygodne określenie wartości godziwej, wyceniane są według kosztu tj. w cenie nabycia.

Spółka klasyfikuje do tej pozycji nienotowane udziały i akcje w pozostałych jednostkach.

(e) Instrumenty zabezpieczające

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie określonego rodzaju ryzyka w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

Spółka klasyfikuje do tej pozycji instrumenty pochodne, w odniesieniu do których stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Opis stosowanych zasad rachunkowości zabezpieczeń znajduje się w Nocie 9.4.

9.1. KATEGORIE I KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

AKTYWA FINANSOWE:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Instrumenty zabezpieczające	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017						
Należności handlowe	7.8	-	-	1 073,3	-	1 073,3
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	7.8	1 450,0	-	-	-	1 450,0
Lokaty bankowe	7.6	-	-	10,3	-	10,3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty *	7.6, 7.9	-	-	1 520,7	-	1 520,7
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	5,5	-	-	8,3	13,8
RAZEM		1 455,5	-	2 604,3	8,3	4 068,1

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Instrumenty zabezpieczające	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016						
Należności handlowe	7.8	-	-	1 251,4	-	1 251,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty *	7.6, 7.9	-	-	1 400,6	-	1 400,6
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	3,8	-	-	3,0	6,8
RAZEM		3,8	-	2 652,0	3,0	2 658,8

* Pozycja obejmuje również środki zgromadzone w celu finansowania likwidacji zakładu górnictwa, które zostały opisane w Nocie 7.6.

Żaden z istotnych nieprzeteterminowanych składników aktywów finansowych nie był renegotjowany w ciągu ostatniego roku.

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE:

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017						
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	6.1	-	9,0	-	-	9,0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	-	856,0	-	-	856,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	-	-	-	55,7	55,7
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	7.13	-	1 935,0	-	-	1 935,0
RAZEM		-	2 800,0	-	55,7	2 855,7

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016						
Pochodne instrumenty finansowe	9.4	4,9	-	3,4	-	8,3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6.2	-	1 596,4	-	-	1 596,4
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6.3	-	-	-	59,2	59,2
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	7.13	-	1 674,5	-	-	1 674,5
RAZEM		4,9	3 270,9	3,4	59,2	3 338,4

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

9.2. HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ

Instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej są analizowane pod względem procedur wyceny. Hierarchia procedur wyceny została ustalona następująco:

- Ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów bądź zobowiązań (poziom 1).
- Dane wejściowe inne niż notowania objęte zakresem ww. poziomu możliwe do stwierdzenia lub zaobserwowania dla składnika aktywów bądź zobowiązań, bezpośrednio (tzn. w postaci cen) lub pośrednio (tzn. na podstawie wycen opartych na cenach) (poziom 2).
- Dane wejściowe dla wyceny składnika aktywów bądź zobowiązań, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (tzn. dane niemożliwe do zaobserwowania) (poziom 3).

Tabela poniżej przedstawia aktywa i zobowiązania finansowe, które są wyceniane w wartości godziwej. Pozycje te obejmują pochodne instrumenty finansowe w postaci transakcji Fx Forward, których data zapadalności przypada po dniu kończącym okres sprawozdawczy oraz należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Pod względem procedur wyceny kwalifikują się one do poziomu 2 w powyższej hierarchii.

Aktywa i zobowiązania finansowe Spółki wyceniane według wartości godziwej:

	31.12.2017 Poziom 2	31.12.2016 Poziom 2
AKTYWA FINANSOWE		
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	1 450,0	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	13,8	6,8
aktywa finansowe – pochodne instrumenty zabezpieczające	8,3	3,0
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	-	8,3
w tym: zobowiązania finansowe – pochodne instrumenty zabezpieczające	-	3,4

Wartość godziwą instrumentów finansowych niestanowiących przedmiotu obrotu na aktywnym rynku określa się przy zastosowaniu odpowiednich technik wyceny. Takie techniki wyceny optymalizują wykorzystanie możliwych do zaobserwowania danych rynkowych tam, gdzie są one dostępne i polegają w jak najmniejszym stopniu na szacunkach poczynionych, specyficznych dla danej jednostki. W sytuacji, gdy wszystkie istotne dane wykorzystywane przy wycenie według wartości godziwej są możliwe do zaobserwowania, instrument finansowy prezentowany jest w ramach poziomu 2. Do tej grupy należą pochodne instrumenty finansowe.

Wartość godziwa walutowych transakcji Fx Forward ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji Fx Swap.

9.3. POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W SPRAWOZDANIU Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

	Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godzniej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa- nego kosztu	Instrumenty zabezpiecza- jące	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017								
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:		-	-	37,1	(65,8)	-	(2,1)	(30,8)
pozostałych przychodach		-	-	4,8	14,5	-	-	19,3
pozostałych kosztach		-	-	-	(25,6)	-	-	(25,6)
przychodach finansowych	4.7	-	-	32,3	-	-	-	32,3
kosztach finansowych		-	-	-	(54,7)	-	(2,1)	(56,8)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych ujęte w:		-	-	(29,8)	90,2	-	-	60,4
pozostałe zyski/ (straty) netto		-	-	(20,5)	0,1	-	-	(20,4)
przychodach finansowych	4.7	-	-	-	95,3	-	-	95,3
kosztach finansowych	4.7	-	-	(9,3)	(5,2)	-	-	(14,5)
Przychody/ (koszty) z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych ujęte w:		36,0	-	-	(11,4)	46,5	-	71,1
pozostałe zyski/ (straty) netto	4.6	36,0	-	-	-	37,9	-	73,9
kosztach finansowych	4.7	-	-	-	(11,4)	-	-	(11,4)
inne całkowite dochody		-	-	-	-	8,6	-	8,6
Odwrocenie/(utworzenie) odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w:		-	-	(1,5)	-	-	-	(1,5)
kosztach rodzajowych		-	-	(1,1)	-	-	-	(1,1)
pozostałych kosztach		-	-	(0,4)	-	-	-	(0,4)
Dywidendy i udziały w zyskach ujęte w:		-	0,2	-	-	-	-	0,2
pozostałych przychodach		-	0,2	-	-	-	-	0,2
RAZEM		36,0	0,2	5,8	13,0	46,5	(2,1)	99,4

	Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godzniej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa- nego kosztu	Instrumenty zabezpiecza- jące	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
ZA OKRES ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016								
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:		-	-	1,0	(96,0)	-	(1,7)	(96,7)
pozostałych przychodach		-	-	1,1	12,0	-	-	13,1
pozostałych kosztach		-	-	-	(24,7)	-	-	(24,7)
przychodach finansowych	4.7	-	-	4,2	-	-	-	4,2
kosztach finansowych		-	-	(4,3)	(83,3)	-	(1,7)	(89,3)

	Nota	Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziewej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa- nego kosztu	Instrumenty zabezpiecza- jące	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Razem
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych ujęte w:		-	-	6,5	(44,1)	-	-	(37,6)
pozostałe zyski/ (straty) netto		-	-	5,9	(0,1)	-	-	5,8
przychodach finansowych		-	-	0,6	-	-	-	0,6
kosztach finansowych	4.7	-	-	-	(44,0)	-	-	(44,0)
Przychody/ (koszty) z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych ujęte w:		(1,4)	-	-	(4,3)	(0,7)	-	(6,4)
pozostałe zyski/ (straty) netto	4.6	(1,4)	-	-	-	-	-	(1,4)
kosztach finansowych		-	-	-	(4,3)	-	-	(4,3)
inne całkowite dochody		-	-	-	-	(0,7)	-	(0,7)
Odwrócenie/(utworzenie) odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w:		-	-	(9,1)	-	-	-	(9,1)
kosztach rodzajowych		-	-	(8,7)	-	-	-	(8,7)
pozostałych przychodach		-	-	0,1	-	-	-	0,1
pozostałych kosztach		-	-	(0,5)	-	-	-	(0,5)
RAZEM		(1,4)	-	(1,6)	(144,4)	(0,7)	(1,7)	(149,8)

9.4. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

INSTRUMENTY POCHODNE

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziewej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziewej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna, a zysk lub stratę z wyceny instrumentów ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym..

Pochodny instrument finansowy jest zaliczany do krótkoterminowych instrumentów finansowych jeżeli termin rozliczenia tego instrumentu lub jego części przypada w okresie do jednego roku licząc od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Jeżeli termin rozliczenia instrumentu finansowego przypada w okresie powyżej roku licząc od dnia kończącego okres sprawozdawczy taki instrument lub jego część zaliczamy do długoterminowych instrumentów finansowych.

RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Zabezpieczanie, dla celów rachunkowości, polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziewej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń dla zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych. Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych pozwala na odnoszenie skutecznej części zabezpieczenia w kapitały, co powoduje uwspółmiernienie wpływu na wynik finansowy wyceny instrumentów zabezpieczających i realizacji pozycji zabezpieczanej.

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w zakresie ryzyka walutowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłyby wpływać na wynik finansowy.

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziewej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do wyniku finansowego bieżącego okresu.

Część efektywna ujęta w innych całkowitych dochodach jest odnoszona na wynik finansowy w takich samych okresach, w jakich pozycja zabezpieczana wpływa na wynik finansowy.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostanie sprzedany, rozwiązany lub zrealizowany, lub jeżeli Spółka wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie albo, jeśli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń oraz zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji.

Aktywa finansowe po przeliczeniu na PLN:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Forwardy walutowe:						
– EUR	7,0	3,7	10,7	2,5	0,8	3,3
– USD	1,3	1,8	3,1	0,5	3,0	3,5
RAZEM, W TYM	8,3	5,5	13,8	3,0	3,8	6,8
część długoterminowa	-	-	-	-	-	-
część krótkoterminowa	8,3	5,5	13,8	3,0	3,8	6,8

Zobowiązania finansowe po przeliczeniu na PLN:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Forwardy walutowe:						
– EUR	-	-	-	0,5	0,4	0,9
– USD	-	-	-	2,9	4,5	7,4
RAZEM, W TYM	-	-	-	3,4	4,9	8,3
część długoterminowa	-	-	-	-	-	-
część krótkoterminowa	-	-	-	3,4	4,9	8,3

Wartości nominalne kontraktów wyrażone w poszczególnych walutach przedstawia poniższa tabela:

Kontrakt	Waluta	31.12.2017		31.12.2016	
		Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
FORWARD WALUTOWY	EUR	55,0	48,0	89,5	47,5
jednostki pozostałe	sprzedaż	55,0	48,0	89,5	47,4
jednostki powiązane	sprzedaż	-	-	-	0,1
FORWARD WALUTOWY	USD	7,0	18,7	46,5	38,2
jednostki pozostałe	kupno	-	-	-	1,7
jednostki pozostałe	sprzedaż	7,0	18,7	46,5	34,8
jednostki powiązane	sprzedaż	-	-	-	1,7

9.5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

9.5.1. CZYNNIKI RYZYKA FINANSOWEGO

Działalność prowadzona przez Spółkę naraża ją na następujące ryzyka finansowe: ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko cenowe, ryzyko zmiany kursów walut oraz ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności.

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest wykonywane na szczeblu Zarządu. Monitorowaniem ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyk finansowych zajmują się wyodrębnione jednostki organizacyjne.

(a) RYZYKO CENOWE

Spółka jest narażona na znaczące ryzyko zmiany cen. W przeszłości Spółka doświadczyła istotnych zmian cen węgla i koksu, stąd istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia takich wahań w przyszłości. Sytuacja na rynku węgla koksowego i koksu jest powiązana z rynkiem stali i wyrobów hutniczych; cykle koniunkturalne pokazują wahania cen w tych sektorach. Ceny węgla koksowego Spółki są mocno uzależnione od popytu na globalnym rynku koksowo-hutniczo-stalowym, natomiast ceny węgla do celów energetycznych są uzależnione również od innych producentów krajowych. Pomimo posiadania przez Spółkę stałych odbiorców, każdorazowy napływ taniego węgla z importu lub zwiększenie produkcji innych krajowych producentów stanowi potencjalne ryzyko presji na obniżkę cen. W przypadku zmian cen na rynku, celem zminimalizowania jego wpływu na sytuację finansową Spółki podejmuje się takie działania jak:

- zwiększenie wolumenu produkcji i sprzedaży,
- zmiana struktury produkcji celem zwiększenia efektywności sprzedaży produktów (zwiększenie produkcji produktów o korzystniejszej cenie i znajdujących zbyt w danym okresie – optymalizacja struktury sprzedaży),
- optymalizacja kierunków sprzedaży produktów Spółki.

Aby zareagować na zmianę cen w odpowiednim momencie Spółka prowadzi nieustanny monitoring rynków, ich analizę oraz śledzi na bieżąco trendy cenowe na rynku węgla, koksu, stali i energii elektrycznej. Warunki kontraktów długoterminowych umożliwiają okresowe negocjacje cen (corocznie dla węgla energetycznego; kwartalnie dla węgla koksowego i koksu). Realizując cele zarządzania ryzykiem Spółka działa w ramach zasad opisanych w Procedurze Handlowej Grupy Kapitałowej JSW oraz w ramach zasad Komitetu Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW, który monitoruje wpływ walut z dostaw węgla, koksu i węglopochodnych. Okresowo monitoruje się import węgla oraz ceny węgla wyprodukowanego przez polskie kopalnie, a także ceny koksu i węgla energetycznego w portach ARA.

Spółka nie posiada istotnych inwestycji w kapitałowe papiery wartościowe sklasyfikowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dostępne do sprzedaży i w związku z tym nie jest narażona na ryzyko cenowe dotyczące zmian cen tego typu inwestycji.

(b) RYZYKO ZMIANY KURSÓW WALUT

Spółka jest narażona na znaczące ryzyko zmiany kursów walut wynikające z ekspozycji walutowej, które może wpłynąć na wysokość przyszłych przepływów pieniężnych oraz wynik finansowy. Głównym źródłem ryzyka walutowego w Spółce jest sprzedaż produktów:

- denominowana w EUR i USD,
- indeksowana do EUR i USD.

W związku z podpisanym Programem Emisji Obligacji z lipca 2014 roku, wraz z późn.zm., Spółka wyemitowała również obligacje denominowane w USD. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walutowych wynikającego ze sprzedaży produktów.

Spółka aktywnie zarządza ryzykiem walutowym, na które jest narażona. Celem nadrzędnym polityki Spółki jest ograniczenie do minimum ryzyka kursowego wynikającego z ekspozycji walutowej. Spółka na bieżąco mierzy ryzyko walutowe, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację jego wpływu na sytuację finansową. Zarządzanie ryzykiem walutowym w Spółce odbywa się zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej JSW.

Spółka stosuje podział funkcji pełnionych przez poszczególne jednostki organizacyjne pomiędzy funkcje wykonawcze, decyzyjne, nadzorcze, kontroli i analityczne (zasada „podziału zadań”).

W JSW funkcjonuje Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW, który jest odpowiedzialny za podejmowanie kluczowych decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, w szczególności za podejmowanie decyzji w zakresie zabezpieczania zakontraktowanych i planowanych przepływów pieniężnych.

Mając na celu eliminowanie ryzyka kursowego JSW w 2017 roku zawierała transakcje Fx Forward (zewnętrzne), zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Spółki i Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW współczynnikami zabezpieczeń. Spółka zawierała również transakcje zabezpieczające ze spółkami zależnymi (wewnętrzne). Okres zapadalności zawartych transakcji nie przekraczał 12 miesięcy. Spółka dokonuje również w niewielkim stopniu zakupów materiałów, usług lub dóbr inwestycyjnych w walutach obcych. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walut wynikającego z transakcji sprzedaży produktów.

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Co do zasady do rachunkowości zabezpieczeń wyznaczone są transakcje pochodne zabezpieczające ekspozycję denominowaną, których termin zapadalności jest dłuższy niż sześć miesięcy. W momencie ustanowienia zabezpieczenia Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające. Skuteczność stosowanych przez Spółkę zabezpieczających instrumentów finansowych jest na bieżąco monitorowana i podlega ciągłej ocenie.

W 2017 roku Spółka wyznaczyła do rachunkowości zabezpieczeń transakcje Fx Forward o nominale 7,0 mln USD oraz 67,0 mln EUR. Według stanu na 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała czynne transakcje pochodne Fx Forward o łącznym nominale 103,0 mln EUR i 25,7 mln USD, z czego 55,0 mln EUR i 7,0 mln USD stanowią transakcje zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń. Transakcje pochodne stanowią zabezpieczenie wpływów ze sprzedaży produktów i towarów, które JSW spodziewa się otrzymać w okresie do października 2018 roku. Część skuteczna zmiany wartości godziwej pochodnych transakcji zabezpieczających w kwocie 46,2 mln zł została odniesiona w inne całkowite dochody. Część nieskuteczna oraz zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych nie wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń została odniesiona w wynik finansowy okresu. W wyniku realizacji pozycji zabezpieczanej zarówno w EUR, jak i w USD, w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku w wynik finansowy odniesiona została kwota 26,3 mln zł.

W ciągu 2017 roku Spółka podjęła decyzję o zakończeniu stosowania rachunkowości zabezpieczeń dla transakcji pochodnych Fx Forward o nominale 3,0 mln USD. Część efektywna zabezpieczenia w wysokości (0,1) mln zł w wyniku realizacji pozycji zabezpieczanej została przeksięgowana na wynik finansowy okresu.

Szczegółowe informacje na temat transakcji pochodnych przedstawiają poniższe tabele.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

Typ transakcji	Termin rozliczenia transakcji				Razem
	do 1 m-ca	od 2 do 3 m-cy	od 4 do 6 m-cy	od 7 do 12 m-cy	
TRANSAKcje WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY					
FX Forward	4,3	1,2	-	-	5,5
TRANSAKcje ZABEZPIECZAJĄCE					
FX Forward	-	3,1	4,1	1,1	8,3
RAZEM	4,3	4,3	4,1	1,1	13,8

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

Typ transakcji	Termin rozliczenia transakcji				Razem
	do 1 m-ca	od 2 do 3 m-cy	od 4 do 6 m-cy	od 7 do 12 m-cy	
TRANSAKcje WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY					
FX Forward	(0,6)	(0,5)	-	-	(1,1)
TRANSAKcje ZABEZPIECZAJĄCE					
FX Forward	(0,4)	0,6	(0,9)	0,3	(0,4)
RAZEM	(1,0)	0,1	(0,9)	0,3	(1,5)

Wartość księgowa wybranych pozycji denominowanych w walutach obcych po przeliczeniu na PLN przedstawia się następująco:

WYBRANE POZYCJE BILANSOWE	31.12.2017		31.12.2016	
	EUR	USD	EUR	USD
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7,1	64,6	11,4	0,1
Należności handlowe	248,3	59,0	201,6	27,2
Pochodne instrumenty finansowe wyceniane przez wynik finansowy (aktywa)	3,7	1,8	0,8	3,0
Pochodne instrumenty zabezpieczające (aktywa)	7,0	1,3	2,5	0,5
Zobowiązania handlowe	(4,8)	(0,1)	(4,4)	(33,3)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	(332,7)	-	(659,2)
Pochodne instrumenty finansowe wyceniane przez wynik finansowy (zobowiązania)	-	-	(0,4)	(4,5)
Pochodne instrumenty zabezpieczające (zobowiązania)	-	-	(0,5)	(2,9)
EKSPOZYCJA NETTO	261,3	(206,1)	211,0	(669,1)

Stopień wrażliwości Spółki na wzrost i spadek kursu EUR/PLN i USD/PLN przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone na koniec okresu sprawozdawczego pozycje denominowane w walutach obcych i prezentuje potencjalną zmianę wartości aktywów i zobowiązań finansowych w wyniku zmiany kursu walutowego.

Analiza wrażliwości skalkulowana jest w oparciu o zmienność implikowaną publikowaną przez serwis Reuters na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych:

	Kurs EUR/PLN				Kurs USD/PLN			
	31.12.2017		31.12.2016		31.12.2017		31.12.2016	
	zysk netto	inne całkowite dochody	zysk netto	inne całkowite dochody	zysk netto	inne całkowite dochody	zysk netto	inne całkowite dochody
zmiana %	6,3%		7,9%		10,3%		14,9%	
Zmiana wartości aktywów finansowych	16,1	-	16,9	-	12,8	-	4,1	-
Zmiana wartości zobowiązań finansowych	(12,9)	(14,4)	(17,0)	(31,5)	(40,5)	(2,5)	(125,2)	(29,0)
Wpływ na zysk przed opodatkowaniem lub inne całkowite dochody	3,2	(14,4)	(0,1)	(31,5)	(27,7)	(2,5)	(121,1)	(29,0)
Efekt podatkowy	(0,6)	2,7	-	6,0	5,3	0,5	23,0	5,5
WPŁYW NA ZYSK NETTO	2,6		(0,1)		(22,4)		(98,1)	
WPŁYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY		(11,7)		(25,5)		(2,0)		(23,5)

Przy spadku kursów walutowych (odchylenie o -%) analiza wrażliwości przyjmuje identyczne wartości jak w powyższej tabeli, tylko ze znakiem przeciwnym.

(c) RYZYKO ZMIANY PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH W WYNIKU ZMIAN STÓP PROCENTOWYCH

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż przepływy pieniężne mogą ulec zmianie w wyniku zmian rynkowych stóp procentowych. Spółka częściowo finansuje swoją działalność operacyjną i inwestycyjną kapitałem obcym oprocentowanym według zmiennych stóp procentowych i inwestuje wolne środki pieniężne w aktywa finansowe również w większości oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. W związku z aktualnym poziomem zadłużenia, Spółka jest głównie narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych w zakresie zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych, w mniejszym stopniu Spółka narażona jest na zmiany stóp procentowych w zakresie lokat i środków pieniężnych oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. Ryzyko zmiany stóp procentowych wynika ze zmienności następujących stawek referencyjnych: WIBOR O/N, WIBOR 1M, WIBOR 3M, LIBOR 1M dla EUR, EURIBOR 1M, LIBOR 1M dla USD, LIBOR 3M dla USD.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej narażone na zmianę stóp procentowych prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe aktywa finansowe:		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych	310,9	295,6
Lokaty bankowe	10,3	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności:		
Należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych	1 450,0	-
Krótkoterminowe aktywa finansowe:		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 209,8	1 105,0
Długoterminowe zobowiązania finansowe:		
Kredyty i pożyczki	7,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	792,6	1 529,3
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	26,6	28,5
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe:		
Kredyty i pożyczki	2,0	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	63,4	67,1
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	29,1	30,7
Środki pieniężne otrzymane z tytułu rozliczeń cash pooling	183,2	276,8

Spółka nie wykorzystuje instrumentów pochodnych w celu zabezpieczania się przed ryzykiem zmiany stóp procentowych.

W poniższych tabelach zaprezentowano potencjalny wpływ na zysk netto zmiany stóp procentowych. Analiza obejmuje wyłącznie pozycje instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej wg stanu na dzień kończący okres sprawozdawczy. Przyjęty w 2017 roku poziom wahań stóp procentowych odzwierciedla hipotetyczną zmianę poziomu stopy referencyjnej w PLN.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych:

	Stopa procentowa PLN		Stopa procentowa USD	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Zmienność w punktach bazowych		+50pb		
Zmiana wartości aktywów finansowych	14,5	6,9	0,3	-
Zmiana wartości zobowiązań finansowych	(3,8)	(6,3)	(1,6)	(3,3)
Wpływ na zysk przed opodatkowaniem	10,7	0,6	(1,3)	(3,3)
Efekt podatkowy	(2,0)	(0,1)	0,2	0,6
WPŁYW NA ZYSK NETTO	8,7	0,5	(1,1)	(2,7)

Przy odchyleniu stóp procentowych o -50 punktów bazowych analiza wrażliwości przyjmuje identyczne wartości jak w powyższej tabeli tylko ze znakiem przeciwnym.

JSW jest głównie narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej w PLN i USD. W przypadku stóp procentowych LIBOR EUR, ze względu na ich małą zmienność oraz niewielki udział środków walutowych w ogóle środków pieniężnych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej, wpływ na wynik finansowy Spółki jest nieistotny.

(d) RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe w JSW koncentruje się w następujących obszarach:

- należności handlowe,
- środki pieniężne na rachunkach bankowych i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne.

Ryzyko kredytowe identyfikowane w zakresie należności handlowych związane jest z ich koncentracją i terminowością obsługi. Sprzedaż realizowana jest do ograniczonej liczby odbiorców, stąd występuje koncentracja ryzyka związanego z należnościami

handlowymi. Wdrożona w poprzednich latach polityka handlowa w Grupie Kapitałowej JSW w zakresie sprzedaży koks, poprzez dywersyfikację odbiorców wpływa na obniżenie ryzyka kredytowego związanego z należnościami handlowymi.

Dominującym odbiorcą zewnętrznym pozostaje nadal Grupa ArcelorMittal oraz spółki, w których Skarb Państwa posiada udziały. Należności od tych odbiorców stanowią odpowiednio 21,8% i 10,5% ogółu należności handlowych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Struktura podmiotowa należności handlowych w latach 2016-2017:

	31.12.2017	31.12.2016
Grupa ArcelorMittal	21,8%	19,5%
Spółki, w których Skarb Państwa posiada udziały	10,5%	8,8%
Jednostki powiązane	38,2%	45,9%
Pozostałe jednostki	29,5%	25,8%

Aby ograniczyć ryzyko nieściągalności należności, stosowane są zabezpieczenia finansowe od odbiorców w postaci weksli in blanco, akredytyw oraz limitów ubezpieczeniowych. W przypadku uzgodnień handlowych z kontrahentem lub w przypadku nowych odbiorców, a także odbiorców o niepewnej sytuacji finansowej, JSW prowadzi sprzedaż po dokonaniu przedpłat przez kontrahenta. W przypadku niektórych odbiorców korzystających z kredytu kupieckiego stosowane jest ubezpieczenie należności handlowych w firmach ubezpieczeniowych. Od odbiorców o ugruntowanej pozycji, ze względu na strategiczny charakter współpracy oraz możliwość oceny ich dokumentacji finansowej, Spółka nie wymaga zabezpieczeń. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku ubezpieczeniu podlegało 5,4% należności handlowych JSW, ponadto zabezpieczonych w postaci weksla in blanco było 7,8%, a zabezpieczonych w formie akredytywy było 5,6% należności handlowych JSW (według stanu na 31 grudnia 2016: ubezpieczeniu podlegało 7,7% należności handlowych, ponadto zabezpieczonych w postaci weksla in blanco było 7,7%, a zabezpieczonych w formie akredytywy było 0,7% należności handlowych JSW).

Mając na uwadze powyższe zabezpieczenia oraz dotychczasową współpracę z odbiorcami, ryzyko nieściągalności należności oszacowano jako niskie.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest ograniczone, ponieważ Spółka lokuje swoje środki pieniężne w bankach o ugruntowanej pozycji rynkowej i posiadających rating przyznawany przez międzynarodowe agencje ratingowe. Dobór instytucji finansowych, w których lokowane są środki pieniężne determinowany jest również uwarunkowaniami wynikającymi z podpisanego Programu Emisji Obligacji.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z utrzymywaniem depozytów oraz działalnością lokacyjną Spółka wdrożyła politykę lokowania wolnych środków finansowych, która określa maksymalne limity koncentracji depozytów w jednym banku oraz sposób ich wyznaczania. Wdrożona polityka ogranicza ryzyko kredytowe poprzez ograniczenie koncentracji środków w jednej instytucji finansowej.

W związku ze stosowaną w Spółce polityką lokowania środków pieniężnych poziom ryzyka związanego z działalnością lokacyjną można oszacować jako niski.

Spółka dokonuje doboru banków współpracujących na płaszczyźnie transakcji terminowych na analogicznych zasadach, jak w przypadku lokowania czasowo wolnych środków finansowych. Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej JSW, Spółka zabezpiecza ryzyko walutowe m.in. poprzez wykorzystanie hedgingu naturalnego oraz zawieranie transakcji zabezpieczających z bankami oraz spółkami zależnymi. W celu minimalizacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających Spółka współpracuje wyłącznie z bankami o wysokiej wiarygodności. W celu dywersyfikacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających, Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW ustala maksymalny stopień koncentracji transakcji pochodnych (maksymalny nominalny otwartych transakcji w jednym banku). Proces zabezpieczania ryzyka walutowego podlega ciągłemu monitoringowi. Najwyższy stopień koncentracji w jednym banku według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 25% dopuszczalnego limitu.

Spółka ocenia, że maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy sięga pełnej wartości księgowej należności handlowych (bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń), środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz aktywów finansowych w postaci terminowych lokat bankowych.

(e) RYZYKO UTRATY PŁYNNOŚCI

W związku z ponoszeniem wysokich wydatków o charakterze inwestycyjnym, silnym uzależnieniem przepływów pieniężnych od cen sprzedaży węgla i koksu, Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności. Ponadto potencjalna wymagalność części lub całości zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez JSW obligacji, może generować ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Obecnie w związku ze znaczną poprawą sytuacji finansowej JSW, w tym płynności, a także spłatą części zobowiązań z tytułu obligacji, ryzyko to zostało ograniczone.

Obecne warunki rynkowe pozwalają na generowanie dodatknych przepływów gotówkowych, co wpływa na wysoki poziom salda dostępnych środków pieniężnych. Ponadto Spółka w ramach planowanych działań strategicznych zmierza do utrzymania Funduszu Stabilizacyjnego, który w czasach dekonunktury będzie stanowił bufor bezpieczeństwa w razie konieczności ponoszenia wydatków nieznajdujących pokrycia we wpływach. W tym celu w dniu 21 grudnia 2017 roku została zawarta Umowa o Współpracy z PGE Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. i Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., na podstawie której JSW utworzyła JSW Stabilizacyjny FIZ.

Intencją Spółki jest również zachowanie prawidłowej struktury finansowania poprzez utrzymywanie odpowiedniego poziomu źródeł finansowania o charakterze długoterminowym.

Proces zarządzania ryzykiem utraty płynności w Spółce zakłada między innymi efektywne monitorowanie i raportowanie pozycji płynnościowej umożliwiającej podejmowanie działań prewencyjnych w sytuacji zagrożenia utraty płynności oraz utrzymywanie odpowiedniego (minimalnego) poziomu dostępnych środków na obsługę bieżących płatności.

Ponadto w celu efektywniejszego zarządzania bieżącą płynnością finansową w Grupie Kapitałowej JSW funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi - cash pooling rzeczywisty.

W związku z podjętymi przez JSW działaniami mającymi na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności, Spółka ocenia aktualny poziom ryzyka utraty płynności jako umiarkowany.

Poniższa tabela zawiera analizę zobowiązań finansowych Spółki w odpowiednich przedziałach wiekowych, na podstawie pozostałego okresu do upływu umownego terminu zapadalności na dzień kończący okres sprawozdawczy. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią umowne niezdykontowane przepływy pieniężne. Salda zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań o charakterze finansowym przypadające do spłaty w terminie 12 miesięcy są wykazywane w wartościach księgowych, ponieważ wpływ dyskonta jest nieistotny pod względem wartości.

	Poniżej roku	Od 1 do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Ponad 5 lat	Razem
STAN NA 31 GRUDNIA 2017					
Kredyty i pożyczki	2,5	2,4	5,4	-	10,3
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 956,3	16,0	11,7	6,8	1 990,8
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	100,3	255,6	603,0	-	958,9
Pochodne instrumenty finansowe (rozliczane brutto)	518,9	-	-	-	518,9
RAZEM	2 578,0	274,0	620,1	6,8	3 478,9
STAN NA 31 GRUDNIA 2016					
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania o charakterze finansowym	1 692,9	22,5	11,5	6,8	1 733,7
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	117,8	144,2	896,2	823,5	1 981,7
Pochodne instrumenty finansowe (rozliczane brutto)	945,7	-	-	-	945,7
RAZEM	2 756,4	166,7	907,7	830,3	4 661,1

9.5.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Głównym celem zarządzania ryzykiem kapitałowym Spółki jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Spółki dla akcjonariuszy.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym obejmuje m.in. monitorowanie wskaźników zadłużenie finansowe netto/EBITDA oraz zadłużenie finansowe netto/kapitały własne, obliczanych na poziomie Grupy Kapitałowej JSW w oparciu o uregulowania zawarte w Warunkach Emisji Obligacji, tj. skorygowanych m.in. o wpływ zdarzeń jednorazowych przewidzianych w Warunkach Emisji Obligacji. Zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji za kapitał własny uznaje się skonsolidowany poziom kapitałów własnych na koniec danego okresu, wynikający ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej.

Priorytetowe dla Spółki jest utrzymywanie wskaźnika zadłużenie finansowe netto/kapitały własne na poziomie nie wyższym niż 0,6, oraz ograniczenie wysokości wskaźnika zadłużenie finansowe netto/EBITDA, tak aby począwszy od 30 czerwca 2017 roku nie przekraczał poziomu 2,5. W przypadku, gdy którykolwiek ze wskaźników przekroczy dopuszczalną wysokość, Obligatariusze, zgodnie z podpisanymi Warunkami Emisji Obligacji, są uprawnieni do skorzystania z opcji wcześniejszego wykupu posiadanych obligacji. Według Warunków Emisji Obligacji, JSW jest zobowiązana do przedstawienia stosownych wyliczeń wskaźników według stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia, a w przypadku wskaźnika zadłużenia finansowego netto/EBITDA również 31 marca oraz 30 września każdego roku. Dodatkowo, zgodnie z zapisami Warunków emisji obligacji, Spółka zobowiązała się do przestrzegania innych zobowiązań, szczegółowo zdefiniowanych w dokumentacji Programu emisji obligacji. Według wstępnych szacunków Spółki na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania powyższe wskaźniki za rok 2017 zostaną spełnione.

JSW w każdym obszarze swojej działalności jest narażona na występowanie różnego rodzaju ryzyk. Spółka, dbając o realizację celów strategicznych, aktywnie zarządza ryzykami występującymi w swojej działalności, dążąc do maksymalnego ograniczenia lub wyeliminowania ich potencjalnego negatywnego wpływu na wynik. Poza omówionymi w niniejszym sprawozdaniu finansowym ryzykami o charakterze finansowym, Spółka jest narażona na ryzyka o charakterze niefinansowym, m.in. ryzyka związane z otoczeniem społeczno-gospodarczym i rynkowym, ryzyka związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, ryzyka środowiskowe oraz związane z otoczeniem prawnym. Czynniki ryzyka o charakterze niefinansowym zostały szczegółowo opisane w Punkcie 5. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

10. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

10.1. POZYCJE WARUNKOWE

Aktywa warunkowe

JSW z uwagi na wyroki sądów administracyjnych w zakresie możliwości opodatkowania obudów podziemnego wyrobiska górniczego, złożyła korekty deklaracji do gmin za lata nieobjęte postępowaniami podatkowymi. W tej sytuacji w II półroczu 2017 roku zaprzestano aktywowania w należnościach kolejnych zapłaconych do gmin podatków z tytułu opodatkowania obudowy określonych w decyzjach wymiarowych i zaczęła ujmować je jako należności warunkowe. Wysokość zapłaconych a możliwych potencjalnie do odzyskania kwot spornego podatku od nieruchomości wynosi 6,2 mln zł.

Zobowiązania warunkowe

(a) szkody górnicze

Spółka w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw ujmuje w sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, które są skutkiem działalności eksploatacyjnej kopalń węgla kamiennego należących do Spółki, w wartości bieżącej nakładów niezbędnych do wypełnienia zobowiązania. Spółce nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, które wystąpią na skutek przeszłych działań eksploatacyjnych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów ich likwidacji.

(b) gwarancje zatrudnienia

W wyniku prowadzonych ze stroną społeczną rozmów w ramach Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego dotyczących m.in. gwarancji zatrudnienia oraz kwestii związanych z przeprowadzeniem Oferty publicznej, w dniu 5 maja 2011 roku Zarząd Spółki podpisał, a działające w Spółce organizacje związkowe parafowały porozumienie zbiorowe z Zarządem („Porozumienie”). W ramach Porozumienia strony ustaliły m.in., że co do zasady, okres gwarancji zatrudnienia dla pracowników Spółki wynosi 10 lat od dnia upublicznienia akcji Spółki. W przypadku niedotrzymania przez Spółkę gwarancji zatrudnienia, Spółka będzie zobowiązana do wypłaty odszkodowania w wysokości równej iloczynowi przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Spółce w roku poprzedzającym rozwiązanie stosunku pracy i liczby miesięcy, które pozostają do upływu okresu gwarancji zatrudnienia (w przypadku pracowników administracyjnych nie więcej niż sześćdziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym). Postanowienia dotyczące gwarancji zatrudnienia weszły w życie w dniu upublicznienia akcji Spółki na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Ponadto, w dniu 18 maja 2011 roku KK Zabrze i Spółka zawarły ze związkami zawodowymi działającymi w KK Zabrze porozumienie dotyczące pakietu gwarancji socjalnych dla pracowników KK Zabrze, którego treść w zakresie gwarancji zatrudnienia jest analogiczna do treści uzgodnionego w Spółce Porozumienia. Spółka wystąpiła w charakterze gwaranta zobowiązań KK Zabrze.

(c) korekta ceny sprzedaży WZK Victoria

W dniu 30 września 2016 roku JSW zawarła z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz Towarzystwem Finansowym „Silesia” Sp. z o.o. umowę rozporządzającą dotyczącą sprzedaży 92,84% akcji WZK Victoria za łączną cenę sprzedaży w wysokości 350,0 mln zł. Cała kwota z tytułu sprzedaży akcji WZK Victoria została zapłacona w III kwartale 2016 roku. Cena sprzedaży podlega obniżeniu na zasadzie korekty ceny w oparciu o wartość skumulowanej EBITDA WZK Victoria za lata 2016-2019. Zapłata ewentualnej korekty ceny nastąpi jednorazowo, w terminie 3 miesięcy od zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie WZK Victoria zaudytowanego sprawozdania finansowego za 2019 rok. EBITDA zostanie obliczona przez renomowanego, niezależnego doradcę finansowego, a wyliczenia wykonane zostaną w oparciu o zatwierdzone sprawozdania finansowe WZK Victoria za lata 2016-2019 zaudytowane przez renomowanego, niezależnego audytora spółki. Tak sporządzona kalkulacja będzie stanowiła wiążące dla stron ustalenie i będzie podstawą do ustalenia korekty ceny. W przypadku braku ustalenia korekty ceny zgodnie z powyższymi postanowieniami, niezależnie od powodu, do dnia 31 grudnia 2020 roku kwota korekty ceny zostanie ustalona przez sąd.

(d) zabezpieczenia wyemitowanych obligacji

Zabezpieczenia obligacji, do ustanowienia których JSW zobowiązała się w związku z podpisaną Umową Programu Emisji Obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami, Porozumieniem z dnia 29 sierpnia 2016 roku, Umową o dalszej współpracy z dnia 24 września 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami oraz Porozumieniem w sprawie zabezpieczeń z dnia 15 października 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, zostały przedstawione w Nocie 6.2.

(e) udzielone poręczenia

Na dzień 31 grudnia 2017 roku czynne pozostawały następujące poręczenia udzielone przez Spółkę:

- poręczenie udzielone przez KWK Krupiński na zabezpieczenie kredytu udzielonego przez PKO BP S.A. do kwoty 0,3 mln zł za zobowiązania Górnictwa Spółdzielni Mieszkaniowej z terminem spłaty przypadającym w 2030 roku,
- poręczenie za zobowiązania Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju z tytułu zaciągniętej pożyczki w Banku Ochrony Środowiska S.A. w kwocie 0,3 mln zł z terminem ważności do 31 grudnia 2020 roku.

(f) odpowiedzialność solidarna i subsydiarna za zobowiązania w związku z nabyciem KWK Knurów-Szczygłowice

W związku z zawarciem w dniu 31 lipca 2014 roku umowy nabycia od Kompanii Węglowej S.A. („KW S.A.”) zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci zakładu górnictwa KWK „Knurów-Szczygłowice” („ZORG”) JSW odpowiada solidarnie i subsydiarnie za zobowiązania Kompanii Węglowej S.A. wynikające lub związane z prowadzeniem ZORG powstałe do dnia nabycia (włącznie):

- wobec kontrahentów realizujących dostawy i świadczących usługi na rzecz KWK Knurów-Szczygłowice. Wartość tych zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 2,3 mln zł (na dzień nabycia ZORG wynosiła 184,2 mln zł, na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 2,1 mln zł),
- z tytułu podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych, ograniczone do kwot wykazanych w zaświadczeniach o wysokości zaległości zbywającego. Wartość tych zobowiązań wynosi 108,6 mln zł.

W związku z dokonaną transakcją nabycia kopalni Knurów-Szczygłowice od KW S.A., istniały również teoretycznie przesłanki potencjalnej odpowiedzialności subsydiarnej JSW za długi KW S.A. ujawnione w zaświadczeniu o wysokości zaległości z tytułu składek zbywającego wobec ZUS. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zaległości podatkowe zostały w całości zapłacone, co zostało potwierdzone przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. jako następcę prawnego byłej KW S.A.

(g) pozostałe zobowiązania warunkowe

Pozostałe zobowiązania warunkowe prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2017	31.12.2016
Cesja należności	10,0	10,0
Zobowiązania wekslowe	97,5	297,3
Roszczenia sporne	0,7	10,2
Zobowiązanie z tytułu prawa do korzystania z informacji geologicznej	15,9	15,5
Maksymalny poziom ryzyka obciążenia Spółki z tytułu naliczonych odsetek hipotetycznych za wydłużony termin płatności powyżej 30 dni, nie objęty zobowiązaniem	39,5	39,1

Inne zobowiązania nie ujęte w sprawozdaniu finansowym

W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku („Ustawa”), JSW wypłaciła w imieniu Skarbu Państwa rekompensaty uprawnionym emerytom i rencistom, którzy złożyli wnioski o wypłatę świadczenia rekompensacyjnego. Rekompensaty są finansowane z dotacji celowej przyznanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, na podstawie zawartej umowy. Do dnia 31 grudnia 2017 roku JSW dokonała wypłaty rekompensat dla 35 382 osób. Spośród wszystkich osób, które złożyły stosowne wnioski w zakładach JSW, prawie 4,5 tysiąca nie spełniało zapisów ustawy i odmówiono im wypłaty świadczenia rekompensacyjnego. JSW spodziewa się jeszcze przekazania niewielkiej ilości wniosków, które zostały złożone w innych zakładach niż zakłady Spółki. Gdy tylko wnioski wpłyną do JSW, zostaną natychmiast zweryfikowane. Osobom, które otrzymały pisemną odmowę przyznania rekompensaty, zgodnie z art. 5 ust. 10 Ustawy przysługuje prawo do złożenia odwołania od odmowy do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy. JSW sporządziła rozliczenie z przyznanej dotacji (zestawienie otrzymanych kwot dotacji oraz rozliczenie wydatkowanych kwot tej dotacji). Zgodnie z zapisami uzasadnienia do ustawy, przyznana dotacja na wypłatę rekompensat nie jest pomocą publiczną.

Informacje o istotnych postępowaniach sądowych, administracyjnych i arbitrażowych

W 2017 roku w JSW nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań lub wierzytelności, których pojedyncza lub łączna wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych JSW. Spółka uczestniczy w postępowaniach sądowych i administracyjnych związanych z prowadzoną przez nią normalną działalnością.

Postępowania sądowe, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na sytuację finansową Spółki zostały zaprezentowane w Punkcie 6.8 Sprawozdania Zarządu o działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

10.2. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO

PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

Przyszłe zobowiązania umowne zaciągnięte na dni kończące okresy sprawozdawcze, nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania umowne zaciągnięte w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	323,0	277,8
Pozostałe	0,9	17,4
RAZEM	323,9	295,2

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO – SPÓŁKA JAKO LEASINGOBIORCA (KORZYSTAJĄCY)

Spółka jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku nieodwołalne umowy leasingu operacyjnego. Spółka użytkuje rzeczowe aktywa trwałe, w tym m.in.: kombajny ścienne, chodnikowe, maszyny górnicze oraz zakłady przeróbki mechanicznej węgla, na podstawie umów leasingu operacyjnego (najem, dzierżawa).

Koszt opłat leasingowych w leasingu operacyjnym (umowach najmu, dzierżawy itp.) ujęty w wyniku finansowym na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 138,1 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 110,6 mln zł).

Łączne kwoty przyszłych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego wynoszą:

	31.12.2017	31.12.2016
Do 1 roku	173,6	89,8
Od 1 roku do 5 lat	402,4	270,3
Powyżej 5 lat	97,2	124,3

Do leasingu operacyjnego Spółka zalicza również nabyte nieodpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów. Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w wyniku finansowym na dzień 31 grudnia 2017 roku wynoszą 2,7 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 2,9 mln zł).

Przyszłe opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów:

	31.12.2017	31.12.2016
Do 1 roku	2,7	2,9
Od 1 roku do 5 lat	10,1	11,6
Powyżej 5 lat	98,9	105,4

Zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów zostały oszacowane na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

10.3. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Na dzień 31 grudnia 2017 roku większościovym akcjonariuszem Spółki był Skarb Państwa.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH ZE SPÓŁKAMI POWIĄZANYMI

W 2017 roku Skarb Państwa był podmiotem dominującym wyższego szczebla. W związku z powyższym wszystkie spółki należące do Skarbu Państwa (bezpośrednio i pośrednio) są podmiotami powiązanyymi ze Spółką. Zarząd Spółki ujawnił w niniejszym sprawozdaniu finansowym transakcje z istotnymi jednostkami powiązanyymi, które zostały zidentyfikowane jako podmioty powiązane na podstawie jego najlepszej wiedzy.

Indywidualnie znaczące transakcje

W 2017 roku i w 2016 roku wszystkie transakcje Spółki z podmiotami powiązаныmi dokonywane były na warunkach rynkowych oraz miały charakter typowy i zawierane były w normalnym trybie działalności.

Zidentyfikowano indywidualne transakcje przeprowadzone między JSW i jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa, które były znaczące ze względu na nietypowy zakres i/lub kwotę:

- w 2017 roku: nieodpłatne przekazanie KWK Krupiński do SRK (Nota 4.5),
- w 2016 roku: nieodpłatne przekazanie Ruchu Jas-Mos do SRK (Nota 4.5), sprzedaż akcji spółki SEJ i WZK Victoria (nota 7.5).

Pozostałe transakcje

Pozostałe transakcje w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku zawarte przez Spółkę z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa, które są znaczące zbiorowo, związane są z bieżącą działalnością operacyjną Spółki. W 2017 roku najistotniejszymi dostawcami Spółki będącymi spółkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa były następujące podmioty: Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A., CSRG S.A., CBiDGP Sp. z o.o. Natomiast najistotniejszymi odbiorcami Spółki będącymi spółkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa były w 2017 roku następujące podmioty: WZK Victoria, Grupa PGE S.A., Węglkokoks S.A., Grupa Kapitałowa PGNiG.

Transakcje z instytucjami finansowymi zależnymi od Skarbu Państwa zawarte przez JSW w 2016 roku dotyczące zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych zostały opisane z Nocie 6.2.

Poniżej przedstawiono transakcje dokonywane z jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi:

	2017	2016
Transakcje dokonywane z Jednostkami zależnymi		
Zakupy w okresie	3 970,9	2 959,1
Saldo zobowiązania na koniec okresu *	500,8	661,2
ŁĄCZNIE DOKONANE ZAKUPY	3 970,9	2 959,1
SALDO ZOBOWIĄZAŃ OGÓŁEM	500,8	661,2

* z uwzględnieniem podatku VAT

Poniżej przedstawiono wartości sprzedaży i kwoty należności:

	2017	2016
Transakcje dokonywane z Jednostkami zależnymi		
Sprzedaż w okresie	3 019,7	2 282,4
Saldo należności na koniec okresu *	410,3	574,9
Transakcje dokonywane z Jednostkami stowarzyszonymi		
Sprzedaż w okresie	1,2	0,1
Saldo należności na koniec okresu *	-	-
ŁĄCZNIE DOKONANA SPRZEDAŻ	3 020,9	2 282,5
SALDO NALEŻNOŚCI OGÓŁEM	410,3	574,9

* z uwzględnieniem podatku VAT

Na podstawie Polityki Zarządzania Ryzykiem Walutowym w Grupie Kapitałowej JSW określającej jednolite zasady w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, JSW zawierała w 2017 roku z jednostkami zależnymi transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała udzielonych poręczeń za zobowiązania jednostek zależnych.

Otrzymane poręczenia od jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosły 2 218,5 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: 2 218,5 mln zł) i dotyczą one zabezpieczenia spłaty zobowiązań z tytułu wyemitowanych przez JSW dłużnych papierów wartościowych w ramach Programu emisji obligacji, opisanych w Nocie 6.2.

JSW oraz jednostki zależne nie dokonują zabezpieczenia finansowego realizowanej sprzedaży w ramach Grupy. Kwoty nieregulowanych płatności w transakcjach z jednostkami zależnymi, stowarzyszonymi i jednostką współzależną zostaną rozliczone w środkach pieniężnych.

W 2017 roku nie ujęto kosztów z tytułu należności wątpliwych i zagrożonych wynikających z transakcji z jednostkami powiązаныmi.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z CZŁONKAMI ZARZĄDU

Zarząd JSW stanowi kluczową kadrę zarządzającą Spółki.

Wynagrodzenie Członków Zarządu JSW:

	2017 (tys. zł)	2016 (tys. zł)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:		
- wynagrodzenia, usługi zarządzania *	3 098,0	2 664,7
- premia roczna **	-	-
- świadczenia, dochody z innych tytułów ***	560,0	645,8
RAZEM	3 658,0	3 310,5

* W pozycji ujęto wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów o zarządzanie - kontraktów menedżerskich.

W 2017 roku pozycja obejmuje również wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej Pana Daniela Ozona delegowanego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW – wynagrodzenie ustalone uchwałami Rady Nadzorczej.

W 2016 roku pozycja obejmuje również wynagrodzenie wypłacone Panu Robertowi Ostrowskiemu i Panu Krzysztofowi Mysiak za okres pełnienia funkcji Zastępcy Prezesa Zarządu JSW na podstawie Ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz.U. z 2013 r. poz.254 z późn.zm.) oraz .§. 20 ust.2 pkt 4 i 21 ust.3 Statutu Spółki

** Pozycja ta obejmuje premię roczną, uzależnioną od realizacji celów zarządczych.

*** Pozycja ta obejmuje świadczenia wypłacone po wygaśnięciu kontraktu menedżerskiego / wynagrodzenie za okres wypowiedzenia usług zarządzania, odprawa, odszkodowanie za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej.

Szczegóły umów zawartych z osobami zarządzającymi zostały opisane w Punkcie 10.13. Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z CZŁONKAMI RADY NADZORCZEJ

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej JSW:

	2017 (tys. zł)	2016 (tys. zł)
Krótkoterminowe świadczenia	515,5	515,2
RAZEM	515,5	515,2

Dodatkowe informacje na temat wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku (Punkt 10.13.).

W 2017 roku nie zostały udzielone żadne pożyczki Członkom Zarządu ani Członkom Rady Nadzorczej JSW.

10.4. WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego JSW oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej JSW za rok 2017 jest Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Umowa pomiędzy JSW a Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. została zawarta w dniu 3 kwietnia 2015 roku i dotyczyła badania sprawozdania finansowego JSW za lata 2015 i 2016, skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej JSW za lata 2015 i 2016, wykonanie przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego JSW za I półrocze 2015 roku i 2016 roku oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej JSW za I półrocze 2015 roku i 2016 roku.

Rada Nadzorcza JSW w dniu 15 grudnia 2016 roku podjęła uchwałę o przedłużeniu dotychczasowej umowy z firmą Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.. Aneks do umowy dotyczy przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego JSW oraz Grupy Kapitałowej za 2017 rok, w tym wykonanie przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 roku.

Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta za usługi świadczone na rzecz JSW przedstawia poniższa tabela:

	2017 (tys. zł)	2016 (tys. zł)
Obowiązkowe badanie	179,0	170,0
Przegląd śródrocznych sprawozdań finansowych	75,0	75,0
Pozostałe usługi	189,6	20,0
RAZEM	443,6	265,0

W dniu 29 listopada 2017 roku, Rada Nadzorcza JSW dokonała wyboru firmy PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, jako podmiotu uprawnionego do wykonania badania rocznego sprawozdania finansowego JSW za lata 2018-2020, badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej JSW za lata 2018-2020 wraz z badaniem sprawozdań finansowych kluczowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej tj. spółki JSW KOKS i spółki JZR.

10.5. ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

Po dniu 31 grudnia 2017 roku tj. po dniu kończącym okres sprawozdawczy, zgodnie z posiadaną wiedzą, nie wystąpiły inne niż wymienione poniżej, istotne zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego, które nie byłyby uwzględnione w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku:

- W ramach procesu rozbudowy i modernizacji zakładów przerobczych KWK Budryk i KWK Knurów-Szczygłowice, w dniu 13 lutego 2018 roku Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 645,0 mln zł tj. o kwotę 244,5 mln zł w drodze objęcia przez JSW i Skarb Państwa 489 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. Na podstawie protokołu przyjęcia oświadczenia o objęciu udziałów JSW objęła 249 000 udziałów, które zostały pokryte wkładem pieniężnym wysokości 124,5 mln zł w dniu 21 lutego 2018 roku. W dniu 26 lutego 2018 roku została zawarta umowa objęcia nowych 240 000 udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym JZR pomiędzy Ministrem Energii reprezentującym Skarbem Państwa, Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. reprezentującym Skarb Państwa a JZR, za kwotę 120,0 mln zł. Pokrycie udziałów wkładem pieniężnym planowane jest na miesiąc marzec 2018 roku.
- W dniu 18 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW wyraziło zgodę na nabycie przez JSW certyfikatów inwestycyjnych serii A, stanowiących całość emisji tych certyfikatów od emitującego je JSW Stabilizacyjnego Funduszu Zamkniętego („Fundusz”) za sumę 1,5 mld zł. Wyłącznym przedmiotem działalności Funduszu będzie lokowanie środków pieniężnych zabranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych w określone w Statucie papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz inne prawa majątkowe. Fundusz został utworzony na czas określony – do dnia 30 grudnia 2024 roku, przy czym okres działalności Funduszu może zostać przedłużony maksymalnie o trzy lata. Fundusz został wpisany do księgi rejestrowej na podstawie postanowienia z dnia 26 stycznia 2018 roku. W dniu 6 lutego 2018 roku nastąpiło rozpoczęcie działalności inwestycyjnej Funduszu, poprzez przyjęcie przez Komitet Inwestycyjny PGE TFI pierwszej Decyzji Inwestycyjnej dotyczącej alokacji aktywów Funduszu.
- W dniu 30 stycznia 2018 roku JSW złożyła warunkową ofertę wiążącą („Oferta”) na nabycie 4 430 476 akcji stanowiących 95,01% w kapitale zakładowym spółki Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach („PBSz”). Przedmiotem działalności PBSz jest wykonawstwo specjalistycznych usług górniczych: wyrobisk pionowych (głównie szybów i szybków), poziomych i tuneli, budownictwo, działalność w zakresie architektury, inżynierii, wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi, w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa. Potencjalna akwizycja będzie wpisująca się w założenia Strategii Spółki. JSW zakłada, że złożenie Oferty pozwoli na przystąpienie do negocjacji szczegółowych warunków umowy nabycia przez JSW większościowego pakietu akcji spółki PBSz („Umowa”). Zawarcie Umowy uzależnione jest od wielu warunków zawieszających, w tym uzyskania zgód korporacyjnych, zgody Obligatariuszy JSW, zgody UOKiK i innych warunków biznesowych.

11. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU I ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W sprawie rzetelności sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Zarząd JSW oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, niniejsze roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd JSW oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

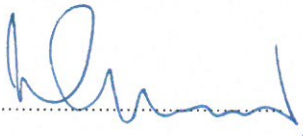
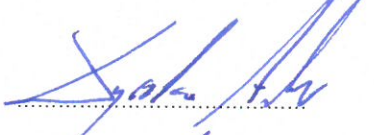
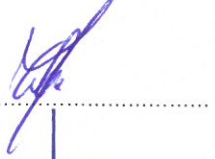

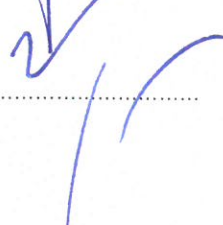
Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd JSW dnia 12 marca 2018 roku.

Jastrzębie-Zdrój, 12 marca 2018 roku

.....
Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie
sprawozdania finansowego
Adam Mańka – Dyrektor Biura Główny Księgowy

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU JSW

Daniel Ozon	Prezes Zarządu	
Robert Ostrowski	Zastępca Prezesa Zarządu	
Artur Dyczko	Zastępca Prezesa Zarządu	
Jolanta Gruszka	Zastępca Prezesa Zarządu	
Tomasz Śledź	Zastępca Prezesa Zarządu	
Artur Wojtków	Zastępca Prezesa Zarządu	

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A.

---

za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE O JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁCE WĘGLOWEJ S.A.	4
1.1. ORGANIZACJA SPÓŁKI	4
1.2. ZASADY ZARZĄDZANIA SPÓŁKĄ I JEJ GRUPĄ KAPITAŁOWĄ	6
1.3. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE LUB KAPITAŁOWE I DOKONANE INWESTYCJE KAPITAŁOWE	7
2. STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE JSW	11
3. SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY BIZNES W JSW	16
4. INWESTYCJE RZECZOWE I KAPITAŁOWE	17
5. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROZEŃ	21
6. DZIAŁALNOŚĆ JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A. I JEJ UWARUNKOWANIA	28
6.1. KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH ZDARZEŃ MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORAZ WYNIKI FINANSOWE W ROKU OBROTOWYM LUB KTÓRYCH WPŁYW JEST MOŻLIWY W NASTĘPNYCH LATACH	28
6.2. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY I KONKURENCJA	31
6.3. UWARUNKOWANIA RYNKOWE	33
6.4. PODSTAWOWE PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI	35
6.5. RYNKI ZBYTU	40
6.6. ŹRÓDŁA ZAOPATRZENIA	42
6.7. UMOWY ISTOTNE	42
6.8. SPRAWY SPORNE	45
7. SYTUACJA FINANSOWA I MAJĄTKOWA	47
7.1. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	48
7.2. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKTYWÓW I PASYWÓW Z PUNKTU WIDZENIA PŁYNNOŚCI JSW	51
7.3. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI	52
7.4. ISTOTNE POZYCJE POZABILANSOWE	55
7.5. SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	56
7.6. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA WYNIK	59
7.7. RÓŻNICE POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZYWANymi W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA 2017 ROK	62
7.8. WYBRANE MIERNIKI FINANSOWE	63
7.9. WPŁYWY Z EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	66
7.10. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	66
7.11. INFORMACJA O ZACIĄGNIĘTYCH I WYPOWIEDZIANYCH UMOWACH KREDYTÓW I POŻYCZEK	66
7.12. INFORMACJA O UDZIELONYCH POŻYCZKACH I PORĘCZENIACH ORAZ OTRZYMANYCH PORĘCZENIACH I GWARANCJACH	66
7.13. INSTRUMENTY FINANSOWE	67
7.14. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA JSW	70
7.15. ZASADY SPORZĄDZENIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ SPRAWOZDANIA ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI	70
7.16. INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	71
8. JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A. NA RYNKU KAPITAŁOWYM	72
9. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH JSW ZA 2017 ROK	76
9.1. MODEL BIZNESOWY	76
9.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM NIEFINANSOWYM	76
9.3. POLITYKI A STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	77
9.4. SPRAWY SPOŁECZNE	78
9.5. KWESTIE PRACOWNICZE	82
9.6. POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA	90
9.7. PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI I ŁAPOWNICTWU	96
9.8. POLITYKA RÓŻNORODNOŚCI	97

9.9.	KWESTIE ŚRODOWISKOWE.....	97
10.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	104
10.1.	WSKAZANIE STOSOWANEGO ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO	104
10.2.	WSKAZANIE ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, OD KTÓRYCH ODSTĄPIONO	104
10.3.	OPIS GŁÓWNYCH CECH SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	105
10.4.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY ZNACZNE PAKIETY AKCJI.....	106
10.5.	POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH DAJĄCYCH SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE	107
10.6.	OGRANICZENIA DOTYCZĄCE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU	107
10.7.	OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	108
10.8.	ZASADY DOTYCZĄCE POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ORAZ ICH UPRAWNIENÍ.....	108
10.9.	OPIS ZASAD ZMIAN STATUTU SPÓŁKI	112
10.10.	SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA, JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA ORAZ OPIS PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA	113
10.11.	SKŁAD OSOBOWY ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH, ZMIANY, KTÓRE W NIM ZASZŁY ORAZ OPIS DZIAŁANIA ORGANÓW I ICH KOMITETÓW	116
10.12.	POLITYKA RÓŻNORODNOŚCI	124
10.13.	WYNAGRODZENIE OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JSW	124
10.14.	INFORMACJA W ZAKRESIE PROWADZONEJ POLITYKI DOTYCZĄCEJ DZIAŁALNOŚCI SPONSORINGOWEJ, CHARYTATYWNEJ LUB INNEJ O ZBLIŻONYM CHARAKTERZE	130
10.15.	KAPITAŁ I STRUKTURA WŁAŚCICIELSKA SPÓŁKI	131
10.16.	INFORMACJA O SYSTEMIE KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH	132
11.	SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU JSW JAKO ORGANU SPÓŁKI ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	134
12.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI	135

1. INFORMACJE OGÓLNE O JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁCE WĘGLOWEJ S.A.

Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. („Spółka”, „JSW”, „Emitent”) została utworzona w dniu 1 kwietnia 1993 roku. W dniu 17 grudnia 2001 roku JSW została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000072093 prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 271747631. Siedziba Spółki mieści się w Jastrzębiu-Zdroju, Aleja Jana Pawła II 4. Zgodnie ze Statutem, Spółka może działać na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami. Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności JSW jest wydobywanie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego oraz sprzedaż koksu i węglopochodnych.

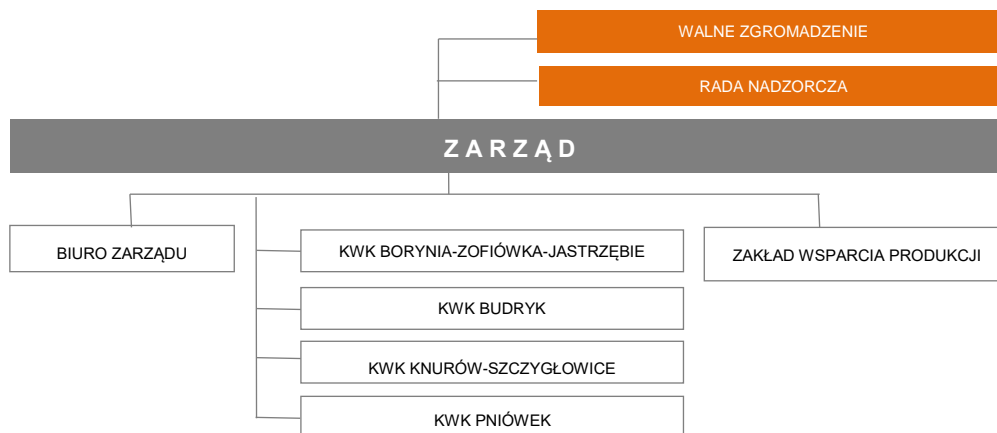
Akcje Spółki znajdują się w publicznym obrocie od dnia 6 lipca 2011 roku. Spółka jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej JSW.

1.1. ORGANIZACJA SPÓŁKI

STRUKTURA ORGANIZACYJNA JSW

Spółka jest przedsiębiorstwem wielozakładowym. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w skład przedsiębiorstwa Spółki wchodziły cztery kopalnie węgla kamiennego zorganizowane w odrębne Zakłady, w których wydobywany jest węgiel koksowy i węgiel do celów energetycznych, Zakład Wsparcia Produkcji oraz Biuro Zarządu. Organizację wewnętrzną Zakładów Spółki określają ich odrębne Regulaminy Organizacyjne oraz Schematy Organizacyjne.

Schemat 1. *Struktura organizacyjna JSW*

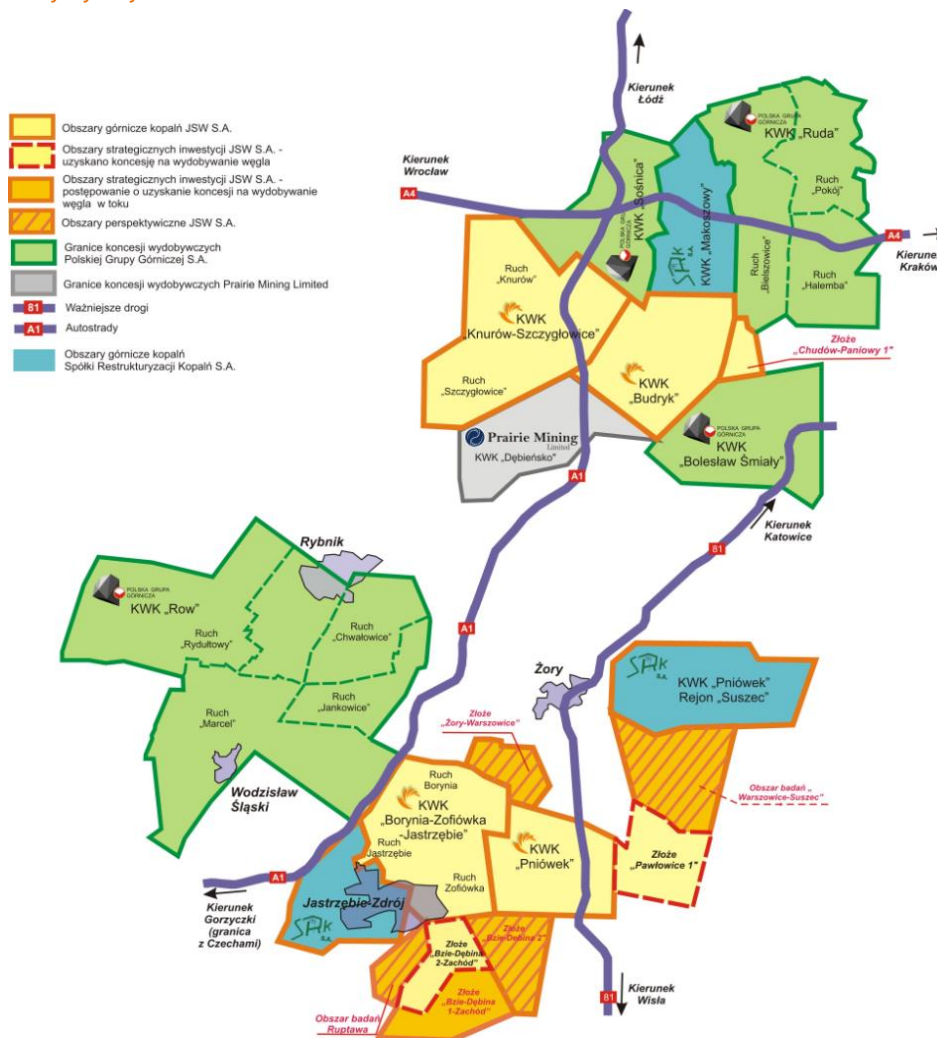

USYTUOWANIE OBSZARÓW WYDOBYWCZYCH JSW

Obszar wydobywczy ulokowany jest w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. Kopalnie JSW („KWK”) posiadają łącznie ok. 6,119 mld ton zasobów bilansowych węgla, w tym ok. 0,977 mld ton zasobów operatywnych węgla (według polskiej klasyfikacji zasobów, na podstawie operatów ewidencyjnych zasobów kopalń na 31 grudnia 2017 roku).

Kopalnie JSW eksploatują złoża węgla kamiennego na terenach powiatów grodzkich Jastrzębie-Zdrój i Żory oraz gmin Świerklany, Mszana, Pawłowice, Gierałtówice, Ornontowice, Pilchowice, a także miast Mikołów, Czerwionka-Leszczyny, Gliwice, Knurów. Obszary górnicze złóż węgla kamiennego JSW mają łączną powierzchnię 197,2 km².

Schemat 2. Obszary wydobywcze JSW

PRZEPISY PRAWA REGULUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ JSW

JSW prowadzi działalność w sektorze podlegającym wielu szczególnym regulacjom. Działalność Spółki jest przede wszystkim regulowana przepisami dotyczącymi działalności wydobywczej - Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze wraz z wydanymi do tej ustawy aktami wykonawczymi. Poza ww. ustawą, działalność Spółki regulują w szczególności następujące przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych („Ksh”).
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.
- Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

Ponadto Spółka działa w oparciu o Standardy nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji wykonuje Minister Energii, Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW oraz uregulowania wewnętrzne, m. in. takie jak: statut, strategię, instrukcje, regulaminy, procedury, zarządzenia itp.

1.2. ZASADY ZARZĄDZANIA SPÓŁKĄ I JEJ GRUPĄ KAPITAŁOWĄ

PODSTAWOWE ZASADY ZARZĄDZANIA SPÓŁKĄ I ICH ZMIANY

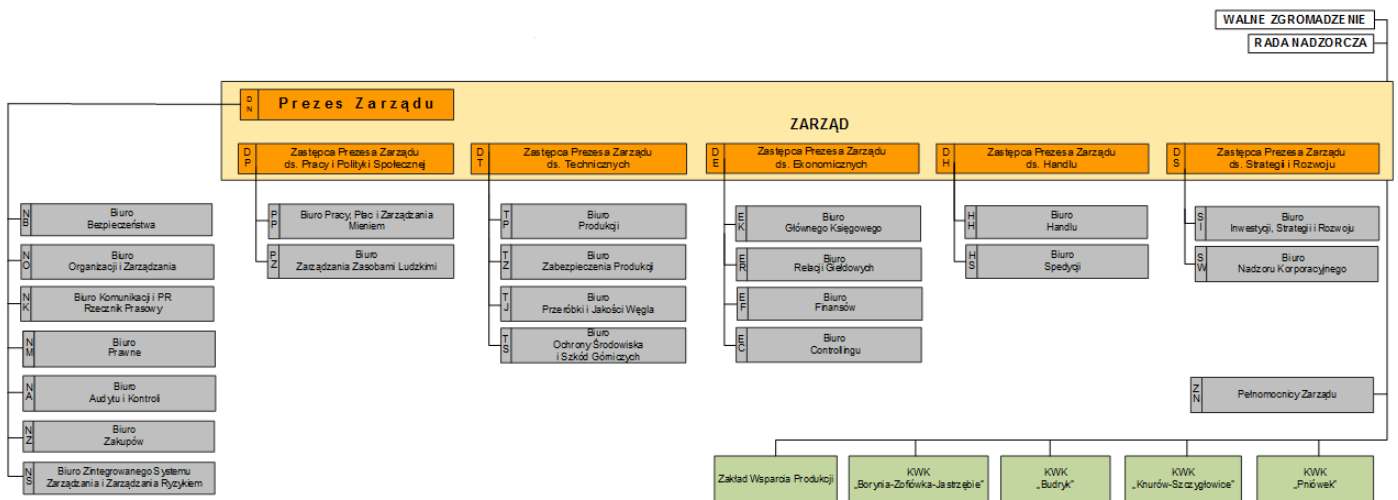
Zgodnie ze Statutem JSW organami Spółki są: Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Walne Zgromadzenie. Kompetencje organów Spółki wynikają z postanowień Ksh oraz Statutu JSW. Kompetencje poszczególnych organów Spółki określają:

- Zarządu – Regulamin Zarządu,
- Rady Nadzorczej – Regulamin Rady Nadzorczej,
- Walnego Zgromadzenia – Regulamin Walnego Zgromadzenia.

Skład osobowy oraz sprawy należące do kompetencji Zarządu i Rady Nadzorczej opisane zostały szczegółowo w Punkcie 10.11. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego uprawnienia przedstawiony został w Punkcie 10.10. niniejszego sprawozdania.

W okresie sprawozdawczym, a także po dniu kończącym okres sprawozdawczy, na mocy uchwał Zarządu JSW wprowadzono zmiany w organizacji i w zarządzaniu w JSW. Dokonując wszelkich zmian organizacyjnych aktualizuje się na bieżąco Schematy i Regulaminy Organizacyjne Zakładów JSW, a także zakresy działania określonych komórek organizacyjnych. Wprowadzane zmiany mają na celu poprawę efektywności funkcjonowania organizacji oraz dostosowanie do zmieniającego się otoczenia rynkowego. Strukturę organizacyjną oraz podział odpowiedzialności Członków Zarządu JSW przedstawiono na Schemacie 3.

Schemat 3. Podział odpowiedzialności Członków Zarządu JSW według stanu na 31 grudnia 2017 roku

Główne zmiany w zakresie organizacji Spółki w 2017 roku zostały wprowadzone na mocy uchwał Zarządu i dotyczyły:

- podpisania w dniu 31 marca 2017 roku umowy przekazania KWK Krupiński do SRK,
- utworzenia w ramach KWK Pniówek Rejonu Suszec (ze składników majątkowych, które wchodziły w skład KWK Krupiński, lecz nie zostały objęte zbyciem na rzecz SRK, w celu realizacji zadań związanych z odzyskaniem i przekazaniem wydzielonego majątku KWK Krupiński przewidzianego do zagospodarowania w zakładach JSW) oraz wyrażenie zgody na funkcjonowanie Rejonu Suszec w strukturze KWK Pniówek do dnia 30 września 2018 roku,
- zmiany nazwy Zakładu Logistyki Materiałowej JSW S.A. na Zakład Wsparcia Produkcji JSW S.A.

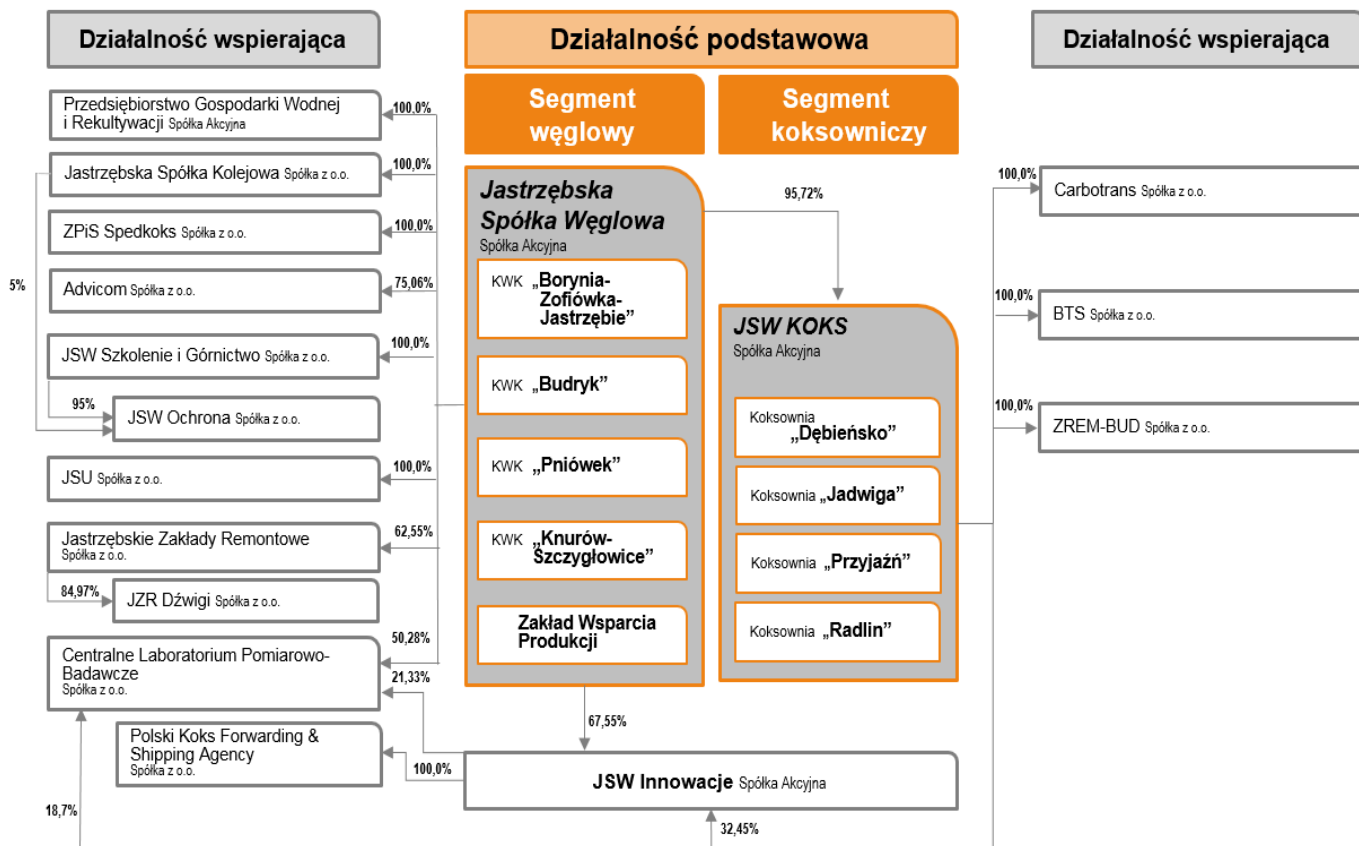
PODSTAWOWE ZASADY ZARZĄDZANIA GRUPĄ KAPITAŁOWĄ

Spółka jest Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej JSW („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”), która składa się z JSW i jej spółek zależnych zlokalizowanych na terenie Polski. Spółki wchodzące w skład Grupy są przypisane do poszczególnych segmentów operacyjnych, tj. segmentu węglowego, koksowego oraz pozostałych obszarów wspierających.

W Grupie Kapitałowej obowiązują wewnętrzne dokumenty, których zadaniem jest uregulowanie relacji pomiędzy podmiotami wchodzącymi w skład Grupy oraz określenie podstawowych zasad nadzoru właścicielskiego. Są to: Kodeks Grupy Kapitałowej JSW

oraz Zasady Nadzoru Właścicielskiego w Grupie Kapitałowej JSW. Stanowią one zbiór zasad kształtowania i przestrzegania ładu korporacyjnego, służących realizacji skutecznego modelu zarządzania, a w efekcie maksymalizacji wartości Grupy.

Schemat 4. Spółki zależne, w których Grupa posiada bezpośredni lub pośredni udział według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Model funkcjonowania Grupy Kapitałowej JSW zakłada integrację prowadzonej działalności w ramach łańcucha wartości Grupy (szerzej w Punkcie 9.1. niniejszego sprawozdania).

1.3. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE LUB KAPITAŁOWE I DOKONANE INWESTYCJE KAPITAŁOWE

Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. jest Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku JSW posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 18 spółkach powiązanych, w tym w 16 spółkach zależnych (bezpośrednio i pośrednio) i w 2 spółkach stowarzyszonych (Jastrzębska Strefa Aktywności Gospodarczej Sp. z o.o. w likwidacji i Remkoks Sp. z o.o.) zlokalizowanych na terenie Polski. Spółki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną, zaś udziały w jednostkach stowarzyszonych są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane metodą praw własności.

Głównym przedmiotem działalności JSW jest wydobywanie węgla kamiennego, co ma miejsce w wydzielonych jednostkach organizacyjnych, jakimi są kopalnie. Za produkcję koksu w Grupie odpowiada JSW KOKS. Koncentracja działalności w obszarach wydobycia węgla i produkcji koksu oraz sprzężenie obu działalności w ramach łańcucha wartości zwiększa generowanie istotnej części wartości dodanej Grupy i umożliwia dalszy rozwój zintegrowanego modelu biznesowego Grupy.

Dystrybucją produktów Grupy zajmuje się przede wszystkim JSW bezpośrednio poprzez swoje wyspecjalizowane zespoły oraz przy wsparciu spółki POLSKI KOKS FORWARDING & SHIPPING AGENCY Sp. z o.o. (od 16 stycznia 2018 roku jako JSW SHIPPING Sp. z o.o.). JSW KOKS wytwarza również energię elektryczną, którą zużywa na potrzeby własne. Nadwyżki są sprzedawane na rynku energii elektrycznej. JSW posiada również inne spółki zależne, które świadczą na potrzeby Grupy usługi wspierające

oraz mniejszościowy udział w kapitale zakładowym innych podmiotów, a ponadto w Grupie funkcjonują spółki, które są zależne od JSW pośrednio.

Tabela 1. Wykaz spółek objętych konsolidacją*

NAZWA SPÓŁKI	PODSTAWOWY PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI
JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A. Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Wydobywanie i sprzedaż węgla kamiennego, sprzedaż koksu i węglopochodnych.
JSW KOKS S.A. („JSW KOKS”) Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	Produkcja koksu oraz produktów węglopochodnych.
* BTS SP. Z O.O. („BTS”) Z SIEDZIBĄ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ	Usługi w zakresie wykonywania prac transportowych oraz ogólnobudowlanych.
* CARBOTRANS SP. Z O.O. („CARBOTRANS”) Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	Transport drogowy towarów, głównie węglopochodnych i surowców do ich produkcji.
* ZREM-BUD SP. Z O.O. („ZREM-BUD”) Z SIEDZIBĄ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ	Produkcja części zamiennych, zespołów i urządzeń, konstrukcji stalowych, osprzętu technologicznego narzędzi i przyrządów oraz wykonywanie remontów mechanicznych i elektrycznych oraz serwis automatyki. Świadczenie usług remontowo budowlanych.
JSW INNOWACJE S.A. („JSW INNOWACJE”) Z SIEDZIBĄ KATOWICACH	Działalność o charakterze badawczo-rozwojowym Grupy Kapitałowej, analizy wykonalności i nadzór nad realizacją projektów i wdrożeń.
* POLSKI KOKS FORWARDING & SHIPPING AGENCY SP. Z O.O. Z SIEDZIBĄ W GDYNI (OD 16 STYCZNIA 2018 ROKU JAKO JSW SHIPPING SP. Z O.O.)	Usługi spedycji portowej i morskich agencji transportowych.
PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI WODNEJ I REKULTYWACJI S.A. („PGWIR”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Świadczenie usług wodno-ściekowych i odprowadzanie słonych wód, dostarczanie wody przemysłowej, działalność rekultywacyjna, produkcja soli.
JASTRZĘBSKIE ZAKŁADY REMONTOWE SP. Z O.O. („JZR”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Działalność usługowa w zakresie remontów maszyn i urządzeń, usługi serwisowe.
* JZR DŹWIGI SP. Z O.O. („JZR DŹWIGI”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Usługi z zakresu produkcji, modernizacji, remontów, konserwacji, przeglądów oraz serwisu urządzeń transportu bliskiego.
CENTRALNE LABORATORIUM POMIAROWO – BADAWCZE SP. Z O.O. („CLPB”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Wykonywanie usług badań technicznych, analiz chemicznych i fizyko-chemicznych kopaliny, materiałów oraz produktów stałych, ciekłych i gazowych.
JSW SZKOLENIE I GÓRNICTWO SP. Z O.O. („JSW SIG”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Działalność wspomagająca górnictwo.
* JSW OCHRONA SP. Z O.O. Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU W ORGANIZACJI („JSW OCHRONA”)	Działalność ochroniarska, działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach, działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie.
ZAKŁAD PRZEWOZÓW I SPEDYCJI SPEDKOKS SP. Z O.O. („SPEDKOKS”) Z SIEDZIBĄ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ	Obsługa bocznicy kolejowej JSW KOKS oraz zapewnienie przepływu towarów pomiędzy bocznica koksowni a stacją kolejową.
JASTRZĘBSKA SPÓŁKA KOLEJOWA SP. Z O.O. („JSK”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Udostępnianie linii kolejowych, utrzymanie budowli i urządzeń infrastruktury kolejowej, budowa i remonty układów torowych oraz obiektów kolejowych.
ADVICOM SP. Z O.O. („ADVICOM”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego, działalność w zakresie oprogramowania i przetwarzanie danych.
JSU SP. Z O.O. („JSU”) Z SIEDZIBĄ W JASTRZĘBIU-ZDROJU	Pośrednictwo ubezpieczeniowe wraz z obsługą ubezpieczeń w zakresie likwidacji szkód ubezpieczeniowych, działalność turystyczna i hotelowa.

* spółki pośrednio zależne. Jednostki posiadające udziały / akcje w tych spółkach oraz ich wysokość przedstawia Schemat 4.

ZMIANY W POWIĄZANIACH KAPITAŁOWYCH

W 2017 roku oraz po dniu kończącym okres sprawozdawczy, miały miejsce niżej opisane zmiany w powiązaniach kapitałowych Spółki oraz podwyższenia kapitałów spółek powiązanych.

Tabela 2. Zdarzenia dotyczące powiązań kapitałowych

ZDARZENIA	OPIS
ROZWIĄZANIE SPÓŁKI GRAFIT	<p>W dniu 31 maja 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Grafit podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki. W dniu 29 maja 2017 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Grafit zatwierdziło sprawozdanie likwidacyjne i wyraziło zgodę na złożenie przez Likwidatora spółki wniosku o wykreślenie Grafit Sp. z o.o. w likwidacji z KRS. JSW posiada 35 udziałów spółki Grafit Sp. z o.o. w likwidacji, co stanowi 35% kapitału zakładowego spółki. Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 16 lutego 2018 roku wykreślono Grafit Sp. z o.o. z KRS.</p>
PODWYŻSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO JZR	<p>W dniu 30 września 2016 roku została zawarta umowa przeniesienia własności majątku JSW na JZR, w drodze objęcia przez JSW 367 988 nowych udziałów JZR o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy, w zamian za wniesienie w aporcie składników majątkowych JSW o całkowitej wartości rynkowej równej 184,0 mln zł. Transakcja objęcia udziałów w JZR nie niesie ze sobą treści ekonomicznej i w związku tym za cenę nabycia udziałów JSW przyjęła wartość księgową netto przekazanego majątku w wysokości 175,5 mln zł. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane 23 lutego 2017 roku.</p> <p>W dniu 30 września 2016 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa a JZR umowa o udzielenie wsparcia niebędącego pomocą publiczną. Całkowita wysokość wsparcia wyniesie do 290,0 mln zł, w formie wniesienia wkładu gotówkowego w zamian za udziały w podwyższonym kapitale zakładowym JZR objęte przez Skarb Państwa. Wsparcie to zostanie przeznaczone na modernizację zakładów przerobczych KWK Budryk i KWK Knurów-Szczygłowie. Umowa ta zostanie zrealizowana w trzech transzach. Realizując zapisy przedmiotowej umowy w dniu 30 września 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JZR podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego JZR do kwoty 400,5 mln zł poprzez wniesienie gotówki w kwocie 150,0 mln zł (I transza) w drodze emisji 300 000 nowych udziałów o wartości nominalnej i emisyjnej po 500,00 zł każdy. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym przez Skarb Państwa w dniu 4 listopada 2016 roku. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane 16 marca 2017 roku. Po podwyższeniu udział JSW zmalał do 62,55%, natomiast udział Skarbu Państwa wynosi 37,45%. Wskutek przesunięcia terminów realizacji projektu spółka JZR wniosła do ARP o zmianę terminu wniesienia drugiej transzy wkładu gotówkowego przez Skarb Państwa. W dniu 27 września 2017 roku zawarto aneks nr 1 do umowy o udzielenie wsparcia, w którego treści nie wskazano konkretnych terminów przekazania II i III transzy wsparcia, ze względu na fakt, iż ARP nie otrzymała dotacji celowej na realizację zobowiązania Skarbu Państwa wynikającego z umowy. Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 2 stycznia 2018 roku JSW została poinformowana przez ARP o możliwości wypłaty II transzy w wysokości 120,0 mln zł.</p> <p>Ponadto, po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 13 lutego 2018 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JZR, na którym podjęto decyzję o podniesieniu kapitału zakładowego o kwotę 244 500,0 tys. zł poprzez objęcie 249 000 udziałów przez JSW oraz 240 000 udziałów przez Skarb Państwa o wartości nominalnej 500 zł każdy.</p> <p>Na podstawie protokołu przyjęcia oświadczenia o objęciu udziałów JSW objęła 249 000 udziałów które zostały pokryte wkładem pieniężnym. Wpłata w wysokości 124 500,0 tys. zł została dokonana 21 lutego 2018 roku. Natomiast w dniu 26 lutego 2018 roku została zawarta Umowa objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym JZR pomiędzy Ministrem Energii reprezentującym Skarbem Państwa, Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. reprezentującym Skarb Państwa a JZR. Pokrycie udziałów wkładem pieniężnym planowane jest na miesiąc marzec 2018 roku.</p>
ZMIANA STATUTU I FIRMY SPÓŁKI POLSKI KOKS	<p>W dniu 5 maja 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Polski Koks S.A. podjęło uchwałę w sprawie zmiany Statutu Spółki. Powyższa zmiana została zarejestrowana 18 maja 2017 roku. Od tego dnia nastąpiła zmiana firmy spółki Polski Koks S.A. na JSW Innowacje S.A. oraz zmiana profilu działalności spółki na działalność badawczo-rozwojową.</p>

ZDARZENIA	OPIS
LIKwidACJA JSAG	W dniu 1 lipca 2014 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników JSAG z siedzibą w Jastrzębiu -Zdroju podjęło uchwałę o rozwiązaniu i otwarciu likwidacji spółki. JSW posiada 4 938 udziałów Jastrzębskiej Strefy Aktywności Gospodarczej Sp. z o.o., stanowiących 50% kapitału zakładowego tej spółki. Ze względu na podział wierzytelności spółki pomiędzy wspólników likwidacja nie została jeszcze zakończona.
ZMIANA NAZWY SPÓŁKI BAZA TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO SP. Z O.O.	W dniu 26 października 2017 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS zarejestrował zmianę nazwy spółki z Baza Transportu Samochodowego Sp. z o.o. na BTS Sp. z o.o.
NABYCIE UDZIAŁÓW CLP - B	W dniu 29 listopada 2017 roku Rada Nadzorcza JSW S.A. podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na nabycie przez JSW od JSW Innowacje 1 510 udziałów spółki CLP-B, stanowiących 21,33% kapitału tej spółki, za kwotę 6 825 819,10. Wartość jednego udziału to 4 520,41 zł. W dniu 4 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników CLP-B wyraziło zgodę na zbycie przez JSW Innowacje wszystkich posiadanych udziałów. Umowa nabycia została zawarta po dniu kończącym okres sprawozdawczy tj. 20 lutego 2018 roku.
POWSTANIE SPÓŁKI JSW OCHRONA	Dnia 20 grudnia 2017 roku została zawiązana spółka JSW Ochrona Sp. z o.o. Kapitał zakładowy w wysokości 500 000,00 zł obejmuje 1 000 udziałów, każdy o wartości nominalnej 500,00 zł. Udziały objęte zostały przez JSW SiG (950 udziałów o łącznej wartości nominalnej 475 000,00, co stanowi 95% kapitału zakładowego) oraz JSK (50 udziałów o wartości nominalnej 25 000,00 zł, co stanowi 25% kapitału zakładowego JSW Ochrona). Rejestracja spółki w KRS nastąpiła 11 stycznia 2018 roku.
PODWYŻSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO JSK	W dniu 29 grudnia 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników JSK podjęło uchwałę dotyczącą podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 20 355 000,00 zł, do wysokości 108 672 500,00 zł, poprzez wniesienie przez JSW w formie aportu składników majątkowych o wartości rynkowej równiej 20 354 638,00 zł oraz wpłaty gotówkowej w kwocie 362,00 zł, w drodze emisji 40 710 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy. Oświadczenie o objęciu udziałów zostało złożone w dniu 29 grudnia 2017 roku. W tym samym dniu podpisano umowę o przeniesieniu praw do majątku stanowiącego przedmiot aportu. Podwyższenie kapitału nie zostało jeszcze zarejestrowane w KRS.
NABYCIE UDZIAŁÓW W SPÓŁCE POLSKI KOKS FORWARDING & SHIPPING AGENCY SP. Z O.O. ORAZ ZMIANA NAZWY FIRMY NA JSW SHIPPING SP. Z O.O.	W dniu 10 stycznia 2018 roku JSW podpisała ze spółką JSW Innowacje S.A. umowę nabycia 26 udziałów w spółce POLSKI KOKS FORWARDING & SHIPPING AGENCY Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, stanowiących 100% kapitału tej spółki za łączną cenę 1 932 892,00 zł, tj. 74 342,00 zł za 1 udział. W dniu 16 stycznia 2018 roku zarejestrowano w KRS zmieniony Akt Założycielski Spółki, co spowodowało m. in. zmianę firmy na JSW SHIPPING Sp. z o.o.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. w dniu 30 stycznia 2018 roku JSW złożyła warunkową ofertę wiążącą na nabycie 4 430 476 akcji stanowiących 95,01% w kapitale zakładowym spółki Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach („PBSz”). Przedmiotem działalności PBSz jest wykonawstwo specjalistycznych usług górniczych: wyrobisk poziomych i tuneli, budownictwo, działalność w zakresie architektury, inżynierii, wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi, w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa. Zawarcie Umowy uzależnione jest od wielu warunków zawieszających, w tym uzyskania zgód korporacyjnych, zgody obligatariuszy JSW, zgody UOKiK i innych warunków biznesowych.

2. STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE JSW

Ze względu na poprawę sytuacji na rynkach węgla koksowego oraz koksu, a tym samym poprawę sytuacji finansowej JSW podjęto działania mające na celu opracowanie i wdrożenie nowej *Strategii Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. z uwzględnieniem Spółek Zależnych GK JSW na lata 2018-2030* („Strategia”), koncentrującej się na budowaniu siły konkurencyjnej oraz firmy odpornej na wahania koniunktury. Strategia ta została przyjęta przez Radę Nadzorczą w dniu 19 grudnia 2017 roku.

MISJA Grupy JSW jest umocnienie pozycji wiodącego producenta i dostawcy węgla koksowego oraz koksu dla Europy w sposób zapewniający wzrost wartości Spółki z uwzględnieniem oczekiwań Akcjonariuszy.

WIZJA Grupy JSW jest umocnienie pozycji wiodącego i innowacyjnego producenta węgla koksowego i czołowego dostawcy koksu na rynku europejskim, który wyznacza kierunki rozwoju dla całej branży poprzez najwyższe standardy działania w zakresie: jakości oferowanych produktów, innowacji, automatyzacji i informatyzacji ciągu produkcyjnego, bezpieczeństwa pracy, ochrony środowiska.

CELE STRATEGICZNE

Nadrzędnym celem strategicznym jest wzrost wartości JSW i Grupy. Wśród celów cząstkowych należy wymienić:

Zabezpieczenie dostępu do zasobów węgla koksowego poprzez **rozwojowe inwestycje** związane z udostępnieniem nowych złóż oraz nowych poziomów wydobywczych.

Wdrażanie **innowacyjnych rozwiązań techniczno-technologicznych** mających wpływ na efektywność poszczególnych procesów.

Zwiększenie wydobycia i sprzedaży węgla do poziomu powyżej **18 mln ton netto** w 2030 r. oraz stabilizacja produkcji i sprzedaży koksu na poziomie powyżej **3,4 mln ton** w latach 2018-2030.

Wzrost wartości dodanej poprzez efektywne wykorzystanie węglopochodnych i dążenie do samowystarczalności energetycznej – **optymalizacja energochłonności**.

Zwiększenie udziału produkcji węgla koksowego w produkcji ogółem do poziomu **powyżej 85%** od 2020 r. – Program JAKOŚĆ.

Rozwój **kapitału ludzkiego**, dalsze podnoszenie wysokich standardów bezpieczeństwa oraz dbałość o środowisko.

Optymalizacja struktury i poziomu kosztów z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań – Program EFEKTYWNOŚĆ.

CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU

Plan Rozwoju JSW definiuje podstawowe założenia dla rozwoju JSW w długim terminie. Plan zakłada realizację procesów rozwojowych głównie w oparciu o rozwój podstawowej działalności, nie wykluczając przy tym rozwoju poprzez akwizycje atrakcyjnych aktywów i podmiotów.

Program inwestycyjny Grupy zakłada realizację projektów inwestycyjnych w latach 2018-2030, nadając najwyższy priorytet następującym projektom:

- rozwój działalności wydobywczej,
- modernizacja i optymalizacja funkcjonowania segmentu koksowniczego,
- zapewnienie samowystarczalności energetycznej poprzez rozwój mocy wytwórczych w oparciu o własną bazę surowcową - produkty uboczne wydobycia węgla (metan) i produkcji koksu (gaz koksowniczy),
- poprawa rentowności Grupy oraz integracji poszczególnych segmentów działalności,
- wdrażanie innowacyjnych technologii,
- wzrost efektywności działalności głównej i wspierającej.

Przyjęto, iż najwyższy priorytet mają projekty inwestycyjne o najwyższej rentowności oraz projekty strategiczne w ramach działalności głównej, będące kluczowymi dla budowania przewagi konkurencyjnej Grupy oraz prowadzące do optymalizacji kosztów funkcjonowania.

Schemat 5. Plan rozwoju Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej JSW

REALIZACJA KLUCZOWYCH PROJEKTÓW W RAMACH CELÓW STRATEGICZNYCH SPÓŁKI

Plan Inwestycyjny JSW na lata 2018-2030 zakłada poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości ok. 16,0 mld zł. Główne inicjatywy wspierające określone w Strategii cele strategiczne w poszczególnych zakładach górniczych to:

- Budowa poziomu 1120 w KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Borynia.
- Budowa poziomu 1080 w KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka.
- Udostępnienie i przemysłowe zagospodarowanie zasobów węgla kamiennego w obrębie złóż: Bzie-Dębina 2-Zachód i Bzie-Dębina 1-Zachód (KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka).
- Budowa poziomu 1290 w KWK Budryk.
- Udostępnienie zasobów pokładu 405/1 i 405/2 w KWK Budryk.
- Budowa poziomu 1050 w KWK Knurów-Szczygłowice Ruchu Knurów.
- Budowa poziomu 1050 w KWK Knurów-Szczygłowice Ruchu Szczygłowice.
- Budowa poziomu 1140 w KWK Pniówek.
- Udostępnienie i zagospodarowanie zasobów węgla kamiennego w obrębie złoża Pawłowice 1 w KWK Pniówek.
- Rozbudowa poziomu 1000 z pogłębianiem szybu IV i III w KWK Pniówek.

STRATEGIA FINANSOWA

W okresach koniunktury na rynku węgla, JSW generuje wysokie dodatnie przepływy gotówkowe, z kolei w okresie dekonunktury potrzebuje finansowania dla wysokich ujemnych przepływów na poziomie FCF, dlatego tak istotnym wyzwaniem staje się odpowiedzialne zarządzanie strukturą kapitału. Główne cele strategii finansowania działalności Spółki to:

- zapewnienie stabilnej struktury finansowania, przez dążenie do osiągnięcia i utrzymania co najmniej 50% udziału kapitałów własnych w strukturze pasywów, a także pokrycia wartości aktywów trwałych kapitałami stałymi,
- dążenie do dopasowania średniej zapadalności finansowania do okresu zwrotu z finansowanych aktywów,
- podejmowanie działań dla zapewnienia poziomu finansowania, którego wielkość będzie pozwalać na podtrzymanie ciągłości procesów działalności operacyjnej oraz inwestycyjnej na zakładanym poziomie,

- poszukiwanie najbardziej efektywnych w danym okresie form finansowania, przy zapewnieniu odpowiednich okresów zapadalności tego finansowania,
- dążenie do utrzymywania bufora gotówkowego dla zapewnienia realizacji kluczowych zobowiązań, w tym w szczególności zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, bufor będzie wykorzystywany w okresach drastycznego spadku wpływów ze sprzedaży,
- utrzymanie w aktywach funduszu stabilizacyjnego na poziomie 1,5 mld zł, w okresach koniunktury na rynku węgla, tak aby zapewnić odpowiedni poziom płynności finansowej w początkowym okresie ewentualnej dekoniunktury na rynku węgla,
- efektywne zarządzanie ryzykiem finansowym.

Fundusz Stabilizacyjny

W okresach koniunktury na rynkach węgla Spółka zamierza odkładać część generowanych nadwyżek pieniężnych na specjalnie utworzony fundusz stabilizacyjny. Środki odłożone w czasie koniunktury zasilą płynność finansową w okresie załamania koniunktury i generowania ujemnych przepływów na poziomie FCF. Zakłada się również, iż środki funduszu stabilizacyjnego posłużą do finansowania m.in. projektów inwestycyjnych, a także innowacyjnych projektów rozwojowych.

Podstawowe założenia dotyczące funduszu stabilizacyjnego:

- pełna kontrola JSW nad środkami przekazanymi do funduszu,
- środki funduszu lokowane głównie w aktywa płynne o bardzo wysokim współczynniku bezpieczeństwa (dłużne instrumenty finansowe),
- określone zasady wypłaty środków z funduszu,
- powierzenie zarządzania funduszem podmiotowi, który zapewni bezpieczeństwo inwestycji oraz pełną transparentność prowadzenia funduszu,
- efektywna struktura prawna i podatkowa.

Program emisji obligacji

Spółka korzysta z finansowania dłużnego w postaci emisji obligacji. Ta forma finansowania pozostaje dominującym źródłem kapitału obcego w perspektywie długoterminowej. Ostateczny termin wykupu obligacji JSW przypada na 2025 rok, jednakże przewidziane w dokumentacji programu emisji zobowiązanie do dodatkowych wykupów w określonych sytuacjach, po spełnieniu wszystkich założeń, powodują przyspieszenie wykupu i skrócenie okresu finansowania, tj. zakłada się całkowity wykup obligacji do końca 2019 roku.

Przyspieszony harmonogram wykupu obligacji w stosunku do harmonogramu zapisanego w dokumentacji finansowej może wpływać na konieczność zaciągnięcia finansowania zarówno o charakterze długoterminowym jak i obrotowym. W ramach optymalizacji oraz dywersyfikacji źródeł finansowania Grupa zakłada również możliwość finansowania długoterminowego w postaci pożyczek oraz kredytów bankowych.

Cash pooling rzeczywisty („CPR”)

W celu efektywniejszego zarządzania bieżącą płynnością finansową, w Grupie funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi CPR. Jest to zarazem mechanizm finansowania wewnątrzgrupowego. Strategia finansowa Grupy zakłada aktywny dostęp do wewnątrzgrupowego finansowania dla każdej spółki będącej uczestnikiem struktury.

W perspektywie strategicznej Grupa bierze pod uwagę możliwość wdrożenia innych form zarządzania bieżącą płynnością w Grupie, w tym między innymi przez uruchomienie programu emisji obligacji wewnętrznych oraz pożyczek wewnątrzgrupowych.

CZYNNIKI ISTOTNE DLA ROZWOJU SPÓŁKI

Działalność Spółki i Grupy i jej wyniki są w istotny sposób zależne od popytu oraz kształtowania się cen węgla oraz koksu. Z uwagi na zmienność tych cen (rynki węgla i koksu charakteryzują się cyklicznością oraz podlegają wielu czynnikom leżącym poza kontrolą Grupy), wywierają one zawsze znaczący wpływ na sytuację finansową Spółki. Jednocześnie na kształtowanie się cen sprzedaży węgla czy koksu wpływają także wahania kursów walut. Zmiana ceny lub kursów walut to czynniki, które najbardziej wpływają na sytuację finansową Spółki a ich zmiana jest odczuwalna w krótkim okresie czasu.

Ponadto, do zdarzeń i uwarunkowań, które mogą mieć wpływ na uzyskiwane wyniki (poprzez zmniejszenie wielkości produkcji oraz wzrost kosztów) mogą mieć zdarzenia nadzwyczajne, wynikające z zagrożeń naturalnych występujących w podziemnych zakładach górniczych.

Tabela 3. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie Spółki

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	CZYNNIKI WEWNĘTRZNE
<ul style="list-style-type: none"> • trendy ekonomiczne w gospodarce krajowej i światowej, • cykliczność w branżach konsumujących węgiel i koks, • zmienność popytu i cen na produkty Grupy, • sytuacja na rynku stali, • poziom importu produktów będących przedmiotem handlu Spółki (węgiel i koks) do UE i Polski, • stawki frachtów morskich ułatwiające alokację surowców na globalnym rynku, • nieplanowane wyłączenia mocy produkcyjnych stali, • inwestycje (lub ich brak) w nowe moce produkcyjne stali, • poziom strukturalnej globalnej nadpodaży mocy produkcyjnych stali, • rozwój nowych technologii w zakresie produkcji stali, • inwestycje w instalacje PCI ograniczające konsumpcję koksu w procesie produkcji stali, • polityka dużych koncernów hutniczych zmierzających do zaspakajania potrzeb surowcowych we własnym zakresie, • wysokie wymagania jakościowe producentów stali w zakresie surowców do jej produkcji, • inwestycje (lub ich brak) w nowe moce produkcyjne, • uzależnienie koksowni samodzielnych/niezależnych od deficytu zapotrzebowania na koks w hutach zintegrowanych z koksowniami, • potencjał eksportowy innych producentów i eksporterów węgla koksowego i koksu na świecie i w UE, • wzrost udziału transakcji spotowych w strukturze handlu, • różnice w kosztach wydobycia węgla koksowych oraz produkcji koksu u największych producentów na świecie, • ewentualne zakłócenia w przewozach kolejowych, • ograniczenia w procesach przeładunkowych i logistycznych w portach, • wahania kursu złotego i innych walut w stosunku do EUR i USD, • zmiany w polityce monetarnej, fiskalnej i podatkowej; poziom i wahania stóp procentowych, stopa inflacji; dostępność krótkoterminowego i długoterminowego finansowania dłużnego i kapitału, ryzyko kredytowe, • regulacje dotyczące ochrony środowiska, • zmiany w polityce rządowej w odniesieniu do sektora górniczego, koksowniczego i stalowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • koszty produkcji węgla i koksu w Grupie JSW wpływające na zyskowność jego sprzedaży, • ilość i jakość wydobywanego węgla oraz produkowanego koksu przez Grupę, • inwestycje skutkujące wzrostem wydajności i efektywności produkcji węgla i koksu, • poziom bezpieczeństwa w procesach produkcji, • intensywność występowania zagrożeń naturalnych oraz tektonika eksploatowanych pokładów, • nadzwyczajne zdarzenia, które mogą zakłócić proces produkcji, • awaryjność wykorzystywanych w procesie produkcyjnym maszyn i urządzeń górniczych, • relacje ze stroną społeczną oraz możliwość powstania sporu zbiorowego.

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE STRATEGIĘ

PROGRAM EFEKTYWNOŚĆ

Program Efektywność obejmuje m.in. wykonanie analizy możliwości poprawy efektywności działania JSW poprzez wprowadzenie zmian organizacyjno-technicznych w procesie produkcyjnym. Program zakłada wspieranie działań, które dotyczą: organizacji pracy, zarządzania złożem (w zakresie planowania i harmonogramowania produkcji), zarządzania produkcją górnictwem (w tym m.in. poprawę efektywności wykorzystania maszyn), zarządzania majątkiem produkcyjnym, zarządzania procesem przeróbki mechanicznej węgla,

Strategia zakłada cztery etapy wdrażania programu:

- Zebranie danych oraz przygotowanie organizacyjne inicjatywy.
- Określenie potencjału.
- Opracowanie listy inicjatyw optymalizacyjnych.
- Wdrożenie zatwierdzonych inicjatyw.

PROGRAM JAKOŚĆ

Podstawowym celem Programu jest zapewnienie bieżącego monitorowania, jak również nadzór nad jakością produktów Grupy na każdym etapie ich produkcji. W rezultacie, ma nastąpić zwiększenie potencjału produkcji oraz stabilizacja jakości węgla.

W ramach realizowanego Programu Jakość zakłada się:

- Planowanie rozcięć pokładów w złożach kopalń przy optymalnej gospodarce złożem.
- Prognozowanie jakości węgla handlowego.
- Współdziałanie kopalnianych służb geologicznych, górniczych i kontroli jakości oraz techniczno – technologicznych w Koksowniach Grupy.
- Bieżąca współpraca służb technicznych z kontrahentami w obszarze kontroli jakości, w celu zapewnienia wysokiej jakości produktów.

Zwiększenie uzysku węgla koksowego będzie realizowane także poprzez inwestycje w Zakładach Przeróbki Mechanicznej Węgla w poszczególnych kopalniach.

INNOWACYJNOŚĆ

Głównym celem Strategii Innowacji jest wsparcie jednostek biznesowych Grupy w odpowiedzi na rosnące wyzwania rynkowe przez zwiększenie wykorzystania nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało od Grupy Kapitałowej JSW:

- Zwiększenia podaży inicjatyw w obszarze B+R+I przez wzmocnienie współpracy z partnerami naukowymi i innowacyjnymi firmami sektora oraz budowę kultury innowacyjności.
- Efektywnej selekcji i wdrażania projektów innowacyjnych przy pełnej koordynacji działań.
- Długoterminowego podejścia do realizacji zadań innowacyjnych, zapewniającego niezależność dostępności środków na działalność w tym obszarze od aktualnej koniunktury na rynkach Grupy i akceptację ryzyka niepowodzenia pojedynczych projektów.
- Wdrożenia strategii finansowania zewnętrznego projektów i komercjalizacji rynkowej wypracowanych innowacji.

Innowacje będą wdrażane w czterech głównych obszarach merytorycznych: Efektywności, Jakości, Bezpieczeństwa i Odpowiedzialności Społecznej i Środowiskowej.

Realizacja Strategii Innowacji będzie możliwa dzięki czterem głównym kategoriom działań:

- Prowadzeniu projektów badawczo-rozwojowych we współpracy z partnerami zewnętrznymi.
- Koordynacji prac przedwdrożeniowych koniecznych przy wprowadzaniu nowych technologii do działalności Grupy.
- Komercjalizacji efektów realizowanych projektów innowacyjnych o wysokim potencjale rynkowym.
- Inicjowaniu i wspieraniu działań budujących kulturę innowacji.

Dla maksymalizacji efektywności i jakości podejmowanych projektów badawczo-rozwojowych prowadzone będą one przy współpracy z partnerami zewnętrznymi, takimi jak naukowcy, badacze, laboratoria, instytuty naukowe, uczelnie wyższe, a także innowacyjne przedsiębiorstwa z sektora wydobywczego i pokrewnych.

Strategia Innowacji zakłada wdrożenie szeregu narzędzi i działań mających zachęcić i zaktywizować pracowników na różnych szczeblach i o różnych specjalizacjach do partycypacji w procesach rozwoju innowacji w przedsiębiorstwie.

IT

Głównym celem Strategii Rozwoju IT jest określenie nowej roli IT z uwzględnieniem zmieniających się wymagań oraz oczekiwań w zakresie strategicznych kierunków rozwoju Grupy. Ze względu na charakter działalności podstawowej, strategia ta oprócz tradycyjnie rozumianego IT, dotyczy również informatyki przemysłowej wspierającej wydobywanie i przetwarzanie węgla („OT”). Zmiana podejścia wynika z potrzeb biznesowych nakreślonych w aktualnej Strategii, które wprost podkreślają rolę IT i OT we wzroście efektywności wydobywania i przetwarzania węgla oraz pozostałych procesów biznesowych.

3. SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY BIZNES W JSW

Kierunki biznesowego rozwoju Spółki i jej Grupy Kapitałowej kładą nacisk na szereg zagadnień, które ściśle wiążą się z ideą zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Przyjęta przez Zarząd JSW *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Grupy JSW na lata 2017-2020*, wzmacnia synergię pomiędzy celami biznesowymi a celami zrównoważonego rozwoju i implementacją koncepcji odpowiedzialnego zarządzania w praktyce. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020* została zaprojektowana w taki sposób, aby wspierać i uzupełniać cele biznesowe zdefiniowane w *Strategii JSW z uwzględnieniem spółek zależnych Grupy Kapitałowej JSW na lata 2018-2030*, uwzględniając przy tym kluczowe z punktu widzenia specyfiki Grupy JSW obszary odpowiedzialności społecznej i środowiskowej, zgodnie z podejściem proponowanym przez normę PN-ISO 26000.

Bycie europejskim liderem i obecność na globalnym rynku, jest ogromnym etycznym zobowiązaniem. Spółka czuje się zobowiązana nie tylko do uwzględniania w procesie podejmowania decyzji biznesowych ich społecznych i środowiskowych konsekwencji, ale też do poszukiwania i upowszechniania całkowicie nowych i innowacyjnych rozwiązań, które pozwolą lepiej zadbać o interesy jej otoczenia. Dlatego też w najbliższych latach będzie kładziony duży nacisk na innowacyjne inwestycje w badania i rozwój (B+R).

Badania i działania rozwojowe są ukierunkowane na efektywność, mają również na celu uzyskanie możliwie najwyższej efektywności w ujęciu środowiskowym. JSW chce bowiem możliwie najlepiej wykorzystywać pozyskiwane, ale wyczerpywalne i nieodnawialne zasoby przyrodnicze. Chce również położyć akcent na innowacje w ujęciu społecznym, a więc takie, które przełożą się na przykład na bezpieczeństwo pracy i trwale przyczynią się do ograniczenia ryzyka wypadków pod ziemią. Takie myślenie jest spójne z Wizją, która zakłada nie tylko umocnienie pozycji Grupy, jako wiodącego producenta węgla koksowego i czołowego dostawcy koksu na rynku europejskim, ale również jako przedsiębiorstwa, które wyznacza kierunki rozwoju dla całej branży poprzez najwyższe standardy działania.

Nowe podejście do zrównoważonego rozwoju zdefiniowane w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Grupy JSW na lata 2017-2020* zakłada m.in.:

- Uczynienie z CSR elementu wspierającego optymalizację procesów.
- Zmianę i rozszerzenie definicji CSR z działań prospołecznych/filantropijnych, na kompleksowe zarządzanie relacjami z otoczeniem społecznym i środowiskowym.
- Odejście od traktowania CSR jako „kosztu, który wypada ponieść” ze względu na wizerunek i elementu PR, na rzecz podejścia zarządczego i kompleksowych korzyści związanych z:
  - ✓ długotrwałym budowaniem wartości marki JSW i budowaniem zdrowej kultury organizacyjnej,
  - ✓ odmitologizowaniem społecznego wizerunku węgla i górnictwa,
  - ✓ zarządzaniem ryzykiem biznesowym (m.in. traktowanie działań CSR jako elementu zarządzania ryzykiem),
  - ✓ budowaniem przewagi konkurencyjnej oraz stabilizowaniem łańcucha dostaw,
  - ✓ obniżaniem kosztu pozyskania kapitału na rynku kapitałowym,
  - ✓ otwartością na dialog i publiczne raportowanie wyników.

PIERWSZY RAPORT CSR

JSW po raz pierwszy opublikuje pierwszy Raport CSR, który wykorzystuje międzynarodowe standardy GRI (GRI Standards). Ponieważ JSW nie publikowała wcześniej sprawozdań w oparciu o wytyczne Global Reporting Initiative („GRI”), zgodnie z rekomendacjami GRI, zdecydowała się opublikować swój pierwszy raport w oparciu („in accordance”) już o nowe standardy (GRI Standards), a nie o wytyczne (GRI G4). Dokument został przygotowany w opcji podstawowej (core). Raport ten będzie obejmował rok kalendarzowy 2017, wskazując jednocześnie zgodnie z zasadami obowiązującymi w sprawozdawczości zdarzenia istotne, które miały miejsce po dacie bilansowej. Jednocześnie, będąc raportem otwarcia, tam gdzie ma to uzasadnienie merytoryczne i może być istotne dla zrozumienia obrazu Grupy Kapitałowej, raport ten nawiązuje do wydarzeń wcześniejszych, tj. sprzed 1 stycznia 2017 roku.

4. INWESTYCJE RZECZOWE I KAPITAŁOWE

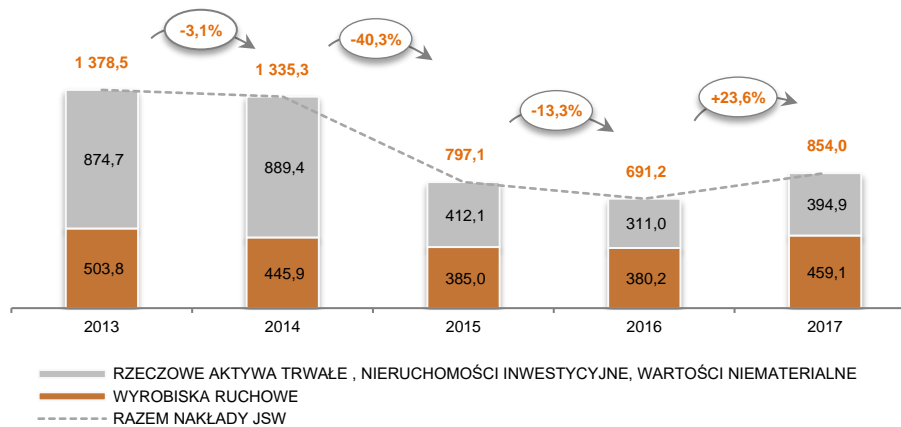
INWESTYCJE RZECZOWE

Tabela 4. Struktura nakładów na inwestycje rzeczowe

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Budownictwo inwestycyjne	185,5	162,9*	280,3	625,9	595,6	113,9
Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych	209,4	148,1*	131,8	263,5	279,1	141,4
Nakłady na wyrobiska ruchowe	459,1	380,2	385,0	445,9	503,8	120,8
Razem*	854,0	691,2*	797,1	1 335,3	1 378,5	123,6

* Nakłady inwestycyjne JSW za okres I-XII 2016 w wysokości 78,9 mln zł dotyczą projektów inwestycyjnych, realizowanych przez JZR na rzecz JSW. W roku 2016 dokonano sprzedaży do JZR środków trwałych o łącznej wartości początkowej 74,5 mln zł, których źródłem powstania były w/w nakłady inwestycyjne roku 2016.

Z poniesionych w 2017 roku nakładów ogółem w wysokości 854,0 mln zł na rzeczowe aktywa trwale przypada kwota 851,6 mln zł natomiast na wartości niematerialne kwota 2,4 mln zł.

Wykres 1. Struktura nakładów poniesionych przez JSW

Tabela 5. Inwestycje kluczowe realizowane przez JSW w 2017 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	OPIS
ROZBUDOWA KOPALNI BORYNIA-ZOFIÓWKA-JASTRZĘBIE - RUCH ZOFIÓWKA	<p>W 2017 roku Spółka kontynuowała rozpoczęte w 2005 roku udostępnianie i zagospodarowywanie nowych złóż: „Bzie-Dębina 2-Zachód” i „Bzie-Dębina 1-Zachód” z poziomu 1110m. Zasoby operatywne planowane do udostępnienia z poziomu 1110m szacowane są na 146,5 mln ton, do głębokości 1180m. W złożach występuje głównie węgiel koksowy typu 35 (hard). W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji poniesiono nakłady w wysokości 4,2 mln zł. W 2017 roku prowadzono prace związane z przygotowaniem do eksploatacji złoża „Bzie-Dębina 2-Zachód” w partii N pokładu 505/1. Rozpoczęcie eksploatacji zasobów w partii N zaplanowano w 2018 roku. Rozpoczęcie eksploatacji z partii A złoża „Bzie-Dębina 2-Zachód” przewidziano w 2022 roku. W II kwartale 2017 roku zakończono roboty związane z udostępnieniem pionowym złoża „Bzie-Dębina 2-Zachód”, w zakresie głębinienia szybu 1 Bzie.</p> <p>Ponadto w 2017 roku Spółka kontynuowała realizację inwestycji związanej z budową poziomu 1080 w Ruchu Zofiówka, w celu udostępnienia i zagospodarowania zasobów złoża „Zofiówka” poniżej poziomu 900. Szacowana wielkość zasobów operacyjnych do głębokości 1080 wynosi 47,3 mln ton. W 2017 roku kontynuowano prace</p>

WYSZCZEGÓLNIENIE	OPIS
	związane z pogłębieniem szybu Ilz do poziomu 1080. W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji poniesiono nakłady w wysokości 12,6 mln zł.
BUDOWA NOWEGO POZIOMU W KOPALNI BUDRYK	Spółka kontynuowała rozpoczętą w 2007 roku budowę poziomu wydobywczego 1290m. Całkowita ilość zasobów operatywnych możliwych do wydobycia z poziomu 1290m jest szacowana na 166,1 mln ton do głębokości 1400m. W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji poniesiono nakłady w wysokości 26,8 mln zł. Budowa nowego poziomu 1290 wraz z modernizacją ZPMW pozwoli na rozpoczęcie produkcji węgla typu 35 (hard) w 2019 roku, zwiększenie produkcji węgla koksowego do ok. 60% w strukturze produkcji ogółem oraz uzyskanie wzrostu produkcji węgla ogółem. Zakończenie kluczowych elementów inwestycji warunkujących uzyskanie założonych efektów planowane jest w 2019 roku. Realizacja części zadań inwestycyjnych, tj. dotyczących modernizacji ZPMW w latach 2016-2019, prowadzona jest przez JZR, z udziałem finansowania zewnętrznego.
BUDOWA POZIOMU 1050 W KOPALNI KNURÓW-SZCZYGLÓWICE - RUCH KNURÓW	Spółka prowadziła roboty związane z zagospodarowaniem zasobów zalegających w piętrze 850-1050 w Ruchu Knurów. Projekt ma na celu udostępnienia zasobów wysokiej jakości węgla koksowego typu 34. Łączna wielkość udokumentowanych zasobów operatywnych w Ruchu Knurów w piętrze 850-1050 wynosi 102 mln ton. W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji poniesiono nakłady w wysokości 2,0 mln zł.
ROZBUDOWA KOPALNI PNIÓWEK	Spółka kontynuowała rozpoczęte w 2007 roku roboty górnicze związane z udostępnieniem i zagospodarowaniem nowego złoża „Pawłowice 1”. Całkowita ilość zasobów operatywnych w tym złożu szacowana jest na 54,0 mln ton do poziomu 1140m. W złożu występuje głównie węgiel koksowy typu 35 (hard). W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji nie poniesiono nakładów inwestycyjnych. W grudniu 2016 roku rozpoczęto eksploatację zasobów części zachodniej złoża „Pawłowice 1”, przylegającej do obszaru macierzystego kopalni. Ponadto w I kwartale 2017 roku, w kopalni Pniówek Spółka rozpoczęła realizację nowego projektu inwestycyjnego związanego z rozbudową poziomu wydobywczego 1000 wraz z pogłębieniem szybów IV i III. Projekt realizowany jest w celu zabezpieczenia efektywnej eksploatacji i dostępu do zasobów węgla typu 35, w południowo-zachodniej części złoża „Pniówek”, przewidzianych do eksploatacji po 2022 roku. Łączna ilość zasobów operatywnych na poziomie 1000 w KWK Pniówek szacowana jest na około 64,6 mln ton. W 2017 roku w związku z realizacją inwestycji poniesiono nakłady w wysokości 34,6 mln zł.

Tabela 6. Nakłady na wyżej opisane inwestycje kluczowe realizowane przez JSW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka <i>Udostępnienie i przemysłowe zagospodarowanie zasobów w obrębie złóż: Bzie-Dębina 2-Zachód i Bzie-Dębina 1-Zachód</i> 	4,2	23,0	61,0	82,0	116,8	18,3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka <i>Budowa poziomu 1080m</i> 	12,6	1,8	8,2	56,1	50,5	700,0
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Budryk <i>Budowa poziomu 1290m</i> 	26,8	17,2	23,8	110,9	98,7	155,8
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Knurów-Szczygłowice Ruch Knurów <i>Budowa poziomu 1050m</i> 	2,0	1,5	2,5	-	-	133,3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Pniówek <i>Rozbudowa poziomu 1000m z pogłębieniem szybu IV</i> 	34,6	6,9	-	-	1,2	501,4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KWK Pniówek <i>Udostępnienie i przemysłowe zagospodarowanie zasobów w obrębie złoża Pawłowice 1</i> 	-	0,9	2,7	23,2	28,7	-
RAZEM	80,2	51,3	98,2	272,2	295,9	156,3

Modernizacja ZPMW dla zwiększenia uzysku węgla koksowego i podjęcia produkcji węgla koksowego typu 35 oraz pozostałe działania inwestycyjne w celu wzrostu produkcji węgla netto w kopalni Knurów-Szczygłowice

Poza wyżej wymienionymi inwestycjami kluczowymi, Spółka realizuje inwestycję w zakresie modernizacji zakładów przerobczych oraz innych działań inwestycyjnych w celu rozpoczęcia produkcji węgla typu 35 (hard), wzrostu udziału węgla koksowego ogółem oraz wzrostu wielkości produkcji węgla netto. Inwestycja pozwoli na wzrost udziału produkowanego węgla koksowego (typ 34 i 35) docelowo do poziomu 80% w strukturze produkcji kopalni, rozpoczęcie produkcji węgla koksowego typu 35 (hard) od 2019 roku oraz zwiększenie poziomu produkcji ogółem. Realizacja części zadań inwestycyjnych, tj. modernizacji ZPMW w latach 2016–2019 oraz pozostałych zadań zmierzających do wzrostu produkcji węgla netto, prowadzona jest przez JZR.

INWESTYCJE KAPITAŁOWE

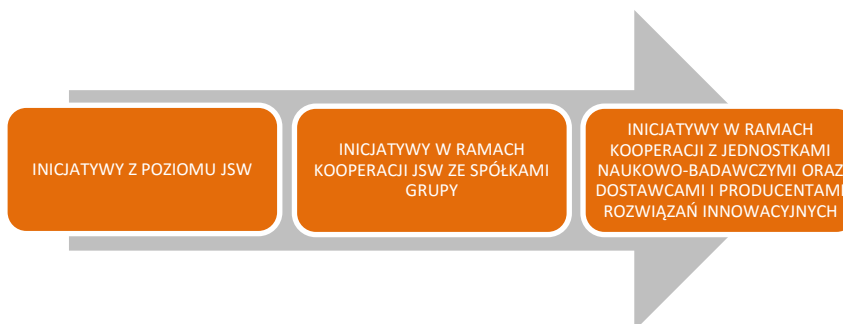
Szczegółowy opis inwestycji kapitałowych dokonanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zawarty został w Punkcie 1.3. niniejszego sprawozdania oraz Nocie 7.5. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

W zakresie obszaru badań i rozwoju Spółka pod koniec IV kwartału 2017 roku przyjęła *Strategię Grupy Kapitałowej JSW w zakresie rozwoju obszaru innowacji*. Główne rekomendacje wymienionej strategii to zdefiniowanie celów w zakresie poprawy efektywności, jakości, bezpieczeństwa i wpływu środowiskowego głównej działalności JSW, obejmujących następujące obszary: eksploatacja złóż, organizacja pracy, systemy komunikacji, procesy produkcyjne, wentylacja w kopalniach, bezpieczeństwo, odpady i środowisko, rewitalizacja terenów i dywersyfikacja.

W 2017 roku JSW rozpoczęła proces stopniowego wdrażania głównych założeń opracowanej strategii. Jednocześnie w ramach uruchomionego portfela projektów Spółka przygotowała do realizacji szereg inicjatyw o charakterze badawczo-rozwojowym i innowacyjnym.

Schemat 6. Rodzaje inicjatyw w ramach portfela projektów

Spółka w 2017 roku rozpoczęła realizację kilku kluczowych projektów w obszarze badań i rozwoju. W tabeli wymieniono ważniejsze projekty badawczo-rozwojowe, będące w stale rozwijanej agendzie działalności innowacyjnej JSW.

Tabela 7. Kluczowe projekty w obszarze badań i rozwoju

WYSZCZEGÓLNIENIE	OPIS
MODEL ZŁOŻA I PLANOWANIE PRODUKCJI	System informatyczny zarządzania danymi złożowymi, bazujący na nowoczesnych algorytmach geostatystycznych oraz wizualizacjach przestrzennych, służący podniesieniu jakości planowania produkcji, w tym planowania strategicznego w szerszym horyzoncie czasowym. System pozwala zarówno modelować budowę geologiczną jak i projektować górnicze obiekty budowlane o różnym przeznaczeniu, w nawiązaniu do strategicznych założeń dotyczących między innymi: wydajności, jakości węgla, dostępnych zasobów sprzętowych i ludzkich, itd. Wdrożenie

WYSZCZEGÓLNIENIE	OPIS
	docelowe zakłada zmianę sposobu planowania produkcji nie tylko w ujęciu strategicznym oraz ale również krótkoterminowym.
TESTY INNOWACYJNYCH NAPĘDÓW	Projekt realizowany w celu testowania nowoczesnej technologii napędowej w kopalniach JSW we współpracy z wiodącymi dostawcami maszyn i urządzeń górniczych. Celem projektu jest wprowadzenie do cyklu produkcyjnego najnowszych technologii ograniczających awarie, podnoszących elastyczność pracy i sterowania napędu, ograniczających zużycie energii. Przykładem może być planowane testowanie w KWK Pniówek napędów o wysokim momencie obrotowym firmy Caterpillar, sterowanych poprzez zespół przemienników napięć. Jest to jeden z głównych obecnie wątków innowacyjnych w omawianym obszarze dla przemysłu wydobywczego.
SAMODZIELNA OBUDOWA KOTWOWA	Projekt realizowany w kooperacji z wiodącymi producentami maszyn górniczych oraz jednostkami naukowo-badawczymi. Celem projektu jest test obecnie dostępnych technologii kotwowych, w celu analizy możliwości stosowania tego typu systemów aktywnego kierowania stropem w warunkach kopalń JSW. Wiodący producenci węgla na świecie, wykorzystujący techniki podziemnej eksploatacji złóż z powodzeniem stosują obudowę kotwową, przekonując, że rozwój tej techniki umożliwia obecnie jej zastosowanie również w wymagających warunkach geologiczno-górniczych typowych dla kopalń JSW. Argumentem stojącym za stosowaniem tego typu obudowy w polskim górnictwie jest niewątpliwie dużo wyższa efektywność robót wynikająca z wyższej wydajności drążenia wyrobisk oraz dużo niższych kosztów. Pilotażowe zastosowanie obudowy kotwowej zaplanowano na KWK Budryk.
REWITALIZACJA KOPALNI KRUPIŃSKI	Projekt realizowany w kooperacji z wiodącymi jednostkami naukowo-badawczymi na poziomie studium wykonalności projektów, w tym o charakterze innowacyjnym, takich jak: budowa hydroelektrowni szczytowo-pompowej w oparciu o infrastrukturę podziemnej kopalni, magazynowanie wyprodukowanej energii z użyciem farm fotowoltaicznych ulokowanych na dostępnej części zwałowiska skały płonnej, zagospodarowanie metanu, budowa zaplecza remontowego spółki JZR wraz z budynkiem biurowym wykorzystującym odnawialne źródła energii, park technologiczny oraz interaktywne centrum nauki.

5. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻEŃ

Uznając wagę zarządzania ryzykiem w realizacji celów strategicznych, w 2017 roku Spółka kontynuowała stosowanie sformalizowanego systemu zarządzania ryzykiem ERM. Głównym celem przyjętego i wdrożonego w JSW systemu jest identyfikacja potencjalnych czynników ryzyka oraz zdarzeń mogących wywrzeć negatywny wpływ na Spółkę. Graficzną prezentację hierarchii ryzyk stanowi opracowana przez JSW Mapa ryzyk, która wskazuje zarazem model reakcji na ryzyko jaki najlepiej sprawdzi się w odniesieniu do określonego ryzyka.

PROCES ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W JSW funkcjonuje kompleksowy system zarządzania ryzykiem korporacyjnym, na który składa się opracowana Polityka oraz Procedura Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym (zaktualizowane w 2017 roku). Znowelizowane dokumenty obejmują zarządzanie ryzykiem w całej Grupie Kapitałowej. Aktualnie trwają prace nad określeniem ryzyk strategicznych wynikających z działalności spółek. Funkcjonująca Polityka oraz Procedura Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym opisująca systemowe podejście do ryzyka obejmuje swoim zakresem ryzyka istotne występujące w działalności Spółki i spełnia najwyższe standardy ERM, przyczyniając się tym samym do wzmocnienia reputacji Grupy na rynku.

Schemat 7. *Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w JSW*

Stosowane rozwiązania umożliwiają systematyczną identyfikację, ocenę i analizę ryzyk, których wyniki pozwalają zaprojektować odpowiedzi na ryzyka. Identyfikacja ryzyk dokonywana jest przez właścicieli ryzyk, a następnie przez nich wyceniana w ustalonych skalach. Dla zidentyfikowanych ryzyk ustalane są mechanizmy kontrolne stosowane w związku z ryzykiem oraz plany działania mające na celu ich minimalizację i ograniczenie ewentualnych negatywnych skutków.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłym i odbywa się we wszystkich ogniwach struktury organizacyjnej Spółki oraz we wszystkich kategoriach i obszarach jej działalności, w tym: operacyjnym, strategicznym, finansowym, handlowym, prawno-regulacyjnym.

Sporządzane informacje o potencjalnych i zmieniających się zagrożeniach występujących w Spółce są okresowo raportowane Członkom Zarządu, Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej oraz interesariuszom. W dalszym etapie prowadzone są prace kontrolne polegające na sprawdzeniu i ocenie skutków podjętych działań oraz wprowadzeniu korekt w procesie zarządzania ryzykiem, w celu zwiększenia jego efektywności.

Wynikiem zaplanowanego i cyklicznego podejścia do zarządzania ryzykiem są zidentyfikowane kluczowe ryzyka Spółki. W dalszej części sprawozdania przedstawiono te, które charakteryzują się wysokim potencjalnym wpływem na działalność Spółki, jej wyniki

lub sytuację finansową i mogą powodować jednocześnie spadek wartości i kursu notowań akcji. Wobec powyższego istnieje silna konieczność monitorowania i okresowej weryfikacji efektywności istniejących mechanizmów kontrolnych i odpowiedzi na ryzyko.

Niżej opisane ryzyka nie są jedynymi czynnikami, na które narażona jest Spółka. Dodatkowe czynniki ryzyka, które obecnie nie są znane lub które są obecnie uważane za nieistotne mogą także mieć istotny negatywny wpływ na działalność, wyniki i sytuację finansową Spółki.

WYBRANE RYZYKA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI

Tabela 8. Czynniki ryzyka i zagrożenia

Poziom ryzyka: niski - ●○○, średni - ●●○, wysoki - ●●●

Zmiana poziomu ryzyka w stosunku do 2016 roku: spadek ↘, bez zmian →, wzrost ↗

RYZYKA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM I RYNKOWYM	
<p>RYZYKO ZWIĄZANE Z SYTUACJĄ GOSPODARCZĄ NA ŚWIECIE</p> <p>średnie ●●○ spadek ↘</p>	<p>Dekoniunktura w gospodarkach globalnych, w szczególności w branży stalowej i energetycznej lub zdarzenia mogące skutkować znaczącym spadkiem popytu na węgiel i koks mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność, wyniki i sytuację finansową Spółki. W 2017 roku mieliśmy do czynienia z kontynuacją wzrostowego trendu z wyższymi cenami wyrobów stalowych, większymi marżami u producentów stali i poprawą ich kondycji finansowej. Wprowadzenie przez Unię Europejską cel antydumpingowych oraz antysubsydyjnych zmniejszyło siłę oddziaływania importu taniej stali z krajów trzecich, głównie z Chin. Według World Steel Association, w 2017 roku w porównaniu z 2016 rokiem nastąpił wzrost produkcji stali na świecie o 5,5% (+87,5 mln ton). Zwiększenie produkcji nastąpiło w większości regionów świata: w Azji +5,7%, Afryce +15,9%, w krajach Unii Europejskiej +4,1% i w krajach europejskich poza UE o +13,1%. Chiny, największy światowy producent stali, który w 2017 roku wyprodukował blisko 787 mln ton, w porównaniu do 2016 roku zanotował wzrost produkcji stali o 5,7% (+44,8 mln ton).</p>
<p>RYZYKO WAHANIA POPYTU I PODAŻY NA GŁÓWNYCH RYNKACH PRODUKTOWYCH</p> <p>średnie ●●○ spadek ↘</p>	<p>Nadpodaż węgla i koksu na rynkach światowych może spowodować znaczny spadek cen, co może mieć istotny, niekorzystny wpływ na działalność Spółki, jej wyniki i sytuację finansową. Ze względu na wzajemne powiązanie branż, załamanie się koniunktury (brak popytu) na rynku koksu i stali, bezpośrednio wpływa na wyniki generowane przez rynek węgla. Zagrożeniem może być również ekspansja konkurencji globalnej i lokalnej poprzez wzrost podaży wolumenu węgla i koksu wyprodukowanego po niższych kosztach lub napływ taniego węgla i koksu z importu.</p> <p>Wolumen produkcji węgla w JSW w 2017 roku został zrealizowany na poziomie 14,8 mln ton, tj. o 2,0 mln ton mniej niż w 2016 roku.</p> <p>Na nieco niższym niż produkcja poziomie zrealizowano sprzedaż ogółem węgla: 14,6 mln ton tj. o 2,6 mln ton mniej niż w 2016 roku.</p>
<p>RYZYKO REDUKCJI MOCY PRODUKCYJNYCH SURÓWKI WIELKOPIECOWEJ W EUROPIE</p> <p>średnie ●●○ spadek ↘</p>	<p>Na rynku zarówno globalnym jak i europejskim nadal mamy do czynienia ze strukturalną nadwyżką mocy produkcyjnych stali. Trwające na rynku szeroko zakrojone procesy konsolidacyjne, fuzje i przejęcia hut mogą powodować relokację produkcji stali w ramach dużych koncernów hutniczych.</p> <p>W Europie, pod koniec 2017 roku spośród 75 zainstalowanych wielkich pieców, 12 nadal pozostawało wyłączonych. Na zapotrzebowanie na koks i węgiel koksowy mają wpływ również planowane remonty wielkich pieców, jak również nagłe i nieplanowane przestoje w wyniku awarii, czy wypadków.</p>
<p>RYZYKO ZWIĄZANE ZE ZMIENNOŚCIĄ CEN WĘGLA I KOKSU</p> <p>wysokie ●●● bez zmian →</p>	<p>Spółka doświadczyła w przeszłości istotnych zmian cen węgla i koksu, stąd istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia takich wahań w przyszłości. Sytuacja na rynku węgla koksowego jest powiązana z rynkiem koksu i stali, a cykle koniunkturalne pokazują wahania cen w tych sektorach. Ceny węgla koksowego są mocno uzależnione od popytu na globalnym rynku hutniczo-stalowym.</p> <p>Rok 2017 przyniósł istotną zmianę w zakresie referencji rynkowych kształtujących politykę cenową producentów węgla. Uczestnicy rynku nie podejmują negocjacji benchmarku ustalanego wcześniej na okres każdego kwartału, a transakcje zawierane są na podstawie indeksów. Zanik benchmarku ustalanego przed lub na początku kwartału dostaw otwiera możliwość stosowania różnych okresów obliczeniowych cen referencyjnych w zależności od uzgodnień kontraktowych. Możliwe do stosowania są również różne notowania spotowe.</p> <p>Na rynku dostępnych jest szereg indeksów (Platts, TSI, Argus), które uczestnicy stosują samodzielnie lub na podstawie których budują koszyki indeksów stosowane w strategiach cenowych. Indeksy te różnią się od siebie przede wszystkim metodologią, parametrami jakościowymi (głównie CSR, VM i popiołem) oraz źródłem pochodzenia surowca.</p>

Duży wpływ na zmiany cen węgla koksowych w 2017 roku miały zdarzenia jednorazowe: ograniczenia podażowe będące konsekwencjami warunków pogodowych (cyklon Debbie w Australii), problemy geologiczne (Australia, USA) oraz logistyczne (zastoje w terminalach węglowych w Australii i USA, problemy w transporcie kolejowym). Każde takie zdarzenie wywoływało gwałtowne wzrosty cen, po ustąpieniu zdarzenia następował spadek cen. W przyszłości takie zdarzenia mogą się powtarzać wpływając na notowania cenowe.

W celu ograniczenia skutków ryzyka, Spółka na bieżąco prowadzi monitoring, analizy trendów cenowych na rynku węgla, koks i stali. Warunki kontraktów długoterminowych umożliwiają okresowe negocjacje cen.

**RYZIKO
KONKURENCJI
BRANŻOWEJ**

wysokie ●●●
bez zmian →

Na konkurencję w branży węglowej i koksowej mają wpływ m. in.: cena, moce produkcyjne, jakość i właściwości fizykochemiczne węgla i koks, logistyka, koszty, pojawienie się nowych konkurencyjnych producentów. Spółka może nie być w stanie skutecznie rywalizować ze skutkami wymienionego ryzyka, z uwagi na możliwość wystąpienia gorszych warunków górniczo-geologicznych wydobycia węgla i zmian struktury produkcji odpowiednich sortymentów. W celu utrzymania konkurencyjności swoich produktów Spółka realizuje elastyczną politykę cenową, w przeciwnym razie byłaby narażona na utratę klientów i pogorszenie wyników.

**ZMIANY W POLITYCE
FISKALNEJ
I MONETARNEJ**

wysokie ●●●
bez zmian →

W styczniu 2014 roku weszły w życie zmiany w zakresie podatku od towarów i usług. Przepisy wprowadziły zmiany w zakresie ustalania obowiązku podatkowego, momentu odliczenia podatkowego, podstawy opodatkowania. Organy fiskalne mogą nasilić swoje działania zmierzające do zwiększenia wpływów podatkowych. Ustawa o podatku od towarów i usług jest w dalszym ciągu zmieniana, podobnie inne ustawy podatkowe. Ponadto wprowadzono od stycznia 2017 roku sankcje VAT oraz zaostreżenie kar w Kodeksie Karnym Skarbowym oraz Kodeksie Karnym. Działania podejmowane w zakresie minimalizacji ryzyka to: opracowane procedury podatkowe, organizowane szkolenia, instrukcje podatkowe, bieżące śledzenie zmian w przepisach.

RYZYKA W PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

**RYZYKA
OPERACYJNE,
KTÓRE MOGĄ
SPOWODOWAĆ
SPADEK PRODUKCJI
LUB WZROST
KOSZTÓW**

wysokie ●●●
bez zmian →

Poziom wydobycia węgla przez Spółkę podlega uwarunkowaniom operacyjnym i zdarzeniom będącym poza jej kontrolą, które mogą zakłócić jej działalność i wpłynąć na wysokość produkcji poszczególnych kopalń w różnych okresach. Działalność wydobywcza podlega przede wszystkim wpływowi uwarunkowań górniczych, które obejmują m. in.:

- trudne warunki geologiczne, takie jak zaburzenia ciągłości złóż charakteryzujących się zmiennością i nieregularnością, które mogą ograniczyć efektywność eksploatacji parcel ścianowych w zakresie większym niż przewidywano,
- wyższy od wielkości prognozowanych poziom zagrożeń naturalnych, który może zmniejszyć możliwości wydobywcze poszczególnych ścian wydobywczych,
- wypadki w kopalniach, pożary, wybuchy i zapalenia metanu, wybuchy pyłu węglowego, wyrzuty metanu i skał oraz opady i obwały skał,
- awarie maszyn i urządzeń służących do wydobycia i procesów przerobczych.

Pomimo, iż Spółka zrealizowała wiele działań zwiększających bezpieczeństwo, ryzyka te mogą wzrosnąć w szczególności, w związku ze wzrostem głębokości eksploatacji w kopalniach Spółki. Ponadto, do zdarzeń i uwarunkowań, które mogą mieć wpływ na wielkość produkcji oraz w szczególności na wzrost kosztów, należy zaliczyć zmiany przepisów prawnych dotyczących branży węglowej.

**RYZYKO,
ŻE WIELKOŚĆ
I JAKOŚĆ ZASOBÓW
WĘGLA
SZACOWANYCH
DO WYDOBYCIA
MOŻE BYĆ NIŻSZA
NIŻ OCZEKIWANA
PRZEZ ODBIORCÓW**

wysokie ●●●
bez zmian →

Główna działalność JSW uzależniona jest od utrzymania w mocy posiadanych przez nią koncesji, przestrzegania przez nią warunków tych koncesji oraz zdolności do zapewnienia sobie nowych koncesji. Udzielenie nowej koncesji wydobywczej lub przedłużenie ważności koncesji obowiązującej wymaga spełnienia pewnych wymogów określonych przepisami prawa. Udzielenia koncesji lub jej przedłużenia można odmówić, jeżeli zamierzona działalność narusza wymogi ochrony środowiska, przeznaczenie nieruchomości lub zagraża ich bezpieczeństwu albo zagraża obronności i bezpieczeństwu państwa i jego obywateli. Spółka prowadzi uzgodnienia z organami samorządów terytorialnych w zakresie udostępnienia zasobów węgla znajdujących się w złożach sąsiadujących z kopalniami. Udzielenie koncesji na wydobywanie kopalni odbywa się po uzgodnieniu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Warunkiem uzyskania nowych koncesji jest m.in. wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów uwzględniających możliwość wydobywania węgla kamiennego, a w szczególności usunięcie wszelkich zapisów mogących świadczyć o niezgodności zamierzonej działalności wydobywczej z przeznaczeniem bądź sposobem użytkowania terenu określonymi we wcześniej wspomnianych dokumentach planistycznych oraz uzyskanie decyzji RDOŚ pozytywnie postrzegającej zamierzone przedsięwzięcie inwestycyjne. Bez udostępnienia nowych złóż żywotność kopalń może ulec znacznemu skróceniu. Jeżeli koncesje JSW zostaną cofnięte lub JSW odmówione zostanie przyznanie nowych bądź przedłużenie obowiązujących koncesji, Spółka może nie zdołać w pełni wykorzystać posiadanych przez siebie zasobów i zidentyfikowanych złóż surowców mineralnych, co mogłoby wywrzeć istotny negatywny wpływ na wyniki i perspektywy działalności Spółki.

Funkcjonujący w JSW system opróbowania złóż, kontrola jakości produkcji, monitoring najnowszych rozwiązań technologicznych i wdrażanie istotnych projektów zapewnia elastyczne reagowanie na zmiany, ograniczone jednak

posiadanymi zasobami finansowymi. Jakość węgla w złożu i na wszystkich etapach produkcji i zbytu jest badana, monitorowana i oceniana według obowiązujących norm, wdrożonych procedur, zawartych umów, zgodnie z obowiązującym prawem.

**CIĄGŁOŚĆ
PRODUKCJI**

wysokie ●●●
bez zmian →

Stosowane przez Spółkę technologie wydobycia węgla wiążą się z zastosowaniem wysoce specjalistycznych maszyn i urządzeń, produkowanych jedynie przez kilku producentów na świecie. Realizacja planów inwestycyjnych może się wiązać z koniecznością nabycia nowych specjalistycznych maszyn górniczych. Z uwagi na światową koncentrację producentów ww. maszyn i urządzeń, istnieje ryzyko nieprzewidzianego wzrostu cen lub braku podaży tych maszyn i urządzeń, co mogłoby wpłynąć na wzrost kosztów lub spowodować opóźnienia w realizacji strategii rozwoju. Istotnych nakładów finansowych wymagają również przeglądy oraz prace remontowe i modernizacyjne. Prace te mogą się wiązać z opóźnieniami lub niemożnością ich zakończenia w wyniku działania nieprzewidzianych czynników poza kontrolą JSW.

Działania podejmowane w zakresie minimalizacji ryzyka to m.in.: monitorowanie i analizowanie wskaźników produkcyjnych w celu bieżącej aktualizacji planowania produkcji; prowadzenie planów produkcji w oparciu o plany inwestycyjne; ustalanie harmonogramów koniecznych do wykonania robót górniczych; systematyczna analiza warunków geologiczno-górniczych występujących w rejonach prowadzonych prac; ciągle podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników; analizowanie i dostosowywanie przepisów i procedur wewnętrznych do powszechnie obowiązujących rozstrzygnięć prawnoregulacyjnych.

**BRAK
ELASTYCZNOŚCI
PRODUKCJI
W ŁAŃCUCHU
DOSTAW**

wysokie ●●●
wzrost ↗

Czynniki determinujące to ryzyko to przede wszystkim: ograniczone możliwości techniczno-organizacyjne, zastosowanie nieodpowiednich technologii produkcyjnych, niewłaściwe określenie czasu dostaw materiałów oraz urządzeń i części zamiennych, nieoczekiwane zmiany koniunktury na rynku węgla i stali, zła alokacja zasobów ludzkich, brak dotrzymywania terminów zamówień w ramach obowiązujących ograniczeń prawno-regulacyjnych. Biorąc pod uwagę powyższe konieczne jest dostosowanie poziomu produkcji do zmian zapotrzebowania w łańcuchu dostaw poprzez: okresowe weryfikowanie zmian i potrzeb rynkowych, prognozowanie zapotrzebowania rynku, monitorowanie i analizowanie wskaźników produkcyjnych, monitorowanie stanów magazynowych oraz monitorowanie terminów dostaw maszyn i urządzeń, optymalizowanie robót przygotowawczych i eksploatacyjnych w zakresie weryfikowania zatrudnienia przy uwzględnieniu bieżących potrzeb produkcyjnych, analizowanie oraz ciągle podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej, podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, prowadzenie planów produkcji w oparciu o plany inwestycyjne w zakresie doboru właściwych maszyn i urządzeń w zależności od warunków panujących w danym złożu.

**SPRZEDAŻ NA RZECZ
STOSUNKOWO
NIEWIELKIEJ LICZBY
KLIENTÓW**

średnie ●●○
spadek ↘

Ryzyko to dotyczy oparcia strategii biznesowej i finansowej na współpracy ze stosunkowo niewielką liczbą klientów oraz brak możliwości wyegzekwowania od nich płatności.

Znacząca dekonunktura w gospodarce, w szczególności w branży stalowej i koksowniczej, może mieć istotny, niekorzystny wpływ na działalność, wyniki i sytuację finansową Spółki. Dodatkowo, jeżeli jeden lub większa liczba największych odbiorców Spółki zmniejszy wolumen kupowanego węgla lub koksu, czy też nie przedłuży umów na dostawy, może to mieć istotny, niekorzystny wpływ na działalność, wyniki i sytuację finansową Spółki. Ponadto, terminowe płatności zależą od wielu czynników znajdujących się poza kontrolą Spółki. W JSW prowadzony jest m. in. monitoring realizacji umów na sprzedaż węgla, raportowanie płatności za dostawy (windykacja), stosowane są zapisy umowne regulujące kwestie zabezpieczeń w razie niedotrzymania warunków kontraktu oraz badanie i ocena sprawozdań finansowych Klienta w ramach Procedury Zabezpieczeń Płatności i Windykacji Należności oraz Procedury Handlowej Grupy JSW.

**RYZYKO, ŻE ILOŚĆ
I JAKOŚĆ KOKSU
PRODUKOWANEGO
PRZEZ GRUPĘ MOGĄ
BYĆ NIŻSZE NIŻ
OCZEKIWANE PRZEZ
ODBIORCÓW**

średnie ●●○
bez zmian →

Na zdolności produkcyjne baterii koksowniczych może wpłynąć szereg czynników pozostających poza kontrolą Grupy. Prognozy w sposób nieunikniony, zawierają pewien poziom niepewności, i w tym zakresie zależą od przyjętych założeń ekonomicznych i technicznych, które mogą ostatecznie okazać się nieprecyzyjne. W rezultacie, oszacowania dotyczące produkcji koksu są regularnie weryfikowane w oparciu o nowe informacje, w związku z czym należy oczekiwać, że mogą one ulegać zmianie. Jeżeli faktyczne wykorzystanie zdolności produkcji koksu przez Grupę będzie niższe niż obecne szacunki, może to niekorzystnie wpłynąć na perspektywy i wartość Grupy oraz na wyniki działalności i sytuację finansową. Wskaźnik wykorzystania mocy produkcyjnych producentów stali surowej na świecie w 2017 roku wahał się pomiędzy 74,3% a 69,5%. W grudniu 2017 roku wyniósł on 69,5% i był o 1,9% wyższy w porównaniu do grudnia roku ubiegłego.

**PROGRAM
INWESTYJI
W AKTYWA
PRODUKCYJNE**

wysokie ●●●
bez zmian →

Ze względu na niewystarczającą alokację środków wynikającą z rywalizacji priorytetów Spółki, istnieje prawdopodobieństwo niepowodzenia w zakresie realizacji inwestycji strategicznych.

Zapobieganie materializacji ryzyka odbywa się poprzez bieżący nadzór nad realizacją harmonogramów inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem przepływów z działalności inwestycyjnej oraz optymalizacja portfela projektów inwestycyjnych. Istotne jest wypracowanie i wdrożenie nowych sposobów finansowania realizacji projektów inwestycyjnych (finansowanie projektów inwestycyjnych ze środków zewnętrznych, utworzenie Zamkniętego Funduszu Inwestycyjnego oraz zabezpieczenie długookresowego finansowania dłużnego).

**WSPÓŁPRACA
Z ZEWNĘTRZNYMI
FIRMAMI**

W części zawartych przez Spółkę kontraktów dotyczących sprzedaży węgla i koksu zawarta jest usługa dostawy towaru do oznaczonego miejsca. Spółka w zakresie transportu i spedycji współpracuje z firmami zewnętrznymi, co stwarza min. ryzyka: braku dostępności taboru kolejowego, mogące skutkować ograniczeniem możliwości dostaw towaru i karami

**SPEDYCYJNO –
TRANSPORTOWYMI**

kontraktowymi; ograniczenia przepustowości szlaków kolejowych w związku z remontami infrastruktury ograniczające możliwości terminowej dostawy towarów; awarii oraz ograniczeń w procesach logistycznych mogące generować dodatkowe koszty.

wysokie ●●●
bez zmian →

W celu ograniczenia ryzyka Spółka współpracuje z wieloma przewoźnikami, prowadzi stały monitoring firm logistycznych, aktywnie poszukuje wraz z odbiorcami najbardziej efektywnych rozwiązań logistycznych.

**JAKOŚĆ
I WYPOSAŻENIE
INFRASTRUKTURY
ZAŁADUNKOWEJ**

Kopalnie posiadają własne urządzenia załadunkowe wystarczające do realizacji wysyłek swych produktów. Posiadają jednak ograniczone, ale przewidywalne zdolności magazynowania z czym związane jest występowanie czasowych konieczności wynajmowania składowisk zewnętrznych. Występuje ponadto ryzyko ograniczonej dostępności odpowiednich typów wagonów oraz ograniczonych zdolności załadunkowych na statki w portach dla wysyłek morskich.

wysokie ●●●
bez zmian →

Barierami rozwoju infrastruktury transportowej i przeładunkowej kolejowej są: - wciąż niskie parametry składowisk - ograniczone możliwości załadunkowe i rozładunkowe, braki w urządzeniach przeładunkowych, wysokie koszty dostępu do infrastruktury kolejowej.

Działania podejmowane w zakresie minimalizacji ryzyka to m.in: bieżący monitoring możliwości składowania węgla na placach przykopalnianych. Realizowane są długoterminowe umowy zapewniające dostęp do składowisk oraz nabrzeży w portach.

**RYZIKO DOTYCZĄCE
RELACJI ZE
ZWIĄZKAMI
ZAWODOWYMI ORAZ
SPOROŃ
ZBIOROWYCH**

W sektorze górnictwa węgla kamiennego związki zawodowe odgrywają ważną rolę w kształtowaniu polityki płacowej. Pozycja związków zawodowych jest szczególnie silna ze względu na wielkość zatrudnienia w sektorze oraz jego strategiczny wpływ na funkcjonowanie gospodarki. Niepowodzenie JSW w utrzymaniu odpowiednich relacji pracowniczych może mieć istotny, niekorzystny wpływ na perspektywy działalności, wyniki i sytuację finansową.

wysokie ●●●
wzrost ↗

W Spółce funkcjonuje 125 organizacji związków zawodowych. Łączna liczba członków związków zawodowych z uwagi na fakt, że pracownik może należeć do kilku związków, przekracza liczbę pracowników zatrudnionych w Spółce i na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 32 417 osób, co oznacza, że uzwiązkowienie wyniosło 123,9%.

RYZIKA ŚRODOWISKOWE
**RYZIKO DOTYCZĄCE
REGULACJI
ZWIĄZANYCH
Z OCHRONĄ
ŚRODOWISKA**

Regulacje prawne odnoszące się do środowiska i korzystania z zasobów naturalnych ulegają ciągłym zmianom, a tendencją ostatnich lat w tym zakresie jest zaostrzanie obowiązujących standardów. W związku z tym, Spółka może nie być w stanie przestrzegać i działać zgodnie z przyszłymi zmianami w prawie lub też takie zmiany w prawie mogą mieć negatywny wpływ na działalność gospodarczą JSW. Dodatkowo, zmiany w prawie ochrony środowiska mogą prowadzić do konieczności dostosowania działalności Spółki do nowych wymogów (np. wprowadzenia zmian w technologiach stosowanych przez JSW do ograniczania emisji do powietrza lub też zmian w sposobie zagospodarowania odpadów, prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej), w tym również uzyskania nowych pozwoleń, lub zmiany warunków dotychczasowych pozwoleń posiadanych przez Spółkę. Taki obowiązek może wymagać od Spółki poniesienia określonych, dodatkowych nakładów inwestycyjnych, a tym samym może mieć wpływ na jej sytuację finansową, podnosząc koszty jej działalności. Spółka dąży do ograniczenia ryzyka, prowadząc stały nadzór nad wymaganiami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska oraz realizując niezbędne zadania inwestycyjne pozwalające na spełnienie wszystkich wymogów środowiskowych. Świadome i odpowiedzialne działanie w oparciu o najwyższe standardy środowiska oraz konsekwencja w wypełnianiu zadań środowiskowych należą do priorytetowych zadań.

wysokie ●●●
wzrost ↗

Działania związane z minimalizacją ryzyka to m.in: stały nadzór nad wymaganiami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska oraz realizacja niezbędnych zadań inwestycyjnych pozwalających na spełnienie wszystkich wymogów środowiskowych.

**ZAGROŻENIA
WYNIKAJĄCE
Z POWSTAWANIA
SZKÓD GÓRNICZYCH
NA POWIERZCHNI**

Ryzyko to wiąże się z tym, iż z uwagi na lokalizację zasobów węgla pod terenami leśnymi i silnie zurbanizowanymi Spółka będzie zmuszona ponosić wysokie koszty związane z prowadzeniem rekultywacji wyprzedzającej i naprawą szkód górniczych. Zgodnie z Prawem geologicznym i górnictwem na JSW ciąży obowiązek naprawienia powstałych szkód górniczych w obiektach i budowlach, a także może ona zostać zobowiązana do przywrócenia gruntów do stanu sprzed rozpoczęcia prac górniczych. Jakikolwiek zmiany w prawie, które zaostrzałyby te wymogi mogą skutkować wzrostem kosztów związanych z taką rekultywacją lub naprawą szkód.

wysokie ●●●
bez zmian →

**RYZIKO W ZAKRESIE
DOSTOSOWANIA
DZIAŁALNOŚCI
GRUPY DO POLITYKI**

Jednym z celów priorytetowych Unii Europejskiej jest przeciwdziałanie zmianom klimatycznym poprzez m. in. ograniczanie zużycia naturalnych surowców energetycznych, wprowadzanie nowoczesnych i efektywnych technologii w zakresie produkcji energii, ograniczanie emisji dwutlenku węgla, zmniejszanie zużycia energii oraz zwiększenie znaczenia energetyki odnawialnej. Dla osiągnięcia tych celów Unia Europejska wprowadziła pakiet o nazwie „3x20% do 2020 roku”.

**KLIMATYCZNEJ UNII
EUROPEJSKIEJ**

 średnie ●●○
bez zmian →

Ponadto aktualnie Komisja Europejska prowadzi prace nad tzw. „pakietem zimowym” będącym szeregiem rozwiązań legislacyjnych dążących m.in. do osiągnięcia w ramach UE wskazanych powyżej celów aktualnej polityki energetycznej i klimatycznej na 2030 rok. Aktywna polityka klimatyczna prowadzona przez Unię Europejską ze względu na podwyższone koszty prowadzenia działalności negatywnie oddziałuje na branżę stalową. W konsekwencji, zła kondycja sektora przemysłu metalurgicznego może powodować zmniejszenie przychodów.

Działania związane z minimalizacją ryzyka to m.in.: bieżąca analiza i ocena sytuacji w zakresie zmian Polityki klimatycznej UE i wynikających z niej zmian w przepisach krajowych, realizacja projektów w ramach działalności Spółki mających na celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych tj. maksymalne wykorzystanie ujętego w procesie wydobywania węgla metanu do produkcji elektrycznej, ciepła i chłodu.

RYZYKA O CHARAKTERZE FINANSOWYM
**RYZYKO WALUTOWE
DOTYCZĄCE
WAHANIA KURSU
ZŁOTEGO
W STOSUNKU
DO EUR I USD**

 wysokie ●●●
bez zmian →

Spółka jest narażona na znaczące ryzyko zmiany kursów walut wynikające z ekspozycji walutowej, które może wpłynąć na wysokość przyszłych przepływów pieniężnych oraz wynik finansowy. Głównym źródłem ryzyka walutowego w Spółce jest sprzedaż produktów: denominowana w EUR i USD oraz indeksowana do EUR i USD.

W związku z podpisanym Programem Emisji Obligacji z lipca 2014 roku, wraz z późn.zm., Spółka wyemitowała również obligacje denominowane w USD. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walutowych wynikającego ze sprzedaży produktów.

Spółka aktywnie zarządza ryzykiem walutowym, na które jest narażona. Celem nadrzędnym polityki Spółki jest ograniczenie do minimum ryzyka kursowego wynikającego z ekspozycji walutowej. Spółka na bieżąco mierzy ryzyko walutowe, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację jego wpływu na sytuację finansową. Zarządzanie ryzykiem walutowym w Spółce odbywa się zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej JSW. W JSW funkcjonuje Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW, który jest odpowiedzialny za podejmowanie kluczowych decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, w szczególności za podejmowanie decyzji w zakresie zabezpieczania zakontraktowanych i planowanych przepływów pieniężnych.

Mając na celu eliminowanie ryzyka kursowego JSW w 2017 roku zawierała transakcje Fx Forward (zewnętrzne), zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Spółki i Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW współczynnikami zabezpieczeń. Spółka zawierała również transakcje zabezpieczające ze spółkami zależnymi (wewnętrzne). Okres zapadalności zawartych transakcji nie przekraczał 12 miesięcy. Spółka dokonuje również w niewielkim stopniu zakupów materiałów, usług lub dóbr inwestycyjnych w walutach obcych. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walut wynikającego z transakcji sprzedaży produktów. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Do rachunkowości zabezpieczeń wyznaczone są transakcje pochodne zabezpieczające ekspozycję denominowaną, których termin zapadalności jest dłuższy niż sześć miesięcy.

**RYZYKO STÓP
PROCENTOWYCH**

 średnie ●●○
bez zmian →

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż przepływy pieniężne mogą ulec zmianie w wyniku zmian rynkowych stóp procentowych. Spółka finansuje swoją działalność operacyjną i inwestycyjną również kapitałem obcym oprocentowanym według zmiennych stóp procentowych i inwestuje wolne środki pieniężne w aktywa finansowe również w większości oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. W związku z aktualnym poziomem zadłużenia jest głównie narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych w zakresie zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w mniejszym stopniu Spółka jest narażona na zmiany stóp procentowych w zakresie lokat i środków pieniężnych oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i pożyczki.

**RYZYKO W ZAKRESIE
PŁYNNOŚCI
I ZARZĄDZANIA
KAPITAŁEM
OBROTOWYM**

 wysokie ●●●
bez zmian →

Obecne warunki rynkowe pozwalają na generowanie dodatnich przepływów gotówkowych, co wpływa na wysoki poziom salda dostępnych środków pieniężnych. Spółka w ramach planowanych działań strategicznych zmierza do utrzymania Funduszu Stabilizacyjnego, który w czasach dekonunktury będzie stanowił bufor bezpieczeństwa w razie konieczności ponoszenia wydatków niezajdujących pokrycia we wpływach. Intencją Spółki jest również zachowanie prawidłowej struktury finansowania poprzez utrzymywanie odpowiedniego poziomu źródeł finansowania o charakterze długoterminowym. Proces zarządzania ryzykiem utraty płynności w Spółce zakłada między innymi efektywne monitorowanie i raportowanie pozycji płynnościowej umożliwiającej podejmowanie działań prewencyjnych w sytuacji zagrożenia utraty płynności oraz utrzymywanie odpowiedniego (minimalnego) poziomu dostępnych środków na obsługę bieżących płatności.

Ponadto w celu efektywniejszego zarządzania bieżącą płynnością finansową w Grupie Kapitałowej JSW funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi - Cash Pooling Rzeczywisty („CPR”). Spółka w ramach usługi CPR pełni rolę Agenta (koordynatora), tj. reprezentuje Grupę w relacjach z bankiem, koordynuje warunki udostępniania usługi dla spółek z Grupy. Równolegle Spółka występuje jako Uczestnik systemu CPR, ma dostęp do dodatkowych, krótkoterminowych źródeł finansowania bieżącej działalności.

RYZYKA ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM PRAWNYM

**RYZYKO DOTYCZĄCE
PODATKU
OD NIERUCHOMOŚCI**wysokie ●●●
bez zmian →

Rozliczenia JSW w zakresie podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych i urządzeń (obiektów) w nich się znajdujących są kwestionowane przez organy podatkowe, co zostało opisane w Punkcie 6.8. niniejszego sprawozdania. Negatywny wynik postępowań toczących się przed organami podatkowymi, jak również postępowań podatkowych, które mogą zostać wszczęte w stosunku do przyszłych okresów, może w przyszłości skutkować powstaniem po stronie Spółki obowiązku zapłaty zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę.

Na skutek ogłoszonych wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego potwierdzona została słuszność stanowiska JSW, iż wyrobisko górnicze nie stanowi budowli, zatem wartość tak rozumianego wyrobiska (koszty jego wydrążenia) nie może być zaliczana do podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Istnieje natomiast możliwość opodatkowania obiektów usytuowanych w wyrobiskach górniczych, jeżeli będą mogły zostać zakwalifikowane, jako budowle w rozumieniu Ustawy o podatkach i opłatach lokalnych ze stosowanymi odesłaniami do prawa budowlanego. W toku prowadzonych postępowań Spółka co do zasady, kwestionuje opodatkowanie obudowy górniczej kwalifikowanej przez Gminy jako budowla oraz wartości dla opodatkowania obiektów zlokalizowanych w wyrobiskach ustalone na podstawie wycen rynkowych, pomimo przedłożenia przez JSW wartości dla tych obiektów pochodzących z alokacji wartości początkowej wyrobisk.

6. DZIAŁALNOŚĆ JASTRZĘBSKIEJ SPÓŁKI WĘGLOWEJ S.A. I JEJ UWARUNKOWANIA

Podstawowym przedmiotem działalności JSW jest wydobywanie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego oraz sprzedaż koksu i węglpochodnych. Spółka jest największym producentem wysokiej jakości węgla koksowego hard. Całość działań produkcyjnych, rozwojowych, inwestycyjnych i handlowych JSW jest ukierunkowana na utrzymanie w długim okresie pozycji lidera w produkcji węgla koksowych w Europie Środkowo-Wschodniej.

Różnorodność oferowanych produktów węglowych i koksowych umożliwia realizację ich sprzedaży na rzecz wielu gałęzi przemysłu, co pozwala Spółce działać na wielu płaszczyznach i optymalnie zarządzać polityką handlową, dostosowując się do bieżących uwarunkowań rynkowych.

Wobec wzrastających na całym świecie wymogów co do jakości produkowanego koksu, pozycja JSW na europejskim rynku węgla koksowego od kilku lat systematycznie rośnie. JSW posiada swoich stałych klientów, ugruntowaną pozycję na rynku oraz rozpoznawalną markę.

Spółka funkcjonuje w złożonym środowisku społeczno-ekonomicznym, a prace wydobywcze prowadzone są w trudnych warunkach geologiczno-górnictwowych. W ostatnich latach JSW oraz Grupa przeszły szereg przekształceń organizacyjnych, których podstawowym celem była optymalizacja kosztów funkcjonowania oraz podniesienie ogólnej sprawności zarządzania przedsiębiorstwem.

6.1. KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH ZDARZEŃ MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORAZ WYNIKI FINANSOWE W ROKU OBROTOWYM LUB KTÓRYCH WPŁYW JEST MOŻLIWY W NASTĘPNYCH LATACH

Tabela 9. *Kalendarium wydarzeń 2017 roku*

I KWARTAŁ		
	Podpisanie umowy nieodpłatnego zbycia kopalni Krupiński na rzecz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.	W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu („SRK”) dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa JSW w postaci kopalni Krupiński na rzecz SRK. Działania te, prowadzono w ramach procesu restrukturyzacji Grupy Kapitałowej, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23 ¹ Kodeksu pracy do SRK. W latach 2007-2016 kopalnia Krupiński wygenerowała łącznie 1,03 mld zł straty gotówkowej, tj. średniorocznie 102,7 mln zł. W związku z tym powyższa transakcja będzie miała wpływ na obniżenie kosztów funkcjonowania JSW. Jednocześnie ze składników majątkowych (rzeczowych aktywów trwałych oraz praw), które wchodziły w skład kopalni Krupiński, lecz nie zostały zbyte na rzecz SRK utworzono w ramach kopalni Pniówek - Rejon Suszec, celem realizacji zadań związanych z odzyskaniem i przekazaniem wydzielonego majątku kopalni Krupiński przewidzianego do zagospodarowania w zakładach JSW.
	JSW ponownie notowana w WIG 20	JSW po sesji w dniu 17 marca 2017 roku jest ponownie notowana w indeksie WIG 20 największych i najbardziej płynnych spółek na GPW w Warszawie. Dla międzynarodowych i krajowych inwestorów indeks WIG 20, który generuje dużą część obrotów na GPW, jest punktem odniesienia przy inwestycjach, a dla spółki to zachęta do dalszej budowy wartości dla akcjonariuszy.
	Program badawczy na rzecz rozwoju nowoczesnego górnictwa	JSW oraz Główny Instytut Górnictwa podpisały 13 marca w Katowicach list intencyjny dotyczący wspólnego programu badawczego na rzecz rozwoju nowoczesnych technologii eksploatacji węgla oraz rewitalizacji terenów pogórnictwowych. Program badawczy ma na celu utrzymanie konkurencyjności i bezpieczeństwa polskiego sektora paliwowo-energetycznego poprzez transfer najlepszej wiedzy oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań i technologii.
	Poszerzenie współpracy pomiędzy JSW i PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., PGNiG TERMIKA S.A. i Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. będą współpracować przy projektach z zakresu energetyki, zagospodarowania kopalni oraz lepszego wykorzystania posiadanych zasobów. Wspólne działania zwiększą efektywność spółek jak również pozytywnie wpłyną na rozwój konkurencyjności i bezpieczeństwa krajowego sektora wydobywczo-energetycznego. List intencyjny w tej sprawie podpisany został w dniu 22 marca 2017 roku w Warszawie. Jego sygnatariusze zadeklarowali pogłębienie współpracy w pięciu obszarach: węgla kamiennego, metanu, gazu koksowniczego, aktywów energetycznych i zaopatrzenia w media energetyczne. Spółki realizować będą także wspólnie projekty w zakresie badań, rozwoju i innowacji.

	Światowe rozwiązania technologiczne w JSW	<p>JSW, Główny Instytut Górnictwa oraz spółka Joy Global (Poland) podpisały trójstronne porozumienie dotyczące zastosowania samodzielnej obudowy kotwicznej w kopalniach JSW. Stanowi ona podstawowy element bezpieczeństwa utrzymania wyrobisk korytarzowych. Wdrożenie efektywnych technologii górniczych stosowanych w amerykańskich i australijskich kopalniach ma przyczynić się do realnego obniżenia kosztów wydobycia węgla. Sygnatariusze przeprowadzą prace badawcze i opracują specjalistyczną dokumentację dotyczącą możliwości bezpiecznego wykorzystania tej technologii w kopalniach JSW.</p>
II KWARTAŁ	Porozumienie pomiędzy gminą Gierałtowiec a JSW	<p>Pomiędzy JSW a gminą Gierałtowiec podpisane zostało porozumienie, w którym kopalnia Budryk należąca do JSW zobowiązała się dostarczać gminie 10 metrów sześciennych metanu na minutę. Gierałtowiec chcą wykorzystać metan do produkcji prądu i ciepła. Zanim jednak gmina zacznie produkować prąd i ciepło na własny użytek będzie musiała wybudować kilkusetmetrowy gazociąg. Podpisane porozumienie pozwala gminie podjąć starania o dofinansowanie budowy rurociągu oraz układu kogeneracyjnego. Metan do Gierałtowiec będzie transportowany ze stacji odmetanowania, którą przed dwoma laty wybudowano przy szybie VI w Chudowie. Przed rokiem przy stacji odmetanowania uruchomiono układ kogeneracyjny o mocy 2x4 MW. Układ wytwarza energię elektryczną i ciepło. Produkcja energii elektrycznej w tym układzie wyniesie 5 000 MWh na miesiąc, co stanowi 30 proc. aktualnego zapotrzebowania na energię elektryczną kopalni Budryk.</p>
	Praca i praktyki w JSW	<p>Dnia 19 kwietnia 2017 roku w Jastrzębiu-Zdroju podpisano porozumienia dotyczące możliwości odbycia praktyk robotniczych i studenckich. Studenci Politechniki Śląskiej oraz Akademii Górniczo-Hutniczej będą mogli odbywać praktyki w zakładach JSW. W tym samym dniu Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. podpisała porozumienie o współpracy z Powiatem Gliwickim w zakresie organizowania praktycznej nauki zawodu oraz gwarancji zatrudnienia w zakładach JSW dla absolwentów Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie. Porozumienie dotyczy uczniów rozpoczynających naukę w roku szkolnym 2016/2017.</p>
	Porozumienie zawarte przez JSW z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk	<p>W dniu 9 maja 2017 roku JSW podpisała porozumienie dotyczące współpracy z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk. Współpraca ma dotyczyć zastosowania nowoczesnych narzędzi oraz wiedzy naukowej w odniesieniu do eksploatacji i przeróbki węgla oraz rewitalizacji terenów pogórnich.</p>
	Wdrażanie kluczowych inwestycji	<p>W zakładach przerobczych kopalń JSW ruszyły pierwsze inwestycje, dzięki którym JSW będzie produkowała więcej węgla koksowego wysokiej jakości. Aby tego dokonać, konieczne są inwestycje, przede wszystkim w zakłady przerobcze w kopalni Budryk i w obu ruchach kopalni Knurów-Szczygłowice. Większość zadań inwestycyjnych jest już na etapie przetargów i przygotowania dokumentacji technicznej, a w Ruchu Knurów rozpoczęto już pierwsze roboty.</p>
	Nowoczesne drony w JSW	<p>W połowie maja 2017 roku na terenie kopalni Pniówek odbyły się pierwsze loty testowe powietrznych systemów bezzałogowych. Drony wyposażone w specjalistyczny sprzęt (kamery, czujniki, oprogramowanie), dostarczają firmom kompleksowe rozwiązania. Pierwsze testy wskazują na ich ogromny potencjał. Dostarczają wiedzy na temat stanu infrastruktury naziemnej, ukształtowania terenu, informacji służących pracom geodezyjnym, monitorowaniu oraz ochronie środowiska.</p>
	JSW gospodarzem Międzynarodowego Forum Górniczego	<p>W dniach 28-30 czerwca 2017 roku odbyło się Międzynarodowe Forum Górnicze - International Mining Forum 2017. Gospodarzem konferencji z udziałem ponad dwustu ekspertów i praktyków z całego świata była JSW. Motywem przewodnim tegorocznego International Mining Forum były innowacje w przemyśle wydobywczym. Forum było doskonałą okazją do nawiązania bezpośrednich kontaktów biznesowych, rozpoznania rynków zbytu i warunków inwestycyjnych oraz utrwalenia dobrych relacji.</p>
III KWARTAŁ	Wcześniejszy wykup obligacji	<p>W dniu 4 września 2017 roku JSW dokonała wcześniejszego wykupu obligacji wyemitowanych na podstawie programu emisji obligacji ustanowionego umową programu emisji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami („Program Emisji”). Łączna wartość wykupionych w tym dniu przez JSW obligacji wynosi 127 230 000 PLN oraz 22 740 000 USD. W związku z dokonanym wykupem, obligatariusze wyrazili zgodę na zwolnienie części zabezpieczeń związanych z emisją obligacji.</p>
	Wejście w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym	<p>W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku, JSW wypłaci w imieniu Skarbu Państwa</p>

	<i>z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla</i>	rekompensaty uprawnionym emerytom i rencistom, którzy złożą wniosek o wypłatę świadczenia rekompensacyjnego. Rekompensaty finansowane są z dotacji celowej przyznanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, na podstawie zawartej umowy. Zgodnie z zapisami uzasadnienia do ustawy, przyznana dotacja na wypłatę rekompensat nie jest pomocą publiczną.
IV KWARTAŁ	<i>Zawarcie porozumienia z organizacjami związkowymi</i>	W dniu 5 grudnia 2017 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Zarządem JSW a reprezentatywnymi organizacjami związkowymi działającymi w JSW, w sprawie odstąpienia od niektórych zapisów Porozumienia z dnia 16 września 2015 roku, wstrzymujących wypłatę części świadczeń i przywrócenia ich wypłaty na zasadach stosowanych przed jego zawarciem. Porozumienie zawarte we wrześniu 2015 roku dawało możliwość skrócenia okresu obowiązywania zawieszenia wypłaty niektórych składników wynagradzania w przypadku zmiany sytuacji ekonomicznej JSW. Zarząd JSW po przeprowadzeniu negocjacji ze stroną społeczną oraz analizie zapisów porozumienia z obligatariuszami z dnia 29 sierpnia 2016 roku, o podpisał w dniu 5 grudnia 2017 roku porozumienie na mocy którego JSW w latach 2018 i 2019 wypłaci przywrócone świadczenia.
	<i>Fundusz stabilizacyjny</i>	W dniu 21 grudnia 2017 roku JSW podpisała z PGE Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. oraz ALTUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. występującymi jako Konsorcjum („TFI”) umowę o współpracy w zakresie utworzenia oraz zarządzania tworzonym przez JSW Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym („FIZ”). Celem FIZ będzie wsparcie stabilizacyjne bieżącej płynności JSW oraz ograniczenie wpływu ryzyka zmienności cen węgla i koksu, na utrzymanie ciągłości prowadzenia działalności operacyjnej i inwestycyjnej Grupy Kapitałowej JSW.
	<i>Rozwiązanie rezerwy na deputaty węglowe</i>	W ramach realizacji Ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, JSW dokonała wypłaty rekompensat. W związku z powyższym JSW rozwiązała część rezerw z tytułu potencjalnych sporów sądowych związanych z wypłatą deputatu węglowego dla emerytów i rencistów JSW, utworzonych przez JSW w 2015 roku. Z obecnej rezerwy w wysokości 1,9 mld zł rozwiązano rezerwę w kwocie ok. 1,3 mld zł. Rozwiązanie rezerwy skutkuje dodatnim wpływem na wynik operacyjny JSW w 2017 roku, lecz nie spowodowało wpływu środków pieniężnych na rachunek JSW.
	<i>Zatwierdzenie Strategii Grupy JSW na lata 2018-2030</i>	W dniu 19 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza JSW zatwierdziła Strategię JSW z uwzględnieniem Spółek Zależnych GK JSW na lata 2018-2030 („Strategia”). Strategia została zorientowana na długoterminowy, stabilny i zrównoważony rozwój zapewniający wzrost wartości JSW z uwzględnieniem oczekiwań akcjonariuszy. Cel ten będzie realizowany poprzez zwiększenie wydobywania i sprzedaży węgla.

6.2. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY I KONKURENCJA

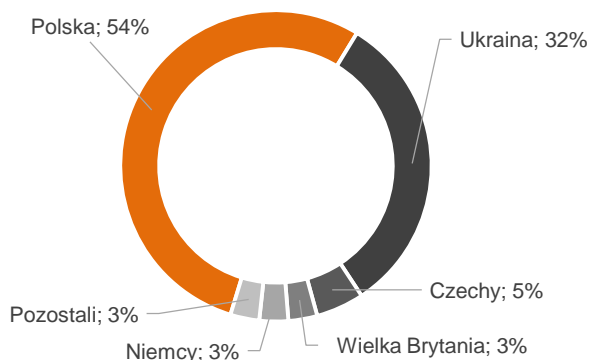
Kluczowe działania Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. w zakresie realizacji strategicznych celów wykonywane są w obszarze segmentu węglowego i koksowego. Efektem działalności wydobywczej jest głównie produkcja wysokiej jakości węgla koksowego, którego Spółka jest istotnym dostawcą na rynku lokalnym i europejskim.

Schemat 8. Lokalizacja najważniejszych odbiorców

W skali globalnej udział produkcji węgla kamiennego JSW nie jest znaczący i wynosi ok. 0,2%. Na świecie produkuje się rocznie ponad 7 mld ton węgla (w roku 2016: 7,3 mld ton), z czego ok. 1,1 mld ton stanowi węgiel koksowy na potrzeby koksownictwa, pozostała produkcja węgla, to produkty z przeznaczeniem głównie na cele energetyczne. Największym producentem i konsumentem węgla od wielu lat są Chiny (44,5% udział w globalnej produkcji). Dalsze miejsca w rankingu produkcji węgla na świecie zajmują USA, Indie, Australia, Indonezja, Rosja, RPA. Światowa konsumpcja węgla koksowego to ok. 1,0 - 1,1 mld ton, z czego Chiny zużywają ok. 70% (0,7 mld ton).

Wykres 2. Udział krajów Europy w łącznej produkcji węgla kamiennego

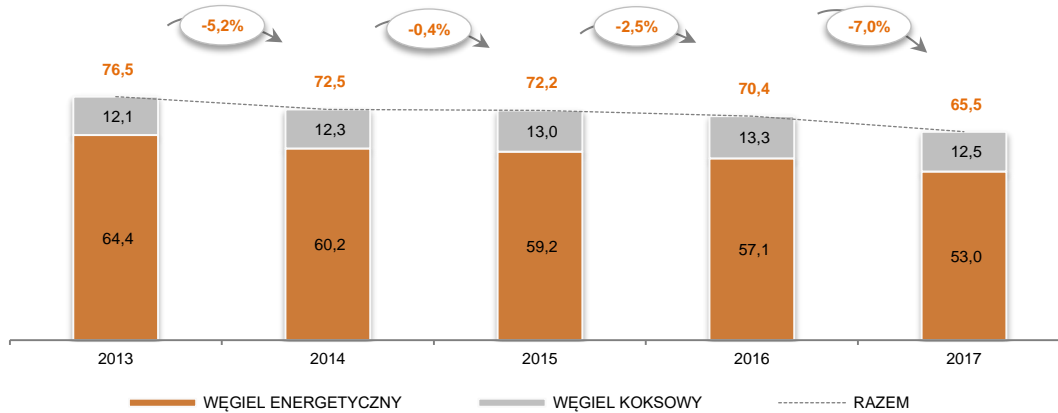

Źródło: Dane za 2016 rok - Euracoal.

W Europie liczącymi się krajami produkującymi węgiel kamienny są Polska, Czechy, Niemcy, Ukraina i Rosja (część europejska). Produkcja węgla konkurentów Spółki sąsiadujących z Polską tj. Czech, Niemiec i Ukrainy wynosi odpowiednio: 6,8 mln ton, 4,1 mln ton, 40,9 mln ton (dane za 2016). Łączna europejska produkcja węgla kamiennego nie pokrywa zapotrzebowania odbiorców, stąd potrzeba głównie krajów zachodnich posiłkowania się węglem pochodzącym z importu. Roczny import węgla kamiennego w Unii Europejskiej szacowany jest na ok. 167 mln ton (2016 rok), w tym węgla koksowego na ponad 32 mln ton (bez PCI).

W Unii Europejskiej produkcja węgla koksowego wynosi ok. 17 mln ton, w tym blisko 70% stanowi węgiel wydobywany przez JSW (dane za 2016).

Wykres 3. Produkcja węgla kamiennego w Polsce w latach 2013-2017 (mln ton)

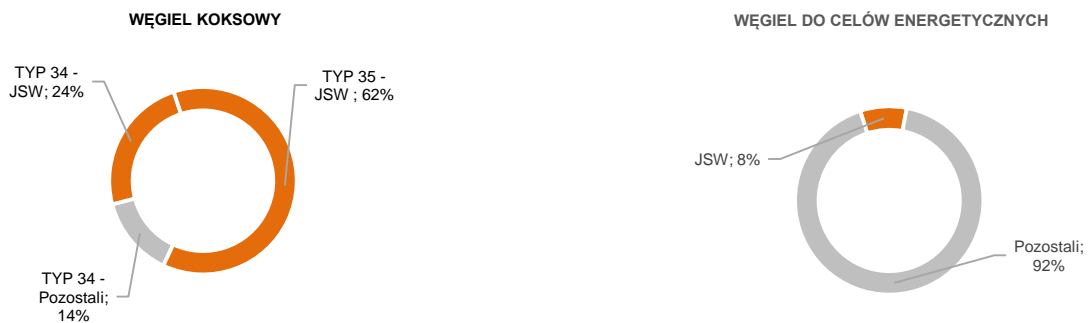
Źródło: Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

W roku 2017 wydobyte węgiel kamiennego w Polsce wyniosło 65,5 mln ton (o 4,9 mln ton mniej niż w 2016 roku). Wydobyte węgiel energetycznego wyniosło 53,0 mln ton (o 4,1 mln ton mniej niż w 2016 roku), natomiast wydobyte węgiel koksowego wyniosło 12,5 mln ton (o 0,8 mln ton mniej niż w 2016 roku).

W 2017 roku sprzedaż węgla kamiennego na rynek krajowy wyniosła 60,0 mln ton i była 4,2 mln ton niższa niż w roku 2016. O 31,8% wzrosła sprzedaż do energetyki przemysłowej, zmalała sprzedaż do ciepłowni niezawodowych i zawodowych (o 9,8%), do koksowni (o 11%), do energetyki zawodowej (o 2,5%), do pozostałych odbiorców krajowych (o 15,9%) i do innych odbiorców przemysłowych (o 6,7%).

Sprzedaż węgla koksowego ogółem w 2017 roku wyniosła 12,2 mln ton i była niższa o 9,3% niż w 2016 roku. Sprzedaż na rynek krajowy stanowiła 78,7% sprzedaży ogółem i wyniosła 9,6 mln ton.

Wykres 4. Udział produkcji JSW w krajowej produkcji węgla

Źródło: Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., opracowanie własne.

W Polsce, w przeważającej większości, spółki węglowe produkują węgiel z przeznaczeniem do produkcji energii elektrycznej i ciepła. Największymi krajowymi spółkami węglowymi oprócz JSW są: Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. („PGG”) oraz Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. JSW jest jedynym krajowym producentem węgla koksowego typu hard oraz znaczącym producentem węgla koksowego typu semi-soft. Pozostali krajowi producenci są producentami głównie węgla energetycznego, węgiel koksowy stanowi niewielki udział w ich ogólnym wolumenie produkcji.

Spółka prowadzi również sprzedaż koksu, który wytwarzany jest przez koksownie należące do Grupy Kapitałowej JSW. Kluczowe miejsce zajmuje tu sprzedaż koksu wielkopiecowego. Udział sprzedaży koksu wielkopiecowego w Spółce w 2017 roku wyniósł 70%. Pozostałe 30% stanowiły: koks przemysłowy, metalurgiczny, opałowy i odlewniczy.

Produkcja koksu w Polsce w 2017 roku wyniosła 9,1 mln ton i była niższa o 3,6% w porównaniu do 2016 roku. Grupa JSW z wielkością produkcji 3,5 mln ton stanowiła 38% krajowej produkcji koksu w tym okresie. W Europie koks produkowany jest przede wszystkim przez koksownie zintegrowane z hutami, a Grupa JSW jest największym niezintegrowanym jego producentem w regionie.

Blisko 64% wyprodukowanego w 2017 roku w Polsce koksu zostało sprzedane na rynkach zagranicznych.

W procesie koksowania węgla, uzyskuje się także produkty węglopochodne, których produkcja jest ściśle skorelowana z poziomem produkcji koksu. Produktami węglopochodnymi o największej skali wartości w ich sprzedaży, poza gazem koksowniczym, są smoła koksownicza i benzol. Pozostałe produkty węglopochodne to siarczan amonu i siarka płynna. W skali światowej, udział sprzedaży węglopochodnych przez Spółkę jest znikomy.

Różnorodność oferowanych przez Spółkę produktów węglowych i koksowych pozwala jej działać na wielu rynkach i elastycznie zarządzać polityką handlową, dostosowując się do bieżących uwarunkowań rynkowych.

6.3. UWARUNKOWANIA RYNKOWE

Spółka, jako aktywny uczestnik łańcucha dostaw węgla koksowego – koks – stal zmuszona jest funkcjonować w zmiennym otoczeniu rynkowym, determinowanym sytuacją na rynku stalowym oraz silną konkurencją na rynku dostawców węgla koksowego i koksu.

RYNEK STALOWY

W 2017 roku nastąpił wzrost produkcji stali na świecie o 5,5% do poziomu 1,67 mld ton. Wszystkie regiony świata odnotowały wyższą produkcję, ale to wyniki krajów azjatyckich, które stanowią 70% udziału w światowej produkcji, tworzą globalny wzrost. Azja wyprodukowała w 2017 roku o 5,7% więcej stali, w tym Chiny o 5,7%. Kraje Unii Europejskiej również odnotowały wzrost rzędu 4,1% do poziomu 168,7 mln ton.

Wraz ze wzrostem produkcji stali surowej na świecie i w Unii Europejskiej, obserwuje się wzrost wskaźnika wykorzystania mocy produkcyjnych stali. W 2016 roku wyniósł on średnio 70% w skali globalnej, co jest wynikiem dużo poniżej 85% – poziomu gwarantującego efektywne funkcjonowanie hutnictwa. Wskaźnik wykorzystania mocy produkcyjnych na świecie w 2017 roku był już wyższy i wyniósł średnio ponad 72%. Pomimo wyższej produkcji stali, świat nadal zmagał się ze strukturalną nadwyżką mocy produkcyjnych.

Pomimo intensyfikacji działań Unii Europejskiej mających na celu ograniczenie importu tanich wyrobów stalowych z krajów trzecich w postaci ceł antydumpingowych, import stali do Unii Europejskiej wzrósł w pierwszych III kwartałach 2017 roku o 3%, w tym import wyrobów płaskich był wyższy o 6%, a import wyrobów długich niższy o 11%. Jeśli chodzi o główne źródła importu, Indie, Turcja i Chiny są, jak dotąd, największymi eksporterami stali do Unii Europejskiej w 2017 roku. Kraje, które wyeksportowały na rynek europejski znaczące wolumeny wyrobów stalowych to również Korea Południowa, Rosja i Ukraina.

Europejscy producenci stali odnotowali bardzo dobre wyniki finansowe w 2017 roku, w wielu przypadkach najlepsze od 2008 roku. Popyt na wyroby stalowe był silny i stabilny, a producenci odnotowali wysoki poziom zamówień i rosnącą aktywność w sektorach konsumujących stal.

RYNEK KOKSU

Polska jest głównym zewnętrznym dostawcą koksu na rynku unijnym, np. na rynku niemieckim i austriackim Polska jest dominującym dostawcą koksu z importu. Ponieważ rynek koksu jest rynkiem globalnym, koks z Polski konkuruje z dostawami tego surowca nie tylko z Europy, ale również z całego świata, w tym z Chin, Rosji, Japonii i Kolumbii. Notowania cen koksu wielkopiecowego na europejskim

rynku wyniosły w 2017 roku średnio 303 USD/mt CIF ARA, co oznacza wzrost o 55% w porównaniu do 195 USD/mt CIF ARA w 2016 roku.

W drugiej połowie 2017 roku poprawiła się relacja cen koksu wielkopiecowego na rynku europejskim do cen kontraktowych węgla koksowego typu hard premium. Pomimo tego średnia tego wskaźnika w całym 2017 roku wyniosła 1,4 w porównaniu do 1,7 w 2016 roku. Minimalny wskaźnik niezbędny dla rentownego funkcjonowania koksowni to 1,3-1,4. Natomiast w warunkach zrównoważonego pod względem cen rynku taka relacja wynosi 1,7-1,9.

W 2017 roku znacząco zmalał eksport koksu chińskiego, tj. o 20% do 8 mln ton (10 mln ton w 2016 roku) z powodu jego wysokich cen i ograniczonego eksportu do Japonii oraz Indii.

Chcąc zachować konkurencyjność produktów sprzedawanych przez JSW, w 2017 roku, tak jak to praktykowano w latach ubiegłych, konieczna była realizacja elastycznej polityki cenowej, dopasowując ofertę jakościową produktów do oczekiwań kontrahentów. Struktura produktów, zarówno w odniesieniu do produkcji węgla koksowych typu hard i semi-soft, węgla do celów energetycznych oraz koksu dopasowywana jest do dynamicznie zmieniających się potrzeb rynku, z uwzględnieniem podaży i popytu na rynku krajowym i zagranicznym.

CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE CENY WĘGLA

Rok 2017 przyniósł istotną zmianę w zakresie referencji rynkowych kształtujących politykę cenową producentów węgla. W II półroczu uczestnicy rynku nie podejmują negocjacji benchmarku ustalanego wcześniej na okres każdego kwartału, a transakcje zawierane są na podstawie indeksów. Zanik benchmarku ustalanego przed lub na początku kwartału dostaw otwiera możliwość stosowania różnych okresów obliczeniowych cen referencyjnych w zależności od uzgodnień kontraktowych. Możliwe do stosowania są również różne notowania spotowe.

Na rynku dostępnych jest szereg indeksów (Platts, TSI, Argus), które uczestnicy stosują samodzielnie lub na podstawie których budują koszyki indeksów stosowane w strategiach cenowych. Indeksy te różnią się od siebie przede wszystkim metodologią, parametrami jakościowymi (głównie CSR, VM i popiołem) oraz źródłem pochodzenia surowca. Platts - najbardziej popularne wydawnictwo branżowe (węglowe) - publikuje indeksy dla australijskich i amerykańskich węgla koksowych typu hard o różnych - ale wystandaryzowanych dla określonego indeksu - parametrach jakościowych. Obok indeksów publikowanych przez Platts: HCC Peak Downs Region, Premium Low Vol, HCC 64 Mid Vol aktualnie większego znaczenia nabiera indeks The Steel Index (TSI), który ze względu na fakt, iż obejmuje koszyk węgla, może być coraz częściej stosowany.

Średnia cena kontraktowa węgla koksowych typu hard premium w 2017 roku (w I kwartał benchmark, II-IV kwartał cena referencyjna liczona jako średnia indeksów według Nippon Steel & Sumitomo Metal Corp) wyniosła 210 USD/t FOB Australia i była o 84% wyższa niż w 2016 roku (114 USD/t FOB Australia). Wzrost średniorocznych notowań spotowych węgla według notowań Platss w 2017 roku w stosunku do roku 2016 był znacznie mniejszy. Najwyższy wzrost dotyczył najlepszych jakościowo węgla (HCC Peak Downs wzrost o 30%), średnie notowania gorszych węgla wzrosły w mniejszym stopniu (HCC 64 Mid Vol wzrost o 26%).

Średnia cena węgla energetycznego (CIF Płn. Europa) w 2017 roku na rynku europejskim wyniosła 84 USD/t i była o 40% wyższa niż zanotowana w 2016 roku (60 USD/t).

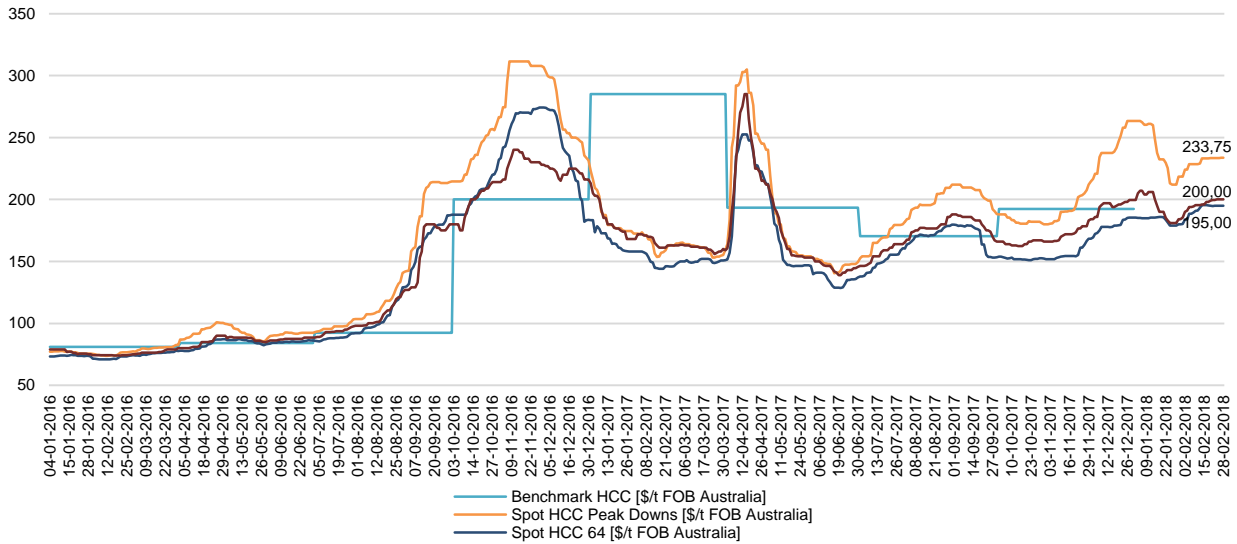
Średnia notowań Polskiego Indeksu Rynku Węgla Energetycznego 1 (PSCMI 1) w sprzedaży do energetyki zawodowej i przemysłowej w 2017 roku wyniosła 205,69 zł/t i była wyższa o 5,3% w stosunku do roku ubiegłego.

Notowania cen koksu wielkopiecowego na europejskim rynku wyniosły w 2017 roku średnio 303 USD/t CIF ARA, co oznacza wzrost o 55% w porównaniu do 195 USD/t CIF ARA w 2016 roku.

W drugiej połowie 2017 roku poprawiła się relacja cen koksu wielkopiecowego na rynku europejskim do cen kontraktowych węgla koksowego typu hard premium. Pomimo tego średnia tego wskaźnika w całym 2017 roku wyniosła 1,4 w porównaniu do 1,7 w 2016 roku. Minimalny wskaźnik niezbędny dla rentownego funkcjonowania koksowni to 1,3-1,4. Natomiast w warunkach zrównoważonego pod względem cen rynku taka relacja wynosi 1,7-1,9.

W 2017 roku znacząco zmalał eksport koksu chińskiego, tj. o 20% do 8 mln ton (10 mln ton w 2016 roku) z powodu jego wysokich cen i ograniczonego eksportu do Japonii oraz Indii.

Wykres 5. Benchmarkowe i spotowe notowania cen węgla koksowych (\$/t FOB)

6.4. PODSTAWOWE PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI

Działalność wydobywcza w JSW realizowana jest przez cztery kopalnie węgla kamiennego. Wszystkie kopalnie pracują w geograficznych granicach obszarów koncesyjnych, dla których określana jest data ważności koncesji, powierzchnia i głębokość.

ZASOBY WĘGLA WEDŁUG KOPALŃ JSW

Schemat 9. Zasoby kopalń JSW

	KOPALNIE JSW				
	BUDRYK	PNIÓWEK	BORYNIA-ZOFIÓWKA-JASTRZĘBIE*	KNURÓW-SZCZYGLÓWICE	RAZEM**
ZASOBY BILANSOWE (mln ton)	1 370,3	889,9	2 120,3	1 738,4	6 118,9
ZASOBY OPERATYWNE (mln ton)	247,9	185,9	218,8	324,2	976,8
PROGNOZA ŻYWOTNOŚCI KOPALŃ	2077 r.	2051 r.	Ruch Borynia-2042 r. Ruch Zofiówka-2051 r. Ruch Jastrzębie-2025 r.	Ruch Szczygłowie-2078 r. Ruch Knurów-2072 r.	-

* W dniu 1 października 2016 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci oznaczonej części KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Jas-Mos na rzecz SRK. Część Ruchu Jas-Mos nie podlegająca przekazaniu do SRK i pozostająca w strukturach JSW została nazwana Ruchem Jastrzębie.

** W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa JSW w postaci KWK Krupiński, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (tj. Dz.U. z 2016 roku, poz. 704, z późn. zm.). W związku z powyższym przedstawione wielkości nie obejmują KWK Krupiński.

W powyższej prognozie żywotności przyjęto realizację przyszłych inwestycji, związanych z budową nowych poziomów wydobywczych lub udostępnieniem i zagospodarowaniem nowych złóż. Jeżeli z uwagi na uwarunkowania rynkowe nie będzie możliwości finansowych realizacji inwestycji związanych z pełnym udostępnieniem udokumentowanych zasobów, okresy żywotności poszczególnych kopalń mogą ulec skróceniu.

POSIADANE KONCESJE

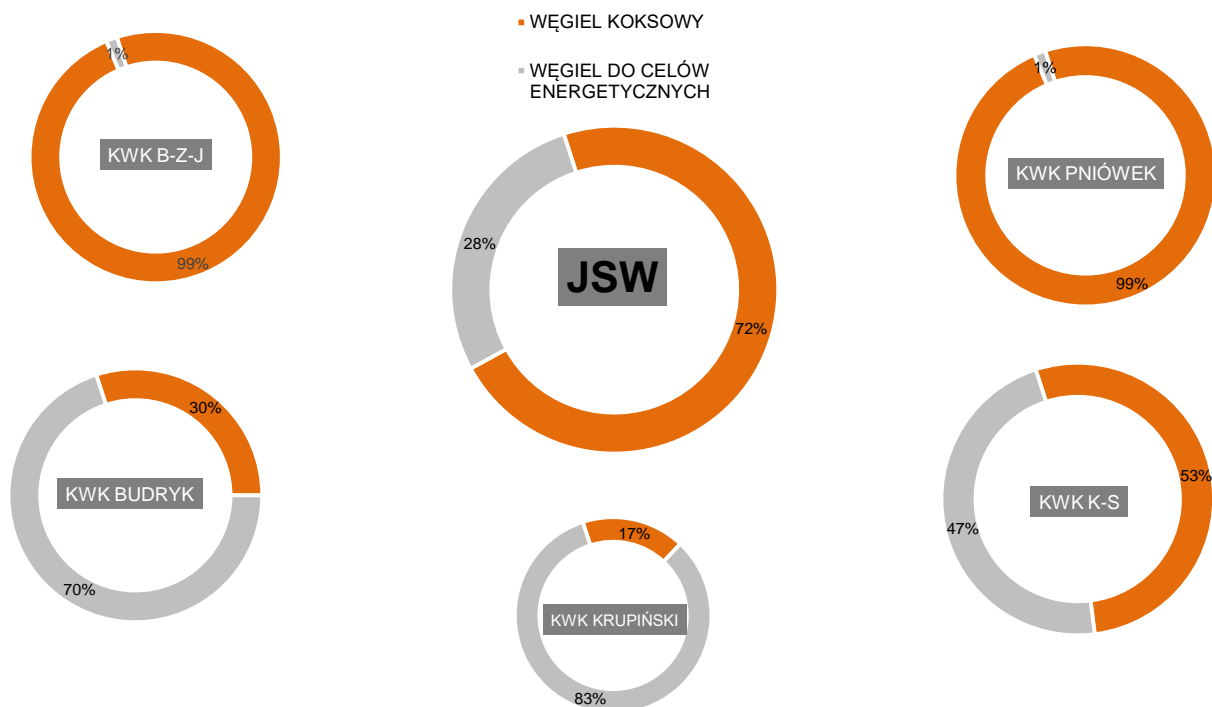
Działalność kopalń wchodzących w skład Spółki prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji i pozwoleń. Rozwój bazy zasobowej w ramach złóż koncesyjnych przewidziany jest we wszystkich kopalniach.

Tabela 10. Koncesje JSW

ZŁOŻE OBJĘTE KONCESJĄ <i>(koncesje na wydobywanie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej)</i>		NR KONCESJI	DATA UDZIELENIA KONCESJI	DATA WYGAŚNIĘCIA KONCESJI
KWK BORYNIA- ZOFIÓWKA- JASTRZĘBIE	Złoże „Borynia” Obszar górniczy „Szeroka I”	7/2009	27.10.2009	31.12.2025
	Złoże „Jastrzębie” Obszar górniczy „Jastrzębie I”	23/94	21.03.1994	20.03.2019
	Złoże „Zofiówka” Obszar górniczy „Jastrzębie Górne I”	5/2010	14.05.2010	31.12.2042
	Złoże „Bzie - Dębina 2 - Zachód” Obszar górniczy „Bzie - Dębina 2 - Zachód”	15/2008	01.12.2008	31.12.2042
KWK BUDRYK	Złoże „Budryk” Obszar górniczy „Ornontowice I”	13/94	21.03.1994	31.01.2019
	Złoże „Chudów - Paniowy 1” Obszar górniczy „Ornontowice II”	3/2005	18.04.2005	31.12.2044
KWK KNURÓW- SZCZYGLÓWICE	Złoże „Szczyglówice” Obszar górniczy „Szczyglówice”	29/94	08.04.1994	31.03.2020
	Złoże „Knurów” Obszar górniczy „Knurów”	60/94	21.04.1994	15.04.2020
KWK PNIÓWEK	Złoże „Pniówek” Obszar górniczy „Krzyżowice III”	158/1994	26.08.1994	13.08.2020
	Złoże „Pawłowice 1” Obszar górniczy „Pawłowice 1”	3/2012	21.06.2012	31.12.2051
OBSZAR BADAŃ OBJĘTY KONCESJĄ <i>(koncesje badawcze)</i>		NR KONCESJI	DATA UDZIELENIA KONCESJI	DATA WYGAŚNIĘCIA KONCESJI
Obszar „Warszowice-Suszec”		1/2018/p	15.01.2018	15.01.2023
Obszar „Pniówek”		9/2015/p	04.11.2015	04.11.2018

STRUKTURA PRODUKCJI JSW

Struktura produktów Spółki dopasowywana jest do dynamicznie zmieniających się potrzeb rynku, z uwzględnieniem podaży i popytu na rynku krajowym i zagranicznym. Udział produkcji węgla koksowego i węgla do celów energetycznych w ogólnej produkcji netto 2017 roku wyniósł odpowiednio 72,3% i 27,7%.

Wykres 6. Struktura produkcji węgla w 2017 roku

PRODUKCJA I SPRZEDAŻ WĘGLA

W 2017 roku sprzedano ogółem 14,6 mln ton węgla, z czego – ze względu na przeznaczenie produkowanego węgla – udział sprzedaży węgla koksowego w łącznych dostawach Spółki stanowił 71,4% a pozostałe 28,6% stanowił węgiel do celów energetycznych o wartości opałowej, zgodnej z wymaganiami klientów.

Kopalnie Borynia-Zofiówka-Jastrzębie i Pniówek oferowały do sprzedaży węgle koksowe, charakteryzujące się niską zawartością popiołu, siarki oraz części lotnych. Węgle z kopalń Budryk oraz Knurów-Szczygłowice to węgiel gazowo-koksowy o niskiej zawartości popiołu, siarki oraz wyższej, jednak charakterystycznej dla tego typu węgla, zawartości części lotnych.

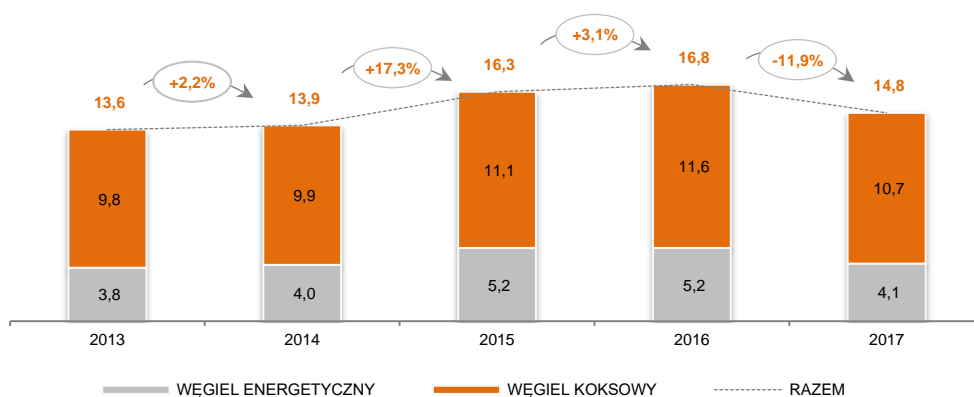
Tabela 11. Główne parametry jakości węgla produkowanego w JSW w 2017 roku (wartości średnie)

KATEGORIA	KWK BORYNIA - ZOFIÓWKA - JASTRZĘBIE			KWK PNIÓWEK	KWK KNURÓW- SZCZYGŁOWICE		KWK BUDRYK	KWK KRUPIŃSKI
	Ruch Borynia	Ruch Jastrzębie	Ruch Zofiówka		Ruch Knurów	Ruch Szczygłowice		
WĘGIEL KOKSOWY								
Zawartość popiołu A ^d (%)	7,0	5,8	7,2	6,7	7,1	6,6	6,5	8,0
Zawartość wilgoci W _t ^f (%)	10,5	8,9	10,0	8,5	6,7	7,7	6,7	7,1
Zawartość siarki S _t ^d (%)	0,57	0,46	0,49	0,55	0,59	0,44	0,68	0,67
Zawartość części lotnych (V ^{daf} %)	24,0	21,0	20,9	26,0	32,9	29,4	30,7	36,9
Spiekalność (RI)	79	66	72	83	78	80	83	69
Wytrzymałość poreakcyjna koksu (CSR %)	59,4	47,7	46,4	60,7	42,3	43,6	44,8	26,2
Reaktywność koksu wobec CO ₂ (CRI %)	30,6	41,2	41,4	27,2	39,7	39,0	40,3	46,0
WĘGIEL DO CELÓW ENERGETYCZNYCH								
Zawartość popiołu A ^t (%)	-	-	19,0	12,9	24,5	19,2	25,2	16,6

KATEGORIA	KWK BORYNIA - ZOFIÓWKA - JASTRZĘBIE			KWK PNIÓWEK	KWK KNURÓW- SZCZYGŁOWICE		KWK BUDRYK	KWK KRUPIŃSKI
	Ruch Borynia	Ruch Jastrzębie	Ruch Zofiówka		Ruch Knurów	Ruch Szczygłowie		
Zawartość wilgoci W _f (%)	-	-	7,8	3,2	9,3	11,0	9,3	11,3
Zawartość siarki S _f (%)	-	-	0,44	0,56	0,66	0,48	0,66	0,67
Wartość kaloryczna (Q _f MJ/kg)	-	-	24,9	28,9	21,8	23,3	21,8	23,7

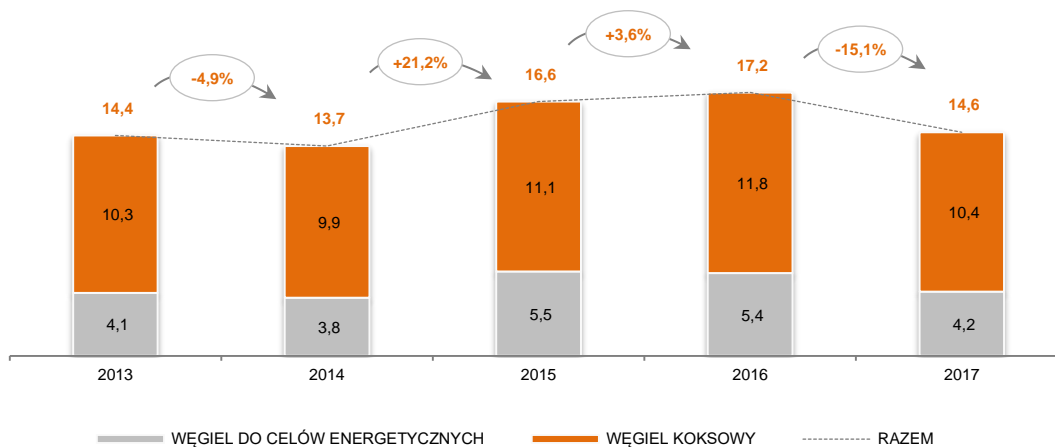
Wolumen produkcji węgla w 2017 roku został zrealizowany na poziomie 14,8 mln ton, tj. o 2,0 mln ton mniej niż w 2016 roku, co związane jest m.in. z przekazaniem w 2016 roku Ruchu Jastrzębie oraz w 2017 roku KWK Krupiński do SRK.

Wykres 7. Produkcja węgla w latach 2013-2017 (mln ton)

Łączna sprzedaż węgla wyprodukowanego przez kopalnie JSW, obejmująca dostawy wewnętrzne i zewnętrzne, została zrealizowana na poziomie 14,6 mln ton, tj. o 2,6 mln ton mniejszym niż w 2016 roku (sprzedaż węgla koksowego spadła o 1,4 mln ton, a poziom dostaw węgla do celów energetycznych spadł o 1,2 mln ton). Spadek wolumenu dostaw był rezultatem niższej produkcji.

Wykres 8. Sprzedaż węgla ogółem w latach 2013-2017 (mln ton)

W 2017 roku przychody ze sprzedaży węgla wyprodukowanego przez JSW osiągnęły poziom 7 684,2 mln zł i były wyższe o 1 937,0 mln zł (33,7%) niż uzyskane w 2016 roku, co mimo niższego wolumenu sprzedaży węgla jest wynikiem jego sprzedaży po wyższych cenach (wzrost o ponad 57,8% w stosunku do 2016 roku).

Tabela 12. Zrealizowana produkcja i sprzedaż węgla z wyszczególnieniem sprzedaży wewnątrzgrupowej

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014 ⁽¹⁾	2013	DYNAMIKA 2016=100
Produkcja (w mln ton)	14,8	16,8	16,3	13,9	13,6	88,1
▪ Węgiel koksowy (w mln ton)	10,7	11,6	11,1	9,9	9,8	92,2
▪ Węgiel do celów energetycznych (w mln ton)	4,1	5,2	5,2	4,0	3,8	78,8
Wielkość sprzedaży ogółem JSW (w mln ton)⁽²⁾	14,6	17,2	16,6	13,7	14,4	84,9
▪ Węgiel koksowy (w mln ton)	10,4	11,8	11,1	9,9	10,3	88,1
▪ Węgiel do celów energetycznych (w mln ton)	4,2	5,4	5,5	3,8	4,1	77,8
Wielkość sprzedaży wewnątrzgrupowej (w mln ton)⁽²⁾	4,5	5,5	5,4	4,9	5,2	81,8
▪ Węgiel koksowy (w mln ton)	4,5	5,4	5,3	4,7	5,0	83,3
▪ Węgiel do celów energetycznych (w mln ton)	-	0,1	0,1	0,2	0,2	-
Przychody ze sprzedaży węgla (w mln zł)⁽³⁾	7 684,2	5 747,2	5 421,4	5 007,2	5 899,6	133,7

⁽¹⁾ z uwzględnieniem KWK Knurów-Szczygłowice w strukturach JSW od 1 sierpnia 2014 roku,

⁽²⁾ wielkość sprzedaży węgla wyprodukowanego przez JSW, która nie uwzględnia węgla wyprodukowanego przez inne podmioty w ilości: 794,4 tys. ton w 2017 roku, 162,3 tys. ton w 2016 roku, 621,9 tys. ton w 2015 roku i 118,4 tys. ton w 2014 roku,

⁽³⁾ podana wartość nie uwzględnia przychodów Spółki ze sprzedaży węgla pozyskanego od innych podmiotów w 2017, 2016, 2015, 2014 roku odpowiednio: 222,6 mln zł, 40,9 mln zł, 142,5 mln zł, 32,9 mln zł.

SPRZEDAŻ KOKSU

W obszarze koksowniczym w 2017 roku JSW sprzedała 3,5 mln ton koksu, co stanowi spadek o ok. 10,3% w stosunku do 2016 roku. Tylko niewielka część (ok. 0,2%) dostaw była realizowana przez JSW KOKS na własny rachunek. Spadek wolumenu sprzedaży koksu wynika ze sprzedaży w III kwartale 2016 roku spółki WZK Victoria inwestorowi zewnętrznemu oraz ograniczenia produkcji koksu w początku roku z powodu niekorzystnych relacji cen koksu do cen węgla koksowego. Przychody ze sprzedaży koksu i węglpochodnych w analizowanym okresie osiągnęły poziom 3 626,4 mln zł i były wyższe o 1 029,6 mln zł (39,6%) od uzyskanych w 2016 roku.

Tabela 13. Zrealizowana sprzedaż koksu wraz z przychodami ze sprzedaży koksu i węglpochodnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Wielkość sprzedaży koksu (w mln ton) ⁽¹⁾	3,5	3,9	3,8	3,9	3,6	89,7
Przychody ze sprzedaży (w mln zł) ⁽²⁾	3 626,4	2 596,8	2 754,9	3 073,7	3 169,7	139,6

⁽¹⁾ wielkość sprzedaży koksu wyprodukowanego przez koksownie Grupy i sprzedanego przez JSW,

⁽²⁾ przychody ze sprzedaży koksu i węglpochodnych wyprodukowanych przez koksownie Grupy i sprzedanych przez JSW (bez różnic kursowych).

CENY SPRZEDAŻY WĘGŁA I KOKSU

W 2017 roku uzyskana średnia cena węgla wyniosła 527,82 zł/tonę i osiągnęła wyższy poziom niż w 2016 roku o 57,8%. Ceny węgla koksowego wzrosły o 63,7%, a ceny węgla do celów energetycznych były wyższe o 10,2%. Natomiast uzyskana średnia cena sprzedaży koksu wyniosła 936,32 zł/tonę (na bazie FCA), co oznacza wzrost w stosunku do 2016 roku o 63,5%.

Tabela 14. Uzyskane średnie ceny sprzedaży węgla wyprodukowanego w JSW oraz średnie ceny sprzedaży koksu

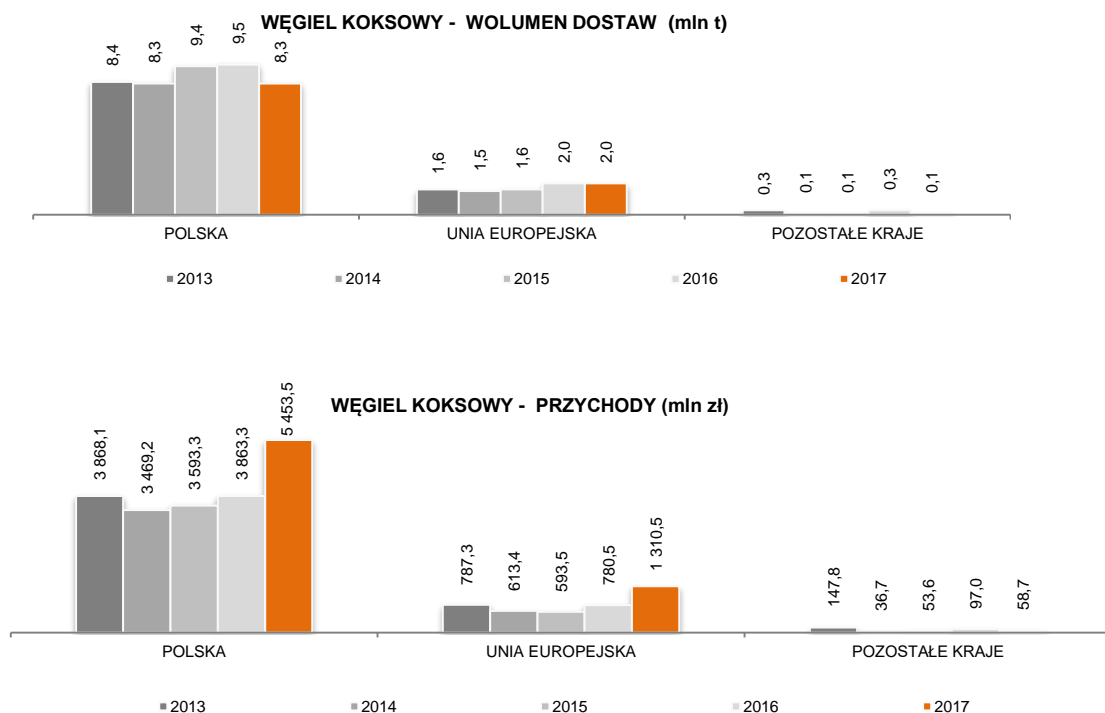
WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Średnie ceny sprzedaży węgla wyprodukowanego w JSW						
Węgiel koksowy (w zł/t)	656,63	401,12	381,60	416,31	468,31	163,7
Węgiel do celów energetycznych (w zł/t)	206,71	187,63	214,08	235,18	267,46	110,2
Ogółem (w zł/t) ⁽¹⁾	527,82	334,48	326,02	366,28	410,96	157,8
Średnie ceny sprzedaży koksu						
Koks (zł/t) ⁽²⁾	936,32	572,64	630,48	649,55	741,24	163,5

⁽¹⁾ ceny dotyczą dostaw węgla wyprodukowanego w JSW i zawierają koszty transportu, wynoszące średnio w 2017 roku: 6,34 zł/t, 2016 roku: 6,81 zł/t, 2015 roku: 7,29 zł/t, 2014 roku: 7,31 zł/t, 2013 roku: 10,19 zł/t,

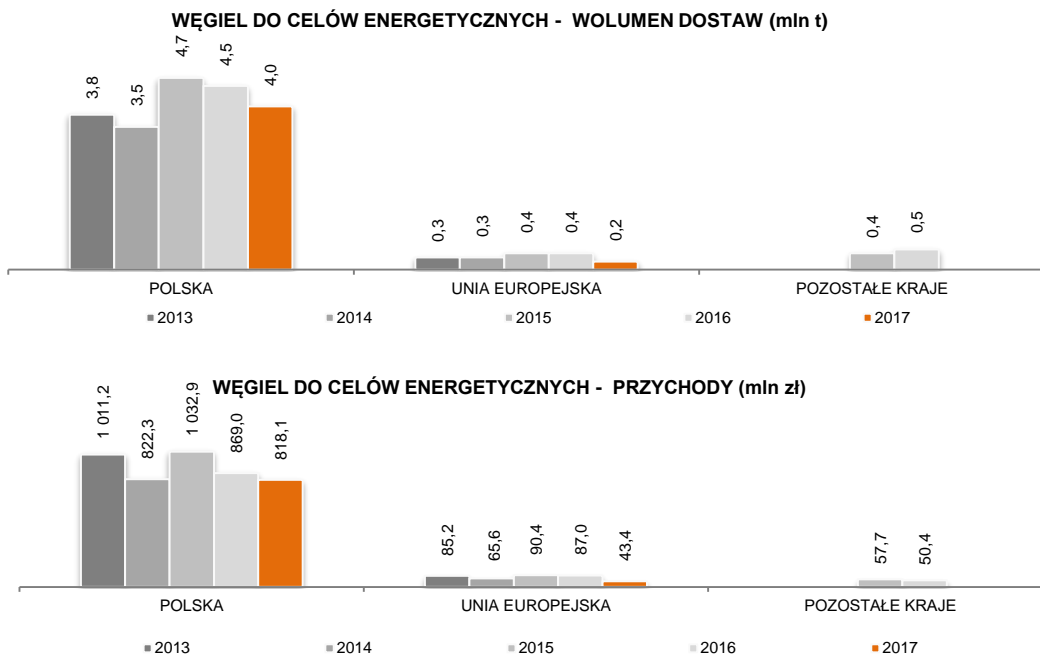
⁽²⁾ cena na bazie FCA.

6.5. RYNKI ZBYTU

Głównym rynkiem sprzedaży produkowanego przez JSW węgla jest rynek polski. Wśród głównych odbiorców węgla Spółki należy wymienić podmiot powiązany z JSW – spółkę JSW KOKS oraz podmioty z Grupy ArcelorMittal („GAM”). Wartość przychodów Spółki ze sprzedaży węgla do powyższych odbiorców w 2017 roku wyniosła odpowiednio 38,0% i 30,5% (2016 rok: 36,7% - JSW KOKS, 28,8% - GAM). Pozostali odbiorcy, których jednostkowy udział nie przekraczał 10,0% przychodów, wygenerowali pozostałe 31,5% (2016 rok: 34,5%) łącznych przychodów Spółki ze sprzedaży węgla.

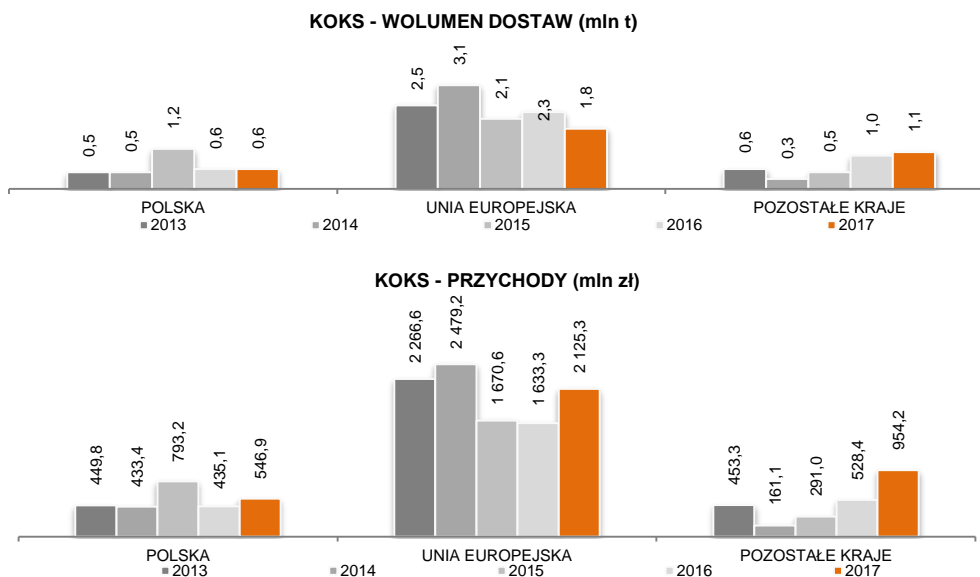
Wykres 9. Wolumen dostaw węgla koksowego wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych

Wykres 10. Wolumen dostaw węgla do celów energetycznych wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych

Głównym rynkiem sprzedaży koks jest rynek europejski. Ze względu na uwarunkowania rynkowe oraz dywersyfikację rynku, znaczącym kierunkiem sprzedaży koks były również dostawy do klientów zamorskich, głównie na rynek indyjski. Koks oferowany z Polski na rynkach zamorskich konkuruje z koksem chińskim, rosyjskim, ukraińskim czy kolumbijskim.

Wykres 11. Wolumen dostaw koksu wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych

Udział przychodów ze sprzedaży w segmencie kokсовym dla pięciu głównych odbiorców wyniósł 65,9% przychodów z tego tytułu. Pozostali odbiorcy, których jednostkowy udział nie przekraczał 10,0% przychodów, wygenerowali pozostałe 34,1% łącznych przychodów ze sprzedaży koksu.

6.6. ŹRÓDŁA ZAOPATRZENIA

Przebieg procedur zakupowych

Spółka jest zobowiązana do stosowania przepisów Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. JSW na dzień bilansowy była zobowiązana do organizowania przetargów publicznych dla zamówień o wartości przekraczającej 418 tys. EUR. Od dnia 1 stycznia 2018 roku wartość progowa wynosi 443 tys. EUR. Najczęściej stosowanym trybem jest przetarg nieograniczony. Oferty mogą zgłaszać wszyscy dostawcy spełniający określone, co do danego postępowania, wymagania zamawiającego. Ustalone w postępowaniu ceny są obowiązujące na czas trwania umowy. W przypadku obniżki w ciągu roku cen materiałów na rynku na dany asortyment, zamawiający przeprowadza z dostawcami dodatkowe negocjacje cenowe. W przypadku zamówień o wartości poniżej progu stosowania Ustawy Prawo zamówień publicznych, Spółka wybiera dostawców w trybie tzw. przetargów właścicielskich na podstawie wewnętrznego regulaminu najczęściej w formie przetargów nieograniczonych oraz aukcji elektronicznych. Bieżące dostawy materiałów na potrzeby kopalń realizowane są przez Zakład Wsparcia Produkcji.

Dostawcy

Największymi dostawcami dla Spółki w 2017 roku były następujące firmy: Huta Łabędy S.A., Arcelor Mittal Poland S.A., BECKER-WARKOP S.A., P.W.DREMEX Sp. z o.o., FTT Wolbrom S.A., MINOVA EKOCHM S.A., MAS Sp. z o.o., DSI SCHAUM CHEMIE Sp. z o.o., FAMUR S.A.

W ocenie Zarządu, relacje z dostawcami nie powodują uzależnienia Spółki od żadnego z dostawców w sposób, który negatywnie mógłby wpłynąć na działalność JSW.

6.7. UMOWY ISTOTNE

Tabela 15. Informacja na temat istotnych umów zawartych w 2017 roku oraz po dniu kończącym okres sprawozdawczy

<p>PODPISANIE UMOWY NIEODPŁATNEGO ZBYCIA KWK KRUPIŃSKI NA RZECZ SPÓŁKI RESTRUKTURYZACJI KOPALŃ S.A.</p>	<p>W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu („SRK”) dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa JSW w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK. Działania te, prowadzone są w ramach procesu restrukturyzacji Grupy Kapitałowej JSW, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy do SRK. W latach 2007-2016 KWK Krupiński wygenerowała łącznie 1,03 mld zł straty gotówkowej, tj. średniorocznie 102,7 mln zł. W związku z tym powyższa transakcja będzie miała wpływ na obniżenie kosztów funkcjonowania Spółki.</p>
<p>ZAWARCIE UMOWY NA DOSTAWY KOKSU Z VOESTALPINE ROHSTOFFBESCHAFFUNG GmbH I IMPORTKOHLE GmbH</p>	<p>W dniu 8 listopada 2017 roku zawarta została umowa pomiędzy JSW występującą w umowie jako sprzedający, a voestalpine Rohstoffbeschaffung GmbH i Importkohle GmbH z siedzibą w Linz Austria, na sprzedaż koksu wielkopiecowego oraz koksiku. Szacunkowa wartość umowy w okresie jej obowiązywania wynosi 2,63 mld zł. Umowa, o której mowa powyżej została zawarta na okres 10 lat począwszy od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2028 roku. Szczegółowe warunki cenowe będą uzgadnianie w okresach kwartalnych. Walutą rozliczenia Umowy jest EURO.</p>
<p>ZAWARCIE UMOWY NA DOSTAWY WĘGLA Z VOESTALPINE ROHSTOFFBESCHAFFUNG GmbH I IMPORTKOHLE GmbH</p>	<p>W dniu 15 grudnia 2017 roku została zawarta umowa pomiędzy JSW występującą w umowie jako sprzedający, a voestalpine Rohstoffbeschaffung GmbH i Importkohle GmbH z siedzibą w Linz Austria, na sprzedaż węgla koksowego. Szacunkowa wartość umowy w okresie jej obowiązywania wynosi 1,35 mld zł. Umowa, o której mowa powyżej została zawarta na okres 5 lat począwszy od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2023 roku. Szczegółowe warunki cenowe będą uzgadnianie w okresach kwartalnych. Walutą rozliczeniową Umowy jest EURO.</p>
<p>ZAWARCIE ANEKSU DO UMOWY NA DOSTAWY KOKSU Z BALTA GMBH</p>	<p>Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, tj. 29 stycznia 2018 roku, JSW zawarła aneks do umowy z dnia 14 kwietnia 2016 roku z Balta GmbH z siedzibą w Pöcking Niemcy na dostawy koksu. Dostawy koksu są przeznaczone na rynek indyjski. Zgodnie z zawartym Aneksem przedłużony został termin obowiązywania Umowy do dnia 31 grudnia 2030 roku. Aktualizacji uległa szacunkowa wartość Umowy. Od początku jej realizacji, w całym okresie jej obowiązywania może ona wynieść do 9,0 mld zł.</p>

UMOWY NIEODPŁATNEGO ZBYCIA KWK KRUPIŃSKI NA RZECZ SRK

Zarząd JSW, w ramach działań związanych z restrukturyzacją Spółki, w dniu 26 października 2016 roku podjął uchwałę w sprawie rozpoczęcia procedury nieodpłatnego przekazania KWK Krupiński do SRK, ze szczególnym uwzględnieniem minimalizacji kosztów funkcjonowania inwestycji i alokacji załogi oraz przy zastosowaniu mechanizmów osłonowych i restrukturyzacji zatrudnienia przewidzianych w Ustawie o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Decyzja ta została podjęta w wyniku dokonanej przez Spółkę analizy, wskazującej, że KWK Krupiński znajduje się w stanie trwałej nierentowności, a przeanalizowane scenariusze nie wykazują możliwości odzyskania rentowności w przyszłości. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW uchwałą z dnia 1 grudnia 2016 roku wyraziło zgodę na nieodpłatne zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w Ustawie z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, przy uwzględnieniu także postanowień Porozumienia z Obligatariuszami z dnia 29 sierpnia 2016 roku.

W dniu 31 marca 2017 roku została podpisana umowa pomiędzy JSW a SRK dotycząca nieodpłatnego zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK. W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy do SRK. Przekazanie KWK Krupiński do SRK to jeden z warunków podpisanego 29 sierpnia 2016 roku Porozumienia pomiędzy JSW a Obligatariuszami.

Alokacja pracowników KWK Krupiński była przeprowadzana na zasadzie porozumienia stron, przy czym wszystkich pracowników KWK Krupiński, którzy zostali przeniesieni do innych kopalń Spółki, obowiązują gwarancje zatrudnienia wynikające z porozumienia zawartego ze stroną społeczną przed debiutem giełdowym JSW w 2011 roku. W sumie nowe miejsca pracy w kopalniach JSW znalazło 1,8 tys. pracowników KWK Krupiński.

Z dniem podpisania pomiędzy JSW i SRK umowy nieodpłatnego zbycia KWK Krupiński, ze składników majątkowych, które wchodziły skład KWK Krupiński, lecz nie zostały objęte zbyciem na rzecz SRK, w ramach KWK Pniówek została utworzona nowa struktura organizacyjna, tzw. Rejon Suszec. Od 1 kwietnia 2017 roku pracownicy zakładów JSW oddelegowani do wykonywania prac w KWK Pniówek Rejon Suszec, rozpoczęli prace związane z odzyskiwaniem maszyn i urządzeń oraz przekazywaniem ich na inne zakłady JSW. Zagospodarowywanie maszyn i urządzeń w pozostałych zakładach JSW pozwala na zwiększenie potencjału użytkowego tych środków trwałych, a jednocześnie przy ograniczonej polityce inwestycyjnej, redukuje koszty zakupu nowych aktywów.

Z uwagi na ujęcie w latach wcześniejszych odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Krupiński, w przypadku przekazywania składników majątku Rejonu Suszec na zakłady, których produkcja w znacznym stopniu oparta jest na produkcji węgla koksowego i na których nie dokonano odpisów aktualizujących przed przekazaniem, dokonywane jest odwrócenie odpisu aktualizującego, zgodnie z zapisami MSR 36.

Tabela 16. Osiągnięte przychody i poniesione koszty związane z nieodpłatnym przekazaniem KWK Krupiński do SRK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016
PRZYCHODY	225,8	-
Rozwiązanie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński	14,2	-
Rozwiązanie rezerwy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego	97,1	-
Rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników przeniesionych do SRK	50,1	-
- renty wyrównawcze	21,8	-
- nagrody jubileuszowe	9,7	-
- odprawy emerytalno-rentowe	12,7	-
- urlopy wypoczynkowe	4,9	-
- odprawy pośmiertne	1,0	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwale KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec na inne zakłady	51,2	-
Rozliczenie nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych	5,9	-
Rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze	4,9	-
Rozliczenie dotacji w związku z przekazaniem kopalni do SRK	2,4	-
KOSZTY	(125,7)	(90,1)
Utworzenie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne KWK Krupiński z tytułu utraty ich wartości w związku z zamiarem ich nieodpłatnego przekazania do SRK	-	(71,1)
Utworzenie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński	-	(19,0)
Wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchomych przekazanych do SRK	(57,7)	-

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016
Inne koszty związane z utrzymaniem Rejonu Suszec	(68,0)	-
RAZEM PRZEKAZANIE KWK KRUPIŃSKI	100,1	(90,1)

UMOWA NA DOTACJĘ BUDŻETOWĄ – WYPŁATA REKOMPENSAT

W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku, JSW wypłaciła w imieniu Skarbu Państwa rekompensaty uprawnionym emerytom i rencistom, którzy złożyli wniosek o wypłatę świadczenia rekompensacyjnego. Rekompensaty są finansowane z dotacji celowej przyznanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, na podstawie zawartej umowy. Spośród wszystkich osób, które złożyły stosowne wnioski w zakładach JSW, prawie 4,5 tysiąca nie spełniało zapisów ustawy i odmówiono im wypłaty świadczenia rekompensacyjnego. JSW spodziewa się jeszcze przekazania niewielkiej ilości wniosków, które zostały złożone w innych zakładach niż zakłady Spółki. Gdy tylko wnioski wpłyną do JSW, zostaną natychmiast zweryfikowane. Osobom, które otrzymały pisemną odmowę przyznania rekompensaty, zgodnie z art. 5 ust. 10 Ustawy przysługuje prawo do złożenia odwołania od odmowy do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy. JSW sporządziła rozliczenie z przyznanej dotacji (zestawienie otrzymanych kwot dotacji oraz rozliczenie wydatkowanych kwot tej dotacji). Zgodnie z zapisami uzasadnienia do ustawy, przyznana dotacja na wypłatę rekompensat nie jest pomocą publiczną.

6.8. SPRAWY SPORNE

W 2017 roku w JSW nie toczyły się postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań oraz wierzytelności, których pojedyncza lub łączna wartość przekraczałyby 10% kapitałów własnych JSW. Spółka uczestniczyła w postępowaniach sądowych i administracyjnych związanych z prowadzoną przez nią działalnością. W ocenie Zarządu, zgodnie z najlepszą wiedzą, JSW nie zagrażają postępowania, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na jej sytuację finansową i rentowność, inne niż postępowania wspomniane w poniższym opisie.

Postępowania w zakresie podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych

JSW jest stroną postępowań sądownoadministracyjnych oraz podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości. Przedmiotem sporu jest kwalifikacja wyrobisk górniczych oraz budowli i urządzeń w nich się znajdujących na cele ewentualnego opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Spór dotyczy lat 2003-2016 w zakresie wyrobisk górniczych.

Naczelny Sąd Administracyjny w grudniu 2012 roku wydał uchwałę, zgodnie z którą, po upływie terminu przedawnienia nie jest dopuszczalne prowadzenie postępowania podatkowego i orzekanie o wysokości zobowiązania podatkowego, które wygasło przez zapłatę. Powyższa uchwała nie dotyczy bezpośrednio JSW, jednakże ma zastosowanie do sporów prowadzonych przez JSW z Gminami. Dnia 29 września 2014 roku pełny skład Naczelnego Sądu Administracyjnego potwierdził prawidłowość podjętej uchwały. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, Samorządowe Kolegia Odwoławcze oraz Gminy górnicze powołując się na uchwałę pełnego składu NSA wydały decyzje, w których umorzyły część prowadzonych postępowań w związku z przedawnieniem. Ponieważ z obrotu prawnego zostały wyeliminowane decyzje określające zobowiązanie, zapłacone środki pieniężne w celu ich wykonania stanowią nadpłatę dla JSW do zwrotu. JSW z zapłaconego do końca 2014 roku spornego podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych w wysokości 213,5 mln zł odzyskała zwrot podatku w formie gotówki w kwocie 88,9 mln zł (2014 rok: 52,9 mln zł, 2015 rok: 29,9 mln zł, 2016 rok: 6,1 mln zł) oraz w formie potrąceń z bieżącym podatkiem, nowo wydanymi decyzjami i opłatą eksploatacyjną w kwocie 124,6 mln zł (2014 rok: 19,4 mln zł, 2015 rok: 79,2 mln zł, 2016 rok: 26,0 mln zł). Dodatkowo JSW w toku kolejnych postępowań składa środki zaskarżenia w zakresie należnego jej procentowania nadpłat, które zdaniem JSW przysługują od dnia zapłaty spornego podatku. Kwestią sporną w ramach toczących się postępowań pozostaje przedmiot opodatkowania tj. obudowa górnicza, którą Gminy i Samorządowe Kolegia Odwoławcze kwalifikują jako konstrukcję oporową do opodatkowania oraz podstawa opodatkowania tj. przyjmowanie przez Gminy do opodatkowania obiektów zlokalizowanych w wyrobiskach, w wartościach ustalonych na podstawie wycen rynkowych, pomimo przedłożonych przez JSW własnych ustaleń co do wartości początkowej wyrobisk górniczych do wartości poszczególnych obiektów w nich zlokalizowanych.

Kwota sporna, w ramach toczących się postępowań przed organami administracji publicznej, wynosi łącznie 84,3 mln zł. JSW z uwagi na korzystne orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, zapadłe wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, począwszy od grudnia 2014 roku zadeklarowała do opodatkowania za lata ubiegłe infrastrukturę dołową, weryfikując kwotę oszacowanych roszczeń. Gminy górnicze poddając kontroli złożone przez JSW deklaracje prowadzą postępowania podatkowe. Samorządowe Kolegia Odwoławcze co do zasady utrzymywały w mocy decyzje wymiarowe Gmin, a JSW kwestionuje działania organów podatkowych składając skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego oraz wnosząc kasacje do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Pierwsza rozprawa w Naczelnym Sądzie Administracyjnym ze skargi kasacyjnej JSW na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach odbyło się w 2016 roku. Naczelny Sąd Administracyjny uchylił skarżony wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach na rozprawie w marcu 2017 roku uchylił zaskarżoną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego JSW od powyższego orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach wniosła skargę kasacyjną kwestionując opodatkowanie obudowy i wnioskując o umorzenie postępowania z uwagi na jego przedawnienie. Wojewódzki Sąd Administracyjny w wydanych kolejnych wyrokach dla JSW uznał za usprawiedliwiony zarzut dotyczący braku możliwości oparcia decyzji wymiarowych Gmin na wadliwych wycenach biegłych powołanych do wyceny. Sąd natomiast nie podzielił zarzutów JSW odnoszących się do braku możliwości opodatkowania obudów górniczych. Z końcem 2017 roku w Naczelnym Sądzie Administracyjnym odbyły się kolejne dwie rozprawy ze skarg kasacyjnych JSW (pierwsza jest kontynuacją kasacji z 2016 roku). Sąd podzielił stanowisko organów podatkowych w zakresie opodatkowania obudów górniczych. W tych sprawach do chwili obecnej nie zostało wydane pisemne uzasadnienie wyroków.

JSW do końca 2017 roku do większości Gmin przedłożyła za lata nieobjęte prowadzonymi postępowaniami podatkowymi korekty deklaracji w zakresie opodatkowania obudowy górniczej na bazie własnych ustaleń co do wartości obudów górniczych zlokalizowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych w odniesieniu do ich wartości początkowej.

Łączna kwota oszacowanych roszczeń Gmin górniczych w zakresie spornego podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 21,2 mln zł i ma swoje odzwierciedlenie w wydanych decyzjach podatkowych (zobowiązania) w kwocie 10,6 mln zł i utworzonych na ten cel rezerwach w kwocie 10,6 mln zł.

Postępowanie sądowe z powództwa Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. przeciwko JSW

Przed Sądem Okręgowym w Gliwicach X Wydział Gospodarczy w dniu 27 grudnia 2012 roku zostało wszczęte postępowanie sądowe z powództwa Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. przeciwko JSW o zapłatę kwoty 9 507 208 zł tytułem odszkodowania za szkodę powstałą w mieniu w wyniku pożaru endogenicznego, który zaistniał pod ziemią w kopalni JSW KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka. W sprawie dnia 8 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nieprawomocny wyrok:

- w pkt 1 umarzający postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 720 000 zł z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 29 marca 2013 roku,
- w pkt 2 zasądający od pozwanej JSW na rzecz powódki tj. Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A. w Sopocie kwotę 4 898 736,77 zł z odsetkami ustawowymi do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku, zaś od kwoty 4 591 529,00 zł od dnia 7 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, a od kwoty 307 207,77 zł od dnia 20 kwietnia 2010 roku do dnia zapłaty,
- w pkt 3 zasądający od pozwanej JSW na rzecz powódki Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A. w Sopocie odsetki ustawowe od kwoty 720 000 zł za okres od dnia 7 czerwca 2011 roku do dnia 28 marca 2013 roku,
- w pkt 4 oddalający powództwo w pozostałej części,
- w pkt 5 zasądający od pozwanej na rzecz powódki kwotę 71 973,11 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

JSW wniosła apelację od ww. wyroku do sądu w dniu 19 lipca 2017 roku.

Postępowania w zakresie węgla deputatowego dla emerytów i rencistów

W związku z odstąpieniem w 2015 roku od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, JSW prowadzi szereg sporów sądowych z byłymi pracownikami z tytułu dożywotniego prawa do wypłaty deputatu węglowego. W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku i dokonanej do dnia 31 grudnia 2017 roku wypłatą rekompensat dla 35 382 osób, zaistniała konieczność aktualizacji rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Na podstawie wyceny aktuarialnej na dzień 31 grudnia 2017 roku, Spółka dokonała rozwiązania rezerwy w kwocie 1 249,2 mln zł. Pozostała kwota rezerwy w wysokości 653,5 mln zł będzie stanowić zabezpieczenie JSW przed ewentualnymi roszczeniami osób nieuprawnionych do rekompensaty według ustawy oraz osób uprawnionych, które świadomie nie złożyły wniosków o rekompensatę podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko, iż pozbawienie ich prawa do deputatu (ustalanego według pierwotnych zasad) jest całkowicie bezprawne, a także przyszłych emerytów (obecnych pracowników) z uwagi na brak zapisów w ustawie regulujących ich prawo do deputatu lub rekompensaty. JSW przewiduje, że dokona aktualizacji (rozwiązania) kwoty rezerwy po ukształtowaniu się odpowiedniej praktyki sądowej w nowym stanie prawnym w zakresie spraw o węgiel deputatowy dla emerytów i rencistów.

Postępowanie sądowe z powództwa JSW przeciwko Wonam Serwis Sp. z o.o.

Przed Sądem Okręgowym w Gliwicach X Wydział Gospodarczy w dniu 1 lipca 2016 roku, zostało wszczęte postępowanie sądowe z powództwa JSW przeciwko Wonam Serwis Sp. z o.o. o zapłatę kwoty 991 819,19 zł z tytułu niezapłaconych faktur VAT, kary umownej oraz not księgowych. JSW rozszerzyła pozew o kwotę 6 683 497,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu kolejnych niezapłaconych przez Wonam Serwis Sp. z o.o. faktur, not księgowych oraz kary umownej.

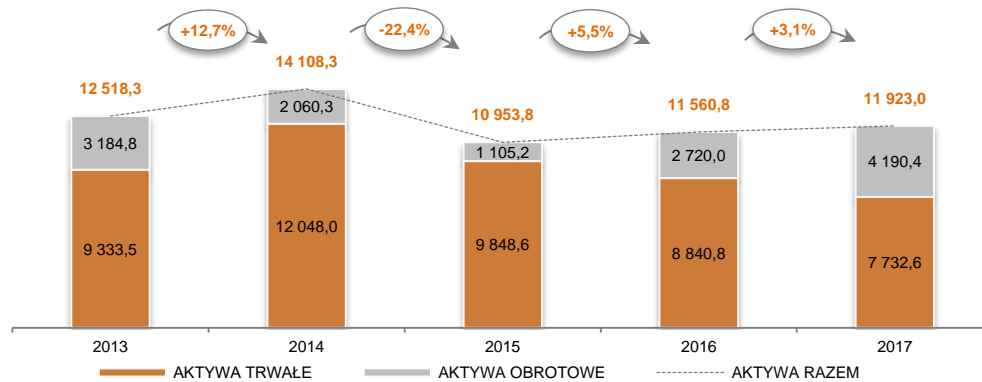
7. SYTUACJA FINANSOWA I MAJĄTKOWA

Tabela 17. Zestawienie podsumowujące podstawowe dane dotyczące JSW w latach 2013-2017

Wyszczególnienie	Jedn.	2017	2016	2015	2014 ⁽¹⁾	2013	DYNAMIKA 2016=100
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ							
Suma bilansowa	mln zł	11 923,0	11 560,8	10 953,8	14 108,3	12 518,3	103,1
Aktywa trwałe	mln zł	7 732,6	8 840,8	9 848,6	12 048,0	9 333,5	87,5
Aktywa obrotowe	mln zł	4 190,4	2 720,0	1 105,2	2 060,3	3 184,8	154,0
Kapitał własny	mln zł	6 408,5	3 974,0	3 591,1	6 393,3	7 491,4	161,3
Zobowiązania	mln zł	5 514,5	7 586,8	7 362,7	7 715,0	5 026,9	72,7
SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW							
Przychody ze sprzedaży	mln zł	11 631,8	8 476,3	8 410,4	8 207,7	9 155,8	137,2
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	mln zł	3 153,1	1 400,7	(147,2)	(189,9)	837,0	225,1
Zysk/(strata) operacyjny/a	mln zł	2 969,5	640,7	(3 285,0)	(806,7)	96,2	463,5
EBITDA	mln zł	3 650,4	1 296,3	(2 187,1)	228,1	1 018,0	281,6
Marża EBITDA	%	31,4	15,3	(26,0)	2,8	11,1	205,2
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	mln zł	2 986,3	423,7	(3 439,0)	(908,9)	15,7	704,8
Zysk/(strata) netto	mln zł	2 422,1	372,0	(2 786,7)	(684,3)	8,1	651,1
Całkowite dochody razem	mln zł	2 434,5	382,9	(2 802,2)	(1 098,1)	12,6	635,8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH							
Przepiły pieniężne netto z działalności operacyjnej	mln zł	2 983,1	588,5	637,0	223,3	1 204,1	506,9
Przepiły pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	mln zł	(2 062,4)	122,2	(876,9)	(2 666,1)	(475,0)	-
Przepiły pieniężne netto z działalności finansowej	mln zł	(790,9)	130,1	(156,0)	1 162,1	(310,4)	-
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	mln zł	199,8	840,8	(395,9)	(1 280,7)	418,7	23,8
WSKAŹNIKI FINANSOWE⁽²⁾							
Dywidenda na akcję	zł/akcję	-	-	-	-	2,52	-
Płynność bieżąca		1,53	1,06	0,28	0,50	1,36	144,3
Płynność szybka		1,41	0,96	0,23	0,42	1,25	146,9
Rentowność netto sprzedaży	%	20,8	4,4	(33,1)	(8,3)	0,1	472,7
Rentowność majątku ogółem (ROA)	%	20,3	3,2	(25,4)	(4,9)	0,1	634,4
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	%	37,8	9,4	(77,6)	(10,7)	0,1	402,1
Wskaźnik ogólnego zadłużenia		0,46	0,66	0,67	0,55	0,40	69,7
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych		0,86	1,91	2,05	1,21	0,67	45,0
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałami stałymi		1,00	0,69	0,43	0,76	1,02	144,9
DANE PRODUKCYJNE							
Produkcja węgla	mln ton	14,8	16,8	16,3	13,9	13,6	88,1
Produkcja węgla koksowego	mln ton	10,7	11,6	11,1	9,9	9,8	92,2
Produkcja węgla do celów energetycznych	mln ton	4,1	5,2	5,2	4,0	3,8	78,8
Gotówkowy koszt wydobycia węgla	mln zł	4 615,6	4 232,0	5 009,7	4 926,3	4 554,8	109,1
Gotówkowy koszt wydobycia węgla	zł/tonę	312,54	251,38	307,10	353,22	334,25	124,3
POZOSTAŁE DANE							
Kurs akcji na koniec okresu	zł/akcję	96,27	66,90	10,65	16,25	53,13	143,9
Zatrudnienie na koniec okresu	os.	20 887	21 168	24 315	26 356	22 164	98,7
Przeciętne zatrudnienie w roku	os.	20 748	22 952	25 286	23 843	22 391	90,4
Inwestycje rzeczowe	mln zł	854,0	691,2	797,1	1 335,3	1 378,5	123,6
Amortyzacja	mln zł	680,9	655,6	1 097,9	1 034,8	921,8	103,9

⁽¹⁾ KWK Knurów-Szczygłowiec od 1 sierpnia 2014 roku,

⁽²⁾ metodologia obliczeń wskaźników przedstawiona została w Punkcie 7.8. niniejszego sprawozdania.

7.1. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
Wykres 12. Struktura udziału aktywów trwałych i obrotowych w sumie bilansowej

Tabela 18. Sytuacja majątkowa

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	DYNAMIKA 2016=100
AKTYWA						
AKTYWA TRWAŁE						
Rzeczowe aktywa trwałe	4 869,5	5 542,9	5 817,3	8 635,4	6 296,7	87,9
Wartości niematerialne	75,3	78,2	88,0	85,8	17,8	96,3
Nieruchomości inwestycyjne	21,7	22,4	23,0	23,6	22,5	96,9
Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	1 837,1	1 950,1	2 559,0	2 596,3	2 577,8	94,2
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	600,2	943,6	1 051,1	395,2	135,4	63,6
Pozostałe długoterminowe aktywa	328,8	303,6	310,2	311,7	283,3	108,3
RAZEM AKTYWA TRWAŁE	7 732,6	8 840,8	9 848,6	12 048,0	9 333,5	87,5
AKTYWA OBROTOWE						
Zapasy	317,0	248,6	215,2	322,1	264,9	127,5
Należności handlowe oraz pozostałe należności	2 618,5	1 359,6	661,0	1 099,1	1 005,7	192,6
Nadpłacony podatek dochodowy	31,3	-	-	-	21,5	-
Pochodne instrumenty finansowe	13,8	6,8	2,9	3,0	3,5	202,9
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	0,1	-	-
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	1,5	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 209,8	1 105,0	226,1	636,0	1 887,7	109,5
RAZEM AKTYWA OBROTOWE	4 190,4	2 720,0	1 105,2	2 060,3	3 184,8	154,1
RAZEM AKTYWA	11 923,0	11 560,8	10 953,8	14 108,3	12 518,3	103,1

Czynniki zmian aktywów trwałych (spadek o 1 108,2 mln zł)

Największą pozycję aktywów trwałych według stanu na 31 grudnia 2017 roku stanowią rzeczowe aktywa trwałe (63,0%). Ich wartość w 2017 roku spadła o 673,4 mln zł tj. o 12,1%. Na spadek rzeczowych aktywów trwałych decydujący wpływ miało przede wszystkim ujęcie w 2017 roku przez JSW odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych (dokonanych w rezultacie przeprowadzonych testów na utratę wartości) w wysokości 758,7 mln zł.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka dokonała analizy przesłanek w celu weryfikacji, czy mogła nastąpić dalsza utrata wartości aktywów lub odwrócenie wcześniej ujętych odpisów. Analiza wskazuje, że występują przesłanki zewnętrzne i wewnętrzne do przeprowadzenia testu z tytułu trwałej utraty wartości dla poszczególnych Zakładów JSW (tj. KWK Budryk oraz KWK Knurów-Szczygłowice). Ponadto, Zarząd JSW stoi na stanowisku, że brak jest obecnie przesłanek do dokonania odwrócenia utworzonego w latach wcześniejszych odpisu z tytułu trwałej utraty wartości.

Analiza przesłanek oraz szczegółowe założenia, przy jakich dokonano wyliczenia dla testu z tytułu trwałej utraty wartości przedstawione zostały w Punkcie 7.6. niniejszego sprawozdania oraz w Nocie 7.3. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Jednocześnie w 2017 roku Spółka poniosła nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w wysokości 851,6 mln zł (przy amortyzacji na poziomie 677,2 mln zł) i były one wyższe niż w 2016 roku o 23,5%. Ponadto w związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK, rzeczowe aktywa trwałe Grupy zmniejszyły się o 54,8 mln zł.

W analizowanym okresie w JSW miał miejsce również spadek aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 343,4 mln zł w stosunku do 2016 roku, co związane było między innymi z rozwiązaniem części rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, na którą utworzone było aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego (ok. 237 mln zł), a także zmniejszeniem aktywa dotyczącego rozliczenia strat podatkowych z lat ubiegłych w wysokości 86,5 mln zł.

Spadek aktywów trwałych dotyczył również inwestycji w jednostkach zależnych. Główna zmiana wynikała z ujęcia odpisu na akcje JSW KOKS w kwocie 113,4 mln zł.

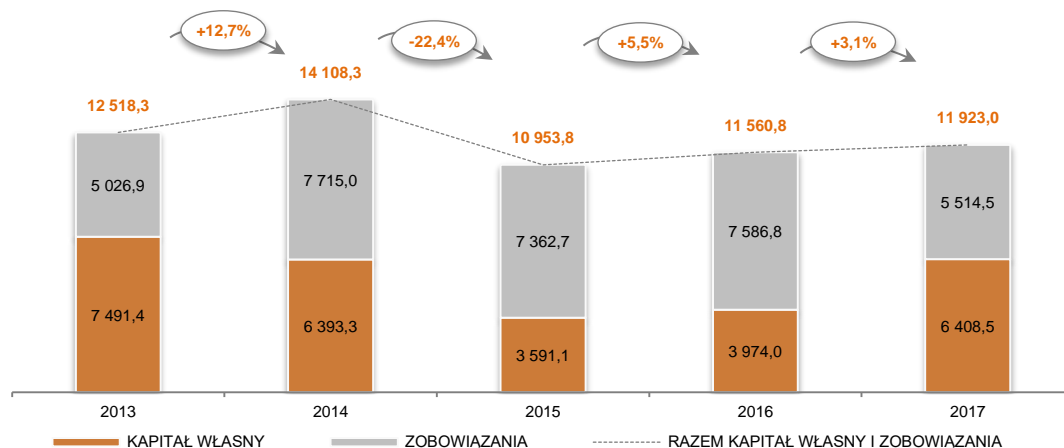
Czynniki zmian aktywów obrotowych (wzrost o 1 470,4 mln zł)

W aktywach obrotowych największy udział (62,5%) mają należności handlowe oraz pozostałe należności. Ich stan zwiększył się o 1 258,9 mln zł, tj. o 92,6%, co wynikało głównie z ujęcia należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych w wysokości 1 450,0 mln zł. Po wyeliminowaniu tego zdarzenia, stan należności handlowych oraz pozostałych należności obniżył się o 191,1 mln zł, głównie z tytułu należności handlowych netto (spadek o 178,1 mln zł).

Istotny udział stanowią również środki pieniężne i ich ekwiwalenty, których stan w stosunku do 31 grudnia 2016 roku wzrósł o 104,8 mln zł. Bilansowy stan środków pieniężnych na 31 grudnia 2017 roku uwzględnia kwotę 183,2 mln zł otrzymaną przez JSW z tytułu rozliczeń cash pooling. Wzrost stanu środków pieniężnych wynikał głównie z dodatnich przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej.

W aktywach obrotowych zapasy stanowią 7,6%. Ich stan na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł 317,0 mln zł i był o 68,4 mln zł wyższy w stosunku do 31 grudnia 2016 roku. Zapas wyrobów gotowych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 483,3 tys. ton węgla o wartości 173,3 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku zapas wyrobów gotowych wynosił 289,7 tys. ton węgla o wartości 66,8 mln zł).

Wykres 13. Struktura udziału kapitału własnego i zobowiązań w sumie bilansowej

Tabela 19. Źródła pokrycia majątku

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	DYNAMIKA 2016=100
KAPITAŁ WŁASNY						
Kapitał podstawowy	1 251,9	1 251,9	1 251,9	1 251,9	1 251,9	100,0
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną	905,0	905,0	905,0	905,0	905,0	100,0
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	(66,7)	(82,8)	(85,7)	(56,6)	-	80,6
Zyski zatrzymane	4 318,3	1 899,9	1 519,9	4 293,0	5 334,5	227,3
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY	6 408,5	3 974,0	3 591,1	6 393,3	7 491,4	161,3
ZOBOWIĄZANIA						
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE						
Kredyty i pożyczki	7,0	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	792,6	1 529,3	-	-	-	51,8
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	413,6	447,6	514,3	2 622,3	1 926,8	92,4
Rezerwy	1 358,8	2 754,3	2 657,3	699,3	487,5	49,3
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	99,9	109,7	146,7	158,3	97,0	91,1
RAZEM ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	2 671,9	4 840,9	3 318,3	3 479,9	2 511,3	55,2
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE						
Kredyty i pożyczki	2,0	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	63,4	67,1	1 287,6	1 271,9	-	94,5
Pochodne instrumenty finansowe	-	8,3	1,7	15,0	0,1	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	94,7	95,5	146,2	272,9	260,8	99,2
Rezerwy	101,7	178,5	136,2	134,2	171,1	57,0
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	2 580,8	2 396,5	2 472,7	2 541,1	2 083,6	107,7
RAZEM ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	2 842,6	2 745,9	4 044,4	4 235,1	2 515,6	103,5
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	5 514,5	7 586,8	7 362,7	7 715,0	5 026,9	72,7
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	11 923,0	11 560,8	10 953,8	14 108,3	12 518,3	103,1

Czynniki zmian kapitału własnego (wzrost o 2 434,5 mln zł)

Wzrost kapitału własnego ogółem o 61,3% na dzień kończący okres sprawozdawczy związany jest przede wszystkim ze wzrostem zysków zatrzymanych o 2 418,4 mln zł w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 roku, czego bezpośrednim powodem był osiągnięty zysk netto za ten okres w wysokości 2 422,1 mln zł. Ponadto, według stanu na 31 grudnia 2017 roku Spółka ujęła w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kapitał z wyceny instrumentów finansowych w wysokości (66,7) mln zł stanowiący skumulowaną część zysków i strat wynikających ze zmian wartości godziwej instrumentów zabezpieczających (31 grudnia 2016 roku: (82,8) mln zł).

Czynniki zmian zobowiązań (spadek o 2 072,3 mln zł)

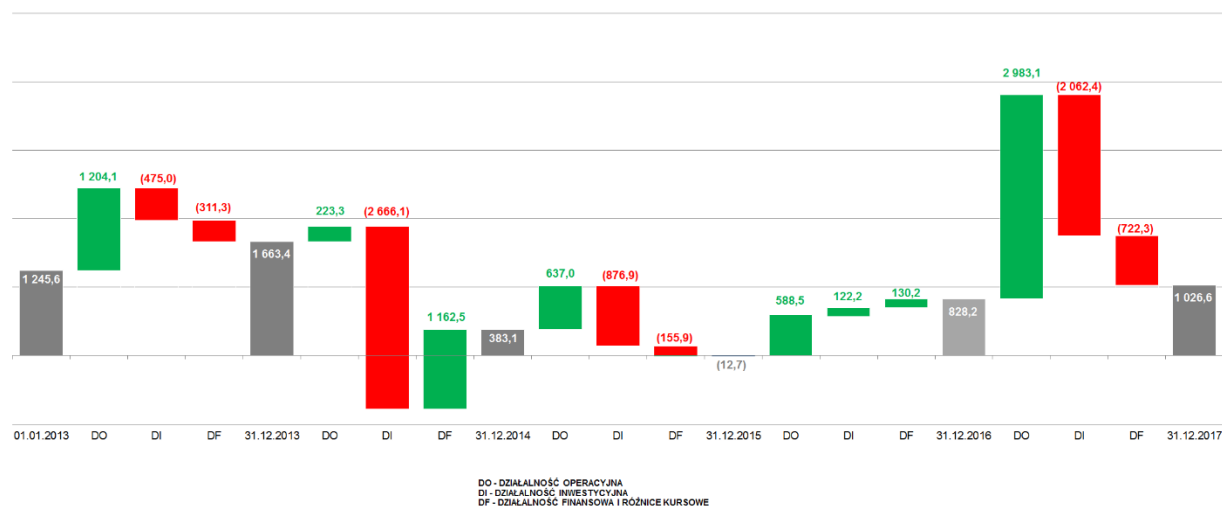
Na dzień kończący okres sprawozdawczy zobowiązania stanowiły 46,3% kapitałów i zobowiązań ogółem, wobec 65,6% na koniec 2016 roku.

W analizowanym okresie największy spadek wystąpił w pozycji rezerw (o 1 472,3 mln zł), czego główną przyczyną było rozwiązanie rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Na podstawie wyceny aktuarialnej na dzień 31 grudnia 2017 roku, Spółka dokonała rozwiązania ww. rezerwy w kwocie 1 249,2 mln zł (szerzej w Punkcie 6.7.). Ponadto poziom zobowiązań uległ również istotnemu obniżeniu w pozycji zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (o 740,4 mln zł). W 2017 roku JSW dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 653,8 mln zł (w tym 419,5 mln zł oraz 64,0 mln USD). Odsetki zapłacone w okresie sprawozdawczym z tytułu emisji obligacji w kwocie 45,5 mln zł, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

7.2. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKTYWÓW I PASYWÓW Z PUNKTU WIDZENIA PŁYNNOŚCI JSW

Głównym czynnikiem kształtującym sytuację finansową JSW jest cena rynkowa węgla oraz koksu, która ma bezpośrednie przełożenie na przychody ze sprzedaży. Poza czynnikami rynkowymi wpływ na działalność JSW mają również czynniki o charakterze społecznym i technicznym. Poprawa sytuacji rynkowej w 2017 roku znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w poziomie osiągniętego wyniku finansowego i generowanej gotówki. W efekcie struktura majątkowo-kapitałowa na dzień kończący okres sprawozdawczy uległa znaczącej poprawie w stosunku do roku poprzedniego. Spółka zachowuje prawidłową strukturę aktywów i pasywów oraz bezpieczny poziom płynności.

Wykres 14. Przepływy środków pieniężnych (mln zł)*

* Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień kończący poszczególne okresy sprawozdawcze bez cash pooling.

Tabela 20. Przepływy pieniężne netto w latach 2013-2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 983,1	588,5	637,0	223,3	1 204,1	506,9
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, w tym:	(2 062,4)	122,2	(876,9)	(2 666,1)	(475,0)	-
- zakup KWK Knurów-Szczygłowice	-	-	-	(1 490,0)	-	-
- sprzedaż spółek: SEJ, WZK Victoria	-	721,8	-	-	-	-
- wpłata na nabycie certyfikatów inwestycyjnych	(1 450,0)	-	-	-	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej, w tym:	(720,9)	130,1	(156,0)	1 162,1	(310,4)	-
- emisja dłużnych papierów wartościowych	-	300,0	-	1 197,4	-	-
- wykup dłużnych papierów wartościowych	(653,8)	(39,1)	(46,9)	-	-	1 672,1
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW	199,8	840,8	(395,9)	(1 280,7)	418,7	23,8

Środki pieniężne z działalności operacyjnej

Wygenerowane przez Spółkę w 2017 roku przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w wysokości 2 983,1 mln zł osiągnięte zostały dzięki dodatnim wpływom pieniężnym z działalności operacyjnej w wysokości 3 262,6 mln zł (głównie za sprawą osiągniętego zysku przed opodatkowaniem w wysokości 2 986,3 mln zł - pozostałe czynniki wpływające na wysokość wpływów pieniężnych z działalności operacyjnej przedstawione zostały w Nocie 8.1. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku). Wygenerowane środki pieniężne pozwoliły m.in. na dokonanie wpłaty na nabycie certyfikatów inwestycyjnych w kwocie 1 450,0 mln zł, wykup w 2017 roku dłużnych papierów wartościowych w wysokości 653,8 mln zł oraz na pokrycie wydatków inwestycyjnych poniesionych na nabycie rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 642,2 mln zł.

Środki pieniężne z działalności inwestycyjnej

Wartość środków pieniężnych wykorzystanych w działalności inwestycyjnej w 2017 roku wyniosła 2 062,4 mln zł w porównaniu do kwoty 122,2 mln zł środków pieniężnych wygenerowanych w działalności inwestycyjnej w 2016 roku. Sytuacja ta wynikała z faktu, iż w 2017 roku Spółka dokonała wpłaty na nabycie certyfikatów inwestycyjnych w kwocie 1 450,0 mln zł, jednocześnie w 2016 roku JSW ujęła wpływy netto ze sprzedaży spółek: SEJ i WZK Victoria w wysokości 721,8 mln zł.

Środki pieniężne z działalności finansowej

Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej w 2017 roku wyniosły (720,9) mln zł wobec 130,1 mln zł przepływów pieniężnych w 2016 roku. W 2017 roku JSW dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 653,8 mln zł (w tym 419,5 mln zł oraz 64,0 mln USD). Odsetki zapłacone w okresie sprawozdawczym z tytułu emisji obligacji w kwocie 45,5 mln zł, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

W efekcie wyżej opisanych zdarzeń, stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na 31 grudnia 2017 roku wyniósł 1 026,6 mln zł. Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wyniosła 199,8 mln zł.

7.3. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

Głównymi narzędziami zarządzania posiadanymi zasobami finansowymi jest wdrożona Polityka lokowania wolnych środków finansowych w JSW oraz funkcjonująca w Grupie usługa CPR. Narzędzia te zapewniają efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi, przy zachowaniu bezpieczeństwa zwrotu kapitału wraz z należnymi odsetkami, maksymalizację przychodów odsetkowych z tytułu nadwyżek środków pieniężnych przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów związanych z obsługą cash managementu.

Tabela 21. *Struktura środków pieniężnych i ich ekwiwalentów*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	807,8	929,8	218,2	518,2	653,3	86,9
- w tym środki pieniężne otrzymane z tytułu rozliczeń CPR	183,2	276,8	238,8	252,9	224,3	66,2
Aktywa pieniężne płatne do 3 m-cy	343,1	175,2	7,9	117,8	1 229,2	195,8
Odsetki od lokat płatnych do 3 m-cy	0,5	-	-	-	1,2	-
Środki pieniężne przekazane z tytułu rozliczeń CPR	58,4	-	-	-	4,0	-
Razem	1 209,8	1 105,0	226,1	636,0	1 887,7	109,5

Środki pieniężne są głównie utrzymywane na oprocentowanych rachunkach bankowych, w niewielkiej części są inwestowane w lokaty bankowe. O wyborze instrumentu decyduje jego bezpieczeństwo oraz poziom stopy zwrotu z inwestycji.

W związku z koniecznością zapewnienia sprawnej obsługi operacyjnej związanej z regulowaniem bieżących płatności, środki pieniężne głównie utrzymywane są na rachunkach biorących udział w strukturze CPR. W strukturze CPR, Spółka pełni rolę Agenta (koordynatora), tj. reprezentuje Grupę w relacjach z bankiem, koordynuje warunki udostępniania usługi dla spółek z Grupy. Równolegle Spółka występuje jako Uczestnik systemu CPR, ma dostęp do dodatkowych, krótkoterminowych źródeł finansowania bieżącej działalności (występowanie w charakterze Uczestnika ujemnego) poprzez możliwość wykorzystania wolnych środków finansowych zgromadzonych w ramach Grupy.

Tabela 22. Przychody odsetkowe uzyskane z tytułu środków pieniężnych, lokat i inwestycji

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Bieżące środki	25,6	4,1	5,8	12,3	15,4	624,4
Papiery wartościowe i jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	4,2	-
Lokaty terminowe	7,4	0,1	0,9	13,0	57,6	7 400,0
Pożyczki	-	-	-	-	0,1	-
Odsetki uzyskane od środków przekazanych w cash pooling	3,8	-	-	0,2	0,1	-
Razem	36,8	4,2	6,7	25,5	77,4	876,2

PROGRAM EMISJI OBLIGACJI

W dniu 6 sierpnia 2014 roku JSW wyemitowała obligacje w ramach Programu Emisji Obligacji ustanowionego umową programu emisji obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku (ze zm.) zawartą pomiędzy JSW oraz Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. („PKO BP”), ING Bank Śląski („ING”), Bankiem Gospodarstwa Krajowego („BGK”), PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych BIS 1 („PZU FIZAN”). Emisja objęła 70 000 szt. obligacji imiennych denominowanych w PLN o wartości nominalnej 10 000,00 PLN każda, o łącznej wartości nominalnej 700 000 000 PLN oraz 16 375 obligacji imiennych denominowanych w USD o wartości nominalnej 10 000,00 USD każda, o łącznej wartości nominalnej 163 750 000 USD. Środki pozyskane z emisji obligacji zostały wykorzystane na sfinansowanie nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci zakładu górniczego Kopalnia Węgla Kamiennego Knurów-Szczygłowice. Obligacje zostały wyemitowane na podstawie art. 9 pkt 3 Ustawy o Obligacjach i nie były oferowane w ramach oferty publicznej w rozumieniu Ustawy o Ofercie Publicznej, ani nie były przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym w rozumieniu Ustawy o Obrocie instrumentami finansowymi.

W dniu 31 maja 2016 roku JSW podpisała z BGK, PKO BP, Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. („PZU”) oraz Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń na Życie S.A. („PZU Życie”) umowę w sprawie nabycia obligacji przez JSW w celu ich umorzenia i wprowadzenia dalszych zmian do Warunków emisji obligacji wyemitowanych przez JSW w ramach programu emisji ustanowionego Umową programu emisji z dnia 30 lipca 2014 roku. W następstwie zawartej umowy ING oraz PZU FIZAN jako zbywcy oraz PKO Bank Polski, BGK, PZU, PZU Życie podpisały stosowne aneksy do Umowy o dalszej współpracy, Porozumienia w sprawie zabezpieczeń oraz Umowy programu emisji obligacji, zgodnie z którymi ING oraz PZU FIZAN przestały być stronami wymienionych umów, a PZU i PZU Życie stały się ich stronami.

Zawarcie Porozumienia z Obligatariuszami

W dniu 29 sierpnia 2016 roku JSW wraz z Obligatariuszami zawarła Porozumienie regulujące warunki emisji obligacji oraz proces restrukturyzacji finansowej, operacyjnej i majątkowej JSW. Zapisy umowy zakładają przede wszystkim wprowadzenie nowego harmonogramu wykupu obligacji zakładającego obniżenie pierwotnie uzgodnionej kwoty wykupu obligacji w początkowym okresie i wydłużenie okresu wykupu o 5 lat (tj. do roku 2025) oraz zmianę warunków regulujących możliwość skorzystania przez Obligatariuszy z opcji wcześniejszego wykupu.

Opcja wcześniejszego wykupu

Zgodnie z Porozumieniem Obligatariusze rezygnują z przysługujących im praw na podstawie tzw. opcji put, rozumianej jako możliwość wcześniejszego wykupu obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji w przypadku niewyemitowania przez JSW obligacji na międzynarodowych rynkach kapitałowych. Porozumienie przewiduje rozszerzenie katalogu zdarzeń skutkujących obowiązkiem wcześniejszego wykupu obligacji oraz nałożenie na JSW szereg dodatkowych zobowiązań.

Emisja obligacji w 2016 roku

W dniu 29 grudnia 2016 roku JSW wyemitowała w ramach programu emisji dodatkowe 30 000 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 PLN, które w całości zostały objęte przez Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. („TFS”) podnosząc jednocześnie łączną nominalną wartość emisji do kwoty 1 000,00 mln PLN oraz 163,8 mln USD.

Termin wykupu

Ostateczny termin wykupu obligacji przypada na 31 marca 2025 roku. Zapisy Porozumienia z dnia 29 sierpnia 2016 roku dodatkowo nakładają na JSW obowiązek wcześniejszego wykupu obligacji począwszy od 2017 roku w szczegółowo zdefiniowanych przypadkach.

Zabezpieczenie

Zabezpieczenie obligacji stanowią:

1. Zastawy rejestrowe do najwyższej sumy zabezpieczenia wynoszącej 1 500 000 000 zł oraz 245 625 000 USD ustanowione na rzecz PKO BP jako administratora zastawu na:
  - aktywach ruchomych ZORG Borynia, ZORG Budryk, ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka,
  - akcjach posiadanych przez JSW w spółkach Polski Koks (obecnie JSW Innowacje) oraz JSW KOKS,
  - rachunkach bankowych JSW,
  - prawach z umów.
2. Hipoteki umowne łączne ustanowione na rzecz PKO BP jako administratora hipoteki do kwoty 1 500 000 000 zł oraz do kwoty 245 625 000 USD na nieruchomościach będących przedmiotem własności lub wieczystego użytkowania JSW, wchodzących w skład zorganizowanych części przedsiębiorstwa JSW w postaci ZORG Borynia, ZORG Budryk, ZORG Knurów-Szczygłowice, ZORG Pniówek, ZORG Zofiówka.
3. Poręczenia udzielone na rzecz Obligatariuszy przez JSW KOKS na podstawie Umowy Poręczenia JSW KOKS (do kwoty stanowiącej 100% kapitałów własnych), wartość udzielonego poręczenia wynosi 2 218,5 mln zł.
4. Przelew wierzytelności handlowych lub wierzytelności z tytułu umów ubezpieczenia dokonany na podstawie następujących umów przelewu rządzonych prawem polskim:
  - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 28 października 2015 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem,
  - umowy przelewu praw na zabezpieczenie z dnia 11 sierpnia 2016 roku (ze zm.) pomiędzy JSW jako cedentem a PKO BP jako cesjonariuszem.

Wykup obligacji w 2017 roku

W 2017 roku JSW dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych o łącznej wartości 653,8 mln zł (w tym 419,5 mln zł oraz 64,0 mln USD). Odsetki zapłacone w okresie sprawozdawczym z tytułu emisji obligacji w kwocie 45,5 mln zł, zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu emisji obligacji stanowiły 51 746 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 PLN oraz 9 370 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 USD. Łącznie zobowiązanie z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane według zamortyzowanego kosztu ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 856,0 mln zł (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 1 596,4 mln zł).

Monitorowania wielkości wskaźników

Zgodnie z zapisami Programu Emisji Obligacji, JSW zobowiązana jest monitorować wielkość wskaźników: zadłużenie finansowe netto/EBITDA oraz zadłużenie finansowe netto/kapitały własne, obliczanych na poziomie Grupy, zgodnie z zasadami zawartymi w Warunkach emisji obligacji, tj. skorygowanych m.in. o wpływ zdarzeń jednorazowych przewidzianych w Warunkach emisji obligacji. JSW zakłada utrzymywanie wskaźnika zadłużenia finansowego netto/kapitały własne na poziomie nie wyższym niż 0,6 oraz ograniczenie wysokości wskaźnika zadłużenie finansowe netto/EBITDA, tak aby począwszy 30 czerwca 2017 był nie większy niż 2,5x. Jeżeli którykolwiek ze wskaźników przekroczy dopuszczalną wysokość Obligatariusze są uprawnieni do skorzystania z opcji wcześniejszego wykupu posiadanych obligacji. Składane przez Spółkę świadectwa zgodności w terminach określonych w Warunkach emisji obligacji potwierdzają wypełnianie wskaźników umownych. Zgodnie z zapisami Warunków emisji obligacji, JSW jest zobowiązana do przedstawienia stosownych wyliczeń wskaźników według stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia, a w przypadku wskaźnika zadłużenia finansowego netto/EBITDA również 31 marca oraz 30 września każdego roku. Dodatkowo, zgodnie z zapisami Warunków emisji obligacji, Spółka zobowiązała się do przestrzegania innych zobowiązań, szczegółowo zdefiniowanych w dokumentacji Programu emisji obligacji. Według szacunków Spółki na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania powyższe wskaźniki za rok 2017 zostaną spełnione.

FUNDUSZ STABILIZACYJNY JSW

Jednym z istotnych działań jakie Spółka podjęła w 2017 roku w zakresie przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom związanym z pogorszeniem płynności jest utworzenie Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (FIZ) w kwocie 1,5 mld zł. W tym celu w dniu

21 grudnia 2017 roku Spółka podpisała z PGE Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. oraz ALTUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. występującymi jako Konsorcjum („TFI”) umowę o współpracy w zakresie utworzenia oraz zarządzania tworzonym przez JSW Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym („FIZ”).

W dniu 18 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW wyraziło zgodę na nabycie przez JSW certyfikatów inwestycyjnych serii A, stanowiących całość emisji tych certyfikatów od emitującego je JSW Stabilizacyjnego Funduszu Zamkniętego za sumę 1,5 mld zł. Wyłącznym przedmiotem działalności Funduszu będzie lokowanie środków pieniężnych zabranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych w określone w Statucie papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz inne prawa majątkowe. Fundusz zostanie utworzony na czas określony – do dnia 30 grudnia 2024 roku, przy czym okres działalności Funduszu może zostać przedłużony maksymalnie o trzy lata. Fundusz został wpisany do księgi rejestrowej na podstawie postanowienia z dnia 26 stycznia 2018 roku. W dniu 6 lutego 2018 roku nastąpiło rozpoczęcie działalności inwestycyjnej Funduszu, poprzez przyjęcie przez Komitet Inwestycyjny PGE TFI pierwszej Decyzji Inwestycyjnej dotyczącej alokacji aktywów Funduszu.

Celem FIZ będzie wsparcie stabilizacyjne bieżącej płynności Spółki oraz ograniczenie wpływu ryzyka zmienności cen węgla i koksu, na utrzymanie ciągłości prowadzenia działalności operacyjnej i inwestycyjnej Grupy Kapitałowej. W okresach koniunktury na rynkach węgla, Spółka zamierza przekazywać część generowanych nadwyżek pieniężnych i lokować w FIZ. Środki zgromadzone w FIZ będą mogły być wykorzystane w okresie załamania koniunktury i/lub w okresie kiedy Spółka będzie generowała ujemne przepływy pieniężne. Jednocześnie środki te będą stanowić wsparcie finansowe dla planowanych w długim i średnim terminie wydatków związanych z realizacją inwestycji o strategicznym znaczeniu dla Spółki i Grupy, związanych między innymi z rozbudową mocy wydobywczych, zwiększeniem dostępu do złóż, przeróbką węgla oraz produkcją koksu.

Zadania, do realizacji których będą wykorzystywane środki pochodzące z umorzenia certyfikatów inwestycyjnych FIZ obejmują: wsparcie stabilizacyjne bieżącej płynności w okresach niedoboru środków pieniężnych oraz wsparcie finansowe niezbędnych wydatków na inwestycje strategiczne.

TFI stosować będzie konserwatywną politykę inwestycyjną w zarządzaniu portfelem tworzonego funduszu. Środki funduszu będą lokowane w płynne aktywa o bardzo wysokim współczynniku bezpieczeństwa w tym głównie w obligacje Skarbu Państwa, inne skarbowe instrumenty dłużne, oraz inne instrumenty dla których stosowny limit zaangażowania został ściśle określony w polityce inwestycyjnej Funduszu.

7.4. ISTOTNE POZYCJE POZABILANSOWE

Pozycje warunkowe zostały przedstawione w Nocie 10.1. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze z nich:

Zabezpieczenie wyemitowanych obligacji

Zabezpieczenia obligacji, do ustanowienia których JSW zobowiązała się w związku z podpisaną Umową Programu Emisji Obligacji z dnia 30 lipca 2014 roku wraz z późniejszymi zmianami, Porozumieniem z dnia 29 sierpnia 2016 roku, Umową o dalszej współpracy z dnia 24 września 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami oraz Porozumieniem w sprawie zabezpieczeń z dnia 15 października 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami, według stanu na 31 grudnia 2017 roku, zostały przedstawione w Punkcie 7.3.

Korekta ceny sprzedaży WZK Victoria

W dniu 30 września 2016 roku JSW zawarła z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. oraz Towarzystwem Finansowym „Silesia” Sp. z o.o. umowę rozporządzającą dotyczącą sprzedaży 92,84% akcji WZK Victoria za łączną cenę sprzedaży w wysokości 350,0 mln zł. Cała kwota z tytułu sprzedaży akcji WZK Victoria została zapłacona. Cena sprzedaży podlega obniżeniu na zasadzie korekty ceny w oparciu o wartość skumulowanej EBITDA WZK Victoria za lata 2016-2019. Zapłata ewentualnej korekty ceny nastąpi jednorazowo, w terminie 3 miesięcy od zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie WZK Victoria zaudytowanego sprawozdania finansowego za 2019 rok. EBITDA zostanie obliczona przez renomowanego, niezależnego doradcę finansowego, a wyliczenia wykonane zostaną w oparciu o zatwierdzone sprawozdania finansowe WZK Victoria za lata 2016-2019 zaudytowane przez renomowanego, niezależnego audytora spółki. Tak sporządzona kalkulacja będzie stanowiła wiążące dla stron ustalenie i będzie podstawą do ustalenia korekty ceny. W przypadku braku ustalenia korekty ceny zgodnie z powyższymi postanowieniami, niezależnie od powodu, do dnia 31 grudnia 2020 roku kwota korekty ceny zostanie ustalona przez sąd.

Odowiedzialność solidarna i subsydiarna za zobowiązania

W związku z zawarciem w dniu 31 lipca 2014 roku umowy nabycia od Kompanii Węglowej S.A. („KW S.A.”) zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci zakładu górniczego KWK „Knurów-Szczygłowiec” („ZORG”) JSW odpowiada solidarnie i subsydiarnie za zobowiązania Kompanii Węglowej S.A. wynikające lub związane z prowadzeniem ZORG powstałe do dnia nabycia (włącznie):

- wobec kontrahentów realizujących dostawy i świadczących usługi na rzecz KWK Knurów-Szczygłowiec. Wartość tych zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 2,3 mln zł (na dzień nabycia ZORG wynosiła 184,2 mln zł, na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 2,1 mln zł),
- z tytułu podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych, ograniczone do kwot wykazanych w zaświadczeniach o wysokości zaległości zbywającego. Wartość tych zobowiązań wynosi 108,6 mln zł.

W związku z dokonaną transakcją nabycia kopalni Knurów-Szczygłowiec od KW S.A., istniały również teoretycznie przesłanki potencjalnej odpowiedzialności subsydiarnej JSW za długi KW S.A. ujawnione w zaświadczeniu o wysokości zaległości z tytułu składek zbywającego wobec ZUS. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zaległości podatkowe zostały w całości zapłacone, co zostało potwierdzone przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. jako następcę prawnego byłej KW S.A.

7.5. SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
Tabela 23. Sprawozdanie z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Przychody ze sprzedaży	11 631,8	8 476,3	8 410,4	8 207,7	9 155,8	137,2
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	(8 478,7)	(7 075,6)	(8 557,6)	(8 397,6)	(8 318,8)	119,8
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	3 153,1	1 400,7	(147,2)	(189,9)	837,0	225,1
Koszty sprzedaży	(302,1)	(368,6)	(366,9)	(382,0)	(401,8)	82,0
Koszty administracyjne	(409,5)	(368,2)	(386,4)	(450,7)	(443,6)	111,2
Pozostałe przychody	1 565,4	275,7	2 099,8	154,9	117,7	567,8
Zysk na okazjonalnym nabyciu KWK K-S	-	-	-	297,4	-	-
Przychody z tytułu rozwiązania rezerwy na ZFŚS dla emerytów i rencistów	-	-	207,9	-	-	-
Pozostałe koszty	(1 080,7)	(301,5)	(4 689,5)	(238,7)	(41,8)	358,4
Pozostałe zyski/(straty)-netto	43,3	2,6	(2,7)	2,3	28,7	1 665,4
ZYSK/(STRATA) OPERACYJNY/A	2 969,5	640,7	(3 285,0)	(806,7)	96,2	463,5
Przychody finansowe	133,2	5,5	32,7	46,8	35,8	2 421,8
Koszty finansowe	(116,4)	(222,5)	(186,7)	(149,0)	(116,3)	52,3
ZYSK/(STRATA) PRZED OPODATKOWANIEM	2 986,3	423,7	(3 439,0)	(908,9)	15,7	704,8
Podatek dochodowy	(564,2)	(51,7)	652,3	224,6	(7,6)	1 091,3
ZYSK/(STRATA) NETTO	2 422,1	372,0	(2 786,7)	(684,3)	8,1	651,1
INNE CAŁKOWITE DOCHODY, KTÓRE BĘDĄ PODLEGAŁY PRZEKLASYFIKOWANIU DO WYNIKU NETTO	16,1	2,9	(29,1)	(56,6)	-	555,2
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających	19,9	3,6	(35,9)	(69,9)	-	552,8
Podatek dochodowy	(3,8)	(0,7)	6,8	13,3	-	542,9
INNE CAŁKOWITE DOCHODY, KTÓRE NIE BĘDĄ PODLEGAŁY PRZEKLASYFIKOWANIU DO WYNIKU NETTO	(3,7)	8,0	13,6	(357,2)	4,5	-
Zyski/(straty) aktuarialne	(4,6)	9,8	16,8	(441,0)	5,5	-
Podatek dochodowy	0,9	(1,8)	(3,2)	83,8	(1,0)	-
INNE CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM	12,4	10,9	(15,5)	(413,8)	4,5	113,8
CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM	2 434,5	382,9	(2 802,2)	(1 098,1)	12,6	635,8

Przychody ze sprzedaży w 2017 roku wyniosły 11 631,8 mln zł i były o 3 155,5 mln zł wyższe od osiągniętych w 2016 roku. Przychody ze sprzedaży węgla wyprodukowanego przez JSW, które stanowią 66,1% przychodów ogółem, ukształtowały się na poziomie 7 684,2 mln zł, tj. o 1 937,0 mln zł (33,7%) wyższym niż w 2016 roku. Na wzrost przychodów w tytułu sprzedaży węgla wpłynęła przede wszystkim wyższa średnia cena sprzedaży węgla (wzrost o 193,34 zł/t, tj. o 57,8%), co zwiększyło przychody o ok. 2 814,7 mln zł.

W 2017 roku Spółka prowadziła również sprzedaż koksu i węglopochodnych, uzyskując przychody z tego tytułu w wysokości 3 626,4 mln zł. W porównaniu do 2016 roku były one o 1 029,6 mln zł (39,6%) wyższe, przede wszystkim z uwagi na wyższy o 363,68 zł/t (63,5%) poziom średniej ceny sprzedaży koksu na bazie FCA. Przychody ze sprzedaży węglopochodnych w 2017 roku wyniosły 264,5 mln zł i były o 68,5 mln zł (34,9%) wyższe niż w 2016 roku, głównie w wyniku wzrostu ceny smoły koksowniczej (67%) oraz benzolu (26%).

Koszty sprzedanych produktów, materiałów i towarów w 2017 roku wyniosły 8 478,7 mln zł, co oznacza wzrost o 1 403,1 mln zł (19,8%) w porównaniu do 2016 roku, na co wpłynęły: wyższe o 996,8 mln zł koszty zakupionego w koksowniach koksu, wyższe o 329,4 mln zł koszty wytworzenia węgla sprzedanego przez JSW oraz wyższe o 76,9 mln zł pozostałe koszty sprzedanych produktów, materiałów i towarów.

Zysk brutto ze sprzedaży w 2017 roku wyniósł 3 153,1 mln zł i był wyższy o 1 752,4 mln zł (o 125,1%) od zysku uzyskanego w 2016 roku.

Koszty sprzedaży, które obejmują przede wszystkim koszty spedycji głównych produktów Grupy w analizowanych okresach wyniosły 302,1 mln zł i były o 66,5 mln zł niższe od poniesionych w 2016 roku (18%), co wynika głównie z niższego wolumenu sprzedaży węgla i koksu odpowiednio o 2 624,5 tys. ton oraz 462,3 tys. ton.

Koszty administracyjne obejmujące koszty związane z realizacją funkcji zarządczych i administracyjnych, wyniosły 409,5 mln zł, co oznacza wzrost o 41,3 mln zł (11,2%), w porównaniu do 2016 roku, głównie w zakresie świadczeń na rzecz pracowników w związku realizacją porozumień ze Stroną Społeczną w zakresie przyznania dodatkowych świadczeń dla załogi w 2017 roku.

Pozostałe przychody w 2017 roku wyniosły 1 565,4 mln zł, co oznacza wzrost o 1 289,7 mln zł w stosunku do kwoty 275,7 mln zł osiągniętej w 2016 roku. Wzrost ten wynika przede wszystkim z rozwiązania w 2017 roku rezerwy na spory sądowe z tytułu węgla deputatowego emerytów i rencistów w kwocie 1 249,2 mln zł. Jednocześnie w związku z przekazaniem do SRK KWK Krupiński Spółka ujęła w analizowanym okresie pozostałe przychody w wysokości 225,8 mln zł.

Pozostałe koszty w 2017 roku wyniosły 1 080,7 mln zł wobec 301,5 mln zł w 2016 roku, co oznacza wzrost o 779,2 mln zł, głównie z uwagi na ujęcie w 2017 odpisu z tytułu utraty wartości. Przeprowadzone testy wskazały na zasadność ujęcia na dzień 31 grudnia 2017 roku: odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Budryk w wysokości 444,9 mln zł oraz odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 314,2 mln zł. Dokonany, w wyniku przeprowadzonych w 2017 roku testów na utratę wartości, łączny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych zakładów JSW, ujęty w 2017 roku wynosi 759,1 mln zł (z czego kwota 758,7 mln zł dotyczy rzeczowych aktywów trwałych, a kwota 0,4 mln zł – wartości niematerialnych). Odpis ten dotyczy segmentu Węgiel i został ujęty w pozostałych kosztach w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów. Ponadto Spółka ujęła odpis z tytułu utraty wartości posiadanych akcji JSW KOKS w wysokości 113,4 mln zł.

Jednocześnie w pozostałych kosztach ujęte zostały koszty związane z przekazaniem KWK Krupiński do SRK w wysokości 125,7 mln zł. Szczegółowe rozbieżności kwot przedstawiono w Punkcie 6.7.

Pozostałe zyski netto w 2017 roku wyniosły 43,3 mln zł wobec 2,6 mln zł w 2016 roku, co oznacza poprawę o 40,7 mln zł, na co główny wpływ miał wzrost wartości pochodnych instrumentów finansowych (wzrost o 75,3 mln zł), pomimo niższego salda różnic kursowych o 26,3 mln zł i niższego wyniku z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych o 7,7 mln zł. Wzrost w pozycji zyski na pochodnych instrumentach finansowych w 2017 roku w stosunku do roku 2016 roku związany jest głównie ze zmianą warunków rynkowych oraz różnicą w wolumenach transakcji. Rynek walutowy podlega ciągłym wahaniom. Zgodnie z *Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej* transakcje zawierane są w maksymalnie horyzoncie do 12 m-cy. Zawarcie transakcji zabezpieczających przy słabym PLN, w przypadku pojawienia się trendu umocnienia złotego generuje korzyści dla Spółki w postaci zysku na pochodnych instrumentach finansowych. Taka sytuacja miała miejsce w 2017 roku. W całym roku PLN konsekwentnie umacniał się do głównych walut w związku z czym wcześniej zawarte transakcje (przy wyższych kursach) w momencie rozliczenia generowały zysk w stosunku do bieżącego kursu.

Przychody finansowe w 2017 roku wyniosły 133,2 mln zł, tj. były o 127,7 mln zł wyższe niż w 2016 roku, co wynika głównie z ujęcia w księgach 2017 roku przychodów z tytułu różnic kursowych z wyceny obligacji w wysokości 95,3 mln zł oraz wyższych odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 28,1 mln zł.

Koszty finansowe ukształtowały się na poziomie 116,4 mln zł, a ich poziom był niższy od wykonania w 2016 roku (222,5 mln zł) o 106,1 mln zł, głównie w związku z niższym kosztem odsetkowym dotyczącym dyskonta z tytułu długoterminowych rezerw o 49,2 mln zł, brakiem w 2017 roku wystąpienia kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych z wyceny obligacji (w 2016 roku: 44,0 mln zł) i niższym o 29,1 mln zł kosztem odsetek i prowizji od obligacji.

W wyniku opisanych powyżej czynników **zysk przed opodatkowaniem** za 2017 rok wyniósł 2 986,3 mln zł i w porównaniu do 2016 roku wzrósł o 2 562,6 mln zł. **Zysk netto** za 2017 rok wyniósł 2 422,1 mln zł i jest lepszy od wykonania za 2016 rok o 2 050,1 mln zł.

W wyniku ujęcia w 2016 roku w **innych całkowitych dochodach** wyceny instrumentów zabezpieczających w kwocie 19,9 mln zł wraz z podatkiem dochodowym w wysokości (3,8) mln zł oraz strat aktuarialnych w wysokości (4,6) mln zł z podatkiem dochodowym w kwocie 0,9 mln zł, **całkowite dochody razem** ukształtowały się na poziomie 2 434,5 mln zł.

Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję wyniósł 20,63 zł (2016 rok: 3,17 zł/akcję).

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

Tabela 24. Koszty według rodzaju

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Amortyzacja	680,9	655,6	1 097,9	1 034,8	921,8	103,9
Zużycie materiałów i energii	983,8	1 002,7	1 104,1	1 064,7	987,2	98,1
Usługi obce	1 663,0	1 579,0	1 624,5	1 610,6	1 520,5	105,3
Świadczenia na rzecz pracowników	2 732,4	2 315,1	2 893,2	3 046,9	2 895,9	118,0
Podatki i opłaty	105,2	131,4	130,1	118,5	117,8	80,1
Pozostałe koszty rodzajowe	21,0	(1,6)	24,0	25,4	37,3	-
Wartość sprzedanych materiałów i towarów	3 683,6	2 459,2	2 742,9	2 892,8	3 001,0	149,8
- w tym: wartość sprzedanego koksu i węglowodopochodnych	3 467,0	2 441,0	2 599,0	2 840,0	2 977,4	142,0
Razem koszty rodzajowe	9 869,9	8 141,4	9 616,7	9 793,7	9 481,5	121,2
Koszty sprzedaży	(302,1)	(368,6)	(366,9)	(382,0)	(401,8)	82,0
Koszty administracyjne	(409,5)	(368,2)	(386,4)	(450,7)	(443,6)	111,2
Wartość świadczeń oraz rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne oraz wyrobisk ruchomych	(573,1)	(422,8)	(428,3)	(472,9)	(553,7)	135,5
Zmiana stanu produktów	(106,5)	93,8	122,5	(90,5)	236,4	-
Koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów	8 478,7	7 075,6	8 557,6	8 397,6	8 318,8	119,8

Poniesione przez JSW w 2017 roku nakłady na działalność operacyjną wyniosły 9 869,9 mln zł wobec 8 141,4 mln zł kosztów poniesionych w 2016 roku (wzrost o 1 728,5 mln zł, tj. 21,2%). Na wyższy poziom kosztów działalności operacyjnej Grupy miały wpływ przede wszystkim:

- **wzrost wartości sprzedanych materiałów i towarów** w 2017 roku w stosunku do 2016 roku o 1 224,4 mln zł tj. o 49,8%, na co zasadniczy wpływ miał wzrost wartości sprzedanego koksu. Pomimo mniejszego wolumenu o 730,8 tys. ton (-17,5%), biorąc pod uwagę wyższy koszt jednostkowy o 400,3 PLN/t (+75,8%) wartość sprzedanego koksu wzrosła o 996,8 mln zł (+45,1%). Wyższy koszt jednostkowy zakupu koksu wynika ze wzrostu cen uzyskanych w sprzedaży do odbiorców zewnętrznych, które są wyznacznikami cen zakupu z koksowni;
- wzrost kosztów z tytułu **świadczeń na rzecz pracowników** o 417,3 mln zł, tj. o 18% w stosunku do 2016 roku. W 2017 roku średnie zatrudnienie w JSW spadło z 22 952 osób do 20 748 osób i było niższe o 2 204 osoby. Mimo spadku średniego zatrudnienia na wzrost funduszu płac wpływ miała wypłata dodatkowych świadczeń dla pracowników w tym przede wszystkim: wypłacona 4 września 2017 roku nagroda jednorazowa w wysokości 157,8 mln zł, czy zaliczenie kosztów 14 pensji w wysokości 206,4 mln zł oraz wzrostu funduszu Barbórki – ok. 68,2 mln zł;

- wzrost kosztów **usług obcych** o 84,0 mln zł, tj. o 5,3% w tym przede wszystkim z tytułu większych kosztów **usług wiertniczo-górnicznych** - wzrost o 115,7 mln zł (wzrost kosztów wynika z uruchomienia większej ilości metrów o 2 584 m robót korytarzowych ruchowych drażonych przez firmy zewnętrzne. Ponadto w 2017 roku widoczny jest efekt uruchomienia dodatkowego outsourcingu na obsługę głównych obiektów stałych oraz infrastruktury dołowej, która dotychczas realizowana była przez oddziały własne) oraz większych kosztów **usług remontowych** - wzrost o 50,1 mln zł (związany jest głównie z uruchomieniem remontów w zakresie pozwalającym na otwarcie ścian, których eksploatacja pozwoli utrzymać określony poziom wydobywania oraz w celu zabezpieczenia efektywnej eksploatacji zasobów dla uzyskania założonej zdolności produkcyjnej), pomimo spadku kosztów **usług transportowych** o 52,8 mln zł.

Po skorygowaniu kosztów rodzajowych JSW o koszty sprzedaży, koszty administracyjne, wartość świadczeń i rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych na potrzeby własne oraz wyrobisk ruchowych i zmianę stanu produktów, koszt sprzedanych produktów, materiałów i towarów za 2017 rok wyniósł 8 478,7 mln zł i był o 19,8% wyższy w stosunku do 2016 roku.

7.6. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA WYNIK

W analizowanym okresie w JSW wystąpiły zdarzenia, których charakter oraz zakres miał istotny wpływ na wyniki finansowe. W zestawieniu poniżej dokonano wyłączenia kwot mających wpływ na uzyskane wyniki z tytułu zdarzeń jednorazowych.

Tabela 25. Wpływ zdarzeń jednorazowych na poziom wskaźnika EBITDA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016
EBITDA	3 650,4	1 296,3
Wpływ zdarzeń jednorazowych, w tym:	(319,0)	32,1
<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekazanie kopalni Krupiński do SRK: <ul style="list-style-type: none"> – rozwiązanie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów dotyczących KWK Krupiński (14,2) - – rozwiązanie rezerwy na fundusz likwidacji zakładu górniczego (97,1) - – rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze pracowników przeniesionych do SRK (50,1) - – rozliczenie nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych (5,9) - – rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze (4,9) - – rozliczenie dotacji w związku z przekazaniem kopalni do SRK (2,4) - – wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchowych przekazanych do SRK 57,7 - – rozwiązanie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe KWK Krupiński przekazane z Rejonu Suszec do innych zakładów JSW (51,2) - – inne koszty związane z utrzymaniem Rejonu Suszec 68,0 - ▪ nagroda jednorazowa 157,8 - ▪ rozwiązanie części rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów (1 249,2) - ▪ dokonany w wyniku testów na utratę wartości odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zakładów JSW 759,1 71,1 ▪ odpis z tytułu utraty wartości akcji JSW KOKS 113,4 - ▪ Przekazanie Ruchu Jas-Mos do SRK: <ul style="list-style-type: none"> – rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze (transfer pracowników do SRK) - (86,8) – rozwiązanie rezerwy na fundusz likwidacji zakładu górniczego - (36,3) – wartość netto zlikwidowanego majątku i wyrobisk ruchowych przekazanych do SRK - 6,2 – rozwiązanie rezerwy na szkody górnicze - (7,5) – rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne dotyczące deputatów węglowych emerytów i rencistów - (35,5) ▪ wynik na sprzedaży SEJ - (0,8) ▪ odpis z tytułu utraty wartości akcji WZK Victoria - 64,0 		

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016
▪ utworzenie rezerwy na straty z tytułu niezrealizowanych umów	-	52,7
▪ korekta wpłaty z zysku za lata 2010-2012	-	5,0
EBITDA (bez zdarzeń jednorazowych)	3 331,4	1 328,4

PRZEKAZANIE AKTYWÓW JSW DO SRK

W ramach prowadzonych działań restrukturyzacyjnych JSW rozpoczęła w 2016 roku procedurę nieodpłatnego przekazania KWK Krupiński do SRK, ze szczególnym uwzględnieniem minimalizacji kosztów funkcjonowania inwestycji i alokacji załogi oraz przy zastosowaniu mechanizmów osłonowych i restrukturyzacji zatrudnienia przewidzianych w Ustawie z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Decyzja ta została podjęta w wyniku dokonanej przez JSW analizy, wskazującej, że KWK Krupiński znajduje się w stanie trwałej nierentowności, a przeanalizowane scenariusze nie wykazują możliwości odzyskania rentowności w przyszłości.

W dniu 1 grudnia 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie JSW wyraziło zgodę na nieodpłatne zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci KWK Krupiński na rzecz SRK, z wykorzystaniem trybu przewidzianego w Ustawie z dnia 7 września 2007 roku o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, przy uwzględnieniu postanowień Porozumienia z Obligatoriuszami z dnia 29 sierpnia 2016 roku.

W dniu 31 marca 2017 roku Spółka dokonała nieodpłatnego zbycia części aktywów produkcyjnych kopalni Krupiński do SRK. W wyniku podpisanej umowy 1,1 tys. pracowników JSW przeszło w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy do SRK. Alokacja pracowników kopalni Krupiński była przeprowadzana na zasadzie porozumienia stron, przy czym wszystkich pracowników KWK Krupiński, którzy zostali przeniesieni do innych kopalń JSW, obowiązują gwarancje zatrudnienia wynikające z porozumienia zawartego ze stroną społeczną przed debiutem giełdowym JSW w 2011 roku. W sumie nowe miejsca pracy w kopalniach JSW znalazło 1,8 tys. pracowników KWK Krupiński.

Z dniem podpisania pomiędzy JSW i SRK umowy nieodpłatnego zbycia KWK Krupiński, ze składników majątkowych, które wchodziły skład KWK Krupiński, lecz nie zostały objęte zbyciem na rzecz SRK, w ramach KWK Pniówek została utworzona nowa struktura organizacyjna, tzw. Rejon Suszec.

Od 1 kwietnia 2017 roku pracownicy zakładów JSW oddelegowani do wykonywania prac w KWK Pniówek Rejon Suszec, rozpoczęli prace związane z odzyskiwaniem maszyn i urządzeń oraz przekazywaniem ich na inne zakłady JSW. Zagospodarowywanie maszyn i urządzeń w pozostałych zakładach JSW pozwala na zwiększenie potencjału użytkowego tych środków trwałych, a jednocześnie przy ograniczonej polityce inwestycyjnej, redukuje koszty zakupu nowych aktywów.

Z uwagi na ujęcie w latach wcześniejszych odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych kopalni Krupiński, w przypadku przekazywania składników majątku Rejonu Suszec na zakłady, których produkcja w znacznym stopniu oparta jest na produkcji węgla koksowego i na których nie dokonano odpisów aktualizujących przed przekazaniem dokonywane będzie odwrócenie odpisu aktualizującego, zgodnie z zapisami MSR 36.

Osiągnięte przychody i poniesione koszty związane z nieodpłatnym przekazaniem KWK Krupiński do SRK przedstawiono w Punkcie 6.7. niniejszego sprawozdania. Wynik związany z przekazaniem KWK Krupiński do SRK wynosi 100,1 mln zł.

WYPŁATA NAGRODY DLA PRACOWNIKÓW JSW

W dniu 28 czerwca 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW zostało podpisane porozumienie na podstawie którego ustalono, że w dniu 4 września 2017 roku zostanie wypłacona nagroda pieniężna w wysokości 4 300 zł netto wszystkim pracownikom JSW będącym w stanie zatrudnienia w dniu 31 sierpnia 2017 roku (łącznie wpływ wyniósł 157,8 mln zł).

ROZWIĄZANIE REZERWY NA POTENCJALNE SPORY SĄDOWE DOTYCZĄCE DEPUTATU WĘGLOWEGO DLA EMERYTÓW I RENCISTÓW

W związku z odstąpieniem w 2015 roku od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, JSW prowadzi szereg sporów sądowych z byłymi pracownikami z tytułu dożywotniego prawa do wypłaty deputatu węglowego. W związku z wejściem w życie Ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla z dnia 12 października 2017 roku i dokonaną do dnia 31 grudnia 2017 roku wypłatą rekompensat, zaistniała konieczność aktualizacji rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów. Na podstawie wyceny aktuarialnej na dzień 31 grudnia 2017 roku, Spółka dokonała

rozwiązania rezerwy w kwocie 1 249,2 mln zł. Pozostała kwota rezerwy w wysokości 653,5 mln zł będzie stanowić zabezpieczenie JSW przed ewentualnymi roszczeniami osób nieuprawnionych do rekompensaty według ustawy oraz osób uprawnionych, które świadomie nie złożyły wniosków o rekompensatę podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko, iż pozbawienie ich prawa do deputatu (ustalanego według pierwotnych zasad) jest całkowicie bezprawne, a także przyszłych emerytów (obecnych pracowników) z uwagi na brak zapisów w ustawie regulujących ich prawo do deputatu lub rekompensaty. JSW przewiduje, że dokona aktualizacji (rozwiązania) kwoty rezerwy po ukształtowaniu się odpowiedniej praktyki sądowej w nowym stanie prawnym w zakresie spraw o węgiel deputatowy dla emerytów i rencistów.

ODPIS AKTUALIZUJĄCY WARTOŚĆ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH I WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH ZAKŁADÓW JSW

Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Spółka okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej majątku poszczególnych zakładów JSW. Analiza utraty wartości aktywów trwałych dokonywana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Spółki. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Spółki. W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka dokonała analizy przesłanek w celu weryfikacji, czy mogła nastąpić dalsza utrata wartości aktywów lub odwrócenie wcześniej ujętych odpisów.

W ciągu 2017 roku zidentyfikowano kilka głównych czynników, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów:

- Ograniczenie dostępu do usług górniczo-wiertniczych charakteryzujące się gwałtownym wzrostem cen – w okresie kryzysu na rynku węglowym wszystkie firmy w celu zachowania płynności finansowej ograniczyły nakłady inwestycyjne w zakresie robót górniczo-wiertniczych do niezbędnego minimum. Spowodowało to, że wiele firm specjalizujących się w usługach górniczo-wiertniczych zostało zlikwidowanych, a pozostałe drastycznie ograniczyły zatrudnienie. Poprawa cen węgla spowodowała, że dla utrzymania mocy produkcyjnych spółki węglowe wznowiły projekty inwestycyjne dotyczące udostępniania nowych pokładów, jednak rynek usług górniczych nie był przygotowany na taki wzrost zapotrzebowania ze strony sektora. Niedobór mocy produkcyjnych firm usługowych przy zwiększonym popycie na usługi wiertniczo-górnice w szybkim stopniu przełożył się na skokowy wzrost cen co miało odzwierciedlenie w postępowaniach przetargowych przeprowadzonych w roku 2017.
- Obserwowany wzrost cen wyrobów stalowych wykorzystywanych w górnictwie głębinowym, co przełoży się na zwiększone koszty prowadzonej działalności i wydatki inwestycyjne.
- Konieczność zwiększenia nakładów inwestycyjnych w celu utrzymania zdolności produkcyjnych w długim okresie czasu – Realizowany w okresie niskich cen węgla Program Restrukturyzacji nastawiony był na utrzymanie płynności finansowej pozwalającej zrealizować zobowiązania wynikające z emisji obligacji. Utrzymanie płynności planowano osiągnąć poprzez wstrzymanie wszystkich inwestycji kluczowych. Efektem ubocznym programu oszczędnościowego było ograniczenie mocy produkcyjnych JSW w długim okresie czasu, co przekładało się na spadek wydobycia po roku 2022 o ok 1,5 mln ton. W celu utrzymania zdolności produkcyjnych konieczne jest wznowienie oraz przyśpieszenie w latach 2018-2022 inwestycji kluczowych w zakresie udostępnienia nowych pokładów z uwzględnieniem wzrostu cen usług opisanych powyżej.
- Konieczność zwiększenia zatrudnienia w stosunku do wcześniej zakładanych ilości w związku z zaobserwowaniem zmniejszającego się potencjału wydobywczego poszczególnych kopalń. Ograniczenie kosztów zatrudnienia poprzez redukcję etatów pociąga za sobą zmniejszenie wielkości produkcji w długim okresie czasu, dlatego też w Strategii na lata 2018-2030 w odniesieniu do wcześniejszych planów uwzględniono potrzebę wzrostu zatrudnienia (z uwzględnieniem przesunięć pracowników w ramach Grupy Kapitałowej) dla KWK Budryk o ok. 430 os. do roku 2021 i dla KWK Knurów Szczygłowice o ok. 570 os. do roku 2021.
- Wygaśnięcie porozumienia płacowego z dnia 23 lutego 2015 roku oraz wcześniejsze odstąpienie od niektórych zapisów wynikających z porozumienia, co skutkowało zwiększeniem kosztów wynagrodzeń w roku 2017 i 2018.

Biorąc powyższe pod uwagę jak również dysproporcję wzrostu cen węgla energetycznego i koksującego stwierdzono konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości dla zakładów, które produkują poza węglem koksującym istotne ilości węgla energetycznego tj. KWK Budryk i KWK Knurów-Szczygłowice.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce niewykonalne/bardzo trudne. W przypadku całych kopalń, dla których

należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe. W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2018–2022 wynikających z zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą JSW SA dokumentu *Strategia JSW S.A. z uwzględnieniem spółek zależnych na lata 2018-2030*.

Zakładany okres ekonomicznej użyteczności dla tych kopalń wykracza poza rok 2022, zatem określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Przyjęcie pięcioletnich projekcji finansowych jest zasadne ze względu na fakt, iż brak jest, w obecnej sytuacji gospodarczej, wiarygodnych danych na kolejne okresy sprawozdawcze z powodu występowania dużej zmienności różnego rodzaju czynników takich jak: ceny, stopy inflacji, kursy walutowe, stopy procentowe.

Przyjęte założenia

Poniżej przedstawiono założenia przy jakich dokonano wycienienia dla testu z tytułu trwałej utraty wartości na 31 grudnia 2017 roku:

- wyodrębniono następujące CGU będące przedmiotem testu:
  - Zakład Górniczy KWK Budryk,
  - Zakład Górniczy KWK Knurów-Szczygłowice: Ruch Knurów, Ruch Szczygłowice - z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi ruchami,
- żywotności dla poszczególnych zakładów JSW:
  - Zakład Górniczy KWK Budryk – do 31.12.2077 roku,
  - Zakład Górniczy KWK Knurów-Szczygłowice – do 31.12.2078 roku
- prognozy cen węgla na lata 2018-2022 na bazie *Strategia JSW S.A. z uwzględnieniem spółek zależnych na lata 2018-2030* w oparciu o raport CRU,
- w zakresie działalności inwestycyjnej w latach 2018-2022 uwzględniono przedsięwzięcia, których realizacja przewidywana jest z udziałem finansowania zewnętrznego,
- stabilizacja wydatków inwestycyjnych wraz z wyrobiskami ruchowymi w latach 2018-2022 w części finansowanej przez JSW na poziomie przekraczającym 300 mln zł dla KWK Knurów-Szczygłowice oraz ok. 200 mln zł dla KWK Budryk,
- analizę utraty wartości ustalono w oparciu o najnowsze dane ekonomiczne opracowane w wartościach realnych i przy zastosowaniu średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,79%,
- finansowania wydatków na likwidację zakładów z funduszu likwidacji zakładów górniczych (FLZG),
- uwzględnienia istniejących rezerw na świadczenia pracownicze oraz innych rezerw przypisanych do danej kopalni celem ustalenia wartości testowanego majątku,
- uwzględniono dokonane na dzień 31 grudnia 2015 roku odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych dla KWK Budryk w wysokości 821,9 mln zł oraz dla KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 1 270,6 mln zł.

Przeprowadzone testy wskazały na zasadność ujęcia na dzień 31 grudnia 2017 roku:

- odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Budryk w wysokości 444,9 mln zł,
- odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych KWK Knurów-Szczygłowice w wysokości 314,2 mln zł.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

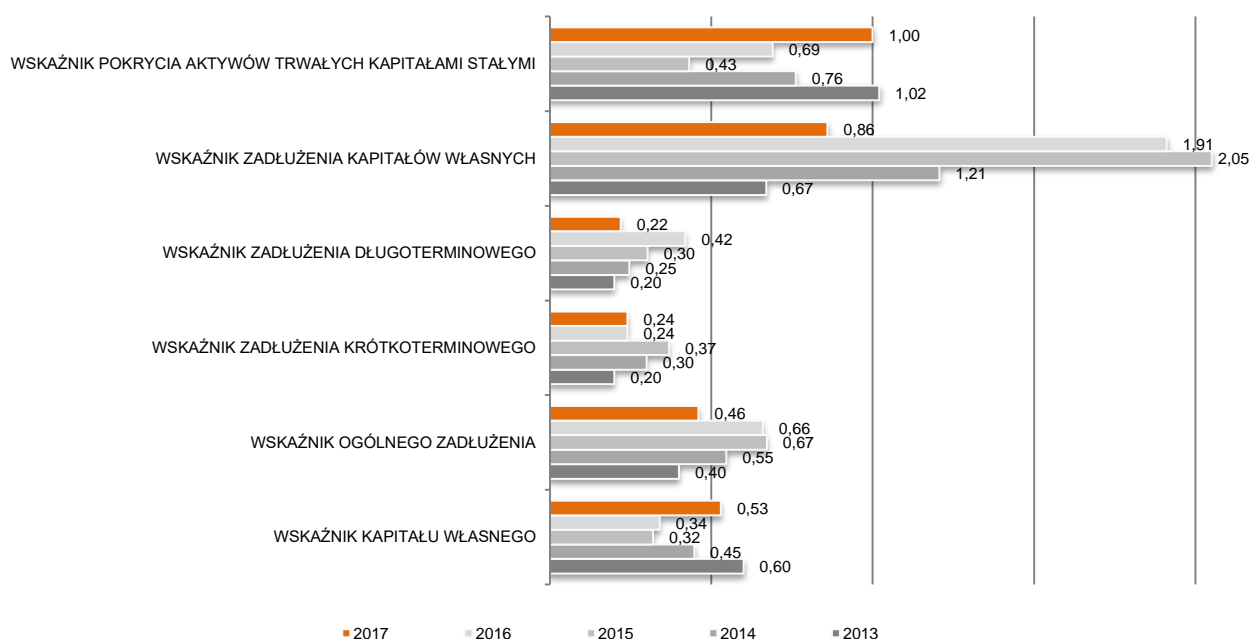
Na wyniki Spółki znaczący wpływ miała sytuacja na powiązanych, międzynarodowych rynkach stali, koksu i węgla. Szczegółowe informacje dotyczące czynników wpływających na kształtowanie się cen podstawowych produktów Grupy przedstawione zostały w Punkcie 6.3. niniejszego sprawozdania.

7.7. RÓŻNICE POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZYWANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA 2017 ROK

Spółka nie publikowała prognoz wyników finansowych na 2017 rok.

7.8. WYBRANE MIERNIKI FINANSOWE
ZADŁUŻENIE ORAZ STRUKTURA FINANSOWANIA SPÓŁKI

Na dzień kończący okres sprawozdawczy udział zobowiązań w finansowaniu działalności Spółki mierzony wskaźnikiem ogólnego zadłużenia wyniósł 0,46 wobec 0,66 według stanu na koniec 2016 roku. Na koniec 2017 roku JSW posiadała zadłużenie z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w kwocie 856,0 mln zł, z tytułu leasingu finansowego w wysokości 55,7 mln zł oraz z tytułu kredytów i pożyczek (pożyczka z WFOŚiGW) w wysokości 9,0 mln zł. Wskaźnik zadłużenia długoterminowego obniżył się o 47,6% z 0,42 na koniec 2016 roku do 0,22 na koniec 2017 roku na wskutek obniżenia zobowiązań długoterminowych o 2 169,0 mln zł tj. o 44,8%, w tym głównie z tytułu rozwiązania rezerwy na spory sądowe dotyczące węgla deputatowego emerytów i rencistów w kwocie 1 249,2 mln zł oraz obniżenia stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych o 736,7 mln zł. Wskaźnik zadłużenia krótkoterminowego wyniósł 0,24 i utrzymał się na tym samym co na koniec 2016 roku tj. 0,24.

Wykres 15. Wskaźniki zadłużenia oraz finansowania Spółki

Metodologia obliczeń wskaźników zadłużenia i finansowania:

Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałami stałymi: $(\text{Kapitał własny} + \text{zobowiązania długoterminowe z wyłączeniem rezerw długoterminowych}) / \text{Aktywa trwałe}$.

Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych: $\text{Zobowiązania ogółem} / \text{Kapitał własny}$.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego: $\text{Zobowiązania długoterminowe} / \text{Pasywa ogółem}$.

Wskaźnik zadłużenia krótkoterminowego: $\text{Zobowiązania krótkoterminowe} / \text{Pasywa ogółem}$.

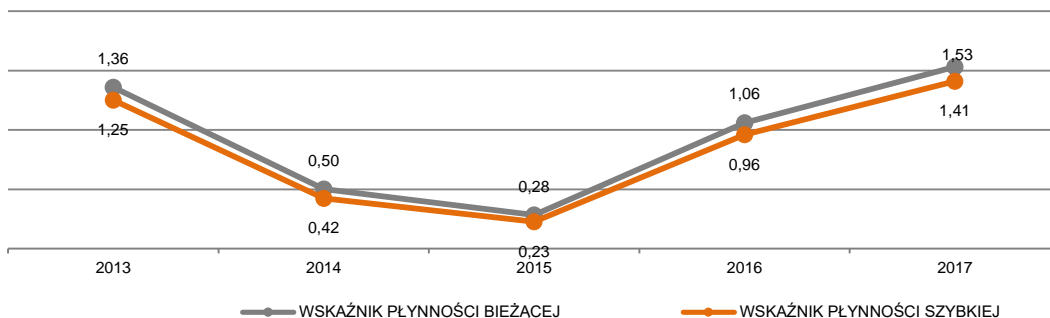
Wskaźnik ogólnego zadłużenia: $\text{Zobowiązania ogółem} / \text{Pasywa ogółem}$.

Wskaźnik kapitału własnego: $(\text{Kapitał własny} - \text{wartości niematerialne}) / \text{Suma bilansowa}$.

PLYNNOŚĆ

Wskaźnik płynności bieżącej za 2017 rok osiągnął wartość 1,53 i wzrósł w stosunku do wartości za 2016 rok (1,06) o 44,3%, zaś wskaźnik płynności szybkiej wzrósł o 46,9% z 0,96 na koniec 2016 roku do 1,41 na koniec 2017 roku. Na wysokość wskaźnika płynności największy wpływ miał wzrost stanu aktywów obrotowych o 1 470,4 mln zł, tj. o 54,1%, głównie z tytułu wzrostu stanu należności handlowych oraz pozostałych należności o 1 258,9 mln zł (z uwzględnieniem należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych: 1 450,0 mln zł) oraz wzrostu stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 104,8 mln zł. Poziom zapasów na koniec 2017 roku wyniósł 317,0 mln zł i były wyższy od stanu na koniec 2016 roku o 68,4 mln zł (wzrost o 27,5%), głównie w grupie wyrobów gotowych – wzrost o 106,5 mln zł. Zobowiązania krótkoterminowe (bez rezerw krótkoterminowych) wzrosły o 173,5 mln zł, tj. o 6,8%.

Wykres 16. Wskaźniki płynności

Metodologia obliczeń wskaźników płynności:

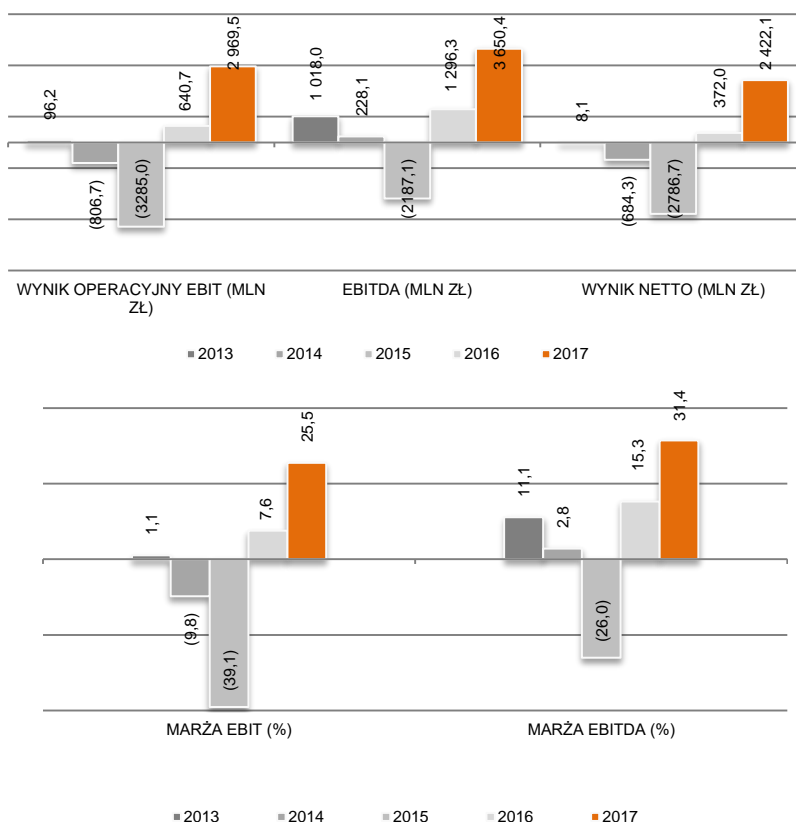
Wskaźnik płynności bieżącej: Aktywa obrotowe / Zobowiązania krótkoterminowe z wyłączeniem rezerw krótkoterminowych.

Wskaźnik płynności szybkiej: (Aktywa obrotowe – zapasy) / Zobowiązania krótkoterminowe z wyłączeniem rezerw krótkoterminowych.

RENTOWNOŚĆ

Analiza grupy wskaźników z zakresu rentowności wskazuje na zdecydowaną poprawę efektywności działalności Spółki za 2017 rok w porównaniu do 2016 roku, co wynika przede wszystkim ze wzrostu o 2 118,7 mln zł przychodów ze sprzedaży węgla z 5 788,1 mln zł za 2016 rok do 7 906,8 mln zł za 2017 rok, tj. o 36,6%, spowodowanego głównie wzrostem ceny sprzedaży węgla koksowego z 401,12 zł/t za 2016 rok do 656,63 zł/t za 2017 rok tj. o 255,51 zł/t, (wzrost o 63,7%).

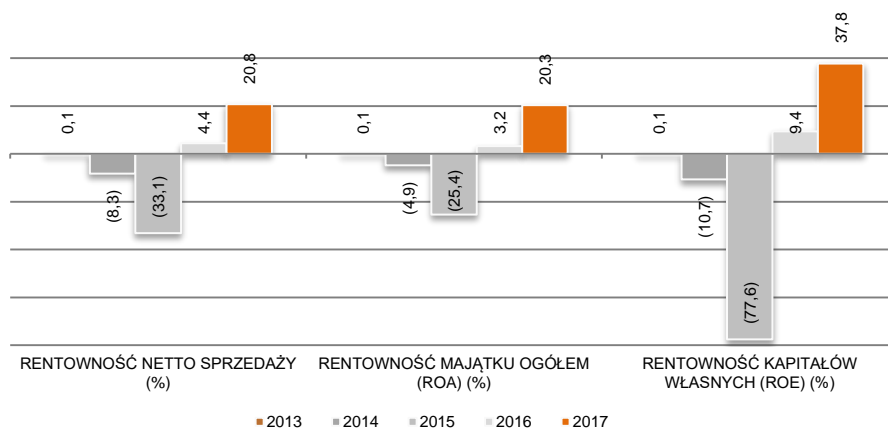
Wykres 17. Wskaźniki rentowności

Metodologia obliczeń wskaźników rentowności (cz. I):

Marża EBIT:	Wynik na działalności operacyjnej x 100 / Przychody ze sprzedaży.
EBITDA:	Wynik na działalności operacyjnej + amortyzacja.
Marża EBITDA:	EBITDA x 100 / Przychody ze sprzedaży.

Wskaźniki rentowności aktywów ogółem (ROA) oraz rentowności kapitału własnego (ROE) wskazują na poprawę w 2017 roku efektywności wykorzystania posiadanego przez Spółkę majątku oraz kapitału własnego.

Wykres 18. Wskaźniki rentowności

Metodologia obliczeń wskaźników rentowności (cz. II):

Rentowność netto sprzedaży:	Wynik finansowy netto x 100 / Przychody ze sprzedaży.
Rentowność majątku ogółem (ROA):	Wynik finansowy netto x 100 / Aktywa ogółem.
Rentowność kapitałów własnych (ROE):	Wynik finansowy netto x 100 / Kapitał własny.

GOTÓWKOWY KOSZT WYDOBYCIA WĘGLA

Gotówkowy koszt wydobycia węgla („Mining cash cost”, „MCC”) jest wskaźnikiem wykorzystywanym przez Spółkę w celach zarządczych. Metodologia obliczania i prezentacji gotówkowego kosztu wydobycia węgla odzwierciedla koszty z punktu widzenia ich gotówkowości, bez względu na okres ich poniesienia.

Tabela 26. Gotówkowy koszt wydobycia węgla

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	2015	2014	2013	DYNAMIKA 2016=100
Zużycie materiałów i energii	846,5	880,3	980,2	1 064,7	987,2	96,2
Usługi obce	1 275,9	1 158,3	1 292,6	1 610,6	1 520,5	110,2
Świadczenia na rzecz pracowników	2 370,3	2 064,6	2 583,8	3 046,9	2 895,9	114,8
Podatki i opłaty	104,6	131,0	129,4	118,5	117,8	79,8
Pozostałe koszty rodzajowe	18,3	(2,2)	23,7	25,4	37,3	-
Pozostałe koszty okresu niedotyczące produkcji węgla	-	-	-	(939,8)	(1 003,9)	-
Mining cash cost (mln zł)	4 615,6	4 232,0	5 009,7	4 926,3	4 554,8	109,1
Wydobycie węgla (mln ton)	14,8	16,8	16,3	13,9	13,6	88,1
Mining cash cost (zł/tonę)⁽¹⁾	312,54	251,38	307,10	353,22	334,25	124,3

⁽¹⁾ Wartość gotówkowego kosztu wydobycia węgla na tonę, z uwagi na większą dokładność, wyliczona została w oparciu o wartości w tys. złotych oraz tys. ton.

Mining cash cost za 2017 rok ukształtował się na poziomie 4 615,6 mln zł, tj. o 383,6 mln zł (9,1%) wyższym niż w 2016 roku. W ujęciu jednostkowym gotówkowy koszt wydobycia w analizowanym okresie wyniósł 312,54 zł/tonę, tj. o 24,3% więcej niż w 2016 roku, przy niższej o 11,9% produkcji węgla netto.

Na wzrost wartości gotówkowego kosztu wydobycia wpłynęły głównie:

- wyższe koszty świadczeń na rzecz pracowników o 305,7 mln zł (+14,8%), co wynika przede wszystkim z zawartych porozumień ze Stroną Społeczną w zakresie przyznania w 2017 roku świadczeń dodatkowych dla załogi. Jednocześnie koszty świadczeń pracowniczych uległy zmniejszeniu w związku ze spadkiem średniego zatrudnienia o 2 204 etaty w porównaniu do 2016 roku, głównie z uwagi na przekazanie do SRK Ruchu Jas-Mos i KWK Krupiński oraz odejścia naturalne,
- wyższe koszty usług obcych o 117,6 mln zł (+10,2%), co związane jest przede wszystkim z wyższym o 100,5 mln zł (+67,5%) wykonaniem usług wiertniczo-górnictwowych w związku z wyższym o 2 584 mb zakresem robót korytarzowych ruchowych. Ponadto w 2017 roku widoczny jest efekt uruchomienia dodatkowego outsourcingu na obsługę głównych obiektów stałych oraz infrastruktury dołowej, która dotychczas realizowana była przez oddziały własne. Wzrosły również usługi remontowe o 47,8 mln zł (+20,7%) w związku z uruchomieniem remontów w zakresie pozwalającym na otwarcie ścian, których eksploatacja pozwoli utrzymać określony poziom wydobycia oraz w celu zabezpieczenia efektywnej eksploatacji zasobów dla uzyskania założonej zdolności produkcyjnej.

Po wyłączeniu świadczeń dodatkowych dla pracowników, MCC za 2017 rok wynosi 4 107,7 mln zł i jest niższy w porównaniu do wykonania za 2016 rok o 124,3 mln zł, natomiast w ujęciu jednostkowym wynosi 278,14 zł/tonę i ze względu na niższy poziom produkcji w 2017 roku jest wyższy o 26,76 zł/tonę w stosunku do roku poprzedniego.

7.9. WPŁYWY Z EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W dniu 29 grudnia 2016 roku JSW wyemitowała w ramach programu emisji obligacji dodatkowe 30 000 szt. obligacji o wartości nominalnej 10 000 zł, które w całości zostały objęte przez Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. Środki pozyskane w drodze emisji zostały wykorzystane na cele ogólnokorporacyjne. W 2017 roku Spółka nie emitowała papierów wartościowych.

Informacja na temat emisji obligacji dokonanej przez JSW przedstawiona została w Punkcie 7.3. niniejszego sprawozdania.

7.10. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Szczegółowe informacje na temat transakcji zawieranych przez JSW z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w Nocie 10.3. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

7.11. INFORMACJA O ZACIĄGNIĘTYCH I WYPOWIEDZIANYCH UMOWACH KREDYTÓW I POŻYCZEK

W maju 2017 roku uruchomiona została pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 10,0 mln zł na podstawie podpisanej 23 marca 2017 roku umowy. Spłata pożyczki następuje kwartalnie w wysokości 500 tys. zł począwszy od września 2017 roku. Pożyczka oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej. Pożyczka jest zabezpieczona. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązanie z tytułu w/w pożyczki wynosi 9 mln zł.

7.12. INFORMACJA O UDZIELONYCH POŻYCZKACH I PORĘCZENIACH ORAZ OTRZYMANYCH PORĘCZENIACH I GWARANCJACH

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka nie udzieliła pożyczek i poręczeń. Na dzień kończący okres sprawozdawczy czynne pozostawały następujące, udzielone przez Spółkę poręczenia:

- poręczenie udzielone przez KWK Krupiński na zabezpieczenie kredytu udzielonego przez PKO BP S.A. do kwoty 0,3 mln zł za zobowiązania Górnictwa Spółdzielni Mieszkaniowej z terminem spłaty przypadającym w 2030 roku,
- poręczenie za zobowiązania Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju z tytułu zaciągniętej pożyczki w Banku Ochrony Środowiska S.A. w kwocie 0,3 mln zł z terminem ważności do 31 grudnia 2020 roku.

Zobowiązania Spółki z tytułu emisji obligacji na dzień 31 grudnia 2017 roku poręzione zostały przez:

- JSW KOKS - poręczenie na rzecz PKO Banku Polskiego S.A., Banku Gospodarstwa Krajowego, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. do łącznej kwoty 2 218,5 mln zł z terminem ważności do 31 marca 2026 roku.

W 2017 roku Spółka nie otrzymała innych poręczeń ani gwarancji.

7.13. INSTRUMENTY FINANSOWE

ZASTOSOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W ZAKRESIE ELIMINACJI ZMIAN CEN, RYZYKA KREDYTOWEGO, ISTOTNYCH ZAKŁÓCEŃ PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH ORAZ UTRATY PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ

Ryzyko cenowe

Sytuacja na rynku węgla koksowego i koksu jest powiązana z rynkiem stali i wyrobów hutniczych; cykle koniunkturalne pokazują wahania cen w tych sektorach. Ceny węgla koksowego są mocno uzależnione od popytu na globalnym rynku koksowo-hutniczo-stalowym, natomiast ceny węgla do celów energetycznych są uzależnione również od działań innych producentów krajowych. Pomimo posiadania przez Spółkę stałych odbiorców, każdorazowy napływ taniego węgla z importu lub zwiększenie produkcji innych krajowych producentów stanowi potencjalne ryzyko presji na obniżkę cen.

W przypadku zmian cen na rynku, celem zminimalizowania jego wpływu na sytuację finansową Spółki podejmuje się takie działania jak:

- zwiększenie wolumenu produkcji i sprzedaży,
- zmiana struktury produkcji celem zwiększenia efektywności sprzedaży produktów (zwiększenie produkcji produktów o korzystniejszej cenie i znajdujących zbyt w danym okresie – optymalizacja struktury sprzedaży),
- optymalizacja kierunków sprzedaży produktów Spółki.

Aby zareagować na zmianę cen w odpowiednim momencie Spółka prowadzi monitoring rynków, ich analizę oraz śledzi na bieżąco trendy cenowe na rynku węgla, koksu, stali i energii elektrycznej. Warunki kontraktów długoterminowych umożliwiają okresowe negocjacje cen. Realizując cele zarządzania ryzykiem Spółka działa w ramach zasad opisanych w Procedurze Handlowej Grupy Kapitałowej JSW oraz w ramach zasad Komitetu Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW, który monitoruje wpływ kursów walut z dostaw węgla, koksu i węglopochodnych. Okresowo monitoruje się import węgla oraz ceny węgla wyprodukowanego przez polskie kopalnie, a także ceny koksu i węgla energetycznego w portach ARA.

Spółka nie posiada istotnych inwestycji w kapitałowe papiery wartościowe sklasyfikowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dostępne do sprzedaży lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy i w związku z tym nie jest narażona na ryzyko cenowe dotyczące zmian cen tego typu inwestycji.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w JSW koncentruje się w następujących obszarach:

- należności handlowe,
- środki pieniężne na rachunkach bankowych i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne.

Ryzyko kredytowe identyfikowane w zakresie należności handlowych związane jest z ich koncentracją i terminowością obsługi. Sprzedaż realizowana jest do ograniczonej liczby odbiorców, stąd występuje koncentracja ryzyka związanego z należnościami handlowymi. Wdrożona w poprzednich latach polityka handlowa w Grupie Kapitałowej JSW w zakresie sprzedaży koksu, poprzez dywersyfikację odbiorców wpływa na obniżenie ryzyka kredytowego związanego z należnościami handlowymi.

Dominującym odbiorcą zewnętrznym pozostaje nadal Grupa ArcelorMittal oraz spółki, w których Skarb Państwa posiada udziały. Należności od tych odbiorców stanowią odpowiednio 21,8% i 10,5% ogółu należności handlowych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Aby ograniczyć ryzyko nieściągalności należności, stosowane są zabezpieczenia finansowe od odbiorców w postaci: weksli in blanco, akredytyw oraz limitów ubezpieczeniowych. W przypadku uzgodnień handlowych z kontrahentem lub w przypadku nowych odbiorców, a także odbiorców o niepewnej sytuacji finansowej, JSW prowadzi sprzedaż po dokonaniu przedpłaty przez kontrahenta. W przypadku niektórych odbiorców korzystających z kredytu kupieckiego stosowane jest ubezpieczenie należności handlowych w firmach

ubezpieczeniowych. Od odbiorców o ugruntowanej pozycji, ze względu na strategiczny charakter współpracy oraz możliwość oceny ich dokumentacji finansowej, Spółka nie wymaga zabezpieczeń.

Mając na uwadze powyższe zabezpieczenia oraz dotychczasową współpracę z odbiorcami, ryzyko nieściągalności należności oszacowano jako niskie.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest ograniczone, ponieważ Spółka lokuje swoje środki pieniężne w bankach o ugruntowanej pozycji rynkowej i posiadających rating przyznawany przez międzynarodowe agencje ratingowe. Dobór instytucji finansowych, w których lokowane są środki pieniężne determinowany jest również uwarunkowaniami wynikającymi z podpisanego Programu Emisji Obligacji.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z utrzymywaniem depozytów oraz działalnością lokacyjną Spółka wdrożyła politykę lokowania wolnych środków finansowych, która określa maksymalne limity koncentracji depozytów w jednym banku oraz sposób ich wyznaczania. Wdrożona polityka ogranicza ryzyko kredytowe poprzez ograniczenie koncentracji środków w jednej instytucji finansowej. W związku ze stosowaną w Spółce polityką lokowania środków pieniężnych poziom ryzyka związanego z działalnością lokacyjną można oszacować jako niski.

Spółka dokonuje doboru banków współpracujących na płaszczyźnie transakcji terminowych na analogicznych zasadach, jak w przypadku lokowania czasowo wolnych środków finansowych. Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej JSW Spółka zabezpiecza ryzyko walutowe m.in. poprzez wykorzystanie hedgingu naturalnego oraz zawieranie transakcji zabezpieczających z bankami oraz spółkami zależnymi. W celu minimalizacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających Spółka współpracuje wyłącznie z bankami o wysokiej wiarygodności. W celu dywersyfikacji ryzyka związanego z zawieraniem transakcji zabezpieczających, Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW ustala maksymalny stopień koncentracji transakcji pochodnych (maksymalny nominal otwartych transakcji w jednym banku). Najwyższy stopień koncentracji w jednym banku według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 25% dopuszczalnego limitu.

Spółka ocenia, że maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy sięga pełnej wartości księgowej należności handlowych (bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń), środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz aktywów finansowych w postaci terminowych lokat bankowych.

Ryzyko utraty płynności

W związku z ponoszeniem wysokich wydatków o charakterze inwestycyjnym, silnym uzależnieniem przepływów pieniężnych od cen sprzedaży węgla i koksu, Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności. Ponadto potencjalna wymagalność części lub całości zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez JSW obligacji, może generować ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Obecnie w związku ze znaczną poprawą sytuacji finansowej JSW, w tym płynności, a także spłatą części zobowiązań z tytułu obligacji, ryzyko to zostało ograniczone.

Obecne warunki rynkowe pozwalają na generowanie dodatnich przepływów gotówkowych, co wpływa na wysoki poziom salda dostępnych środków pieniężnych. Ponadto Spółka w ramach planowanych działań strategicznych zmierza do utrzymania Funduszu Stabilizacyjnego, który w czasach dekoniunktury będzie stanowił bufor bezpieczeństwa w razie konieczności ponoszenia wydatków nieznajdujących pokrycia we wpływach. Intencją Spółki jest również zachowanie prawidłowej struktury finansowania poprzez utrzymywanie odpowiedniego poziomu źródeł finansowania o charakterze długoterminowym.

Ponadto w celu efektywniejszego zarządzania bieżącą płynnością finansową w Grupie Kapitałowej JSW funkcjonuje system zarządzania środkami pieniężnymi - cash pooling rzeczywisty.

W związku z podjętymi przez JSW działaniami mającymi na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności, Spółka ocenia aktualny poziom ryzyka utraty płynności jako umiarkowany.

Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż przepływy pieniężne mogą ulec zmianie w wyniku zmian rynkowych stóp procentowych. Spółka częściowo finansuje swoją działalność operacyjną i inwestycyjną kapitałem obcym oprocentowanym według zmiennych stóp procentowych i inwestuje wolne środki pieniężne w aktywa finansowe również w większości oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. W związku z aktualnym poziomem zadłużenia, Spółka jest głównie narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych w zakresie zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, należności z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych, w mniejszym stopniu Spółka narażona jest na zmiany stóp procentowych w zakresie lokat i środków pieniężnych oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. Ryzyko zmiany stóp procentowych wynika

ze zmienności następujących stawek referencyjnych: WIBOR O/N, WIBOR 1M, WIBOR 3M, LIBOR 1M dla EUR, EURIBOR 1M, LIBOR 1M dla USD, LIBOR 3M dla USD.

Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na znaczące ryzyko zmiany kursów walut wynikające z ekspozycji walutowej, które może wpłynąć na wysokość przyszłych przepływów pieniężnych oraz wynik finansowy. Głównym źródłem ryzyka walutowego w Spółce jest sprzedaż produktów:

- denominowana w EUR i USD,
- indeksowana do EUR i USD.

W związku z podpisanym Programem Emisji Obligacji z lipca 2014 roku, wraz z późn.zm., Spółka wyemitowała również obligacje denominowane w USD. Sprzyja to w sposób naturalny ograniczeniu ryzyka zmiany kursów walutowych wynikającego ze sprzedaży produktów.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Spółka wykorzystywała kontrakty terminowe typu Fx Forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie Spółki przed ryzykiem walutowym powstającym w toku zwykłej działalności handlowej.

CELE I METODY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

W JSW obowiązują zaakceptowane przez Zarząd polityki określające cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.

Polityka Zarządzania Ryzykiem Walutowym Grupy Kapitałowej JSW, której celem jest scentralizowanie w JSW procesu zarządzania ryzykiem walutowym, w tym m. in. określenie zasad w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, w szczególności zasady identyfikacji, kwantyfikacji, monitoringu oraz raportowania ryzyka walutowego, co z kolei ma za zadanie doprowadzić do ograniczenia niekorzystnego wpływu czynników ryzyka walutowego na przepływy pieniężne oraz na wynik ekonomiczny Spółki.

Polityka Zarządzania Ryzykiem Stopy Procentowej JSW, której celem jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, w tym m. in. określenie zasad w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w szczególności zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania oraz raportowania, co z kolei ma prowadzić do ograniczenia niekorzystnego wpływu czynników ryzyka stopy procentowej na przepływy pieniężne oraz na wynik ekonomiczny Spółki.

W Spółce funkcjonuje **Komitet Ryzyka Walutowego Grupy Kapitałowej JSW**, który odpowiedzialny jest m. in. za podejmowanie kluczowych decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, w szczególności za podejmowanie decyzji o zabezpieczeniu zakontraktowanych i planowanych przepływów pieniężnych. Ekspozycja netto wynikająca z planowanej, zakontraktowanej lub zafakturowanej sprzedaży zabezpieczana jest zgodnie z przyjętymi przez JSW współczynnikami zabezpieczeń transakcjami terminowymi o terminie zapadalności do 12 miesięcy.

JSW dla celów zabezpieczania ryzyka walutowego obok hedgingu naturalnego, stosuje transakcje pochodne Fx Forward. Instrumenty pochodne wyceniane są do wartości godziwej. Spółka dla celów ewidencyjnych wykorzystuje wyceny własne (system EXANTE).

Spółka stosuje **rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych**, która pozwala na odnoszenie skutecznej części zabezpieczenia w kapitały, co powoduje uwspółmiernienie wpływu na wynik finansowy wyceny instrumentów zabezpieczających i realizacji pozycji zabezpieczanej. Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w zakresie ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej. Co do zasady, do rachunkowości zabezpieczeń wyznaczane są transakcje pochodne, których termin zapadalności jest dłuższy niż sześć miesięcy.

Od 1 stycznia 2018 roku wchodzi w życie MSSF 9, który reguluje m.in. zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Ponieważ Rada MSR nie dokończyła regulacji w zakresie macro hedging, do momentu zakończenia projektu zabezpieczeń makro, Spółka w zakresie wszystkich swoich powiązań ma możliwość wyboru:

- dalszego stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń wg MSR 39 lub
- przyjęcia nowych rozwiązań zgodnie z MSFF 9.

JSW w okresie rozpoczynającym się 1 stycznia 2018 roku w zakresie rachunkowości zabezpieczeń będzie stosowała wymogi zawarte w MSR 39.

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała czynne transakcje pochodne zabezpieczające ryzyko walutowe o łącznym nominalnie 103,0 mln EUR i 25,7 mln USD, z czego 55,0 mln EUR i 7,0 mln USD zostało wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń. Transakcje pochodne stanowią zabezpieczenie wpływów ze sprzedaży produktów denominowanych w EUR i USD, które Spółka spodziewa się otrzymać w okresie do października 2018 roku. Wartość godziwa otwartych transakcji pochodnych na dzień kończący okres sprawozdawczy wyniosła 13,8 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w wyniku wyceny transakcji zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne ujęto w innych całkowitych dochodach kwotę 16,1 mln zł, z czego:

- kwota 46,2 mln zł stanowi dodatnią wycenę wynikającą ze zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w części skutecznej,
- kwota (37,7) mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (FX Forward),
- kwota 11,4 mln zł stanowi wartość odniesioną do wyniku finansowego okresu wynikającą z realizacji pozycji zabezpieczanej (obligacje),
- kwota (3,8) mln zł stanowi skutek w odroczonym podatku dochodowym od powyższych pozycji.

W 2017 roku Spółka nie zabezpieczała ryzyka stopy procentowej.

W Spółce funkcjonuje **Polityka lokowania wolnych środków finansowych w JSW**. Polityka określa cele, zasady oraz obowiązki w zakresie lokowania wolnych środków i stanowi ramy zarządzania wolnymi środkami finansowymi. Procedura obejmuje w szczególności zasady identyfikacji, kwantyfikacji, monitoringu oraz podziału obowiązków umożliwiających odpowiednią kontrolę nad działalnością skarbową, określa dopuszczalne narzędzia lokowania środków finansowych oraz zasady współpracy z bankami.

W Spółce funkcjonuje również **Polityka Zarządzania Płynnością wraz z procedurą w Grupie**. Podstawowym zadaniem jest efektywne monitorowanie i raportowanie pozycji płynnościowej umożliwiającej podejmowanie działań w sytuacji zagrożenia utraty płynności.

7.14. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA JSW

Spółka nie publikuje prognoz wyników finansowych z uwagi na dużą zmienność rynku oraz znaczną ilość zmiennych wpływających na jego przewidywalność.

W dniu 19 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła *Strategię JSW z uwzględnieniem spółek zależnych Grupy Kapitałowej na lata 2018-2030* („Strategia”). Strategia została zorientowana na długoterminowy, stabilny i zrównoważony rozwój zapewniający wzrost wartości Spółki z uwzględnieniem oczekiwań akcjonariuszy. Cel ten będzie realizowany poprzez zwiększenie wydobywania i sprzedaży węgla.

Założenia operacyjne Grupy na lata 2018-2030:

- Marża EBITDA Grupy średnio 30% w latach 2018-2030.
- Łączne nakłady inwestycyjne i kapitałowe w Grupie na poziomie około 18,9 mld zł w okresie obowiązywania Strategii.
- Stabilna produkcja węgla na poziomie od 15,6 MT w roku 2018 do 18,2 MT w roku 2030 przy kosztach gwarantujących rentowność EBITDA.
- Poziom sprzedaży węgla na poziomie zbliżonym do produkcji węgla.
- Zrównoważony poziom produkcji i sprzedaży koksu na poziomie powyżej 3,4 MT.
- Poprawa efektywności produkcji poprzez inwestycje i wprowadzanie nowych technologii.
- Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań techniczno-technologicznych.
- Funkcjonowanie zgodne z ideą zrównoważonego rozwoju w celu harmonijnej współpracy z interesariuszami, w tym społeczności lokalnej przy zachowaniu założeń ekonomicznych, społecznych i proekologicznych.
- Stabilność finansowa w celu realizacji założeń programu inwestycyjnego – poprzez utworzenie funduszu stabilizacyjnego FIZ.

7.15. ZASADY SPORZĄDZENIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ SPRAWOZDANIA ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdanie finansowe Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

Przyjęte zasady rachunkowości stosowano przy zachowaniu zasady ciągłości we wszystkich prezentowanych latach obrotowych. Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego zostały przedstawione w poszczególnych notach Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Niniejsze sprawozdanie jest zgodne z wymogami przepisów prawa i regulacjami instytucji rynku kapitałowego odnoszącymi się do zakresu sprawozdań z działalności. Sprawozdanie to zostało sporządzone przy zachowaniu zasady spójności wewnętrznej

dokumentu oraz zgodności ze Sprawozdaniem finansowym Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

7.16. INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Podmiotem uprawnionym do badania Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku jest Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Umowa pomiędzy JSW a Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. została zawarta w dniu 3 kwietnia 2015 roku i dotyczy badania sprawozdania finansowego JSW za lata 2015 i 2016, skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za lata 2015 i 2016, wykonanie przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego JSW za I półrocze 2015 roku oraz za I półrocze 2016 roku, a także śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za I półrocze 2015 roku i za I półrocze 2016 roku.

Rada Nadzorcza Spółki w dniu 15 grudnia 2016 roku podjęła uchwałę o przedłużeniu dotychczasowej umowy z firmą Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. na wykonanie badania sprawozdania finansowego JSW za lata 2015 i 2016. Aneks do umowy dotyczy przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego JSW oraz Grupy Kapitałowej za 2017 rok, w tym wykonanie przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 roku.

Informacje dotyczące wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zostały przedstawione w Nocie 10.4. Sprawozdania finansowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Ponadto, Rada Nadzorcza Spółki w dniu 29 listopada 2017 roku dokonała wyboru firmy PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, jako podmiotu uprawnionego do wykonania badania rocznego sprawozdania finansowego JSW za lata 2018-2020, badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej JSW za lata 2018-2020 wraz z badaniem sprawozdań finansowych kluczowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej tj. spółki JSW KOKS i spółki JZR.

8. JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A. NA RYNKU KAPITAŁOWYM

NOTOWANIA AKCJI JSW

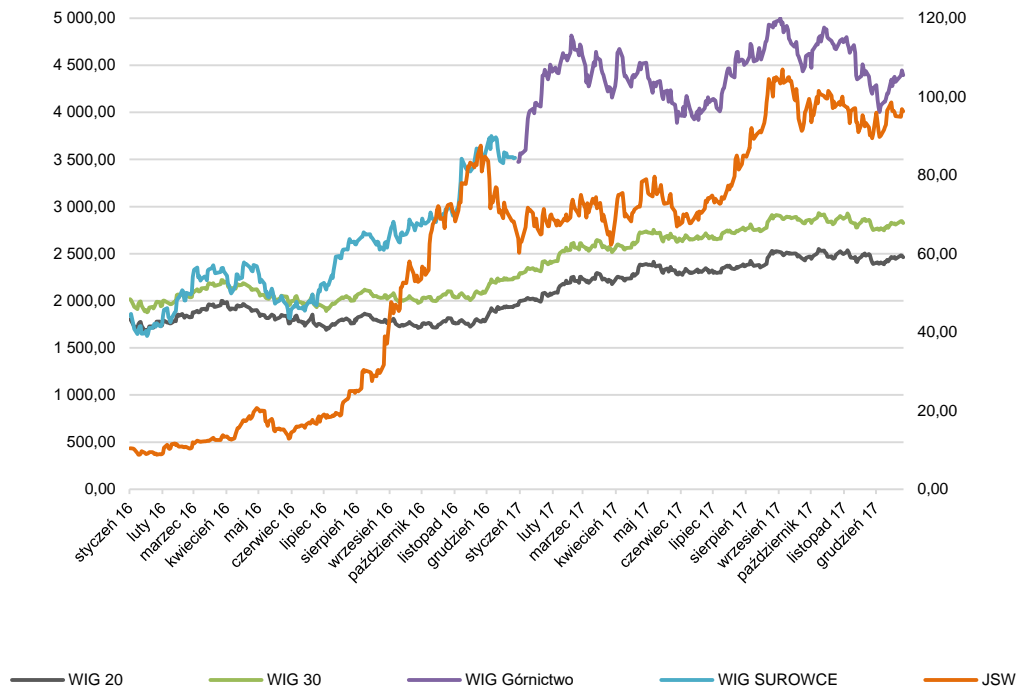
Tabela 27. Podsumowanie notowań akcji JSW

DANE DOTYCZĄCE AKCJI	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Liczba akcji na koniec roku (szt.)	117 411 596	117 411 596	117 411 596	117 411 596	117 411 596	117 411 596
Najniższy kurs zamknięcia (zł)	60,21	8,77	10,00	16,25	53,13	82,20
Najwyższy kurs zamknięcia (zł)	106,95	87,50	25,96	54,05	97,60	110,60
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań (zł)	96,27	66,90	10,65	16,25	53,13	92,40
Kapitalizacja na koniec danego roku (mln zł)	11 303,2	7 854,8	1 250,4	1 907,9	6 238,1	10 848,8

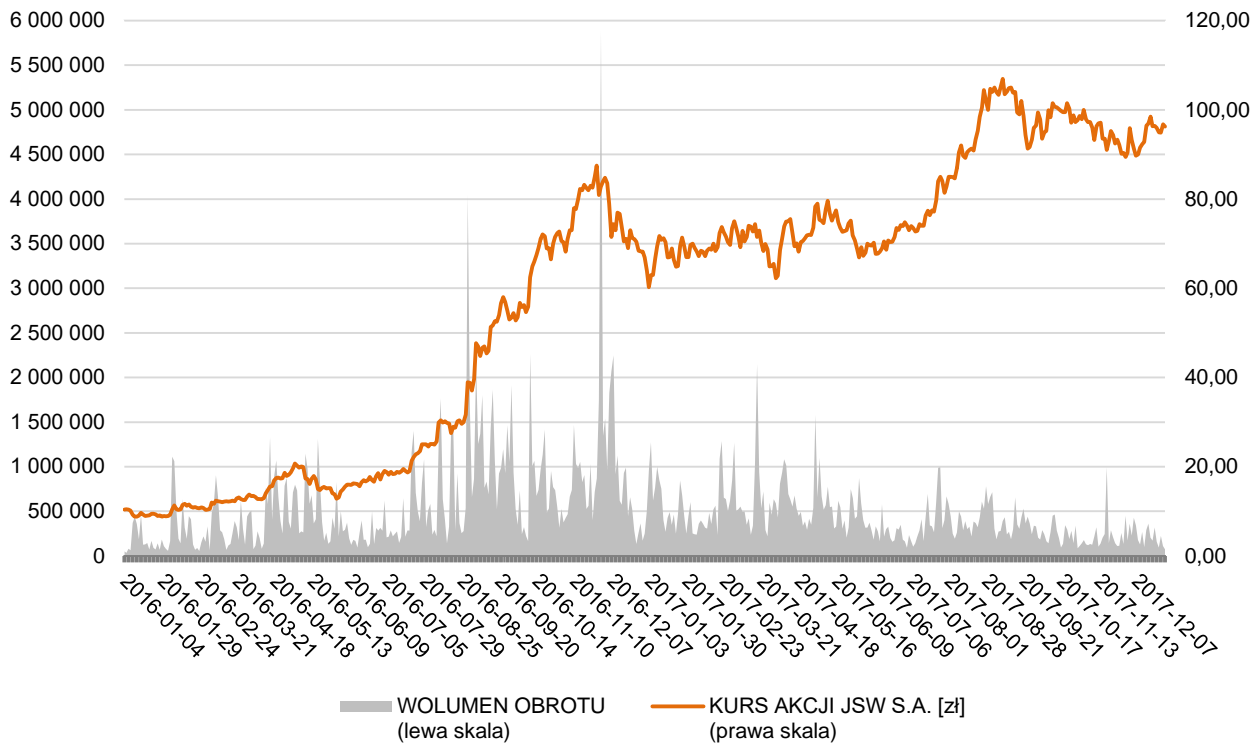
W 2017 roku akcje JSW wchodziły w skład indeksów:

- typu cenowego: Indeks WIG, Indeks WIG30, Indeks mWIG40 (do dnia 17 marca 2017 roku), Indeks WIG20 (po zamknięciu sesji w dniu 17 marca 2017 roku), RESPECT Index (od dnia 18 grudnia 2017 roku),
- typu dochodowego: Indeks WIG-Poland, Indeks WIG-górnictwo.

Ponadto, JSW wchodzi w skład indeksu MSCI Poland.

Wykres 19. Notowania akcji JSW oraz indeksów WIG20, WIG30 oraz WIG Górnictwo

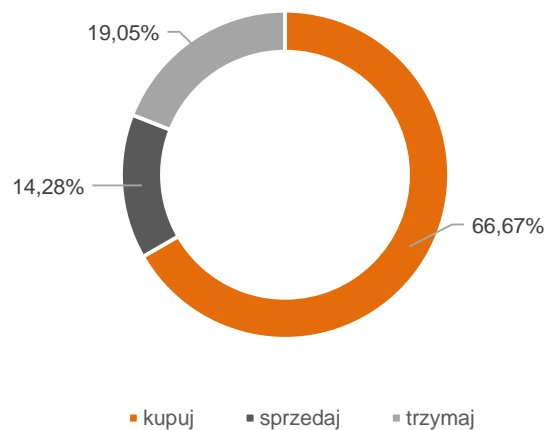
Wykres 20. Cena i wolumen akcji JSW w 2017 roku

REKOMENDACJE DLA AKCJI JSW

W 2017 roku, zgodnie z wiedzą Spółki, wydano 21 rekomendacji biur maklerskich dla akcji JSW. Czternaście biur maklerskich zalecało kupno akcji JSW, cztery biura wydały rekomendację neutralną „trzymaj”, natomiast trzy biura zaleciły sprzedaż akcji JSW.

Wykres 21. Struktura rekomendacji dla akcji JSW

RELACJE INWESTORSKIE

W celu utrzymania zarówno pożądanego wizerunku wśród interesariuszy JSW, jak również pozytywnych standardów komunikacji z uczestnikami rynku kapitałowego, JSW kontynuowała podejmowane dotychczas działania poprzez przekazywanie rzetelnej informacji zgodnie z najwyższymi standardami w tym obszarze. Komunikacja z uczestnikami rynku kapitałowego odbywała się poprzez:

- udział w spotkaniach z akcjonariuszami firmy, potencjalnymi inwestorami oraz analitykami giełdowymi zarówno sell i buyside-owymi,
- publikację raportów bieżących oraz okresowych wraz z organizacją konferencji wynikowych transmitowanych za pomocą sieci Internet z możliwością zadawania pytań Zarządowi JSW drogą mailową:
  - po publikacji wyników za 2016 rok,
  - po publikacji wyników za I kwartał 2017 roku,
  - po publikacji wyników za I półrocze 2017 roku,
  - po publikacji wyników za III kwartał 2017 roku,
- wywiady Członków Zarządu i innych przedstawicieli JSW,
- publikację komunikatów prasowych dotyczących bieżącej sytuacji JSW,
- bieżącą aktualizację strony internetowej (sekcja relacji inwestorskich), w tym udostępnienie szeregu danych finansowych oraz operacyjnych w wersji edytowalnej, umożliwiającej ich szybkie porównanie z danymi historycznymi.

Podmioty rynku kapitałowego mogą kontaktować się z Emitentem za pomocą adresu e-mail: relacje@jsw.pl

Schemat 10. Kalendarium raportowania w 2018 roku

12 marca 2018 r.	• RAPORT ROCZNY ZA 2017 ROK
12 marca 2018 r.	• SPRAWOZDANIE Z PŁATNOŚCI NA RZECZ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ ZA 2017 ROK
17 maja 2018 r.	• RAPORT KWARTALNY ZA I KWARTAŁ 2018 ROKU
23 sierpnia 2018 r.	• RAPORT PÓŁROCZNY ZA I PÓŁROCZE 2018 ROKU
22 listopada 2018 r.	• RAPORT KWARTALNY ZA III KWARTAŁ 2018 ROKU

POLITYKA DYWIDENDOWA

Zgodnie z polityką dywidendową zdefiniowaną w prospekcie emisyjnym JSW z 2011 roku (str. 59), intencją Zarządu JSW jest rekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu wypłat dywidendy na poziomie co najmniej 30% skonsolidowanego zysku netto za dany rok obrotowy. Polityka w zakresie dywidendy uzależniona jest od aktualnych wyników działalności, przepływów pieniężnych, sytuacji finansowej oraz potrzeb kapitałowych, ogólnych uwarunkowań gospodarczych, jak również związanych z wypłatą dywidendy ograniczeń prawnych, podatkowych, regulacyjnych i umownych, a także innych czynników, które Zarząd uzna za istotne, i będzie podlegała zmianom, mającym na celu dostosowanie jej do powyższych czynników.

Zgodnie z zapisami Porozumienia zawartego z Obligatariuszami, Zarząd JSW zobowiązał się, iż do czasu całkowitej spłaty zobowiązań z tytułu obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji, będzie mógł rekomendować Walnemu Zgromadzeniu JSW wypłatę dywidendy jeżeli: na taką wypłatę uzyskana zostanie zgoda Zgromadzenia Obligatariuszy lub przy określonym poziomie

(aktualnym i prognozowanym) wskaźnika pokrycia obsługi długu (DSCR). W przeciwnym wypadku wypłata przez JSW dywidendy będzie stanowiła przypadek naruszenia Porozumienia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie JSW uchwałą z dnia 23 czerwca 2017 roku zysk netto Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok 2016 w wysokości 371 991 348,49 zł postanowiło przeznaczyć na:

- kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego w wysokości 124 500 000,00 zł,
- kapitał zapasowy w wysokości 247 491 348,49 zł.

W związku z podjęciem przez Zarząd JSW decyzji o nierekomendowaniu wypłaty dywidendy za 2017 rok, osiągnięty przez JSW w 2017 roku zysk netto w wysokości 2 422,1 mln zł, Zarząd JSW będzie proponował przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy.

Tabela 28. *Historia wypłat dywidendy*

ROK	DZIEŃ NABYCIA PRAWA DO DYWIDENDY	DZIEŃ WYPŁATY DYWIDENDY	DYWIDENDA (ZŁ)	DYWIDENDA (ZŁ/AKCJĘ)
2011	20.06.2011	20.07.2011	256 978 067,20*	2,16
2012	06.07.2012	24.07.2012	631 674 386,48	5,38
2013	31.07.2013	20.08.2013	295 877 221,92	2,52
2014	-	-	-	-
2015	-	-	-	-
2016	-	-	-	-
2017	-	-	-	-

* Wykazana w Sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku dywidenda w wysokości 257,0 mln zł obejmuje obowiązkowe wpłaty na rzecz Skarbu Państwa potraktowane jako zaliczka na dywidendę w wysokości 127,0 mln zł – Ustawa z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 154, poz. 792, z późn. zm.) oraz wypłatę w lipcu 2011 r. dywidendy dla Skarbu Państwa w wysokości 130,0 mln zł z zysku wypracowanego w 2010 roku.

9. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH JSW ZA 2017 ROK

W związku z wymogami Ustawy o rachunkowości, która zobowiązuje jednostki zainteresowania publicznego do ujawnienia danych niefinansowych począwszy od 2017 roku, Spółka opracowała w formie Oświadczenia wymagane informacje. W procesie przygotowania niniejszego oświadczenia Spółka wykorzystywała najlepsze światowe praktyki w zakresie raportowania niefinansowego, m.in.:

- normę PN-ISO 26000,
- Wytyczne GRI G4 / standard GRI Standards,
- suplementy sektorowe GRI G4 w zakresie odnoszącym się do górnictwa.

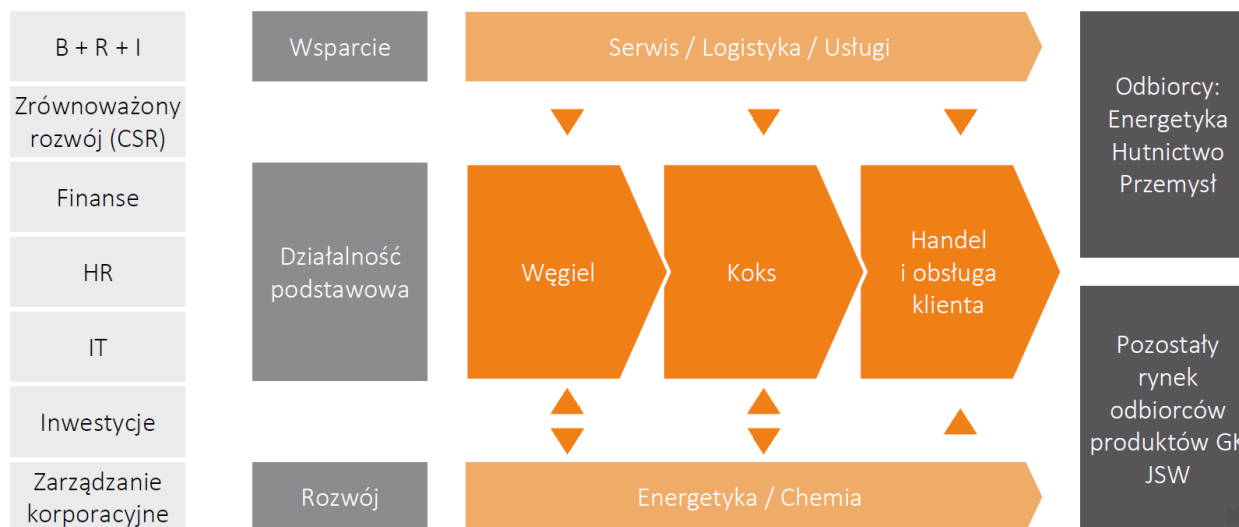
Równocześnie jednak, niniejsze oświadczenie nie może być traktowane jako opracowane zgodnie („in accordance”) z GRI G4 lub GRI Standards.

9.1. MODEL BIZNESOWY

Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. jest największym producentem węgla koksowego typu hard. Od lat zajmuje kluczową pozycję na polskim i europejskim rynku węgla koksowego, za sprawą produkcji wysokiej jakości węgla koksowego oraz dzięki usytuowaniu działalności w sąsiedztwie jej głównych odbiorców. Podstawową działalnością Spółki jest również wydobywanie i sprzedaż węgla do celów energetycznych. JSW stanowi również centrum sprzedaży wszystkich produktów powstałych z węgla, tj. koksu i węglipochodnych, wyprodukowanych przez koksownie należące do Grupy Kapitałowej. Obszar wydobywczy ulokowany jest w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym.

JSW jest aktywnym uczestnikiem łańcucha dostaw węgiel koksowy – koks – stal. Koncentrując się na wydobyciu i przeróbce węgla oraz sprzedaży wyrobów Grupy JSW węgla, koksu i innych wyrobów węglipochodnych. Stanowi zatem kluczowy element rekomendowanego modelu funkcjonowania Grupy JSW. Model zakłada pełną integrację łańcucha wartości poprzez zwiększenie stopnia długoterminowej współpracy z odbiorcami w celu zabezpieczenia odpowiedniego stopnia produkcji w długim okresie. Koncentrować się on ma na czterech głównych segmentach działalności: Segmentie węglowym, segmencie koksowniczym, segmencie energetycznym oraz obszarze wsparcia.

Schemat 11. Model biznesowy Grupy Kapitałowej

9.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM NIEFINANSOWYM

W dniu 15 listopada 2017 roku Zarząd JSW przyjął *Politykę Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej JSW* oraz *Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej JSW*. Tym samym rozwiązania te są obowiązujące również dla JSW.

Przyjęcie jednolitych standardów zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej, a tym w JSW, ma na celu utrzymanie ryzyka w ustalonych granicach oraz zapewnienie realizacji celów biznesowych, przy jednoczesnym zagwarantowaniu bezpieczeństwa Grupy. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym inspirowany jest rozwiązaniami opartymi o najlepsze praktyki, tj. ISO31000, COSO II, FERMA oraz specyfiką samej Grupy. Jednolity system zarządzania ryzykiem obejmuje identyfikację ryzyka i stopień jego oceny, opracowanie i wdrożenie planów reakcji na ryzyko, monitorowanie oraz raportowanie dotyczące skuteczności zarządzania ryzykiem.

Powyższa polityka odwołuje się w kontekście ryzyka, do fundamentalnej z punktu widzenia prowadzonej działalności, społecznej odpowiedzialności. Uwzględniania w procesie podejmowania decyzji biznesowych w JSW odpowiedzialność za otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne. Takie podejście, uwzględniające niefinansowe konsekwencje podejmowanych decyzji, zostało przyjęte w odniesieniu do zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ERM). W konsekwencji ryzyka niefinansowe podlegają ogólnym zasadom zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej.

W celu właściwego nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem, powołano Pełnomocnika ERM, który podlega Prezesowi Zarządu Spółki i odpowiada za koordynację procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym. Współpracuje także z Komitetem Audytu Rady Nadzorczej, przedkładając raporty na temat profilu ryzyka Spółki oraz stanu zarządzania ryzykiem korporacyjnym. Pełnomocnik współpracuje również z Biurem Audytu i Kontroli oraz poszczególnymi właścicielami ryzyk, zarówno w celu konsultacji wyników analizy i oceny ryzyka, jak i rozwoju metodologii wykorzystywanych w systemie ERM. W przypadku powołania Komitetu Ryzyka Spółki/Grupy, Pełnomocnik współpracuje z nim, poprzez informowanie o stanie zarządzania ryzykiem.

9.3. POLITYKI A STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Z formalnego punktu widzenia w Grupie, w tym w JSW, nie przyjęto generycznych polityk w obszarach społecznym, pracowniczym, ochrony środowiska, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji, które obejmowałyby wszystkie spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej (w rozumieniu odrębnych dokumentów odnoszących się do poszczególnych obszarów).

Jednocześnie podejście zarządcze do aspektów społecznych, pracowniczych, ochrony środowiska, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji zostało ujęte w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020* („Strategia”). W ocenie JSW dokument Strategii nie tylko zastępuje wspomniane polityki, ale jest szerszy, ponieważ definiuje cele i wskaźniki, będące miernikami rozwoju spółek Grupy Kapitałowej w istotnych obszarach oddziaływania.

Pewnym wyjątkiem jest wcześniejsza od Strategii, *Polityka prowadzenia działalności promocyjnej i charytatywnej w Grupie Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.*, której celem było uporządkowanie działalności prospołecznej.

Szczególną cechą Strategii, która różnicuje ją od typowych polityk, jest tryb jej opracowania. Prace na Strategią prowadzone były w oparciu o podejście prezentowane w normie PN-ISO 26000. W pierwszym kroku, podczas warsztatu wewnętrznego, w którym wzięli udział kierownicy i koordynatorzy reprezentujący różne obszary i funkcje biznesowe, związane ze zrównoważonym rozwojem i odpowiedzialnym zarządzaniem, zdefiniowali:

- kluczowe obszary odpowiedzialności,
- kluczowe grupy interesariuszy.

W kolejnym kroku z osobami odpowiedzialnymi za poszczególne obszary przeprowadzone zostały pogłębione wywiady. W efekcie wypracowano konkretne już mierniki dla zdefiniowanych wcześniej celów oraz przyjęto ich wartości na najbliższe lata.

W oparciu o wstępne założenia strategii, przygotowana została broszura, którą przekazano wszystkim uczestnikom International Mining Forum „Kopalnia przyszłości - nowe problemy i rozwiązania”, które odbyło się w dniach 28-30 czerwca 2017 roku, a którego gospodarzem była właśnie JSW. Wśród uczestników forum znaleźli się przedstawiciele praktycznie wszystkich grup interesariuszy Grupy, m.in. przedstawiciele administracji, tak rządowej, jak i samorządowej, dostawcy, w tym najwięksi światowi dostawcy sprzętu i technologii górniczych, kluczowi odbiorcy, przedstawiciele świata nauki oraz konkurenci. Równocześnie w ramach forum zorganizowano sesję tematyczną pt. „Zrównoważony rozwój – GÓRNICTWO OK. Relacje z interesariuszami jako jeden z fundamentów społecznej odpowiedzialności biznesu”, podczas którego omówiono założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020 oraz szerszy kontekst planowych działań Grupy JSW oraz innych przedsięwzięć górniczych i branż okologicznych związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu (m.in. inicjatywa „Górnictwo OK.”).

Kluczem, który spaja nie tylko całą *Strategię Zrównoważonego Rozwoju Grupy JSW na lata 2017-2020*, ale też sposób myślenia o zrównoważonym rozwoju i odpowiedzialnym zarządzaniu jest **SZACUNEK**:

Schemat 12. Obszary zarządzania w ramach CSR

W niniejszym oświadczeniu, odnosząc się do poszczególnych obszarów wpływu, odwoływano się do konkretnych celów strategii, które im odpowiadają.

9.4. SPRAWY SPOŁECZNE

PODEJŚCIE ZARZĄDCZE I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Zarząd JSW stoi na stanowisku, iż szacunek dla społeczeństwa, w którym funkcjonuje ma zasadnicze znaczenie dla jej dalszych sukcesów. Podejście JSW do kwestii społecznych zostało zdefiniowane i zawiera się w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020*¹. Głównym celem jest kształtowanie produkcji w sposób, który będzie możliwie najmniej uciążliwy dla lokalnych społeczności (tj. ograniczenie powstawania szkód górniczych, rekultywacja i rewitalizacja terenów przekształconych w wyniku działalności górniczej, czy ograniczanie hałasu).

¹ Jednocześnie we wszystkich spółkach przyjęto do stosowania *Politykę prowadzenia działalności promocyjnej i charytatywnej w Grupie Kapitałowej Jastrzębskiej Spółki Węglowej*, która odnosi się do pewnego wycinka obszaru społecznego.

CEL 5:

- SZANUJEMY ŚRODOWISKO NATURALNE ORAZ NAJBLIŻSZE OTOCZENIE PRZYRODNICZE I SPOŁECZNE TERENÓW, NA KTÓRYCH JSW PROWADZI SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

Negatywne skutki działalności górniczej, które można ograniczyć, ale których nie da się całkowicie wyeliminować, JSW stara się naprawiać i rekompensować (tak poprzez wypłaty odszkodowań osobom, których własność ucierpiała na skutek prowadzonego wydobycia, jak również poprzez wspieranie działań prospołecznych w regionach, w których funkcjonują zakłady JSW).

Strategia zakłada również organizowanie spotkań Zarządu JSW z samorządowcami gmin², na terenach których JSW prowadzi działalność, także (ze względu na tematykę konkretnych spotkań) przy współudziale innych osób (np. przedstawiciele WUG, szkół zawodowych i wyższych, WIOŚ). Ich celem byłoby przedstawienie planów JSW na najbliższy okres w kontekście m.in.:

- **zatrudnienia** (planowane rekrutacja, profil pracowników, współpraca ze szkołami zawodowymi i uczelniami w regionie),
- **planowanych prac pod ziemią w danym roku**, w tym obszarów, gdzie będzie prowadzone wydobycie i gdzie można spodziewać się występowania odkształceń na powierzchni i szkód górniczych),
- **planowanych prac na powierzchni**, w tym w zakresie zagospodarowania odpadów wydobywczych, kształtowania krajobrazu / rekultywacji terenów zdegradowanych przez szkody górnicze oraz obiektów zagospodarowania odpadów wydobywczych i ewentualnego ich wykorzystania,
- **analizy szkód górniczych**, podejmowanych prac prewencyjnych, napraw i rekompensat.

Podjęcie, którego fundamentem ma być otwarta, szczerza rozmowa i wspólne wypracowywanie rozwiązań, zostało zainicjowane już w czerwcu 2017 roku podczas International Mining Forum – „Kopalnia przyszłości - nowe problemy i rozwiązania”. W panelu „Zrównoważony rozwój – GÓRNICZTWO OK. Relacje z interesariuszami jako jeden z fundamentów społecznej odpowiedzialności biznesu”, podczas którego po raz pierwszy zaprezentowano i skonsultowano założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020, wzięli udział m.in. przedstawiciele wszystkich samorządów, na terenie których Grupa JSW, w tym JSW, prowadzi działalność operacyjną. Równocześnie w 2017 roku odbywały się indywidualne spotkania przedstawicieli Zarządu z samorządowcami.

Mając na uwadze fakt, że nie jest możliwe wyeliminowanie lub ograniczenie do poziomu niezauważalnego dla lokalnych społeczności różnego rodzaju uciążliwości i zagrożeń związanych z działalnością górniczą, JSW stara się kompensować te uciążliwości poprzez aktywność społeczną w regionie. Angażuje się w życie lokalnych społeczności, w których prowadzi działalność operacyjną. Deklaruje pomoc w rozwiązywaniu ważnych dla tych społeczności problemów, np. poprzez pomoc jednostkom służby zdrowia, wspomaga dzieci i młodzież, wspiera ciekawe, innowacyjne i skuteczne rozwiązania w takich dziedzinach jak edukacja, zdrowie, ekologia i kultura. JSW jest ważnym mecenasem sportu w regionie.

Innym wymiarem zaangażowania społecznego, ważnym z punktu widzenia zapewnienia przyszłych kadr, jest zainicjowany w ostatnim roku powrót do współpracy ze szkołami średnimi oraz wyższymi kształcącymi pracowników w zawodach powiązanych z górnictwem. Przewiduje się m.in. współpracę z zakresie: realizowania programów praktyk i stażów uczniowskich oraz studenckich, wspierania szkół i uczelni w kształtowaniu procesu edukacji i programów kształcenia, doszkalania nauczycieli na terenie zakładów JSW, wspierania wybitnie uzdolnionych uczniów i studentów oraz ich innowacyjnych projektów uczniowskich lub studenckich w obszarach powiązanych z górnictwem węgla kamiennego lub wykorzystaniem gospodarczym węgla.

Na poziomie zarządzania operacyjnego kwestie społeczne zostały jednoznacznie zdefiniowane, jako kluczowe dla funkcjonowania zakładów, określone w *Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.*. Polityka ta zakłada m.in. budowanie długofalowego sukcesu i wartości spółki z uwzględnieniem zasad społecznej odpowiedzialności biznesu, m.in. wskazuje kluczowe obszary odpowiedzialności (m.in. spójnego podejścia do kwestii społecznych) oraz istotność dialogu z interesariuszami przedsiębiorstwa.

² W JSW powołano Pełnomocnika Zarządu ds. Kontakt z Samorządami.

ODDZIAŁYWANIE DZIAŁALNOŚCI GÓRNICZEJ, W TYM SZKODY GÓRNICZE

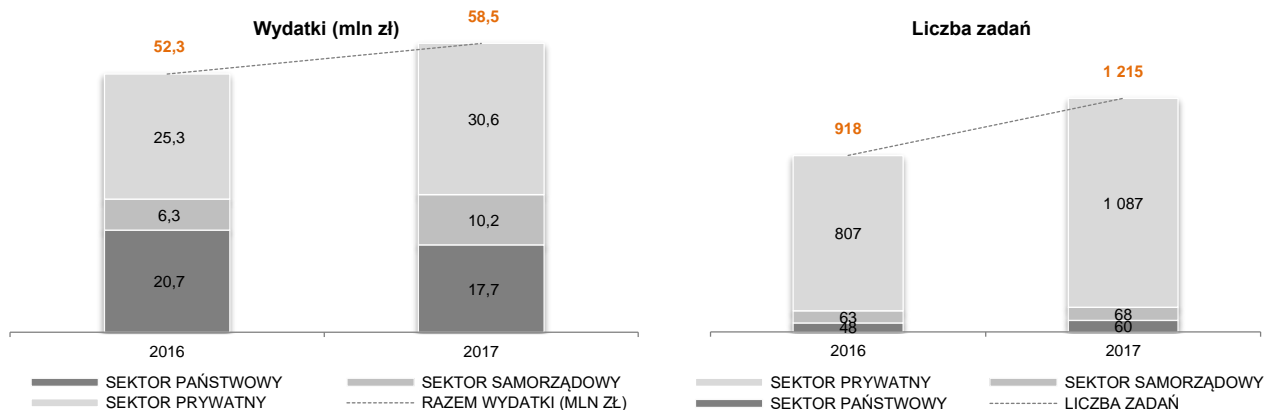
Ze względu na specyfikę oddziaływania działalności górniczej na otoczenie, często procedury istotne z punktu widzenia środowiskowego, są jednocześnie kluczowe z punktu widzenia lokalnej społeczności i ryzyk operacyjnych (np. kwestia szkód górniczych). Warto w tym miejscu również wspomnieć o następujących procedurach zintegrowanego systemu zarządzania, zgodnych z PN-ISO 14001, które gwarantują zachowanie najwyższej staranności w tym zakresie: „Identyfikacja, ocena i monitorowanie aspektów środowiskowych” (PZŚ-5.01), „Nadzór operacyjny i monitorowanie elementów środowiskowych” (PZŚ-7.01), „Naprawa szkód górniczych” (PZŚ-7.03), „Identyfikacja zagrożeń, postępowanie w przypadku wystąpienia awarii środowiskowych” (PZŚ-7.04). Z kolei inne, takie jak procedura „Działania w JSW S.A. podczas wypadku masowego lub katastrofy przemysłowej” (PZB-8.02) powiązane są z obszarem bezpieczeństwa i higieny pracy i zgodne z PN-N-18001.

Zdecydowanie największe znaczenie z punktu widzenia lokalnej społeczności, mają jednak szkody górnicze. Aby ograniczyć ryzyka z nimi związane stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne w zakresie materializacji ryzyka i obejmują m.in. takie działania jak:

- koordynacja działań związanych z przygotowaniem: projektu prac geologicznych, dokumentacją geologiczną, hydrogeologiczną, geologiczno-inżynierską, projektem zagospodarowania złoża oraz planem ruchu,
- planowanie miejsc zagrożonych wystąpieniem szkód górniczych (m.in. na podstawie harmonogramu eksploatacji złoża),
- nadzorowanie realizacji zapisów koncesyjnych oraz z decyzji środowiskowych, monitoring geodezyjny i budowlany,
- monitoring realizacji napraw szkód górniczych w zakresie ilościowym i kosztowym,
- monitoring wysokości rezerwy tworzonej w celu usuwania szkód górniczych,
- współpraca z organami samorządowymi w ramach zespołów porozumiewawczych,
- wyłączenie terenu z zabudowy bądź też złoża z eksploatacji,
- podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu zachowanie grawitacyjnego spływu wód powierzchniowych,
- stosowanie profilaktyki budowlanej w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia istniejących oraz realizowanych obiektów budowlanych w granicach terenów górniczych.

Kluczowe znaczenie mają regulacje wewnętrzne związane z usuwaniem szkód górniczych. Poszczególne projekty naprawcze dla obiektów publicznych, samorządowych oraz stanowiących własność prywatną, są przygotowywane do realizacji zgodnie z procedurą określoną w Zarządzeniu Prezesa Zarządu JSW S.A. z dnia 20 grudnia 2017 roku Załącznik Nr 2 „Regulamin postępowania przy naprawianiu szkód” i Załącznik Nr 3 „Regulamin Komisji Oceny Projektów Usuwania Szkód”.

Wykres 22. Skala działań związanych z likwidacją szkód górniczych

W 2018 roku Spółka zabezpieczyła środki finansowe na naprawę szkód w wysokości 72,4 mln zł.

DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE

W omawianym okresie JSW prowadziła działalność promocyjną oraz prospołeczną w regionie, nie tylko kompensując ewentualne uciążliwości, jakie wiążą się z prowadzeniem działalności wydobywczej, ale umacniając przyjazne nastawienie społeczności do JSW.

Chcąc być dobrym sąsiadem społeczności, z którymi JSW jest nierozzerwalnie od lat związana, właśnie na nich koncentruje swoje działania prospołeczne. W 2017 roku kontynuowano współpracę z zawodowymi klubami sportowymi: KS Jastrzębski Węgiel i Jastrzębski Klub Hokejowy GKS Jastrzębie oraz licznymi klubami amatorskimi zajmujące się m.in. piłką nożną, siatkówką, hokejem, tenisem stołowym, szachami, boksem. Kooperacja objęła również stowarzyszenia (np. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa), gminne ośrodki kultury, a także szczególnie istotne ze względu na kultywowanie pamięci o przeszłości Towarzystwo Tradycji Górniczych Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej.

Jednocześnie JSW przekazała darowizny dla 18 jednostek służby zdrowia, a także wsparła zakup opału oraz zorganizowanie opieki nad najuboższymi mieszkańcami. Objęła wsparciem lokalne parafie katolickie oraz parafię ewangelicką, która m.in. dzięki pomocy ze strony JSW może corocznie organizować koncert muzyki organowej.

Darowizny otrzymały również inne organizacje społeczne, w tym powszechnie znane, takie jak: Polski Czerwony Krzyż, Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Emerytów i Rencistów, Caritas Polska, Kluby Abstynenta, Fundacja Pomoc Dzieciom Specjalnej Troski, jedno z hospicjów i wiele innych. Na liście obdarowanych znalazły się też mniejsze kluby i organizacje pozarządowe o zasięgu lokalnym, w tym uczniowskie kluby sportowe, ludowe kluby sportowe, Ochotnicze Straże Pożarne, Polski Związek Wędkarski i inne organizacje zajmujące się współpracą z dziećmi i młodzieżą.

Całoroczną opieką JSW obejmuje też Ochronkę Pod Patronatem Św. Dominika Savio w Jastrzębiu-Zdroju, działającą przy jednej z jastrzębskich parafii. Oprócz pomocy finansowej na zorganizowanie wieczerzy wigilijnej czy śniadania wielkanocnego a także dofinansowania półkolonii, pracownicy JSW w okresie mikołajkowym organizują dla najbardziej potrzebujących dzieci zbiórkę prezentów świątecznych jak zabawki, przybory szkolne, słodczyce. Każdego roku pracownicy JSW wspierają również akcję Szlachetna Paczka – ogólnopolską inicjatywę łączącą Polaków w geście pomagania.

JSW wraz z IPA Oddział w Jastrzębiu-Zdroju wspiera program „Bezpieczna droga do szkoły” i „Bezpieczna droga do domu”- wyprodukowano na ten cel kilka tysięcy opasek odblaskowych. JSW od kilku lat prowadzi również akcję „Szachy dla Przedszkolaków”, dzięki której przekazano szkołom kilkaset kompletów szachów szkolnych.

JSW uczestniczyła również w wydarzeniu ponadregionalnym zorganizowanym przez Kancelarię Premiera RP z okazji Dnia Dziecka w Warszawie, przekazując na ten cel gadżety propagujące bezpieczeństwo dzieci np. koszulki odblaskowe z napisem „Widzisz mnie?”, opaski odblaskowe, itp..

Po raz pierwszy w JSW blisko tysiąc dzieci pracowników kopalń bawiło się przez cały tydzień na imprezach mikołajkowych organizowanych przez spółkę we wszystkich zakładach JSW. Na zakończenie każdego spotkania rozlosowywano główną nagrodę, którą był rodzinny wyjazd do ośrodka należącego do JSK (Grupa JSW) Jastrzębia Turnia w Zakopanem.

OPIS POWIĄZANYCH ASPEKTÓW RYZYKA

Tabela 29. Czynniki ryzyka

RYZYKA ZWIĄZANE Z OBSZAREM SPOŁECZNYM	
RYZYKO W ZAKRESIE ODPOWIEDZIALNOŚCI SPOŁECZNEJ KORPORACJI	Ryzyko, że JSW będzie negatywnie postrzegana przez opinię publiczną ze względu na niewłaściwą dbałość o interesy społeczne (m.in. realizacja działalności gospodarczej Grupy JSW, w tym JSW, może prowadzić do powstania sytuacji spornych związanych ze społecznościami lokalnymi wokół obszarów, na których Grupa prowadzi lub zamierza prowadzić działalność).
RYZYKO INWESTORSKIE	Ryzyko, że Spółka nie będzie postrzegana przez inwestorów jako transparentna oraz godna zaufania.
RYZYKO W ZAKRESIE PRAWIDŁOWEGO ZARZĄDZANIA MARKĄ, MARKETINGIEM I REPUTACJĄ	Ryzyko osłabienia wizerunku korporacyjnego i marki JSW oraz jej postrzegania na rynku przez interesariuszy.

W kontekście przeciwdziałania ryzykom społecznym, Spółka podejmuje liczne działania komunikacyjne. Za rzetelny przekaz informacji na temat kondycji spółki i podejmowanych działań restrukturyzacyjnych odpowiada Rzecznik Prasowy, który odpowiada na bieżące pytania, prowadzi aktywną politykę informacyjną służącą budowie pozytywnego wizerunku JSW oraz organizuje kontakty Zarządu

z mediami. JSW prowadzi aktywną komunikację z otoczeniem wysyłając informacje prasowe do dziennikarzy, na bieżąco odpowiadając na zapytania przesyłane przez media, dementując nieprawdziwe informacje i przedstawiając stanowisko Zarządu w kwestiach wymagających jego reakcji i komentarza.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI

Tabela 30. *Naprawa szkód górniczych*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Liczba zrealizowanych zadań naprawczych (szt.)	1 215	918	132,4
Kwota wydatkowana na naprawę szkód górniczych (mln zł)	58,5	52,3	111,9

Tabela 31. *Darowizny i wydatki na sponsoring*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Wartość darowizn (finansowe i rzeczowe) (tys. zł)	661,4	27,5	2 405,1

9.5. KWESTIE PRACOWNICZE

PODEJŚCIE ZARZĄDCZE I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Najważniejszą rolę w określeniu podejścia do zarządzania zasobami ludzkimi pełni *Strategia JSW z uwzględnieniem spółek zależnych Grupy Kapitałowej JSW na lata 2018-2030*. Podejście do kwestii pracowniczych zostało również zdefiniowane i zawiera się w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020*.

BHP

Kluczowe znaczenie ze względu na specyfikę działalności przemysłowej ma kwestia BHP.

CEL 2:

- SZANUJEMY ŻYCIE I ZDROWIE I NIE IDZIEMY NA USTĘPSTWA W SPRAWACH BEZPIECZEŃSTWA

Strategia stawia sobie w obszarze BHP za cel m.in.:

- utrzymanie certyfikowanych systemów zarządzania PN-N-18001 w zakresie: wydobywanie, przeróbka i sprzedaż węgla,
- zaangażowanie pracowników w udoskonalanie systemu zarządzania BHP, w tym wypracowywanie rozwiązań, które byłyby ukierunkowane na specyfikę konkretnych stanowisk pracy,
- utrzymanie wysokiej jakości szkoleń BHP, ze szczególnym uwzględnieniem aktualności i praktyczności omawianych zagadnień (strefa sztygara i nie tylko).

Planowane jest wdrażanie rozwiązań technologicznych pozwalających na mechanizację i automatyzację pracy pod ziemią. W szczególności chodzi o wycofywanie ludzi z rejonów zagrożonych lub ograniczanie udziału człowieka przy pracach obciążonych szczególnie dużym ryzykiem wypadku. Skutkowac to będzie ograniczeniem, a być może nawet eliminacją specyficznych kategorii ryzyka BHP. Do poprawy bezpieczeństwa przyczyni się planowane wprowadzenie rozwiązań technicznych pozwalających

na monitorowanie pracy urzędów oraz lokalizację pracowników pod ziemią. Rozwiązania takie mają na celu ułatwienie akcji ewakuacyjnej lub poszukiwawczej. Zgodnie z Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania kierownictwo zobowiązuje się do zapewnienia niezbędnych środków i zasobów mających na celu kreowanie bezpiecznych postaw pracowników oraz monitorowanie zagrożeń i ograniczanie ich wpływu na środowisko pracy. Pozwala to doskonalić działania w tych obszarach, w szczególności podejmować działania zapewniające stosowanie bezpiecznych procesów technologicznych, dążyć do zapobiegania wypadkom, chorobom zawodowym i zdarzeniom potencjalnie wypadkowym. Kładzie również nacisk na rozwój pracowników. System zarządzania w zakresie BHP jest zgodny z normą PN-N-18001.

Wśród kluczowych procedur związanych z BHP należy wymienić:

- „Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego” (PZB-7.01),
- „Wypadki przy pracy, choroby zawodowe oraz zdarzenia potencjalnie wypadkowe” (PZB-7.02),
- „Monitorowanie bezpieczeństwa i higieny pracy” (PZB-8.01),
- „Działania w JSW S.A. podczas wypadku masowego lub katastrofy przemysłowej” (PZB-8.02).

Inne procedury określające zasady zarządzania operacyjnego ważne z punktu widzenia kwestii pracowniczych, to: „Zarządzanie zasobami ludzkimi” (PSZ-6.01) oraz „Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna” (PSZ-5.02).

W Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania władze JSW zobowiązały się do zapewnienia niezbędnych środków i zasobów mających na celu kreowanie bezpiecznych postaw pracowników oraz monitorowanie zagrożeń i ograniczanie ich wpływu na środowisko pracy. Pozwala to doskonalić działania w tych obszarach, w szczególności podejmować działania zapewniające stosowanie bezpiecznych procesów technologicznych, dążyć do zapobiegania wypadkom, chorobom zawodowym i zdarzeniom potencjalnie wypadkowym.

System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, w szczególności polega na konsekwentnej realizacji ustalonych działań, takich jak.: opracowanie i ogłoszenie założeń polityki oraz celów w zakresie BHP, będących wyrazem zaangażowania najwyższego kierownictwa, określenie odpowiedzialności i uprawnień poszczególnych pracowników w zakresie działań na rzecz BHP, zapewnienie właściwych szkoleń oraz motywowanie pracowników do bezpiecznej i higienicznej pracy, organizowanie sprawnego systemu komunikowania się w zakresie BHP, ocenianie ryzyka zawodowego, opracowanie zasad reagowania na wypadki przy pracy oraz wdrażanie działań korygujących i zapobiegawczych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, monitorowanie oraz audytowanie systemu zarządzania BHP.

W omawianym obszarze w 2017 roku koncentrowano się na:

- stosowaniu skutecznej profilaktyki w zakresie BHP adekwatnej do występujących zagrożeń,
- wysokim poziomie szkoleń oraz podnoszeniu świadomości w zakresie bezpieczeństwa,
- ograniczaniu wpływu „czynnika ludzkiego” na wypadkowość.

Z uwagi na specyficzne warunki pracy w kopalniach JSW w zakresie profilaktyki zdrowotnej pracowników, obowiązywał poszerzony zakres lekarskich badań profilaktycznych z zakresu medycyny pracy. Rozszerzony zakres badań obejmuje obowiązkowe, dodatkowe badania z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia dla pracowników własnych oraz firm świadczących usługi w ruchu zakładów górniczych JSW.

W celu zapewnienia pracownikom prawidłowego doboru wyrobów stosowanych przez pracowników JSW funkcjonują wymagania określone w „Katalogu opisowo-rysunkowy obuwia, odzieży, sprzętu i środków ochrony indywidualnej”. Zapisy zawarte w przedmiotowym katalogu, określają szczegółowo wymagania prawne, techniczne i użytkowe, stosowane przy zakupach wyrobów dostosowanych do warunków panujących na stanowiskach pracy.

W celu zapewnienia wysokiego poziomu wiedzy w zakresie BHP oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych pracowników, we wszystkich zakładach JSW realizowany był plan szkoleń z zakresu BHP oraz szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje. Ścisły związek pomiędzy kwalifikacjami zawodowymi pracowników, poziomem zatrudnienia a bezpieczeństwem pracy wymagał, aby w zakładach JSW kontynuowano działania w zakresie prowadzenia szkoleń i kursów specjalistycznych oraz uzupełniania kwalifikacji pracowników. Szkoleniami objęte były wszystkie grupy pracownicze, ze szczególnym uwzględnieniem osób zatrudnionych w warunkach występujących zagrożeń naturalnych.

W JSW została wdrożona wielokrotnie nagradzana internetowa platforma szkoleniowo-informacyjna „Strefa sztygara i nie tylko”, która ma na celu dostarczenie pracownikom różnorodnych narzędzi i informacji, służących do pogłębiania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Wymogi posiadania szkoleń z zakresu bhp, odpowiednich badań profilaktycznych, uprawnień i kwalifikacji, to podstawowe działania, które podejmowane są w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz pożądanej jakości robót wykonywanych również przez podmioty zewnętrzne w zakładzie górnym.

Realizacja stawianych wymagań była przedmiotem stałej kontroli przez służby kopalń w zakresie realizacji rygorów bezpiecznego prowadzenia prac w ruchu zakładów górniczych. Ponadto okresowo prowadzona była tzw. ocena jakości i bezpiecznego prowadzenia robót przez firmy wykonujące usługi w ruchu zakładów górniczych JSW. Zakres wymagań stawiany wykonawcom usług w ruchu zakładów górniczych był na bieżąco weryfikowany pod kątem bezpieczeństwa i jakości świadczonych usług.

W kopalniach węgla kamiennego w związku ze specyfiką warunków górniczych, pracownicy narażeni są na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy. W kopalniach JSW wśród pracowników i byłych pracowników najczęściej stwierdzaną chorobą zawodową jest pylica płuc. Pozostałe choroby takie jak: zawodowe uszkodzenie słuchu, przewlekłe choroby narządu ruchu, zespół wibracyjny wyeliminowano lub ograniczono do incydentalnych przypadków.

W 2017 roku stwierdzono 9 przypadków zawodowego uszkodzenia słuchu u byłych pracowników, jedną chorobę zawodową związaną z przewlekłą chorobą narządu ruchu oraz jedną chorobę zawodową - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych. Odnotowano natomiast 49 przypadków zachorowania na pylicę płuc, w tym 42 przypadki u byłych pracowników. Dla zmniejszenia narażenia pracowników kopalń JSW na czynniki powodujące choroby zawodowe, przy współudziale Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, z udziałem kopalnianych służb BHP oraz lekarzy sprawujących opiekę z zakresu medycyny pracy funkcjonują kopalniane programy profilaktyki zawodowego uszkodzenia słuchu i pylicy płuc.

POZOSTAŁE ASPEKTY ZARZĄDZANIA LUDŹMI

Inne polityki pracownicze, z których część jest w trakcie porządkowania lub przygotowania, zostały opisane w dalszej części oświadczenia i zostały one również odzwierciedlone w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020*.

CEL 3:

**• SZANUJEMY KAŻDEGO CZŁOWIEKA, NASZĄ WSPÓLNOTE,
BIORĄC WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA JSW I JEJ MAJĄTEK**

W obszarze pracowniczym, w aspektach niezwiązanych z kluczowym dla górnictwa obszarem BHP, ogromne znaczenie ma budowa właściwej kultury organizacyjnej opartej na wzajemnym szacunku. W tym celu konieczne jest:

- stworzenie spójnej polityki dotyczącej obiektywnej oceny pracowników, awansów, planowania szkoleń i rozwoju oraz ochrony przed dyskryminacją,
- zdiagnozowanie aktualnej sytuacji.

Dlatego też jednym z pierwszych planowanych kroków wdrażania Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020 jest wdrożenie cyklicznego badania kultury organizacji i zadowolenia pracowników. W oparciu o wyniki badania możliwe będzie kształtowanie polityki zarządzania zasobami ludzkimi, która optymalnie realizowałaby oczekiwania pracownicze. Choć zgodnie z założeniami strategii pierwsze badanie kultury organizacji miało się odbyć w 2018 roku, udało się zrealizować je jeszcze w 2017 roku. Zarząd zaprosił pracowników do wypełnienia krótkiej ankiety 18 grudnia 2017 roku. Ankiety, zbierane w urnach, miały charakter poufny, a wyniki badania, zwłaszcza te krytyczne, stały się cennym źródłem wiedzy na temat obszarów wymagających doskonalenia i naprawy.

Jednym z zobowiązań zarządzających wobec pracowników ma być monitoring, który miałby zapewnić niedyskryminacyjny system wynagrodzeń, jak również niedyskryminacyjny system awansu i rozwoju. W pierwszej kolejności dotyczyłyby jednostek, w których zatrudnione są zarówno kobiety, jak i mężczyźni, i miałby na celu zidentyfikowanie, a następnie wyeliminowanie potencjalnego dyskryminowania kobiet. Jednocześnie aspekt związany z zagrożeniem dyskryminacją ze względu na płeć byłby uwzględniony w badaniach pracowniczych, tak, by same osoby zainteresowane miały możliwość wypowiedzenia się, czy i na ile czują się gorzej traktowane, i to nie tylko w wymiarze wynagrodzeń, ale szerzej, tj. np. w kontekście relacji międzyludzkich.

Planowane jest też zaprojektowanie i wdrożenie w oparciu o najlepsze praktyki rynkowe wewnętrznego systemu corocznych ocen pracowniczych oraz powiązanego z nim systemu planowania szkoleń i rozwoju.

Warunkiem koniecznym budowy zdrowej kultury organizacyjnej jest też efektywna i otwarta komunikacja wewnętrzna. Docelowo powinna ona również stać się narzędziem uwrażliwienia pracowników na kwestie etyczne, w tym na przeciwdziałanie zachowaniom nieetycznym.

W 2017 roku, w ramach reorganizacji JSW i spółek jej Grupy, wiele uwagi poświęcono uporządkowaniu struktur obszaru HR, tj. m.in. analizie i konsolidacji obszarów związanych z HR, funkcjonujących dotychczas w różnych pionach JSW. Pod koniec I kwartału 2017 roku Zarząd JSW podjął uchwałę, na mocy której obszar HR w Biurze Zarządu JSW został skonsolidowany w Pionie Z-cy Prezesa Zarządu ds. Pracy i Polityki Społecznej, któremu podległe są także Piony Dyrektorów Pracy w kopalniach JSW. Przyporządkowanie tych obszarów jednemu biur, umożliwiło ujednoczenie zarządzania obszarem HR oraz kreowania jednolitej polityki zatrudnieniowej i płacowej.

W 2017 roku wdrożona została *Procedura Rekrutacyjna Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.*, celem której jest przede wszystkim usprawnienie i ujednoczenie procesu pozyskiwania najlepszych kandydatów o kompetencjach, których nie udało się zapewnić w wystarczającym stopniu w drodze rekrutacji wewnętrznej. Jednocześnie w ostatnim roku wdrożono aplikację „Kandydat” umożliwiającą elektroniczną rejestrację osób zainteresowanych pracą w Spółce. Kandydaci wypełniają formularz zawierający informacje dotyczące m. in. wykształcenia, posiadanych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, który jest dostępny na stronie internetowej. Dzięki wdrożeniu aplikacji JSW poszerza się elektroniczna baza danych kandydatów do pracy.

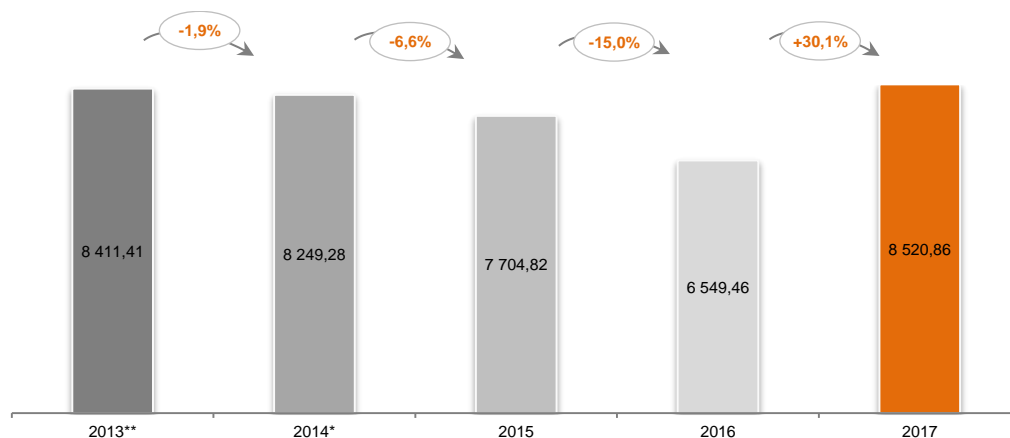
W związku z koniecznością zapewnienia dopływu młodych kadr, Zarząd JSW coraz bardziej otwiera się na współpracę z samorządami miast i gmin na terenach których działa Spółka, w zakresie kształcenia w zawodach górniczych przez szkoły, dla których samorzady są organami prowadzącymi. Współpraca ta służy podnoszeniu jakości kształcenia młodych kadr poprzez m.in. umożliwianie odbywania praktyk, a także wsparcie różnego rodzaju projektów edukacyjnych. W 2017 roku Spółka zawarła dwa porozumienia dotyczące współpracy z jednostkami samorządowymi będącymi organami prowadzącymi dla szkół kształcących w zawodach górniczych. Zgodnie z przyjętymi na mocy porozumień zobowiązaniami w zależności od własnych potrzeb kadrowych JSW może zatrudnić po ukończeniu szkoły absolwentów, którzy zdają egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. JSW podpisała również porozumienia ze szkołami wyższymi: Akademią Górniczo-Hutniczą oraz Politechniką Śląską w sprawie organizowania praktyk i stypendiów dla studentów tych uczelni. W okresie wakacyjnym studenci odbywają na terenie zakładów JSW praktyki i staże. Na dzień kończący okres sprawozdawczy obowiązywały następujące porozumienia z uczelniami wyższymi:

- Akademia Górniczo-Hutnicza (list intencyjny w sprawie organizacji praktyk górniczych dla studentów AGH zawarty pomiędzy AGH a JSW S.A. w dniu 9 grudnia 2016 roku, porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy AGH Wydział Górnictwa i Geoinżynierii a JSW w dniu 19 kwietnia 2017 roku uściślające zakres współpracy, o której mowa w Liście intencyjnym, porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy AGH Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska a JSW w dniu 23 czerwca 2017 roku uściślające zakres współpracy, o której mowa w Liście intencyjnym),
- Politechnika Śląska (list intencyjny w sprawie organizacji praktyk górniczych dla studentów Politechniki Śląskiej zawarty pomiędzy Politechniką Śląską a JSW w dniu 20 grudnia 2016 roku, porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Politechniką Śląską Wydział Górnictwa i Geologii a JSW w dniu 19 kwietnia 2017 roku uściślające zakres współpracy, o której mowa w Liście intencyjnym, porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Politechniką Śląską Wydział Górnictwa i Geologii (Geodezja Górnicza) a JSW w dniu 14 lipca 2017 roku uściślające zakres współpracy, o której mowa w Liście intencyjnym),
- Polska Akademia Nauk (porozumienie zawarte 9 maja 2017 roku pomiędzy Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk a JSW - staże dla pracowników PAN).

W 2017 roku zainicjowano również prace nad wdrożeniem procedury mającej na celu uregulowanie zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Przyjęła ona formę *Procedury dotyczącej zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników JSW* i zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2018 roku. Zakłada m.in. wspólne planowanie budżetu, efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych, centralizację organizacji szkoleń, motywacyjną rolę szkoleń, transparentne kryteria możliwości rozwoju pracownika.

INFORMACJE DOTYCZĄCE WYNAGRODZEŃ

Wykres 23. Średnia płaca miesięczna w JSW – bez wypłaty nagrody z zysku (zł)

* Średnia miesięczna płaca za 2014 rok w wysokości 8 249,28 zł obejmuje również wynagrodzenie pracowników KWK Knurów-Szczygłowice uzyskane przez nich za czas pracy w JSW.

** Zgodnie z Porozumieniem zawartym w dniu 20 maja 2013 roku pomiędzy Zarządem JSW a Zakładowymi Organizacjami Związkowymi działającymi w JSW, w 2013 roku została wypłacona nagroda pieniężna dla pracowników JSW z tytułu osiągniętych wyników w roku obrotowym 2012 w kwocie 73 765 890 zł. Nie uwzględniając w funduszu płac ww. nagrody pieniężnej, która została wypłacona w miejsce nagrody z zysku, średnia płaca miesięczna za 2013 rok wynosi 8 136,87 zł.

Wynagrodzenie większości pracowników JSW realizowane jest w oparciu o wypowiedziane ze skutkiem od 1 stycznia 2010 roku zakładowe układy zbiorowe pracy („ZUZP”) oraz Regulamin Wynagradzania Pracowników Biura Zarządu. Pracownicy przyjęci do pracy po 15 lutym 2012 roku opłacani są według zasad określonych w nowych umowach o pracę. W KWK Knurów-Szczygłowice wynagrodzenie realizowane jest w oparciu o Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku z późniejszymi zmianami.

Zgodnie ze stosowanymi wewnętrznymi regulacjami, za wykonaną pracę pracownikom w Spółce przysługuje wynagrodzenie składające się ze stawki płacy zasadniczej, premii bądź nadwyżki akordowej, Karty Górnika (dodatek stażowy), dodatku funkcyjnego (np. dodatku przodowego), dodatku za pracę w warunkach uciążliwych, szkodliwych i niebezpiecznych. Poziom wynagrodzenia zasadniczego pracownika uzależniony jest od kategorii zaszeregowania pracownika, charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy oraz stanowiska zajmowanego przez pracownika. Zatrudnienie pracowników na odpowiednich stanowiskach pracy i przyznanie kategorii zaszeregowania następuje w oparciu o Taryfikator Stanowisk Pracy. Niezależnie od ww. składników wynagrodzenia, pracownikom Spółki przysługują świadczenia dodatkowe takie jak: nagroda roczna z okazji Dnia Górnika, ekwiwalent barbórkowy, dodatkowa nagroda roczna tzw. 14-tka, deputat węglowy, nagrody jubileuszowe, odprawa emerytalno-rentowa, ekwiwalent pieniężny z tytułu zwrotu kosztów przejazdu urlopowego (tzw. Bilet z Karty Górnika), ekwiwalent na zakup pomocy szkolnych. Dodatkowo pracownicy mogą być objęci premią motywacyjną.

Na podstawie nowych umów o pracę pracownikom przysługuje wynagrodzenie składające się z płacy zasadniczej oraz dodatku za staż pracy. Poziom wynagrodzenia uzależniony jest od rodzaju wykonywanej pracy i czasu jej wykonywania. Niezależnie od wyżej wymienionych składników wynagrodzenia, pracownikom zatrudnionym na nowych umowach przysługują następujące świadczenia dodatkowe: nagroda roczna z okazji Dnia Górnika („Barbórka”), dodatkowa nagroda roczna tzw. 14-tka, deputat węglowy, odprawa emerytalno-rentowa.

Niektóre z ww. świadczeń zostały zawieszane.

Na poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2017 roku miały wpływ porozumienia zawarte ze stroną społeczną w 2015 i 2016 roku, a także inne porozumienia zawarte ze stroną społeczną i decyzje Zarządu:

1. Porozumienie zawarte w dniu 23 lutego 2015 roku pomiędzy Zarządem JSW a Organizacjami Związkowymi, umożliwiło wdrożenie następujących rozwiązań w zakresie kształtowania wynagrodzeń w JSW:
  - utrzymanie stawek płacy zasadniczej na poziomie roku 2014,
  - wstrzymanie wypłaty ekwiwalentu na zakup pomocy szkolnych,
  - wstrzymanie wypłaty z tytułu „Bilet z Karty Górnika”,

- wynagrodzenie za absencję chorobową oraz zasiłek chorobowy naliczane na podstawie Kodeksu pracy oraz Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
  - wynagrodzenie za czas absencji urlopowej naliczane na podstawie Kodeksu pracy oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop,
  - zaprzestanie wypłacania premii BHP i premii zadaniowej,
  - obniżenie wymiaru deputatu węglowego do 7,16 ton.
2. Porozumienie podpisane w dniu 16 września 2015 roku pomiędzy Zarządem JSW a Organizacjami Związkowymi, na podstawie którego na okres trzech lat (2016-2018) zawieszono zostały niektóre autonomiczne przepisy prawa pracy JSW i jednocześnie na okres zawieszenia wdrożono m. in. następujące rozwiązania w zakresie kształtowania wynagrodzeń w JSW: wstrzymanie wypłaty 14-tej pensji, wstrzymanie wypłaty ekwiwalentu barbórkowego, dokonanie zmiany w zasadach naliczania nagrody z okazji Dnia Górnika, wstrzymanie prawa do deputatu węglowego, dokonanie zmiany w zasadach wypłat odpraw emerytalnych.
  3. W 2017 roku w dalszym ciągu obniżone było o 20% wynagrodzenie Dyrektorów Kopalń, ZLM oraz Dyrektorów Biur w Biurze Zarządu (w 2016 roku: o 20%, w 2015 roku: o 10%).
  4. W omawianym okresie kontynuowany był proces regulacji płac w KWK Knurów-Szczygłowice (zgodnie z zapisami Porozumienia zawartego w dniu 27 stycznia 2016 roku).
  5. Porozumienie z dnia 9 lutego 2017 roku, zawarte pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych, na podstawie którego w dniu 6 marca 2017 roku pracownikom JSW została wypłacona nagroda. Ponadto począwszy od 1 marca 2017 roku dokonano przeszerogowań 10% pracowników.
  6. Porozumienie podpisane pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych w dniu 28 czerwca 2017 roku, na podstawie którego ustalono, że wartość posiłku profilaktycznego z ważnością od 1 lipca 2017 roku wynosić będzie 19 zł oraz, że w dniu 4 września 2017 roku zostanie wypłacona nagroda pieniężna w wysokości 4 300,00 zł netto wszystkim pracownikom JSW, będącym w stanie zatrudnienia w dniu 31 sierpnia 2017 roku.
  7. Porozumienie podpisane w dniu 18 października 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych, w którym odstąpiono od zapisów § 3 Porozumienia z dnia 16 września 2015 roku w zakresie zasad naliczania nagrody z okazji Dnia Górnika. W związku z powyższym wszystkie uprawnienia i obwarowania do jej nabycia, zasady wyliczania oraz daty wypłaty nagrody były identyczne, jak przy realizacji wypłaty nagrody z okazji Dnia Górnika za rok 2017.

Ponadto, w dniu 18 października 2017 roku podpisano Porozumienie w sprawie zasad rekompensowania pracy w soboty, niedziele i święta (dniu 8 listopada 2017 roku podpisano nowe Porozumienie modyfikując ww. zasady).
  8. Porozumienie podpisane w dniu 5 grudnia 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych, w którym odstąpiono od zapisów § 3 pkt , § 3 pkt 3 Porozumienia z 16 września 2015 roku dotyczących nagrody rocznej tzw. „14-tej pensji” oraz deputatu węglowego. Wypłata przedmiotowych świadczeń odbywać się będzie na zasadach stosowanych przed zawarciem Porozumienia w 2015 roku.

Szczegóły porozumień zawartych w 2016 roku przedstawione zostały w dalszej części sprawozdania.

OPIS POWIĄZANYCH ASPEKTÓW RYZYKA

Tabela 32. Czynniki ryzyka

RYZYKA ZWIĄZANE Z OBSZAREM PRACOWNICZYM	
<p>RYZYKO W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY</p>	<p>Materiały wybuchowe (ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, mienia i środowiska naturalnego w wyniku wybuchu materiałów wybuchowych magazynowanych, transportowanych lub używanych w robotach górniczych).</p> <p>Nieprzewidziane zaburzenia geologiczne (ryzyko, że w wyniku nieprzewidzianych zaburzeń geologicznych dojdzie do utraty życia lub zdrowia, bądź zagrożenia bezpieczeństwa osób, uszkodzeniu bądź zniszczeniu ulegnie majątek Spółki, czy też podmiotu zewnętrznego, lub działalność operacyjna będzie przerwana, a nawet wstrzymana).</p>

Choroby zawodowe (ryzyko, że w związku z charakterem wykonywanej pracy, u pracowników mogą zostać stwierdzone w przyszłości przypadki choroby zawodowej np. pylica, trwałe uszkodzenie słuchu, zespół wibracyjny, choroby oczu, choroby układu mięśniowo-szkieletowego itp.).

Wypadki przy pracy i inne zagrożenia (ryzyko wystąpienia wypadku przy pracy zagrażające życiu lub zdrowiu pracowników, powodujące szkody majątkowe, zanieczyszczenie środowiska lub inne negatywne konsekwencje).

Zagrożenie metanowe (ryzyko, że w wyniku nagromadzenia się w wyrobisku lub jego części odpowiedniego stężenia metanu dojdzie do wybuchu, wypalenia się metanu lub wyparcia tlenu z powietrza kopalnianego w efekcie czego dojdzie do utraty życia, zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa osób, a także uszkodzeniu oraz zniszczeniu ulegnie majątek Spółki, a działalność operacyjna będzie ograniczona, czy nawet wstrzymana).

Zagrożenie tąpnięciami (ryzyko, że w wyniku zjawiska dynamicznego spowodowanego wstrząsem górotworu dojdzie do tąpnięcia i w dalszej konsekwencji do utraty życia, zdrowia lub zagrożenia bezpieczeństwa osób. Uszkodzeniu lub zniszczeniu może ulec wyrobisko lub jego odcinek oraz urządzenia które się tam znajdują tj. majątek Spółki. Zdarzenie to może spowodować całkowitą lub częściową utratę funkcjonalności wyrobiska).

Zagrożenie wodne (ryzyko, że w wyniku wdarcia się lub wystąpienia zwiększonego względem możliwości ujęcia i odprowadzenia dopływu wody lub mieszanin z luźnym materiałem do wyrobisk dojdzie do zniszczenia majątku Spółki lub zagrożenia życia, zdrowia, czy też zagrożenia bezpieczeństwa osób przebywających w rejonach zagrożonych, a działalność operacyjna będzie ograniczona, przerwana lub nawet wstrzymana).

Pożary podziemne (ryzyko, że w przypadku pożaru egzogenicznego lub endogenicznego oraz przekroczenia dopuszczalnego stężenia w powietrzu kopalnianym tlenu węgla dojdzie do utraty życia, zdrowia, zagrożenia bezpieczeństwa osób lub, że uszkodzeniu oraz zniszczeniu ulegnie majątek Spółki, a jej działalność operacyjna będzie przerwana, a nawet wstrzymana).

Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego (ryzyko, że dojdzie do nagromadzenia w wyrobiskach dołowych lub w innych pomieszczeniach zakładu górniczego pyłu. W wyniku tego nagromadzenia może dojść do utworzenia z powietrzem mieszaniny wybuchowej, a w konsekwencji, przy odpowiednim inicjale, do wybuchu. Spowodować to może: utratę życia, zdrowia, zagrożenie bezpieczeństwa osób, a także uszkodzenie lub zniszczenie majątku Spółki, jak również jej działalność operacyjna może być przerwana, a nawet wstrzymana).

Zagrożenie wyrzutami gazów i skał (ryzyko, że w wyniku prowadzenia robót górniczych w rejonie zaburzeń geologicznych - wystąpi zjawisko gazogeodynamiczne (wyrzut metanu i skał) lub nagły wypływ metanu z górotworu do wyrobiska, w wyniku którego dojdzie do: utraty życia, zdrowia lub zagrożenia bezpieczeństwa osób w wyniku powstania atmosfery niezdanej do oddychania, uszkodzenia obudowy i urządzeń, powstania kawerny powyrtutowej lub powstania wybuchowego nagromadzenia metanu).

Zagrożenie klimatyczne (ryzyko ograniczenia czasu pracy załogi w przypadku pojawienia się w wyrobiskach górniczych zagrożenia klimatycznego lub braku możliwości wykonywania robót górniczych w przypadku pojawienia się temperatury mierzonej termometrem suchym powyżej 33 °C).

Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi (ryzyko, że na skutek możliwości ekspozycji na naturalne izotopy promieniotwórcze oraz radon i produkty jego rozpadu w wyniku prowadzonych prac związanych z działalnością górniczą dojdzie do utraty życia, zdrowia lub zagrożenia bezpieczeństwa pracowników bądź osób z ogółu ludności lub zagrożenia bezpieczeństwa środowiska naturalnego).

Dostępność pracowników, alokacja i rozwój zasobów ludzkich oraz dostępność podwykonawców (ryzyko ograniczonych możliwości rekrutacji, niewłaściwego doboru pracowników, nieodpowiedniej alokacji i rozwoju zasobów ludzkich, odejść pracowników oraz brak możliwości skorzystania z usług podwykonawców).

System pomiaru efektywności i system motywacyjny (ryzyko, że nierealistyczne, źle zrozumiane, subiektywne lub niemożliwe do zastosowania mierniki efektywności mogą spowodować, że kadra menedżerska i inni pracownicy będą postępować w sposób niespójny z celami, strategią i standardami etycznymi Spółki lub dobrymi praktykami biznesowymi).

**RYZYKO ZWIĄZANE
Z ZARZĄDZANIEM
ZASOBAMI LUDZKIMI**

Podział kompetencji i efektywność delegowania odpowiedzialności (ryzyko, że niejasny podział kompetencji i ograniczenia w delegowaniu obowiązków i odpowiedzialności spowoduje, że pracownicy będą podejmowali ryzyka nieakceptowalne z punktu widzenia interesów Spółki lub, że nadmierne ograniczenia zmniejszą efektywność procesu decyzyjnego).

Sukcesja i obsadzanie kluczowych stanowisk (ryzyko, że brak efektywnego systemu planowania zasobów kadrowych i sukcesji kluczowego personelu może stanowić zagrożenie dla realizacji modelu biznesowego i osiągnięcia kluczowych celów Spółki).

Prawo pracy (ryzyko, że funkcjonujące w Spółce regulacje, procesy, system szkoleń i przepływ informacji będą nieodpowiednie dla zapewnienia przestrzegania prawa pracy oraz regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy).

KLUCZOWE WSKAŹNIKI
Tabela 33. Stan zatrudnienia według typu zatrudnienia, stanowiska i wieku, w podziale na płeć (w osobach)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017			2016		
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	ŁĄCZNIE	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	ŁĄCZNIE
STRUKTURA ZATRUDNIENIA W JSW WEDŁUG TYPU UMOWY						
Umowa o pracę na czas nieokreślony	1 860	18 932	20 792	2 085	19 059	21 144
Umowa o pracę na czas określony	49	46	95	-	24	24
Umowa cywilno-prawna	3	3	6	3	7	10
Zatrudnieni w firmach świadczących usługi (outsourcing)	4 293	8 888	13 181	905	12 480	13 385
STRUKTURA ZATRUDNIENIA W JSW WEDŁUG STANOWISKA						
Stanowiska nierobotnicze p/z	34	2 651	2 685	27	2 750	2 777
Stanowiska robotnicze p/z	-	13 978	13 978	-	13 780	13 780
Stanowiska nierobotnicze na powierzchni	1 165	623	1 788	1 170	638	1 808
Stanowiska robotnicze na powierzchni	710	1 726	2 436	888	1 915	2 803
STRUKTURA ZATRUDNIENIA W JSW WEDŁUG WIEKU						
Do 30 lat	150	3 655	3 805	112	3 773	3 885
Od 31 do 40 lat	298	8 944	9 242	288	8 313	8 601
Od 41 do 50 lat	730	4 772	5 502	800	5 225	6 025
Powyżej 50 lat	731	1 607	2 338	885	1 772	2 657
OGÓŁEM	1 909	18 978	20 887	2 085	19 083	21 168

Tabela 34. Odejścia z pracy według wieku i płci

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017			2016		
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	ŁĄCZNIE	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	ŁĄCZNIE
Do 30 lat	3	48	51	2	70	72
Od 31 do 40 lat	24	106	130	14	83	97
Od 41 do 50 lat	32	1 274	1 306	30	2 106	2 136
Powyżej 50 lat	271	464	735	431	749	1 180
OGÓŁEM	330	1 892	2 222	477	3 008	3 485

Tabela 35. Podstawowe statystyki BHP w JSW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Nakłady (wydatki) na BHP (w tys. zł)	657 466,9	643 177,3	102,2
Liczba wypadków przy pracy - wypadki ogółem	295	305	96,7
• Liczba śmiertelnych wypadków przy pracy	1	3	33,3
• Liczba wypadków przy pracy-wypadki ciężkie	5	1	500,0
• Liczba wypadków przy pracy - wypadki lekkie	289	301	96,0
Wskaźnik częstości wypadków (na 1000 zatrudnionych)	14,4	13,6	105,9
Wskaźnik ciężkości wypadków	75,6	81	93,3
Liczba uznanych przypadków chorób zawodowych w raportowanym okresie	60	109	55,0

Tabela 36. Wskaźnik LTIFR według zakładów JSW*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie	5,69	5,01	113,6
KWK Budryk	11,20	11,22	99,8
Knurów-Szczygłowice	6,07	7,10	85,5
KWK Krupiński	5,97	5,63	106,0
KWK Pniówek	9,05	8,83	102,5
ZWP	2,63	2,57	102,3
Biuro Zarządu	1,60	-	-
OGÓŁEM JSW	7,28	6,94	104,9

* liczba wypadków pracowników własnych oraz firm świadczących usługi dla kopalń JSW (z wyłączeniem wypadków śmiertelnych) w przeliczeniu na jeden milion roboczogodzin.

9.6. POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA

PODEJŚCIE ZARZĄDCZE I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Kwestie związane z poszanowaniem praw człowieka, można w JSW podzielić na dwie kategorie, tj.:

- poszanowanie praw, w tym w szczególności, wolności osobistych, osób pracujących na rzecz JSW,
- poszanowanie wolności zrzeszania się oraz prawa do uczestniczenia i organizowania pokojowych manifestacji.

Wolności i prawa osobiste

Aspekty związane z zagwarantowaniem należytego szacunku dla niezbywalnych praw i wolności każdego człowieka, stały się fundamentem działań zaplanowanych w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020* w obszarze pracowniczym i odnoszących się do budowania zdrowej, niedyskryminacyjnej kultury organizacyjnej. Chodzi przede wszystkim o zapewnienie nieistniejących wcześniej mechanizmów formalnych, wspomagających eliminowanie zagrożeń zachowań nieetycznych w relacjach międzyludzkich (m.in.: mobbing, dyskryminowanie ze względu na płeć, czy nepotyzm), których ryzyko wystąpienia wiąże się z funkcjonowaniem każdej organizacji. Brak tolerancji dla tego typu zjawisk, wynika wprost z przepisów prawa, w tym Prawa pracy, na zgodności z którym oparte są wszelkie regulacje wewnętrzne.

CEL 3:

• SZANUJEMY KAŻDEGO CZŁOWIEKA, NASZĄ WSPÓLNOTE,
BIORĄC WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA JSW I JEJ MAJĄTEK

Narzędziem, które wspiera kształtowanie pożądanych zachowań oraz egzekwowanie ewentualnych naruszeń przyjętych norm etycznych w JSW, jest przyjęty w 2017 roku *Kodeks Etyki Grupy JSW*. Stanowi on jednocześnie politykę etyczną, antydyskryminacyjną i po części antykorupcyjną JSW. Ustanawia procedury dotyczące zgłoszeń naruszeń i nieprawidłowości, nieprzestrzegania zobowiązań wynikających z przepisów prawa, zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy, zdrowia klientów i osób postronnych, bezpieczeństwa środowiska naturalnego, praktyk nieuczciwej konkurencji oraz prób zamaskowania któregośkolwiek z powyższych. Daje on szansę wszystkim pracownikom, niezależnie od zajmowanego stanowiska, zgłaszanie problemów na wysokim szczeblu i ochronę przed ewentualnymi represjami ze strony przełożonych. Kodeks pomaga rozstrzygać również konflikty interesów, których występowanie nieodzownie towarzyszy funkcjonowaniu każdej organizacji. Celem wprowadzenia powyższego dokumentu było zapewnienie mechanizmów ograniczających ryzyko zachowań nieetycznych w Grupie Kapitałowej.

CEL 7:

• SZANUJEMY TRANSPARENTNOŚĆ I UCZCIWOŚĆ W ZARZĄDZANIU

Dodatkowo pod koniec 2017 roku Zarząd przyjął standardową klauzulę etyczną do stosowania w umowach z kontrahentami. Pozwala to rozciągnąć oddziaływanie etycznych regulacji JSW na jej łańcuch dostaw.

Wolność zrzeszania się

W JSW podstawy współpracy z organizacjami związkowymi regulują zawarte w dniu 9 maja 2015 roku *Zasady wzajemnej współpracy pomiędzy Zarządem JSW a zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w JSW*.

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku w JSW funkcjonowało 65 organizacji związków zawodowych. Łączna liczba członków związków zawodowych z uwagi na fakt, że pracownik może należeć do kilku związków, przekracza liczbę pracowników zatrudnionych w Spółce i na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 28 580 osób, co oznacza, że tzw. wskaźnik uzwiązkowienia wynosił 136,8%.

Prace nad Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy w JSW

W JSW w dalszym ciągu, pomimo skutecznego wypowiedzenia z ważnością od 1 stycznia 2010 roku Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy („ZUZP”), z uwagi na postanowienia indywidualnych umów o pracę oraz porozumienia z 5 maja 2011 roku w JSW, stosowane są zapisy 6 Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy (ZUZP KWK Borynia, ZUZP KWK Budryk, ZUZP KWK Jas-Mos, ZUZP KWK Pniówek, ZUZP KWK Zofiówka, ZUZP ZLM) oraz Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Biurze Zarządu JSW. Ponadto, z uwagi na przejęcie pracowników KWK Knurów-Szczygłowice w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy, JSW w stosunku do tych pracowników stosuje zapisy wynikające z indywidualnych umów o pracę oraz Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku zawarte pomiędzy Zarządem Kompanii Węglowej a Organizacjami Związków Zawodowych.

Prace nad uzgodnieniem i wdrożeniem nowego ZUZP dla pracowników JSW trwają od czasu powstania JSW, tj. 1 kwietnia 1993 roku. Prace te zostały zintensyfikowane od 2009 roku. Pracodawca przedstawiał stronie społecznej propozycje ZUZP dla pracowników JSW, jednak z uwagi na różnice zdań pomiędzy Zarządem, a związkami zawodowymi w zasadniczych sprawach nie wypracowano dotychczas ZUZP.

W lutym 2016 roku podjęto po raz kolejny rokowania nad ZUZP. Organizacje związkowe „Jedność” w trakcie spotkania w marcu 2016 roku zakwestionowały reprezentatywność organizacji związkowych tj. ZOK NSZZ „Solidarność” JSW, Federacji ZZG JSW, ZZ Kadra Pracowników JSW i ZOK ZZ „Kontra”, wnosząc o zawieszenie rokowań nad ZUZP do czasu wydania przez sąd orzeczenia o reprezentatywności ww. organizacji.

Prac nad ZUZP nie przerwano i w dniu 7 kwietnia 2016 roku odbyły się kolejne rokowania. Podczas spotkania ZOK NSZZ „Solidarność” JSW, Federacja ZZG JSW, ZZ Kadra Pracowników JSW i ZOK ZZ „Kontra” wniosły o zawieszenie rokowań z uwagi na:

- wystąpienie do sądu ww. organizacji związkowych o stwierdzenie ich reprezentatywności w związku z pismem wystosowanym przez organizacje zakładowe ZZ „Jedność” do ZOK NSZZ „Solidarność” JSW, Federacji ZZG JSW, ZZ Kadra Pracowników JSW i ZOK ZZ „Kontra” o stwierdzenie reprezentatywności zgodnie z Kodeksem pracy,
- upublicznianie przez niektóre organizacje związkowe informacji na temat treści prowadzonych rokowań, co narusza art. 241³ § 1 Kodeksu Pracy, który brzmi, że „Każda ze stron jest obowiązana prowadzić rokowania w dobrej wierze i z poszanowaniem słuszych interesów drugiej strony...”.

Pracodawca mając na uwadze prawidłowy przebieg rokowań nad ZUZP przychylił się do ww. wniosku i zawiesił rokowania do czasu stwierdzenia przez Sąd reprezentatywności ww. organizacji związkowych.

Po przedstawieniu przez ZOK NSZZ „Solidarność” JSW, ZZ „Kadra” Pracowników JSW i Federacja ZZG JSW postanowień Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju stwierdzających reprezentatywność tych organizacji, Zarząd JSW pismem z dnia 14 czerwca 2017 roku poinformował o powyższym fakcie Związki Zawodowe, proponując podjęcie przerwanych rokowań od miesiąca lipca 2017 roku.

W dniu 31 lipca 2017 roku odbyło się spotkanie dotyczące podjęcia przerwanych rokowań, które miało na celu wypracowanie ogólnych form i zasad w jakich będą odbywały się prace nad ZUZP. Zarząd JSW zaproponował, aby strona związkowa w terminie do 14 sierpnia 2017 roku przedstawiła Pracodawcy pisemną informację o składzie Zespołu, prowadzącego rokowania po stronie społecznej. Nie wszystkie związki odniosły się do propozycji Zarządu JSW. Te, które pisemnie odniosły się do ustaleń z dnia 31 lipca 2017 roku wyraziły chęć aktywnego udziału w negocjacjach nad ZUZP. Do ponownego spotkania, w sprawie rokowań doszło 31 sierpnia 2017

roku. Jednak w trakcie spotkania strona związkowa stwierdziła, iż spotkanie nie ma mocy prawnej, ze względu na nieobecność co najmniej jednej z reprezentatywnych organizacji związkowych, co zgodnie z art. 241²⁵ § 3 Kodeksu pracy jest konieczne.

Z inicjatywy Reprezentatywnych Organizacji Związkowych JSW w dniach 22 i 28 sierpnia 2017 roku oraz w dniach 4, 11 i 14 września 2017 roku toczyły się rokowania nad ZUZP, których tematem były problemy dotyczące budowy siatki płac. Pracodawcę reprezentował powołany decyzją Zarządu JSW z dnia 9 maja 2017 roku Zespół do prowadzenia rokowań nad ZUZP dla Pracowników JSW. Po stronie związkowej w rokowaniach udział wzięły: ZOK NSZZ „Solidarność” JSW SA, ZZ „Kadra” Pracowników JSW i Federacja ZZG JSW.

Pismem z dnia 12 września 2017 roku Zarząd JSW został poinformowany o powołaniu Wspólnej Reprezentacji Związków Zawodowych JSW („WRZZ JSW”) do rokowań nad ZUZP, w skład której weszły Związki Zawodowe „Jedność”, ZZ „Wsparcie”, ZZRG w Polsce, ZOK ZZG w Polsce i ZZ „Kadra” Budryk. Jednocześnie Zarząd JSW oraz reprezentatywne organizacje związkowe zostały zaproszone przez WRZZ JSW do wspólnych prac nad ZUZP.

Kolejne spotkanie miało miejsce 22 września 2017 roku, na które Pracodawca zaprosił wszystkie organizacje związkowe JSW, jednak organizacje związkowe w nim uczestniczące nie podjęły rozmów, przedkładając Zarządowi JSW swoje stanowisko, w którym żądają wspólnych rokowań w obecności reprezentatywnych organizacji związków zawodowych.

Pismem z dnia 6 października 2017 roku Zarząd JSW po raz kolejny zaprosił wszystkie organizacje związków zawodowych JSW na spotkanie w dniu 16 października 2017 roku, w sprawie rokowań nad ZUZP. Organizacje związkowe uczestniczące w spotkaniu ponownie nie podjęły rozmów nad ZUZP, ponownie argumentując ten fakt nieobecnością organizacji reprezentatywnych. W spotkaniu udział wzięła pani mec. Anna Gwiazda z Kancelarii Kocharński, Zięba i Partnerzy Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, która podjęła próbę wyjaśnienia wątpliwości obecnej na spotkaniu strony związkowej w zakresie zagadnień prawnych, jednakże organizacje związkowe nie były zainteresowane.

W związku z brakiem możliwości odniesienia się do spraw poruszanych w piśmie organizacji związkowych z dnia 22 września 2017 roku oraz w trakcie spotkania 16 października 2017 roku Zarząd JSW dnia 20 października 2017 roku skierował do strony związkowej pismo, w którym przedstawił swoje stanowisko podtrzymując wolę kontynuowania rokowań w sprawie zawarcia ZUZP, jednocześnie deklarując gotowość do prowadzenia dialogu ze wszystkimi przedstawicielami organizacji związkowych, którzy przystąpili do udziału w rokowaniach.

W dniu 3 listopada 2017 roku warszawska Kancelaria Kocharński, Zięba i Partnerzy Sp. z o.o. przesłała drogą elektroniczną opracowany projekt ZUZP dla pracowników JSW.

Pismem z dnia 8 listopada 2017 roku Wspólna Reprezentacja Związków Zawodowych JSW przesłała pracodawcy projekt ZUZP, zaś pismem z dnia 21 listopada 2017 roku poinformowała Zarząd JSW, że w dniach od 14 do 20 listopada 2017 roku na poszczególnych kopalniach Spółki zostało przeprowadzone wśród pracowników referendum dotyczące poparcia projektu ZUZP opracowanego przez Wspólną Reprezentację Związków Zawodowych JSW, w którym udział wzięło ponad 50 % zatrudnionych w JSW, z czego 98,93% poparło ww. projekt ZUZP. W związku z tym Wspólna Reprezentacja Związków Zawodowych żąda rozpoczęcia rokowań nad przedstawionym projektem.

Renegocjowanie Porozumienia zawartego w trybie art. 9¹ i 23^{1a} Kodeksu pracy w dniu 16 września 2015 roku

W związku z pismem reprezentatywnych organizacji związkowych JSW z dnia 5 grudnia 2016 roku odnośnie renegocjowania Porozumienia zawartego w trybie art. 9¹ i 23^{1a} Kodeksu pracy w dniu 16 września 2015 roku w części dotyczącej: zasad naliczania i wypłacania nagrody z okazji Dnia Górnika, wstrzymania wypłaty 14-tej pensji oraz wstrzymania prawa do deputatu węglowego, odbyły się spotkania z przedstawicielami reprezentatywnych organizacji związkowych JSW w dniu 8 i 19 grudnia 2016 roku, podczas których Zarząd JSW przedstawił stronie związkowej analizę aktualnej sytuacji finansowej JSW oraz założenia do Planu PTE na 2017 rok. Strony ponownie spotkały się w dniu 4, 18 i 24 stycznia oraz 3 lutego 2017 roku. Ostatecznie w dniu 9 lutego 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a reprezentatywnymi organizacjami związkowymi JSW zostało podpisane porozumienie, na podstawie którego, w dniu 6 marca 2017 roku pracownikom JSW została wypłacona. tzw. „Nagroda jednorazowa”. Ponadto począwszy od 1 marca 2017 roku Pracodawca zobowiązał się dokonać przeszeregowań do 10% pracowników zatrudnianych w poszczególnych Zakładach JSW.

W dniu 18 października 2017 roku Zarząd JSW i Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW podpisały Porozumienie, w którym odstąpiły od zapisów §3 Porozumienia z dnia 16 września 2015 roku odnośnie zasad naliczania nagrody z okazji Dnia Górnika. W związku z powyższym wszelkie uprawnienia i obwarowania do jej nabycia, zasady wyliczenia oraz data wypłaty nagrody są identyczne, jak przy realizacji wypłaty tejże nagrody za rok 2014. Jednocześnie w dniu 18 października 2017 roku podpisano Porozumienie pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW w sprawie zasad rekompensowania pracy w soboty, niedziele i święta. W dniu 8 listopada 2017 roku strony podpisały nowe Porozumienie modyfikujące powyższe zasady.

Pismem z dnia 2 listopada 2017 roku Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW zwróciły się do Zarządu JSW o odstąpienie od zapisów §3 Porozumienia z dnia 16 września 2015 roku odnośnie wypłaty 14-tej pensji i deputatu węglowego. W dniu

23 listopada 2017 roku Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW wystosowały do Zarządu JSW żądanie (zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych) dotyczące wypłaty pracownikom Spółki za 2017 rok i lata następne 14-tej pensji i deputatu węglowego w terminie i na zasadach obowiązujących w 2014 roku. Jednocześnie pismem z dnia 23 listopada 2017 roku Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW zwróciły się do Ministra Energii Pana Krzysztofa Tchórzewskiego o wyznaczenie w trybie pilnym spotkania w przedmiotowej sprawie. Zarząd pismem z dnia 24 listopada 2017 roku zaprosił przedstawicieli Reprezentatywnych Organizacji Związków Zawodowych JSW na spotkanie w sprawie żądania z dnia 23 listopada 2017 roku, które odbyło się 1 grudnia 2017 roku. W dniu 5 grudnia 2017 roku Zarząd JSW i Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW podpisały Porozumienie, w którym odstąpiły od zapisów §3 pkt 1 i 3 Porozumienia z dnia 16 września 2015 roku dotyczących 14-tej pensji oraz deputatu węglowego. W związku z powyższym wypłata przedmiotowych świadczeń odbywać się będzie na zasadach stosowanych przed zawarciem Porozumienia. Ponadto w dniu 6 grudnia 2017 roku Zarząd JSW i Reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych JSW podpisały kolejne Porozumienie regulujące kwestię nazewnictwa świadczeń i innych wypłat nieperiodycznych.

W związku z realizacją Porozumienia z dnia 5 grudnia 2017 roku w sprawie przywrócenia realizacji deputatu węglowego, w dniu 27 grudnia 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW zostało podpisane Porozumienie dotyczące ujednoczenia zasad realizacji deputatu węglowego dla wszystkich pracowników JSW.

Ponadto w następstwie Porozumienia z dnia 5 grudnia 2017 roku w sprawie wypłaty 14-tej pensji za 2017 rok, w dniu 27 grudnia 2017 roku zostało podpisane kolejne Porozumienie pomiędzy Zarządem JSW, a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW, w ramach którego wszyscy pracownicy JSW zatrudnieni w 2017 roku bez okresu przerwy, bezpośrednio po zakończeniu stosunku pracy w JSW SIG (tj. pracownicy, którzy rozwiązali stosunek pracy z JSW SIG w celu podjęcia pracy w JSW) są uprawnieni do 14-tej pensji za 2017 rok, proporcjonalnie do okresu przepracowanego w JSW.

Prace nad standaryzacją płac pracowników KWK Knurów-Szczygłowice

W dniu 9 stycznia 2017 roku podpisano aneks do regulaminu premiowania pracowników KWK Knurów-Szczygłowice uzgodniony pomiędzy Zarządem JSW a zakładowymi organizacjami związkowymi. Aneks obowiązuje od 1 stycznia 2017 roku i jest realizacją zapisów Porozumienia z dnia 27 stycznia 2016 roku. Zgodnie z wcześniejszymi uzgodnieniami w dniu 25 sierpnia 2017 roku odbyło się spotkanie w sprawie omówienia kolejnego etapu regulacji płac w KWK Knurów-Szczygłowice, na podstawie porozumienia z dnia 27 stycznia 2016 roku.

Spór zbiorowy wszczęty przez organizacje związkowe KWK Krupiński

W dniu 19 stycznia 2017 roku odbyło się spotkanie w sprawie sporu zbiorowego wszczętego przez organizacje związkowe KWK Krupiński w sprawie żądań wyartykułowanych w piśmie z dnia 12 stycznia 2017 roku dotyczących:

1. Natychmiastowego wprowadzenia stosownych zapisów w warunkach umów o pracę dla pracowników, którzy podpisali umowy o pracę po dniu, w którym nastąpiło upublicznienie akcji JSW. Warunki te są ustalone w porozumieniu zbiorowym zawartym w trybie art. 9 § 1 Kodeksu pracy zawartym w dniu 5 maja 2011 roku pomiędzy JSW a Organizacjami Związkowymi (w §1 punkt 2). Strona JSW do tej pory nie wypełniła postanowień porozumienia, co stanowi poważne naruszenie warunków pracy pracowników.
2. Natychmiastowego rozpoczęcia wypłacania „dodatku standaryzacyjnego”, który wynika z tzw. standaryzacji płac przeprowadzonych w 2010 roku. Jest to realizacją ogólnej zasady równych warunków płacy pracowników w JSW dla członków drużyn ratowniczych wykonujących prace profilaktyczne na poszczególnych zakładach. Niedopuszczalnym jest fakt, że niektóre zespoły ratownicze otrzymują oba dodatki, a niektóre tylko ten, który kwotowo jest większy. Jest to wyraźne naruszenie zasad równego traktowania dotyczących warunków pracy i płacy. Pracodawca nie może traktować tej samej grupy zawodowej w różny sposób. Mamy tu do czynienia ze zjawiskiem dyskryminacji pewnej grupy zawodowej wynikającej z miejsca (zakładu) wykonywania pracy.
3. Natychmiastowego wycofania się z systemu premiowania osób wyższego dozoru ruchu, polegającego na pozbawieniu ww. pracowników „premi motywacyjnej” w przypadku prowadzenia powierzonych pracy przez przełożonego (w imieniu pracodawcy) na powierzchni bez uzyskania dniówki pod ziemią. Ten rodzaj pracy wynika z zakresu obowiązków wyższego dozoru ruchu p/z i ewidentnie narusza warunki płacy (dyskryminuje płacowo) pracowników. Osoby wyższego dozoru ruchu p/z jak wynika również z innych przepisów dotyczących bezpieczeństwa pracy zobowiązane są do czynności związanych z tworzeniem dokumentacji, instrukcji, technologii oraz bieżącej kontroli ich stosowania.

W trakcie spotkania strona związkowa wyjaśniła oraz doprecyzowała swoje żądania podtrzymując swoje stanowisko. Zarząd JSW stał na stanowisku, że przedmiot sporu dotyczy wszystkich pracowników JSW co oznacza, że stroną dla pracodawcy winny być związki zawodowe reprezentujące całą załogę.

W dniu 7 lutego 2017 roku odbyło się kolejne spotkanie, w trakcie którego strona związkowa przedstawiła swoje ostateczne stanowisko do protokołu ze spotkania w dniu 19 stycznia 2017 roku. Strony sporu spotkały się ponownie w dniu 16 i 24 lutego 2017 roku. Spotkanie w dniu 24 lutego 2017 roku zakończyło się podpisaniem protokołu rozbieżności. Strona Związkowa w dniu 1 marca 2017 roku przesłała propozycję odnośnie Mediatora, w osobach Dariusz Trzcionka i Jerzy Krynicki. Zarząd JSW nie przyjął propozycji strony związkowej i w dniu 8 marca 2017 roku podjął decyzję o wystąpieniu do Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej o wskazanie mediatora z listy MRPiPS. W dniu 9 marca 2017 roku został wysłany wniosek o wskazanie mediatora przez Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Jednocześnie pismem z dnia 9 marca 2017 roku Pracodawca powiadomił organizacje zawodowe działające w KWK Krupiński o decyzji podjętej przez Zarząd odnośnie mediatora.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pismem z dnia 21 marca 2017 roku wyznaczyło mediatora w sporze zbiorowym w osobie Pana Jerzego Nowaka. Organizacje związkowe KWK Krupiński, pismem z dnia 27 marca 2017 roku poinformowały Pracodawcę o zakończeniu sporu zbiorowego wszczętego z dniem 12 stycznia 2017 roku. W ww. piśmie strona związkowa stwierdziła, że w związku z przekazaniem KWK Krupiński do SRK z dniem 1 kwietnia 2017 roku „spór po tej dacie staje się bezprzedmiotowy i organizacje związkowe w takim przypadku odstępują od sporu”.

Porozumienie w sprawie realizacji ZFŚS w 2017 roku w związku z nieodpłatnym przekazaniem KWK Krupiński do SRK

W dniu 1 czerwca 2017 roku odbyło się spotkanie Zarządu JSW z przedstawicielami Reprezentatywnych Organizacji Związków Zawodowych. W trakcie spotkania zostało podpisane Porozumienie w sprawie realizacji Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2017 roku w związku z przekazaniem KWK Krupiński na rzecz SRK. Postanowiono, że środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych KWK Krupiński zostaną wykorzystane przez pozostałe jednostki organizacyjne JSW.

Porozumienie pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW

W dniu 28 czerwca 2017 roku pomiędzy Zarządem JSW a Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW zostało podpisane Porozumienie na podstawie którego ustalono, że wartość posiłku profilaktycznego z ważnością od 1 lipca 2017 roku wynosić będzie 19 zł oraz, że w dniu 4 września 2017 roku zostanie wypłacona nagroda pieniężna w wysokości 4 300 zł netto wszystkim pracownikom JSW będącym w stanie zatrudnienia w dniu 31 sierpnia 2017 roku.

Zgromadzenia publiczne na terenie Gminy Pawłowice organizowane przez ZZ „Jedność” Pracowników JSW KWK Pniówek

W dniu 29 czerwca 2017 roku ZZ „Jedność” Pracowników JSW KWK Pniówek zorganizował na terenie Gminy Pawłowice zgromadzenie publiczne. W zgromadzeniu udział wzięło ok. 60 osób. Pismem z dnia 29 czerwca 2017 roku przedstawiciele zgromadzenia publicznego przesłali do Ministra Energii petycję pracowników JSW, rodzin górniczych oraz emerytów górniczych biorących udział w zgromadzeniu żądając:

- Zawieszenia przepisów dotyczących wprowadzenia temperatury zastępczej klimatu i przywrócenia poprzednich zasad pracy w podwyższonej temperaturze pz.
- Wypłaty wszystkim pracownikom zatrudnionym w JSW bezprawnie zawieszonych wynagrodzeń w postaci 14-tej pensji.
- Wypłaty nadgodzin wszystkim pracownikom JSW pozostającym w dyspozycji pracodawcy pod ziemią w związku z bezprawnym wydłużeniem czasu pracy w okresie od lutego 2015 roku do września 2015 roku.
- Cofnięcia uchwały zarządu JSW wstrzymującej bezprawnie wypłaty deputatu węglowego wszystkim emerytom górniczym byłym pracownikom JSW.
- Przywrócenia deputatu węglowego wszystkim pracownikom zatrudnionym w JSW.
- Przywrócenia wysokości wynagrodzenia pracownikom JSW za prace w soboty i niedziele według zasad sprzed 2015 roku.
- Zaprzestania łamania prawa pracy w JSW w postaci dzielenia nagrody Barbórki na części.

Spotkanie z przedstawicielami ZOK ZZRG w Polsce w sprawie jednakowego wynagradzania członków drużyn ratowniczych

W dniu 5 czerwca 2017 roku odbyło się spotkanie z przedstawicielami ZOK ZZRG w Polsce, które miało na celu zdefiniowanie i wyjaśnienie tematów w kwestii jednakowego wynagradzania członków drużyn ratowniczych za okres delegowania do OSRG oraz za udział w akcji ratowniczej niezależnie od tego czy są opłacani według zasad ZUZP czy według tzw. „nowych umów o pracę”. W trakcie spotkania w dniu 5 lipca 2017 roku przedstawiciele ZOK ZZRG w Polsce stwierdzili, że brak w nowych umowach o pracę

dotadku ratowniczego, dodatku za udział w akcji ratowniczej, dodatku za ćwiczenia w aparacie roboczym i pracę w aparacie podczas akcji zniechęca do pracy w charakterze ratownika.

Pracodawca wyjaśnił, że sam nie może dokonać regulacji w zasadach opłacania drużyn ratowniczych, gdyż jest potrzeba uzgodnień ze Stroną Związkową. Istnieje możliwość ujednoczenia zasad wynagradzania członków drużyn ratowniczych w ramach prac nad ZUZP dla pracowników JSW lub też, gdyby prace nad ZUZP przeciągały się, poprzez porozumienie ze Stroną Związkową wprowadzające ujednoczenie zasad opłacania ratowników.

W konsekwencji przedstawiciele ZOK ZZRG w Polsce na bazie Załącznika do ZUZP „Zasady wynagradzania członków drużyn ratowniczych” przygotowują swoją propozycję, która zostanie przedstawiona Pracodawcy w trakcie kolejnego spotkania i będzie propozycją do rozmów w ramach prac nad ZUZP dla Pracowników JSW.

Porozumienie z dnia 23 sierpnia 2017 roku

W dniu 23 sierpnia 2017 roku Zarząd JSW podpisał z Reprezentatywnymi Organizacjami Związków Zawodowych JSW porozumienie dotyczące potrzeby zapewnienia dopływu młodych kadr do kopalń JSW, w celu uniknięcia tzw. „luki pokoleniowej”. JSW w ramach stosownych porozumień podpisanych z samorządami miast i gmin, w miarę swoich możliwości będzie zapewniać naukę zawodu w formie zajęć praktycznych uczniom szkół kształcących w zawodach górniczych oraz w zależności od własnych potrzeb kadrowych może zatrudniać absolwentów, którzy z wynikiem pozytywnym zdadzą egzamin potwierdzający ich kwalifikacje zawodowe.

OPIS POWIĄZANYCH ASPEKTÓW RYZYKA

Tabela 37. Czynniki ryzyka

RYZYKA ZWIĄZANE Z PRAWAMI CZŁOWIEKA	
RYZYKO NARUSZENIA STANDARDÓW ETYKI	Ryzyko, że pracownicy Spółki podejmą działania niezgodne z korporacyjnymi standardami etyki lub zdefiniowanie, wdrożenie i egzekwowanie tych standardów nie będzie efektywne i spójne z celami Spółki.
RYZYKO ZWIĄZANE Z RELACJAMI ZE ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI ORAZ RYZYKO POTENCJALNYCH SPORÓW ZBIOROWYCH	Ryzyko, że działania lub decyzje kadry menedżerskiej lub przedstawicieli organizacji związkowych doprowadzą do pogorszenia wzajemnych relacji co może spowodować konflikt, a w konsekwencji zagrożenie dla ciągłości operacyjnej Spółki lub realizacji jej strategii.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI

Tabela 38. Dyskryminacja, mobbing

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Liczba zgłoszonych przypadków mobbingu	-	-	-
Liczba zgłoszonych przypadków dyskryminacji pracowników	-	-	-

Tabela 39. Relacje ze związkami zawodowymi

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Współczynnik uzwiązkowienia (%)	136,8	147,5	(10,7) p.p.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Liczba działających związków zawodowych	65	70	92,9
Liczba formalnych spotkań ze stroną związkową w 2017 roku	22	46	47,8
Spory zbiorowe w raportowanym okresie i zawarte porozumienia	1	2	50,0
Strajki w raportowanym okresie	-	-	-

9.7. PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI I ŁAPOWNICTWU

PODEJŚCIE ZARZĄDCZE I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Przyjęty w Grupie JSW w 2017 roku i obowiązujący w JSW *Kodeks Etyki Grupy JSW* jednoznacznie piętnuje oferowanie lub przyjmowanie prezentów lub innych dodatkowych korzyści, przysług i aktów gościnności z wyłączeniem takich, które mają wartość symboliczną, a których odmówienie mogłoby zostać odebrane za obrazę i naruszenie obowiązujących norm kulturowych. Zabrania się przyjmowania lub przekazywania prezentów w postaci gotówki niezależnie od ich wysokości. Nakazuje unikać wszelkich zachowań, które mogłyby zostać odebrane jako oczekiwania lub domaganie się łapówek lub innych korzyści.

Szczególne nacisk położono na kwestię relacji z dostawcami, który jest obszarem podwyższonego ryzyka, jeśli chodzi o zagrożenie korupcją. Pracownicy, którzy odpowiadają za kontakty z dostawcami, zobowiązani są m.in. dobrać dostawców w oparciu o obiektywne kryteria oceny i dbać o to, aby ich oferty były porównane i rozważone uczciwie i bezstronnie oraz, by cały proces był stosownie i w sposób przejrzysty udokumentowany. Jednocześnie zobowiązani są ujawniać wszelkie informacje, w których posiadaniu się znajdują, a które mogą mieć wpływ na współpracę z dostawcą, w tym w wymiarze ewentualnych nieetycznych zachowań dostawcy.

Jednocześnie w 2017 roku zainicjowano prace nad Polityką Antykorupcyjną, która byłaby spójna z Kodeksem Etyki Grupy JSW i stanowiła jego rozwinięcie i uszczegółowienie w kwestiach związanych z przeciwdziałaniem korupcji. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania prace nad jej opracowaniem i przyjęciem były w trakcie realizacji.

W JSW funkcjonuje również system kontroli wewnętrznej, którego elementem jest audyt wewnętrzny, nad którym pieczę sprawuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej.

OPIS POWIĄZANYCH ASPEKTÓW RYZYKA

Tabela 40. Czynniki ryzyka

RYZYKA ZWIĄZANE Z OBSZAREM KORUPCJI I ŁAPOWNICTWA	
RYZYKO NARUSZENIA STANDARDÓW ETYKI	Ryzyko, że pracownicy podejmą działania niezgodne z korporacyjnymi standardami etyki lub zdefiniowanie, wdrożenie i egzekwowanie tych standardów nie będzie efektywne i spójne z celami Spółki.
RYZYKO DEFRAUDACJI I INNE NADUŻYCIA	Ryzyko, że pracownicy, nie stosując się do standardów etycznych, dopuszczą się przestępstwa lub wykroczenia polegającego na działaniu w zamiarze bezpośrednim lub ewentualnym, które doprowadzi do przywłaszczenia sobie cudzej własności lub powierzonych pieniędzy, materiałów lub sprzętu niezgodnie z przeznaczeniem i/lub na niewłaściwy cel, najczęściej dla osiągnięcia osobistych korzyści materialnych lub niematerialnych).
DZIAŁANIA PRACOWNIKÓW PROWADZĄCE DO NARUSZENIA PRAWA PRZEZ SPÓŁKĘ	Ryzyko, że w wyniku działań pracowników/podwykonawców w imieniu Spółki lub jej spółki zależnej, nastąpi naruszenie przepisów prawa.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI
Tabela 41. Liczba stwierdzonych przypadków korupcji

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
• Liczba stwierdzonych przypadków korupcji zgłoszonych organom ścigania	-	-	-

9.8. POLITYKA RÓŻNORODNOŚCI

Funkcjonująca w JSW polityka różnorodności nie ma formy jednego dokumentu. W odniesieniu do władz Spółki oraz jej kluczowych menedżerów proces wyboru uwzględnia takie elementy jak: wykształcenie, doświadczenie zawodowe i kompetencje oraz w żaden sposób nie dyskwalifikuje kandydatów ze względu na wskazane w niniejszej zasadzie elementy polityki różnorodności.

Jednocześnie kwestie związane z poszanowaniem różnorodności i ochroną przed dyskryminacją zostały uregulowane w *Kodeksie Etyki Grupy JSW*, który stanowi m.in. politykę antydyskryminacyjną Grupy JSW.

Kodeks Etyki jednoznacznie piętnuje wszelkie zachowania mogące stanowić naruszenie praw jednostki w rozumieniu nierównego traktowania pracowników ze względu m.in. na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, itp. Celem jest przeciwdziałanie zarówno dyskryminacji bezpośredniej, jak i pośredniej. Niedyskryminacyjne traktowanie jest w ocenie Grupy i JSW najlepszą gwarancją równego traktowania i zapewnienia różnorodności z zachowaniem optymalnej biznesowo alokacji kadr.

Rozwiązanie takie w ocenie JSW jest wystarczające i efektywne, ale JSW nie wyklucza wprowadzenia dodatkowych rozwiązań formalnych, mających zapewnić pracownikom ochronę w przyszłości, jeśli obecne okazałyby się niewystarczające.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI
Tabela 42. Różnorodność w Zarządzie i Radzie Nadzorczej JSW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
ZARZĄD JSW	6	5	120,0
• Kobiety	1	1	100,0
• Mężczyźni	5	4	125,0
RADA NADZORCZA	9	12	75,0
• Kobiety	1	1	100,0
• Mężczyźni	8	11	72,7

9.9. KWESTIE ŚRODOWISKOWE
PODEJŚCIE ZARZĄDCZE I KLUCZOWE DZIAŁANIA

Podstawowe kierunki działań zarządczych związanych z ochroną środowiska zostały sprecyzowane w Strategii Zrównoważonego Rozwoju na lata 2017-2020. Dzielą się one na dwie kategorie:

- maksymalizacja efektywności gospodarczego wykorzystania surowców pozyskiwanych z natury (zarówno złóż węgla, jak i innych surowców, towarzyszących jego wydobyciu)

CEL 4:

• SZANUJEMY NIEODNAWIALNE ZASOBY POPRZEZ ICH EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE

- ograniczanie negatywnego wpływu na otoczenie przyrodnicze i zapewnienie bieżącego bezpieczeństwa środowiskowego

CEL 5:

• SZANUJEMY ŚRODOWISKO NATURANE ORAZ NAJBLIŻSZE OTOCZENIE PRZYRODNICZE I SPOŁECZNE TERENÓW, NA KTÓRYCH JSW PROWADZI SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

JSW przyjmuje założenie, iż najlepszą miarą odpowiedzialności za otoczenie jest efektywność działania. Chodzi o to, że surowce naturalne, których zasoby są wyczerpywalne i nieodnawialne, muszą być szanowane, a zatem dobrze i w pełni wykorzystane. Wszelkie niedoskonałości technologii czy niedoskonałości w zarządzaniu powinny być eliminowane. Otwiera to przestrzeń do bardzo wielu projektów badawczych i do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, które pomogą działać w sposób efektywny i opłacalny, chroniąc jednocześnie otoczenie przyrodnicze. To niewyczerpalne pole do prowadzenia badań przez ośrodki naukowe przy zaangażowaniu przemysłu. To bodziec do poszukiwania nowatorskich, skutecznych i efektywnych kosztowo technologii. Przede wszystkim chodzi o efektywne wykorzystanie eksploatowanych i opłacalnych w wydobywaniu złóż węgla, ale również o efektywne wykorzystanie gospodarcze metanu współwystępującego ze złożami węgla, gazu koksowniczego, optymalizacja zużycia energii elektrycznej i paliw. Należy również wspomnieć o działaniach ukierunkowanych na poszukiwanie nowatorskich i ekonomicznie uzasadnionych metod wykorzystania skały płonnej, czy o odzysku soli z wód kopalnianych. Kolejnym obszarem kluczowym z punktu widzenia badań i rozwoju są wszelkie projekty związane z tzw. technologiami czystego węgla. Przyspieszeniu działań związanych z poszukiwaniem i wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań, przynoszących tak korzyści ekonomiczne, jak i środowiskowe, sprzyjać ma skoncentrowanie w jednym miejscu kompetencji badawczych, które stało się motorem do powołania spółki JSW Innowacje.

CEL 1:

• SZANUJEMY NAUKĘ I WYKORZYSTUJEMY INNOWACJE, BY MÓC ROZWIJAĆ SIĘ W SPOSÓB BARDZIEJ ZRÓWNOWAŻONY

Spółka ta ma być jednocześnie platformą umożliwiającą współpracę w zakresie badań i rozwoju z partnerami biznesowymi (B2B) oraz z jednostkami akademickimi i ośrodkami naukowymi (B2U) z wykorzystaniem szerokiego spektrum źródeł finansowania zewnętrznego (NFOŚiGW, NCBR). Kluczowe znaczenie ma spojrzenie na badania i innowacyjne projekty poprzez pryzmat efektywności, w tym rentowności projektów, które co do zasady mają mieć znaczenie praktyczne dla spółki i branży, tj. wpisywać się w budowanie przewagi kosztowej oraz ograniczać negatywne oddziaływanie środowiskowe i społeczne (np. zwiększać bezpieczeństwo pracy).

Obok celów strategicznych o długoterminowym charakterze, obowiązują te związane ze strategicznym zarządzaniem operacyjnym. Mają one zapewnić bezpieczeństwo środowiskowe w dniu dzisiejszym – zarówno przyrodzie, jak i mieszkańcom lokalnej społeczności. Dlatego też w znacznym stopniu koncentrują się one na zgodności z konkretnymi normami, czy procedurami, monitorowanie bieżących parametrów środowiskowych, reagowanie na stwierdzone odstępstwa i podejmowanie działań naprawczych i korygujących w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Przez analogię do innych obszarów biznesowych (np. BHP), kluczowe znaczenie dla poprawnego funkcjonowania JSW w tym obszarze ma posiadanie systemu zarządzania środowiskowego opartego na normie PN-EN ISO 14001 – ukierunkowanego na nieustanne doskonalenie organizacji i stanowiącego gwarancję zachowania należytej staranności. Warunkiem istnienia takiego systemu jest posiadanie stosownej polityki środowiskowej. Na poziomie JSW, polityka środowiskowa została ujęta w dokumencie „Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.”. Zapewniać ma ona z jednej strony

zgodność z wymaganiami prawnymi oraz bieżące ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne w całym procesie wydobywania, przeróbki i sprzedaży węgla.

W codziennym zarządzaniu JSW, system zarządzania PN-EN ISO 14001 w zakresie wydobywanie, przeróbka i sprzedaż węgla, określa szereg procedur, w tym środowiskowych, wśród których należy wymienić następujące: „Identyfikacja, ocena i monitorowanie aspektów środowiskowych” (PZŚ-5.01), „Nadzór operacyjny i monitorowanie elementów środowiskowych” (PZŚ-7.01), „Gospodarka energią” (PZŚ-7.02), „Naprawa szkód górniczych” (PZŚ-7.03), „Identyfikacja zagrożeń, postępowanie w przypadku wystąpienia awarii środowiskowych” (PZŚ-7.04), „Ocena zgodności z wymaganiami prawnymi” (PZŚ-8.01).

W 2017 roku Spółka w dalszym ciągu urzeczywistniała w swoich działaniach zasady przyjęte w strategii środowiskowej. W tym celu realizowane były wyznaczone zadania służące ochronie środowiska.

Schemat 13. Realizowane w 2017 roku przez JSW zadania służące ochronie środowiska

Ochrona wód

W zakresie ochrony wód powierzchniowych przed zasoleniem, główne kierunki działań związane były z:

- ograniczeniem ilości i ładunku zasolonych wód dołowych poprzez ich maksymalne wykorzystanie do celów technologicznych oraz na dole kopalń do prewencji pożarowej i likwidacji zbędnych wyrobisk,
- dozowaniem niewykorzystanych wód pochodzących z odwodnienia kopalń: Borynia-Zofiówka-Jastrzębie i Pniówek do rzeki Odry z wykorzystaniem metody hydrotechnicznej ochrony wód, tj. systemu retencyjno-dozującego „Olza”, eksploatowanego przez PGWiR. W 2017 roku systemem „Olza” odprowadzono 4,4 mln m³ wód z odwodnienia kopalń JSW,
- doskonaleniem systemu retencyjno-dozującego „Olza” poprzez kontynuowanie prac modernizacyjno-remontowych,
- odsalaniem niewykorzystanych wód z odwodnienia kopalni Budryk przez PGWiR w zakładzie w Dębieńsku,
- kontrolowanym wprowadzaniu niewykorzystanych wód z odwodnienia kopalni Knurów-Szczygłowice do wód powierzchniowych zgodnie z warunkami określonymi w obowiązujących przepisach.

Racjonalna gospodarka odpadami

W odniesieniu do gospodarki odpadami, rekultywacji oraz zagospodarowania terenów przekształconych w wyniku działalności górniczej w 2017 roku w Zakładach Spółki w dalszym ciągu stosowano takie sposoby produkcji lub formy usług oraz surowce i materiały, które pozwalały zapobiegać powstawaniu odpadów lub utrzymać ich ilość na możliwie najniższym poziomie. Wszystkie działania związane z gospodarką odpadami prowadzone były zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w sposób ograniczający do minimum negatywne oddziaływanie odpadów na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko poprzez optymalne gospodarowanie przestrzenią i zasobami środowiska naturalnego ze szczególnym uwzględnieniem rekultywacji i rewitalizacji terenów oraz gruntów przekształconych działalnością górniczą. JSW przy wydobywaniu i przeróbce węgla w 2017 roku wytworzyła 11,1 mln Mg (ton) odpadów wydobywczych. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania wytwarzanych odpadów wydobywczych na środowisko naturalne oraz zwiększenia przychodów poprzez racjonalne gospodarowanie nimi, Spółka realizowała strategiczne kierunki działań, do których należą:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie wykorzystania odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- sprzedaż odpadów w postaci nieprzetworzonej,

- produkcja i sprzedaż kruszyw produkowanych z odpadów,
- zagospodarowanie odpadów w obiektach gospodarki odpadami wydobywczymi na powierzchni.

Kontynuowane były działania związane z wykorzystaniem odpadów wydobywczych wraz z odpadami elektrownianymi oraz wodą zasoloną do wypełniania i doszczelniania zrobów ścian zawałowych w celach zwalczania zagrożenia pożarowego i metanowego, ograniczenia emisji metanu i osiadań terenu, poprawy warunków wentylacji oraz wypełniania zlikwidowanych i otamowanych zbędnych wyrobisk górniczych. Zwiększenie wykorzystania odpadów wydobywczych w podziemnych wyrobiskach górniczych realizowane było poprzez systematyczną rozbudowę i modernizację instalacji do zatłaczania mieszanin doszczelniających.

Optymalne wykorzystanie wytwarzanych odpadów wydobywczych w budownictwie drogowym i komunikacyjnym, do prac inżyniersko – budowlanych oraz hydrotechnicznych prowadzone było poprzez intensyfikację działań w zakresie produkcji kruszyw w instalacjach zakładów przerobczych kopalń i ich sprzedaży. Produkcja kruszyw realizowana była zgodnie z uzyskanymi aprobatami technicznymi: Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie dla wyrobu budowlanego o nazwie „Kruszywo skalne górnicze JSW” oraz Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach dla wyrobu o nazwie „Kruszywo hydrotechniczne z łupka powęglowego JSW”. Odpady poddawano procesowi odzysku na podstawie posiadanych przez kopalnie decyzji. W 2017 roku sprzedano ok. 0,1 mln Mg kruszyw i odpadów wydobywczych.

Zagospodarowanie odpadów wydobywczych w obiektach gospodarki odpadami wydobywczymi na powierzchni prowadzone było zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, planami gospodarki odpadami oraz aktualnie obowiązującymi przepisami w zakresie gospodarki odpadami w kierunkach uzgodnionych z lokalnymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Na wszystkich obiektach gospodarki odpadami wydobywczymi realizowane były zadania mające na celu zabezpieczenie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem nagromadzonych odpadów wydobywczych oraz zagospodarowanie terenów przekształconych w wyniku działalności górniczej w celu ich odnowy oraz przywrócenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez przypisanie im funkcji użytkowych, które w przyszłości służyć będą lokalnym społecznościom, jako tereny zieleni urządzonej i lasy oraz obiekty sportowo-rekreacyjne.

Obiekty gospodarki odpadami wydobywczymi objęte były rekultywacją techniczną i biologiczną opartą na tradycyjnych i bezglebowych metodach zazieleniania, gwarantujących szybkie i trwałe osiągnięcie zamierzonych efektów ekologicznych.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w JSW realizowane było poprzez maksymalne wykorzystanie energetyczne gazu z odmetanowania kopalń. W wyniku wykorzystania ujmowanego metanu do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w układach wysokosprawnej kogeneracji w 2017 roku uzyskano zmniejszenie emisji metanu do atmosfery o ok. 91,6 mln m³. W 2016 roku w kopalni Budryk oddano do eksploatacji układ kogeneracyjny – 2 silniki o mocy ok. 4,0 MWel każdy w rejonie szybu VI Chudów, co pozwoliło zmniejszyć emisję metanu do atmosfery o ok. 8,0 mln m³. Od roku 2018 planuje się rozpoczęcie procedur związanych z budową kolejnych silników na gaz z odmetanowania w kopalniach Budryk oraz Knurów-Szczygłowice.

W 2017 roku Grupa JSW zainicjowała implementację kompleksowych rozwiązań w zakresie zaawansowanego szacowania „śladu węglowego” całej organizacji, jak i poszczególnych z kluczowych procesów produkcyjnych. Pracom towarzyszy szczegółowa inwentaryzacja i analiza źródeł emisji, jak i porządkowanie systemu zarządzania danymi o emisji. Grupa mając na uwadze bezwzględną konieczność zachowania spójności komunikatów przekazywanych otoczeniu, zdecydowała się wstrzymać publikowanie informacji nt. emisji do czasu zakończenia prac nad nowym modelem ich obliczania, a następnie upubliczniać je z okresu na okres w sposób w gwarantujący ich kompleksowość i porównywalność. Jednocześnie JSW stoi na stanowisku, że upublicznianie dziś danych zbieranych w innym modelu, a następnie kontynuowanie sprawozdawczości w oparciu o inną metodykę, poprzez niezachowanie zasady porównywalności, mogłoby być dla inwestorów mylące.

Eliminacja lub ograniczenie nadmiernego hałasu

Strategia JSW w zakresie likwidacji nadmiernego hałasu emitowanego do środowiska zakłada realizację działań prowadzących do obniżenia emisji hałasu z najbardziej uciążliwych źródeł do poziomu dopuszczalnego. W 2017 roku Spółka kontynuowała realizację zadań związanych z wyciszeniem obiektów na terenie zakładu głównego kopalni Pniówek.

Rozważana jest koncepcja Klastra Energii Zielone Jastrzębie wraz z budową elektrowni szczytowo-pompowej na terenie byłej KWK Krupiński. Zbiornik górny w formie zbiornika wodnego o walorach krajobrazowych i funkcjach wypoczynkowych umieszczony byłby nad zbiornikiem dolnym z szybem windowym jako korytarzem zrzutu wody. Istotną zaletą takiej elektrowni, która pozwala magazynować energię, gdy występują jej nadmiary i gdy jest ona tania, a wykorzystywać w godzinach, gdy zapotrzebowanie na nią jest największe, jest możliwość bardzo szybkiego jej uruchomienia w nagłym przypadku, pełną moc osiąga ona w ciągu kilku minut.

Elektrownie szczytowo-pompowe są najpowszechniej używanymi magazynami energii elektrycznej. Budowa elektrowni szczytowo-pompowej w kopalni jest rozwiązaniem wzorcowym, ponieważ zbiornik górny umieszczony jest dokładnie nad dolnym co minimalizuje straty związane z oporami wodnymi. Budowa elektrowni szczytowo-pompowej jest jednocześnie jednym z działań wpisujących się w działanie Klastra Energii Zielone Jastrzębie i strategii Zielone JSW, a opisujących możliwości wspólnych działań jednostek samorządu terytorialnego oraz JSW na rzecz m.in. racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych, zwiększenia wykorzystania energii z OZE, wzrost efektywności energetycznej i poprawy jakości powietrza na obszarze okolicznych gmin.

Kolejny aspekt, stanowiący odrębną kategorię ryzyka środowiskowego, wiąże się z wykorzystywaniem substancji niebezpiecznych. W tym zakresie prowadzi się stały nadzór nad przepisami określającymi kryteria kwalifikowania, kategorie i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Wydatki związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska w JSW w 2017 roku wyniosły 89,8 mln zł. W 2017 roku nie zostały nałożone na JSW kary w związku z naruszeniem przepisów ochrony środowiska.

OPIS POWIĄZANYCH ASPEKTÓW RYZYKA

Tabela 43. Czynniki ryzyka

RYZYKA ZWIĄZANE Z OBSZAREM OCHRONY ŚRODOWISKA	
RYZYKO W ZAKRESIE REGULACJI ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	Ryzyko wynikające z braku możliwości dostosowania organizacji do nowych rozwiązań prawnych oraz innych wymagań ekologicznych w związku z objęciem Spółki zaostrzonymi standardami i regulacjami prawnymi w zakresie ochrony środowiska.
RYZYKO DOTYCZĄCE DOSTOSOWANIA DZIAŁALNOŚCI JSW DO POLITYKI KLIMATYCZNEJ UE	Ryzyko, że w wyniku restrykcyjnej polityki klimatycznej Unii Europejskiej nastąpi zmuszenie JSW do ograniczenia produkcji paliw kopalnych.
ZAGROŻENIA DLA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Ryzyko, że w wyniku eksploatacji maszyn i urządzeń zostanie przekroczony dopuszczalny poziom hałasu.
ZAGROŻENIA DLA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Ryzyko, że w wyniku prowadzonej działalności zostanie przekroczony dopuszczalny poziom emisji gazów i pyłów do atmosfery.
ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA WODNEGO	Ryzyko, że w wyniku prowadzonej działalności Spółka doprowadzi do przekroczenia warunków odprowadzania zasolonych wód dołowych określonych w decyzjach i przepisach prawa.
RYZYKO NIEWŁAŚCIWEGO POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MATERIAŁAMI NIEBEZPIECZNYMI	Ryzyko, że z uwagi na niewłaściwe postępowanie z substancjami i materiałami niebezpiecznymi, powstanie zagrożenie dla środowiska, życia, zdrowia ludzkiego, mienia lub ryzyko innych szkód.
ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z POWSTAWANIA SZKÓD GÓRNICZYCH NA POWIERZCHNI	Ryzyko związane z koniecznością ponoszenia przez Spółkę kosztów naprawy szkód górniczych występujących na powierzchni terenu wskutek prowadzonych robót górniczych.
RYZYKO ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM ODPADAMI I PRODUKTAMI UBOCZNYMI	Ryzyko, że wolumen i elastyczność produkcji będzie ograniczona możliwościami zagospodarowania odpadów wydobywczych.

KLUCZOWE WSKAŹNIKI
Tabela 44. Wydatki na ochronę środowiska (mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Dozowanie wód zasolonych systemem „Olza”	8,7	12,0	72,5
Odsalanie wód w zakładzie w Dębieńsku	15,0	15,0	100,0
Naprawa szkód górniczych	58,5	52,3	111,9
Rekultywacja	0,4	0,2	200,0
Opłaty za korzystanie ze środowiska	3,7	3,7	100,0
Inwestycje w zakresie ochrony środowiska	3,5	18,5	18,9
Ogółem	89,8	101,7	88,3

Tabela 45. Zasolone wody dołowe (mln m³)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Zagospodarowane	0,9	1,1	81,8
Odprowadzone do środowiska	2,8	2,9	96,6
Odprowadzone do Zakładu Odsalania	2,4	2,2	109,1
Odprowadzone do kolektora Olza	4,8	5,7	84,2
Ogółem	10,9	11,9	91,6

Tabela 46. Wolumen odpadów (mln Mg)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Odpady wydobywcze	11,1	13,9	79,9
Odpady niebezpieczne	0,0002	0,0003	66,7
Odpady inne niż niebezpieczne z wyjątkiem wydobywczych	0,17	0,16	106,3
Ogółem	11,3	14,1	80,1

Tabela 47. Zagospodarowanie odpadów (mln Mg)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Wytwarzanie odpadów wydobywczych, w tym:	11,1	13,9	79,9
- Kamień szybowy (01 01 02)	0,1	0,1	100,0
- Kamień ZPMW (01 04 12)	10,2	12,7	80,3
- Odpady poflotacyjne (01 04 81)	0,8	1,1	72,7
Zagospodarowanie odpadów wydobywczych i kruszyw na powierzchni	11,0	13,8	79,7
Zagospodarowanie odpadów wydobywczych na dole	0,1	0,2	50,0
Zagospodarowanie odpadów elektrownianych na dole	0,3	0,3	100,0

Tabela 48. Zużycie energii

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Energia elektryczna (MWh)	997 889,4	1 125 852,8	88,6
Ciepło (w parze lub gorącej wodzie) (GJ)	791 523	903 315	87,6

Tabela 49. Zużycie paliw

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2016	DYNAMIKA 2016=100
Benzyna silnikowa (t)	24,1	24,7	97,6
Olej napędowy (ON) (t)	3 043,2	3 705,7	82,1
LPG (t)	4,3	4,3	100,0
Gaz z odmetanowania kopalń (dam ³)	36 619,1	30 891,9	118,5
Olej opałowy (t)	27,1	53,6	50,6
Węgiel kamienny (energetyczny) (t)	16 434,5	18 156,9	90,5

10. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Działając zgodnie z § 91 ust. 5 pkt. 4) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie”) Zarząd JSW przedstawia Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2017 roku.

10.1. WSKAZANIE STOSOWANEGO ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

W 2017 roku JSW stosowała zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016* przyjętym w dniu 13 października 2015 roku przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. uchwałą nr 26/1413/2015. Tekst Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 („Dobre Praktyki”) jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. pod adresem: www.gpw.pl/dobre-praktyki.

Ponadto, informacja na temat stanu stosowania przez Spółkę rekomendacji i zasad zawartych w Dobrych Praktykach dostępna jest na stronie korporacyjnej JSW pod adresem: <http://www.jsw.pl/relacje-inwestorskie/lad-korporacyjny/dobre-praktyki/>.

10.2. WSKAZANIE ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, OD KTÓRYCH ODSTĄPIONO

JSW dokładała wszelkich starań, by stosować zasady ładu korporacyjnego określone w dokumencie *Dobre Praktyki Spółek notowanych na GPW 2016*. W 2017 roku JSW stosowała Dobre Praktyki z wyłączeniem następujących zasad:

IV. Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami

Rekomendacja IV.R.2.

Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Wyjaśnienie:

Spółka odstępuje od stosowania tej zasady ze względu na ryzyka natury prawnej i organizacyjno-technicznej, mogące zagrażać prawidłowemu przebiegowi walnego zgromadzenia przy zapewnieniu akcjonariuszom zdalnego sposobu komunikacji. Aktualnie obowiązujące w Spółce zasady udziału w walnych zgromadzeniach umożliwiają akcjonariuszom efektywną realizację wszelkich praw z akcji i zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy.

V. Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązаныmi

Zasada V.Z.6.

Spółka określa w regulacjach wewnętrznych kryteria i okoliczności, w których może dojść w spółce do konfliktu interesów, a także zasady postępowania w obliczu konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Regulacje wewnętrzne spółki uwzględniają między innymi sposoby zapobiegania, identyfikacji i rozwiązywania konfliktów interesów, a także zasady wyłączania członka zarządu lub rady nadzorczej od udziału w rozpatrywaniu sprawy objętej lub zagrożonej konfliktem interesów.

Wyjaśnienie:

Spółka odstępuje od stosowania tej zasady do czasu dokonania odpowiednich zmian w dokumentach korporacyjnych obowiązujących w Spółce.

Ponadto, Spółka nie stosuje zasad: I.Z.1.10., III.Z.6., VI.Z.2. oraz rekomendacji: IV.R.3, gdyż nie dotyczą one Spółki.

10.3. OPIS GŁÓWNYCH CECH SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

W celu zapewnienia prawidłowości, rzetelności i zgodności sprawozdań finansowych z obowiązującymi przepisami prawa oraz generowania danych finansowych o wysokiej jakości, w JSW funkcjonuje system kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem. Zarząd JSW jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych, w JSW funkcjonuje szereg procedur oraz wewnętrznych regulaminów, których celem jest zapewnienie skutecznej i efektywnej kontroli oraz identyfikacji i eliminowania potencjalnych ryzyk. System ten realizowany jest głównie w oparciu o:

- Statut JSW,
- Kodeks Grupy Kapitałowej,
- Regulamin Organizacyjny JSW,
- Dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości,
- Politykę i Procedurę Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym,
- Regulamin Funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej JSW,
- Regulaminy Audytu Wewnętrznego,
- Instrukcję obiegu dokumentów,
- Zakresy obowiązków i uprawnień pracowników,
- Procedurę podatkową.

Proces ten realizowany jest również poprzez stosowanie przez spółki Grupy Kapitałowej jednolitych wzorców sprawozdań finansowych, badanie i przegląd sprawozdań finansowych kluczowych spółek Grupy przez tę samą firmę audytorską oraz proces autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed ich publikacją.

Nadzór nad przygotowaniem sprawozdań finansowych pełni Zastępca Prezesa Zarządu ds. Ekonomicznych. Za sporządzenie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiedzialne jest Biuro Głównego Księgowego, zaś za przygotowanie pakietów sprawozdawczych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy odpowiedzialność ponoszą Zarządy spółek objętych konsolidacją.

W celu zapewnienia stosowania jednolitych zasad rachunkowości przyjęta została przez JSW Dokumentacja przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oparta na MSSF, która obowiązuje JSW i podmioty Grupy (głównie w zakresie przygotowywania pakietów konsolidacyjnych, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego). Spółki Grupy sporządzają sprawozdania jednostkowe według MSSF. Na bieżąco prowadzony jest monitoring zmian MSSF celem aktualizacji Dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz zakresu ujawnień zawartych w sprawozdaniach finansowych.

Spółka stosuje w sposób ciągły spójne zasady księgowe zgodne z MSSF do prezentacji danych finansowych w sprawozdaniach finansowych, raportach okresowych i innych raportach przekazywanych akcjonariuszom. Takie same zasady obowiązują w spółkach tworzących Grupę Kapitałową, dla których JSW jest Jednostką dominującą. Zakres ujawnianych w sprawozdaniach finansowych danych wynika z obowiązków informacyjnych określonych przez MSSF, zaś sposób ich prezentacji zapewnia zrozumiałość i przejrzystość informacji, a także przydatność i porównywalność danych zawartych w sprawozdaniach finansowych.

Dane ujawniane w sprawozdaniach finansowych wynikają z ewidencji księgowej JSW oraz dodatkowych informacji przekazywanych przez poszczególne komórki organizacyjne JSW. Natomiast spółki Grupy Kapitałowej przekazują wymagane dane w formie pakietów sprawozdawczych, w celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rzetelność sprawozdania finansowego zapewniają dane wynikające z ksiąg rachunkowych, które zawierają zapisy wprowadzone na podstawie właściwej dokumentacji źródłowej, przy zastosowaniu najnowocześniejszej technologii informatycznej. Modułowa struktura systemu zapewnia przejrzysty podział obszarów i kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach rachunkowych oraz kontrolę pomiędzy księgami. Dostęp do danych w różnych przekrojach i układach osiągalny jest poprzez rozbudowany system raportowy. JSW na bieżąco aktualizuje system informatyczny do zmieniających się zasad rachunkowości lub innych norm prawnych, na co pozwala wysoka elastyczność funkcjonalności w ramach poszczególnych modułów systemu. Przygotowanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego następuje przy wykorzystaniu specjalistycznych narzędzi informatycznych. Funkcjonujące w JSW rozwiązania informatyczne zabezpieczają kontrolę dostępu do systemu finansowo-księgowego oraz zapewniają należytą ochronę i archiwizację ksiąg rachunkowych. Bezpieczeństwo eksploatacji systemu informatycznego zapewnia odpowiednia struktura

uprawnień. Kontrola dostępu prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego, począwszy od wprowadzania danych źródłowych, poprzez przetwarzanie danych, aż do generowania informacji wyjściowych. W Spółce stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz powołała Komitet Audytu będący organem doradczym i opiniotwórczym. Głównym celem działania Komitetu Audytu jest wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru finansowego oraz dostarczanie Radzie Nadzorczej miarodajnych informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, a także monitorowanie niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami JSW poddaje swoje sprawozdania finansowe badaniu (sprawozdania roczne) oraz przeglądowi (sprawozdania półroczne) przez niezależnego biegłego rewidenta. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza JSW spośród renomowanych firm audytorskich, w oparciu o rekomendacje Komitetu Audytu. W ramach prac audytowych biegły rewident dokonuje niezależnej oceny rzetelności i prawidłowości jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz potwierdzenia skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Zasadniczym elementem zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych jest badanie funkcjonowania mechanizmów kontrolnych oraz występowania ryzyk w działalności JSW. Realizując te zadania Audyt Wewnętrzny wspiera Komitet Audytu przeprowadzając odpowiednie prace sprawdzające skuteczność kontroli i efektywność procesów. Audyt Wewnętrzny realizuje zadania audytowe o charakterze usług zapewniających i doradczych, a także audyty doraźne.

System kontroli wewnętrznej, obejmuje swoim zakresem całą działalność Spółki określoną w Statucie oraz wszystkie poziomy struktury organizacyjnej, a przez to wszystkie procesy zachodzące w JSW, w tym obszary mające bezpośredni lub pośredni wpływ na prawidłowość sporządzania sprawozdań finansowych. System Kontroli Wewnętrznej („SKW”) obejmuje system kontrolnych rozwiązań finansowych, informatycznych, a także odpowiednie regulacje, procedury i struktury organizacyjne. Działania SKW służą zapewnieniu skutecznego i efektywnego działania organizacji, rzetelności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. Spółka systematycznie bada funkcjonowanie SKW i jego mechanizmy kontrolne oraz wskazuje potencjalne ryzyka w procesach. Funkcją tę sprawuje Audyt Wewnętrzny, który przeprowadza analizy, dokonuje ocen i przedstawia rekomendacje usprawnień do istniejących procedur i mechanizmów systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia naruszenia zasad i procedur. W wyniku przeprowadzonych corocznie zadań audytowych i kontrolnych wydawane są rekomendacje i polecenia, usprawniające mechanizmy kontrolne oraz minimalizujące ryzyka.

10.4. AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY ZNACZNE PAKIETY AKCJI

Spółka nie posiada szczegółowego zestawienia struktury akcjonariatu na dzień kończący okres sprawozdawczy, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, ani na dzień przekazania niniejszego sprawozdania. W ostatnim roku obrotowym JSW nie otrzymała informacji o przekroczeniu progów procentowych ogólnej liczby głosów określonych w art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Jedynym akcjonariuszem JSW posiadającym zarówno na dzień 31 grudnia 2017 roku jak i na dzień sporządzenia i publikacji niniejszego sprawozdania liczbę akcji stanowiącą, co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu był Skarb Państwa.

Tabela 50. Akcjonariusze posiadający na 31 grudnia 2017 roku i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania co najmniej 5% kapitału zakładowego*

AKCJONARIUSZ	ILOŚĆ AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU	PROCENTOWY UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM	PROCENTOWY UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU
Skarb Państwa	64 775 542	64 775 542	55,16%	55,16%

* Zgodnie z Raportem bieżącym nr 3/2018 z dnia 18 stycznia 2018 roku akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 18 stycznia 2018 roku był Skarb Państwa z liczbą głosów 64 389 722, co stanowiło 54,84% udziału w głosach ogółem.

10.5. POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH DAJĄCYCH SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE

JSW nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby szczególne uprawnienia kontrolne wobec Spółki.

10.6. OGRANICZENIA DOTYCZĄCE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU

Ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu zostały szczegółowo przedstawione w § 9 Statutu Spółki dostępnym pod adresem www.jsw.pl. Określone w Statucie Spółki ograniczenia zostały sformułowane w następujący sposób:

1. Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
2. Ograniczenie prawa głosu, o którym mowa w ust. 1 powyżej nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 34% plus jeden głos w ogóle głosów w Spółce.
3. Głosy należące do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności (Zgrupowanie Akcjonariuszy) kumuluje się; w przypadku, gdy skumulowana liczba głosów przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, podlega ona redukcji.
4. Akcjonariuszem, w rozumieniu § 9 pkt. 4 Statutu JSW, jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.
5. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
  - 1) pozostającą w stosunku dominacji lub zależności w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych,
  - 2) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
  - 3) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
  - 4) która wywiera (podmiot dominujący) lub, na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu Ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
  - 5) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.
6. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy.
7. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy do progu 10% ogółu głosów w Spółce. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:
  - 1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogółu głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy,
  - 2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa w pkt. 1) powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia

- stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy nie będzie przekraczać 10% ogółu głosów w Spółce,
- 3) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
  - 4) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.

10.7. OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki wynikają z obowiązujących przepisów prawa, w tym Ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Do dnia rejestracji zmian Statutu Spółki tj. do 26 października 2017 roku § 8 Statutu określał, że zbycie akcji poniżej 50% + 1 akcja przez Skarb Państwa może nastąpić jedynie za zgodą Rady Ministrów. Zbycie akcji bez tej zgody jest nieważne.

Zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami zawartymi w § 8 Statutu Spółki akcje należące do Skarbu Państwa nie mogą być zbyte i nie mogą być przedmiotem darowizny na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego.

10.8. ZASADY DOTYCZĄCE POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ORAZ ICH UPRAWNIEN

ZARZĄD

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania Członków Zarządu

Zgodnie ze Statutem JSW Zarząd składa się z trzech do siedmiu Członków. Członkowie Zarządu powoływani są na wspólną trzyletnią kadencję. Mandat Członka Zarządu powołanego przed upływem kadencji Zarządu wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych Członków Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego i odwoływani przez Radę Nadzorczą (za wyjątkiem Członka Zarządu wybieranego przez pracowników JSW).

Uregulowania dot. powoływania i odwoływania Członków Zarządu określa Statut, Ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Członka Zarządu w niektórych spółkach handlowych.

Rada Nadzorcza przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne w przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających powołanie Członka Zarządu. Wszczynając postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko Członka Zarządu Rada Nadzorcza określa w drodze uchwały, szczegółowej zasady i tryb tego postępowania, w tym w szczególności:

- stanowisko będące przedmiotem postępowania,
- termin i miejsce przyjmowania zgłoszeń, termin i miejsce przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
- zakres zagadnień będących przedmiotem rozmowy kwalifikacyjnej,
- wymagania i sposób oceny kandydata.

Ogłoszenie o postępowaniu kwalifikacyjnym jest publikowane na stronie internetowej JSW oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Energii, a termin przyjmowania zgłoszeń nie może być krótszy niż 14 dni od dnia publikacji ogłoszenia o postępowaniu kwalifikacyjnym. Rada Nadzorcza powiadamia o wynikach postępowania kwalifikacyjnego akcjonariuszy na najbliższym Walnym Zgromadzeniu oraz udostępnia protokół z postępowania kwalifikacyjnego.

Zgodnie ze statutem kandydatem na Członka Zarządu Spółki:

- 1) może być osoba, która spełnia następujące warunki:
  - a) posiada wykształcenie wyższe lub wykształcenie wyższe uzyskane za granicą, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie odrębnych przepisów,
  - b) posiada co najmniej 5-letni okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę lub świadczenia usług na podstawie innej umowy lub wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek,
  - c) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych albo wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek,

- d) spełnia inne, niż wymienione w lit. a-c wymogi określone w przepisach odrębnych, a w szczególności nie narusza ograniczeń lub zakazów zajmowania stanowiska członka organu zarządzającego w spółkach handlowych,
- 2) nie może być osobą, która:
- a) pełni funkcję społecznego współpracownika albo jest zatrudniona w biurze poselskim, senatorskim, poselsko – senatorskim lub biurze posła do Parlamentu Europejskiego na podstawie umowy o pracę lub świadczy pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze,
  - b) wchodzi w skład organu partii politycznej reprezentującego partię polityczną na zewnątrz oraz uprawnionego do zaciągania zobowiązań,
  - c) jest zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę lub świadczy pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze,
  - d) pełni funkcję z wyboru zakładowej organizacji związkowej lub zakładowej organizacji związkowej spółki z grupy kapitałowej,
  - e) jej aktywność społeczna lub zarobkowa rodzi konflikt interesów wobec działalności Spółki.

Jeżeli Spółka zatrudnia średniorocznie powyżej 500 pracowników, jeden członek Zarządu wybierany jest przez pracowników Spółki, zgodnie z procedurą zawartą w uchwalonym przez Radę Nadzorczą regulaminie wyborczym. Wynik wyborów jest wiążący dla organu uprawnionego do powołania Zarządu, czyli Rady Nadzorczej. Nie dokonanie wyboru przedstawiciela pracowników Spółki do składu Zarządu nie stanowi przeszkody do podejmowania ważnych uchwał przez Zarząd. Na wniosek co najmniej 15% ogółu pracowników Spółki przeprowadza się głosowanie o odwołanie Członka Zarządu wybranego przez pracowników. Takie odwołanie, śmierć lub inna ważna przyczyna powodująca zmniejszenie się liczby Członków Zarządu o Członka Zarządu wybranego przez pracowników wymaga przeprowadzenia wyborów uzupełniających. Szczegółowe uregulowania w tym zakresie zawarte zostały w Statucie JSW. Członek Zarządu składa rezygnację Radzie Nadzorczej na piśmie pod adresem siedziby Spółki.

Kompetencje Zarządu

Zarząd działa w oparciu o przepisy prawa, Statut i Regulamin Zarządu, który jest uchwalany przez Zarząd i zatwierdzany uchwałą Rady Nadzorczej. Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę w sądzie i poza sądem, podejmuje decyzje we wszystkich sprawach niezastrzeżonych dla innych organów Spółki oraz nadzoruje pracę poszczególnych zakładów Spółki za pośrednictwem Dyrektorów kopalń, Zakładu Wsparcia Produkcji, Dyrektorów Biur i Pełnomocników Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej trzech Członków Zarządu i są protokołowane. Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- ustalenie regulaminu organizacyjnego określającego organizację Spółki,
- ustanawianie prokury,
- zbywanie i nabywanie nieruchomości,
- sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej,
- wystawianie weksli,
- ustalanie Regulaminu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch Członków Zarządu albo jednego Członka Zarządu łącznie z prokurentem. W umowie między Spółką a Członkiem Zarządu, jak również w sporze z nim Spółkę reprezentuje Rada Nadzorcza.

RADA NADZORCZA

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania Członków Rady Nadzorczej

Zgodnie ze Statutem Spółki w skład Rady Nadzorczej wchodzi co najmniej sześciu Członków. Z dniem 2 czerwca 2015 roku Walne Zgromadzenie ustaliło liczbę Członków Rady Nadzorczej na 12 osób. Rada Nadzorcza wybiera (ze swojego grona) i odwołuje w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego lub Sekretarza Rady.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście. Powoływani są na okres trzyletniej wspólnej kadencji. W przypadku dokonywania wyboru Członków Rady Nadzorczej oddzielnymi grupami, liczbę Członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie in gremio, przy czym Rada Nadzorcza może liczyć wówczas co najmniej pięciu Członków. Mandat Członka Rady Nadzorczej powołanego przed upływem kadencji Rady Nadzorczej wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych Członków Rady Nadzorczej.

Od dnia wprowadzenia akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa, posiada akcje Spółki uprawniające do wykonywania co najmniej 34% plus jeden głos w ogóle głosów w Spółce, Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania Członków Rady Nadzorczej, w liczbie równej połowie składu Rady Nadzorczej określonej przez Walne Zgromadzenie (w razie, gdyby liczba ta okazała się niecałkowita ulega ona zaokrągleniu do liczby całkowitej w dół) powiększonej o jeden, z zastrzeżeniem, że Skarb Państwa jest wyłączony od głosowania na Walnym Zgromadzeniu w sprawie powołania i odwołania pozostałych Członków Rady Nadzorczej, Skarb Państwa zachowuje jednak prawo głosu w przypadku wyborów Członków Rady Nadzorczej w drodze głosowania odrębnymi grupami oraz głosowań, o których mowa w art. 385 § 6 Kodeksu spółek handlowych, a także w przypadku głosowań w sprawie powołania i odwołania Członków Rady Nadzorczej wybranych przez pracowników oraz w przypadku, gdy Rada Nadzorcza nie może działać z powodu składu mniejszego od wymaganego Statutem, a obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, inni niż Skarb Państwa, nie dokonują uzupełnienia składu Rady Nadzorczej, co do części Członków Rady Nadzorczej wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej przez Skarb Państwa następuje poprzez oświadczenie składane Spółce.

Członków Rady Nadzorczej, z wyjątkiem sytuacji określonych w Statucie, powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Członek Rady Nadzorczej składa rezygnację na piśmie Zarządowi na adres siedziby Spółki. Wymagania dla kandydatów na członków Rady Nadzorczej Spółki określa Ustawa o zasadach zarządzania mieniem Państwowym.

W Radzie Nadzorczej liczącej do dwunastu Członków - co najmniej jeden, a w Radzie Nadzorczej liczącej co najmniej trzynastu Członków - co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej, powinno spełniać wymogi przewidziane dla niezależnego Członka Rady Nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących Członkami Rady Nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE), z uwzględnieniem dodatkowych wymogów wynikających z Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW.

Zgodnie ze Statutem pracownicy Spółki mają prawo wyboru do Rady Nadzorczej: dwóch członków w Radzie Nadzorczej liczącej do sześciu członków, trzech członków w Radzie Nadzorczej liczącej od siedmiu do dziesięciu członków, czterech członków w Radzie Nadzorczej liczącej jedenastu lub więcej członków.

Na pisemny wniosek co najmniej 15% ogółu pracowników Spółki przeprowadza się głosowanie w sprawie odwołania Członka Rady Nadzorczej wybranego przez pracowników. Takie odwołanie, śmierć lub inna ważna przyczyna, powodująca zmniejszenie się liczby Członków Rady Nadzorczej wybranych przez pracowników, skutkuje przeprowadzeniem wyborów uzupełniających.

Kandydat na niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek niezależności. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek niezależności, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę. Spółka przekazuje do publicznej wiadomości informację o aktualnej liczbie niezależnych Członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy żaden z Członków Rady Nadzorczej nie będzie spełniał wymogu niezależności, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Walnego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych Członków Rady Nadzorczej do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym.

Rada Nadzorcza wybiera spośród swoich członków Komitet Audytu. Może także wybierać inne komitety. Członek rady może uczestniczyć w więcej niż jednym Komitecie.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Kompetencje Rady Nadzorczej zostały określone w Statucie Spółki. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki, a Członkowie Rady Nadzorczej wykonując swoje obowiązki kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW. Do uprawnień Rady Nadzorczej należy w szczególności:

1. zatwierdzanie Regulaminu Zarządu Spółki i opiniowanie Regulaminu Organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
2. powoływanie i odwoływanie Członków Zarządu Spółki, z zastrzeżeniem § 11 ust. 5 Statutu,
3. zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Członka Zarządu lub całego Zarządu,
4. delegowanie Członka lub Członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu nie mogących sprawować swoich czynności,
5. zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z Członkami Zarządu oraz ustalanie zasad zatrudnienia i wynagradzania oraz wynagrodzeń dla Członków Zarządu, z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zgromadzenia Spółki wynikających z bezwzględnie wiążących przepisów,

6. wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego, któremu zostanie powierzone badanie sprawozdań finansowych Spółki,
7. ocena sprawozdania finansowego zarówno, co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
8. ocena sprawozdania z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu, co do podziału zysków lub pokrycia strat,
9. składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt. 7 i 8 powyżej,
10. składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, oraz corocznego sprawozdania z prac Rady Nadzorczej,
11. opiniowanie spraw wnoszonych pod obrady Walnego Zgromadzenia,
12. zatwierdzanie strategii funkcjonowania Spółki,
13. opiniowanie rocznych planów Spółki,
14. zatwierdzanie Regulaminu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
15. opiniowanie sporządzanych przez Zarząd sprawozdań dotyczących wydatków reprezentacyjnych, wydatków na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi public relations i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem,
16. opiniowanie zmiany zasad zbywania aktywów trwałych, określonych w § 29¹ Statutu,
17. zatwierdzanie polityki wynagrodzeń dla grupy kapitałowej,
18. opiniowanie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej oraz ocena efektywności prowadzonej przez Spółkę działalności sponsoringowej.

Ponadto, do kompetencji Rady Nadzorczej należy udzielanie Zarządowi zgody na:

1. zawiązanie innej spółki, objęcie, nabycie, zbycie akcji lub udziałów w innych spółkach, z zastrzeżeniem § 26 ust. 3 pkt 3 i 4 Statutu, przy czym zgody Rady Nadzorczej, o której mowa w niniejszym pkt. 1, nie wymagają:
  - objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innej spółki w wysokości nie przekraczającej 1/10 udziału w kapitale zakładowym takiej spółki,
  - zbycie akcji lub udziałów innej spółki, w której udział Spółki wynosi mniej niż 1/10 kapitału zakładowego danej spółki,
  - objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innej spółki w zamian za wierzytelności Spółki w ramach postępowań kończących się układem lub ugodą z wierzycielami,
  - zbycie akcji lub udziałów nabytych lub objętych przez Spółkę w zamian za wierzytelności Spółki w ramach postępowań kończących się układem lub ugodą z wierzycielami,
  - objęcie, nabycie lub zbycie akcji innej spółki, której akcje są notowane na rynku regulowanym, chyba, że wartość takich akcji lub udziałów przekracza 20 mln zł,
2. tworzenie oddziałów za granicą,
3. nabywanie i zbywanie środków trwałych o wartości przekraczającej 20 mln zł, z zastrzeżeniem § 26 ust. 3 pkt 1 i 2 Statutu,
4. zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji i poręczeń majątkowych, o wartości przekraczającej 20 mln zł,
5. wypłatę zaliczki na poczet dywidendy,
6. wystawianie weksli o wartości przekraczającej 20 mln zł,
7. nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 20 mln zł,
8. zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
9. sposób wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników spółek, w których Spółka posiada ponad 50% akcji lub udziałów, w sprawach:
  - zawiązania przez spółkę innej spółki,
  - zmiany statutu lub umowy oraz przedmiotu działalności spółki,
  - połączenia, przekształcenia, podziału, rozwiązania i likwidacji spółki,
  - podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki,
  - zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
  - nabycia i zbycia nieruchomości lub prawa użytkownika wieczystego albo udziału w nieruchomości lub w prawie użytkownika wieczystego, ich obciążenie, leasing oraz oddanie do odpłatnego lub nieodpłatnego korzystania, jeżeli ich wartość przekracza 1/10 część kapitału zakładowego tej spółki,

- nabycia, zbycia, obciążenia, leasingu oraz oddania do odpłatnego lub nieodpłatnego korzystania, innych niż wymienione w poprzednim podpunkcie, składników aktywów trwałych, jeżeli ich wartość przekracza 1/10 część kapitału zakładowego tej spółki, z wyłączeniem spółek, w których kapitał zakładowy jest niższy niż 5 mln zł,
  - zawarcia przez spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli ich wartość przekracza 1/10 część kapitału zakładowego spółki, ale nie mniej niż 5 mln zł,
  - emisji obligacji każdego rodzaju,
  - nabycia akcji własnych w sytuacji określonej w art. 362 § 1 pkt. 2 Ustawy Kodeks spółek handlowych oraz nabycia udziałów w sytuacji określonej w art. 200 § 1 Ustawy Kodeks spółek handlowych,
  - przymusowego wykupu akcji stosownie do postanowień art. 418 Ustawy Kodeks spółek handlowych,
  - umorzenia udziałów lub akcji,
  - postanowienia dotyczącego roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
  - wniesienia składników aktywów trwałych przez spółkę jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli ich wartość przekracza 1/10 część kapitału zakładowego tej spółki,
  - kształtowanie wynagrodzeń Członków Zarządów oraz Rad Nadzorczych,
  - w sprawach, o których mowa w art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. z 2016 roku poz. 2259) z zastrzeżeniem § 30 ust. 6 (którego postanowienia, zawierają obowiązek kształtowania zapisów statutów lub umów tych spółek w sposób zgodny z postanowieniami przedmiotowej ustawy),
10. zawarcie umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, jeżeli wysokość wynagrodzenia przewidzianego łącznie za świadczone usługi przekracza 500 000,00 zł netto, w stosunku rocznym,
  11. zmianę umowy o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem podwyższającej wynagrodzenie powyżej kwoty, o której mowa w pkt 10 powyżej,
  12. zawarcie umów o usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem, w których maksymalna wysokość wynagrodzenia nie jest przewidziana,
  13. zawarcie darowizny lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000,00 zł lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
  14. zwolnienie z długu lub innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000,00 zł lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela Członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz na pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

Do uprawnień, kompetencji i obowiązków Rady Nadzorczej, oprócz spraw zastrzeżonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu należy przygotowywanie corocznych raportów przedstawianych Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu zgodnie z Dobrymi Praktykami Spółek notowanych na GPW.

Regulamin Zarządu, Rady Nadzorczej i Statut Spółki dostępne są na stronie internetowej www.jsw.pl

10.9. OPIS ZASAD ZMIAN STATUTU SPÓŁKI

Zmiana Statutu Spółki następuje w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia, a następnie wymaga wydania przez właściwy sąd postanowienia o wpisie zmiany do krajowego rejestru sądowego. Zmiana Statutu polegająca na istotnej zmianie przedmiotu działalności Spółki (art. 416 § 1 Kodeksu spółek handlowych) nie wymaga wykupu akcji akcjonariuszy niezgadających się na zmianę, jeżeli uchwała Walnego Zgromadzenia będzie powzięta większością dwóch trzecich głosów w obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

10.10. SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA, JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA ORAZ OPIS PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA

Sposób działania Walnego Zgromadzenia

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia JSW oraz jego uprawnienia zawarte są w Statucie oraz Regulaminie Walnego Zgromadzenia JSW.

Zgromadzenie zwołuje się w trybie i na zasadach określonych w przepisach prawa. Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie, w Katowicach lub w siedzibie Spółki.

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w formie raportu bieżącego. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej Spółki oraz przesłanie raportu bieżącego, dokonywane są, co najmniej na 26 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Osoby lub organ inny niż Zarząd, zwołujące samodzielnie Walne Zgromadzenie, niezwłocznie powiadamiają Zarząd Spółki, przedkładając na piśmie lub w postaci elektronicznej stosowną uchwałę lub oświadczenie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia, porządek obrad, projekty uchwał oraz uzasadnienia. Jeśli zwołującymi są Akcjonariusze - dostarczają również dokumenty potwierdzające legitymację do zwołania Walnego Zgromadzenia. Zarząd dokonuje wszelkich czynności określonych prawem w celu skutecznego odbycia Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności do otwarcia Walnego Zgromadzenia upoważnieni są w kolejności: osoba wskazana przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Prezes Zarządu, osoba wyznaczona przez Zarząd albo akcjonariusz, który zarejestrował na Walnym Zgromadzeniu akcje uprawniające do wykonywania największej liczby głosów. Następnie spośród osób uprawnionych do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu wybiera się Przewodniczącego Zgromadzenia.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są bezwzględną większością głosów, o ile Statut lub Kodeks spółek handlowych nie ustanawiają innych warunków dla podjęcia danej uchwały.

Walne Zgromadzenie może się odbyć, jeżeli reprezentowane jest co najmniej 50% kapitału zakładowego. Przerwy w obradach wykraczające poza ramy „krótkiej przerwy technicznej”, Walne Zgromadzenie zarządza, podejmując uchwałę większością 2/3 głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż 30 dni.

Każdy akcjonariusz, który zamierza wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, ma obowiązek zawiadomić Zarząd lub Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia o tym, że dysponuje bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.

O przebiegu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza. Przebieg Walnego Zgromadzenia rejestrowany jest w systemie audio-video i transmitowany on-line, a jego elektroniczny zapis publikowany jest na stronie internetowej Spółki.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają w szczególności:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium Członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
2. podział zysków lub pokrycie strat,
3. zmiana przedmiotu działalności Spółki,
4. zmiana Statutu Spółki,
5. podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
6. upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych Spółki w celu umorzenia oraz określenie sposobu i warunków umorzenia akcji,
7. połączenie, podział i przekształcenie Spółki,
8. rozwiązanie i likwidacja Spółki,
9. powoływanie i odwoływanie Członków Rady Nadzorczej,
10. ustalanie wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej,
11. zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z Członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
12. zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z Członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,

13. emisja obligacji,
14. zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
15. wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru,
16. tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki.

Nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym z zastrzeżeniem, że zgody Walnego Zgromadzenia wymaga:

- 1) rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienie jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa tych składników przekracza wartość 5% sumy aktywów w rozumieniu ww. ustawy, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, a także oddanie tych składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, na podstawie czynności prawnej, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza 5% sumy aktywów, przy czym oddanie do korzystania w przypadku:
  - a) umów najmu, dzierżawy i innych umów o oddanie składnika majątkowego do odpłatnego korzystania innym podmiotom – przez wartość rynkową przedmiotu czynności prawnej rozumie się wartość świadczeń za:
    - rok – jeżeli oddanie składnika majątkowego nastąpiło na podstawie umów zawieranych na czas nieoznaczony,
    - cały okres obowiązywania umowy – w przypadku umów zawieranych na czas oznaczony,
  - b) umów użyczenia i innych nieodpłatnych umów o oddanie składnika majątkowego do korzystania innym podmiotom – przez wartość rynkową przedmiotu czynności prawnej rozumie się równowartość świadczeń, jakie przysługiwałyby w razie zawarcia umowy najmu lub dzierżawy, za:
    - rok – jeżeli oddanie składnika majątkowego nastąpiło na podstawie umowy zawieranej na czas nieoznaczony,
    - cały okres obowiązywania umowy – w przypadku umów zawartych na czas oznaczony,
- 2) nabycie składników aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, o wartości przekraczającej:
  - a) 100 000 000,00 zł lub,
  - b) wartość 5% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego, zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
- 3) objęcie albo nabycie akcji/udziałów innej spółki o wartości przekraczającej:
  - a) 100 000 000,00 zł lub,
  - b) wartość 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego, zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
- 4) zbycie akcji/udziałów innej spółki o wartości przekraczającej:
  - a) 100 000 000,00 zł lub,
  - b) wartość 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego, zatwierdzonego sprawozdania finansowego,

Prawa Akcjonariuszy

Prawa akcjonariuszy JSW zawarte są w Statucie oraz Regulaminie Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mają m. in. prawo żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Zarząd zwołuje Walne Zgromadzenie również na wniosek Akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego.

Żądania zwołania Walnego Zgromadzenia, umieszczenia sprawy w porządku obrad Walnego Zgromadzenia, projekty uchwał w sprawach objętych porządkiem obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia lub w sprawach, które mają być wprowadzone do porządku obrad, należy składać Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej. Do żądania należy dołączyć dokumenty potwierdzające legitymację osób do działania.

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie

lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na osiemnaście dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie Akcjonariuszy. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący, co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia, zgłaszać Spółce projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają być wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej.

Każdy Akcjonariusz może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad. Projekty uchwał oraz wnioski składane w trakcie Walnego Zgromadzenia powinny być sformułowane na piśmie.

Akcjonariusz ma prawo żądać wydania odpisu wniosków w sprawach objętych porządkiem obrad w terminie tygodnia przed Walnym Zgromadzeniem.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące Akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu – „record date”), które:

- w przypadku uprawnionych ze zdematerializowanych akcji na okaziciela – zgłosiły podmiotowi prowadzącemu rachunek papierów wartościowych, nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu „record date” żądanie wystawienia imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu,
- w przypadku uprawnionych z akcji na okaziciela mających postać dokumentu – złożyły dokumenty akcji w Spółce nie później niż w dniu „record date” i nie odebrały ich przed zakończeniem tego dnia. Zamiast akcji może być złożone zaświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, w banku lub firmie inwestycyjnej mających siedzibę lub oddział na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy na Europejskim Obszarze Gospodarczym, wskazanych w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. W zaświadczeniu wskazuje się numery dokumentów akcji i stwierdza, że dokumenty akcji nie będą wydane przed upływem dnia „record date”,
- w przypadku uprawnionych z akcji imiennych i świadectw tymczasowych oraz zastawników i użytkowników, którym przysługuje prawo głosu – wpisane są do księgi akcyjnej w dniu „record date”.

Akcjonariusze mogą zapoznać się z listą uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, która zostanie wyłożona w lokalu Zarządu przez trzy dni powszednie poprzedzające dzień Walnego Zgromadzenia oraz mogą żądać odpisu listy za zwrotem kosztów jego sporządzenia. Ponadto, każdy Akcjonariusz może żądać przesłania mu listy uprawnionych, nieodpłatnie pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana.

Walne Zgromadzenie może dokonać wyboru Komisji Skrutacyjnej, w składzie nieprzekraczającym trzech osób.

Na wniosek Akcjonariuszy posiadających jedną dziesiątą kapitału zakładowego reprezentowanego na Walnym Zgromadzeniu, Lista Obecności powinna być sprawdzona przez wybraną w tym celu komisję, złożoną z co najmniej trzech osób. Wnioskodawcy mają prawo wyboru jednego Członka tej komisji.

Każdy uczestnik Walnego Zgromadzenia może zgłosić jedną kandydaturę na Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. Wybór dokonywany jest wśród kandydatów, którzy wyrazili zgodę na kandydowanie.

Akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji. Głosowania są jawne. Głosowanie tajne zarządza się przy wyborach, odwołaniach, w sprawach osobowych, nad wnioskami pociągnięcia do odpowiedzialności Członków organów lub likwidatorów. Głosowanie tajne należy także zarządzić na żądanie choćby jednego obecnego Akcjonariusza.

Akcjonariusz może głosować jako pełnomocnik przy powzięciu uchwał dotyczących jego osoby, o których mowa w art. 413 § 1 Kodeksu spółek handlowych.

**10.11. SKŁAD OSOBOWY ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH, ZMIANY, KTÓRE
W NIM ZASZŁY ORAZ OPIS DZIAŁANIA ORGANÓW I ICH KOMITETÓW**
SKŁAD OSOBOWY ZARZĄDU JSW I JEGO ZMIANY
Tabela 51. Skład osobowy Zarządu w 2017 roku

IMIĘ I NAZWISKO	PEŁNIONA FUNKCJA	OKRES SPRAWOWANIA FUNKCJI
Skład osobowy Zarządu JSW IX kadencji		
	Prezes Zarządu	30.11.2017 - 31.12.2017
Daniel Ozon	Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu	09.09.2017 - 29.11.2017 08.06.2017 - 07.09.2017 06.03.2017 - 06.06.2017
Tomasz Gawlik	Prezes Zarządu	01.01.2017 - 06.03.2017
Józef Pawlinów	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Technicznych	01.01.2017 - 03.03.2017
Robert Ostrowski	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Ekonomicznych	01.01.2017 - 31.12.2017
Jolanta Gruszka	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Handlu	01.01.2017 - 31.12.2017
Artur Dyczko	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju	09.08.2017 - 31.12.2017
Tomasz Śledź	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Technicznych	06.10.2017 - 31.12.2017
Artur Wojtków (z wyboru pracowników)	Zastępca Prezesa Zarządu ds. Pracy i Polityki Społecznej	01.01.2017 - 31.12.2017

Zmiany w składzie Zarządu JSW w 2017 roku

- JSW otrzymała rezygnację z dniem 3 marca 2017 roku złożoną przez Pana Józefa Pawlinowa z pełnienia funkcji Członka Zarządu ds. Technicznych.
- Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu JSW z dniem 6 marca 2017 roku Pana Tomasza Gawlika, pełniącego funkcję Prezesa Zarządu Spółki.
- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 6 marca 2017 roku, jednak nie dłużej niż do dnia 6 czerwca 2017 roku.
- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 8 czerwca 2017 roku do dnia 7 września 2017 roku włącznie, jednak nie dłużej niż do dnia powołania Prezesa Zarządu.
- Rada Nadzorcza powołała z dniem 9 sierpnia 2017 roku Pana Artura Dyczko w skład Zarządu JSW na stanowisko Zastępcy Prezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.
- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 9 września 2017 roku do dnia 8 grudnia 2017 roku włącznie, jednak nie dłużej niż do dnia powołania Prezesa Zarządu.
- Rada Nadzorcza powołała z dniem 6 października 2017 roku Pana Tomasza Śledzia w skład Zarządu JSW na stanowisko Zastępcy Prezesa zarządu ds. Technicznych.
- Rada Nadzorcza powołała z dniem 30 listopada 2017 roku Pana Daniela Ozona na stanowisko Prezesa Zarządu.

Tabela 52. Skład osobowy Zarządu JSW na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania

CZŁONKOWIE ZARZĄDU JSW

Daniel Ozon

Prezes Zarządu

dn@jsw.pl

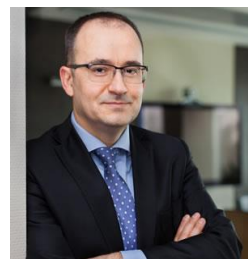
Pan Daniel Ozon jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej, studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Specjalista z zakresu doradztwa finansowego dla przedsiębiorstw, bankowości (inwestycyjnej i korporacyjnej), fuzji, przejęć, restrukturyzacji finansowania, zarządzania wzrostem wartości.

Od 2014 roku współpracował z EDF Trading London w zakresie doradztwa przy pozyskiwaniu transakcji w zakresie handlu prądem, gazem na rynku polskim oraz na rynkach Europy Centralnej. Od 2011 roku partner w Funduszu Carlson Private Equity Ltd. Od 2010 roku jest współwłaścicielem domu brokerskiego Ventus Asset management S.A. posiadającego pełną licencję KNF.

W latach 2008-2011 współpracował z Experior Partner. W latach 2006-2008 był związany z JSW, w której pełnił funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu, Dyrektora Biura Nadzoru Właścicielskiego i Strategii Kapitałowej. Koordynował wówczas m.in. projekt fuzji kopalni Budryk z JSW oraz prace nad strategią rozwoju JSW. W latach 2004-2006 współpracował z BBK Polska na stanowisku dyrektora. W latach 1999 - 2004 był zatrudniony w Banku Handlowym Citibank, gdzie kierował Działem Restrukturyzacji oraz Działem Finansów Handlowych.

Obszar zarządzania:

Kieruje pracą Zarządu, zwołuje posiedzenia Zarządu i im przewodniczy. Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie: Organizacji i Zarządzania, Bezpieczeństwa, Komunikacji i PR, Audytu i Kontroli, Zakupów oraz Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Zarządzania Ryzykiem.

Robert Ostrowski

 Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Ekonomicznych

de@jsw.pl

Ukończył wydział gospodarki narodowej na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu oraz podyplomowe studium inwestycji w zakresie inwestycji kapitałowych i projektów rozwojowych firmy w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, podyplomowe studium w zakresie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w Szkole Głównej Handlowej/Ernst&Young. Był również uczestnikiem kursu dla doradców inwestycyjnych oraz dla kandydatów na członków do rad nadzorczych i zarządów spółek Skarbu Państwa.

Posiada wieloletnie doświadczenie na stanowiskach menedżerskich, głównie finansowych, m. in. w branży stalowej i wydobywczej zarówno należących do Skarbu Państwa jak i prywatnych. Pełnił m.in. funkcje: dyrektora finansowego w Hucie Katowice S.A., Polskich Hutach Stali S.A. oraz w Mittal Steel Poland S.A., Zastępcy Prezesa Zarządu ds. Ekonomiki i Finansów Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., Prezesa Zarządu Minerals Mining Group S.A., członka zarządu ds. ekonomicznych w Polskich Kolejach Linowych S.A. Doświadczenia zawodowe zdobywał również w takich firmach jak Grupa Kapitałowa KGHM oraz Ernst&Young.

Obszar zarządzania:

Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie Controlingu, Finansów, Księgowości i Relacji Giełdowych.

Artur Dyczko

 Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Strategii i Rozwoju

ds@jsw.pl

Pan Artur Dyczko jest absolwentem Wydziału Górniczego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie na kierunkach: Technika Podziemnej Eksploatacji Złóż oraz Zarządzanie i Marketing. Ukończył również studia podyplomowe na Uniwersytecie Jagiellońskim na kierunku Zarządzanie Zasobami Ludzkimi oraz Geologia Górnicza na Wydziale Geologii Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Jest autorem i współautorem wielu prac badawczych, ekspertyz, opinii, projektów wdrożeniowych oraz publikacji naukowych z zakresu górnictwa. Od lipca 2016 roku zatrudniony w JSW, ostatnio na stanowisku pełnomocnika zarządu ds. technicznych. Posiada doświadczenie jako konsultant w zakresie górnictwa, eksploatacji surowców mineralnych i wykorzystania narzędzi informatycznych w zarządzaniu gospodarką złożem dużych korporacji międzynarodowych takich jak: Deloitte, KPMG, PwC, McKinsey, IBM, HP, Microsoft, Bentley, Dassault Systèmes (Gemcom), SAP, Deswik i ABB. Ma również doświadczenie w kierowaniu dużymi zespołami projektowymi, gdyż brał udział w realizacji kilkudziesięciu projektów wdrożeniowych w branży wydobywczej w tym dla LW Bogdanka S.A., KGHM Polska Miedź S.A., KHW S.A., Tauron Wydobycie S.A., Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. i JSW S.A. Jest współautorem strategii funkcjonowania LW Bogdanka S.A. do roku 2020; głównym konsultantem górnictwem nowego modelu biznesowego Polskiej Grupy Górniczej oraz współautorem strategii wyjścia JSW z kryzysu.

Obszar zarządzania:

Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie obszaru inwestycji, strategii, innowacji, rozwoju, społecznej odpowiedzialności biznesu i nadzoru korporacyjnego.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU JSW

Jolanta Gruszka

Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Handlu
dh@jsw.pl

Pani Jolanta Gruszka ukończyła wydział filologii na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz liczne szkolenia i kursy z zakresu strategii sprzedaży i zarządzania. Posiada uprawnienia tłumacza przysięgłego języka angielskiego. Posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe związane z handlem i zarządzaniem.

Pracę zawodową rozpoczęła w 1990 roku w „Centrozap” Spółka Handlowo Przemysłowa, gdzie pracowała na stanowisku Stażysty ds. Handlowych, a następnie Handlowca.

Od 1996 roku była zatrudniona w spółce Polski Koks, gdzie pracowała na stanowiskach począwszy od Specjalisty ds. Marketingu i Handlu do Wiceprezesa Zarządu. Od października 2016 roku pełniła obowiązki Pełnomocnika Zarządu JSW, a od grudnia 2016 roku pełni funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu ds. Handlu. Od początku swojej kariery zawodowej związana z handlem, marketingiem i spedycją.

Zrealizowała szereg dużych projektów związanych z realizacją polityki handlowej i strategii sprzedaży, restrukturyzacją i ograniczaniem kosztów.

Obszar zarządzania:

Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie Handlu i Spedycji.

Tomasz Śledź

Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Technicznych
dt@jsw.pl

Pan Tomasz Śledź jest absolwentem Politechniki Śląskiej w Gliwicach, specjalność Eksploatacja Złóż i Zagospodarowanie Odpadów. W 2011 roku ukończył studia podyplomowe na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w zakresie Zarządzania Projektami w Przedsiębiorstwie.

Od początku kariery zawodowej jest związany z branżą górniczą. Pracę rozpoczął w 1988 roku od stanowiska górnika, następnie sztygara, nadsztygara, do głównego inżyniera górniczego - kierownika działu górniczego. Od września 2015 roku do stycznia 2017 roku pełnił funkcję Dyrektora Technicznego Kopalni JSW KWK Knurów – Szczygłowice, a następnie funkcję Dyrektora Technicznego Kopalni JSW KWK Knurów – Szczygłowice Ruch Szczygłowice.

W roku 2010 brał udział przy pracach związanych z połączeniem KWK Knurów z KWK Szczygłowice, a następnie w roku 2014 przy przyłączeniu KWK Knurów – Szczygłowice do JSW.

Podczas swojej kariery zawodowej rozwijał się w obszarze doskonalenia i poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Jest współautorem licznych artykułów i publikacji na temat inicjatyw i nowych pomysłów w górnictwie.

Obszar zarządzania:

Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie Produkcji, Przeróbki i Jakości Węgla oraz Ochrony Środowiska i Szkód Górniczych.

Artur Wojtków

Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Pracy i Polityki
Społecznej
dp@jsw.pl

Z wykształcenia prawnik, absolwent Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ukończył także studia podyplomowe w zakresie Społecznego dialogu pracy na Akademii Ekonomicznej w Katowicach oraz Zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przemyśle na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Z Jastrzębską Spółką Węglową S.A. związany niemal od początku jej istnienia, bo od 1995 roku. Od maja 1995 roku do sierpnia 1999 roku pełnił funkcję Kierownika Działu Organizacyjno-Prawnego, a następnie w latach 1999-2009 Dyrektora ds. Pracy KWK Borynia.

Obszar zarządzania:

Nadzoruje całokształt działalności Spółki, w szczególności w zakresie Pracy, Płac, Zarządzania Mieniem i Zarządzania Zasobami Ludzkimi.

Zarząd Spółki działa na podstawie Kodeksu spółek handlowych i innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz postanowień Regulaminu Zarządu Spółki. Przy wykonywaniu swoich obowiązków Członkowie Zarządu kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Regulaminie Zarządu i Statucie Spółki dostępnych na stronie internetowej www.jsw.pl. Zarząd podejmuje decyzje we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych dla innych organów. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględłą większością głosów, przy obecności co najmniej trzech Członków Zarządu i mogą być powzięte jeżeli wszyscy Członkowie Zarządu zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu

Zarządu. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa Członków Zarządu w posiedzeniu w formie telekonferencji lub wideokonferencji. Uchwały Zarządu są protokołowane.

Prezes Zarządu nadzoruje całokształt działalności Spółki, kieruje pracą Zarządu i wskazuje Zastępcę Prezesa Zarządu wykonującego te czynności pod swoją nieobecność. Prezes Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu i im przewodniczy. Do zakresu działania Prezesa Zarządu należy sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad pracą podległych komórek organizacyjnych należących do Pionu Prezesa Zarządu. Prezes Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu z własnej inicjatywy, lub na wniosek jednego z pozostałych Członków Zarządu w każdym czasie, a także na wniosek Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W czasie nieobecności Prezesa Zarządu posiedzenia zwołuje Członek Zarządu wskazany przez Prezesa, a w przypadku braku wskazania Zastępcy posiedzenia zwołuje Zastępca Prezesa Zarządu ds. Handlu.

Zastępcy Prezesa Zarządu nadzorują całokształt działalności Spółki, a w szczególności nadzorują pracę podległych komórek organizacyjnych należących do podległego im Pionu.

Zgodnie z § 20 ust.2 pkt 5) Statutu Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z Członkami Zarządu oraz ustalanie zasad zatrudnienia i wynagradzania oraz wynagrodzeń dla Członków Zarządu z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zgromadzenia Spółki wynikających z bezwzględnie wiążących przepisów prawa.

SKŁAD OSOBOWY RADY NADZORCZEJ JSW I JEJ ZMIANY

Tabela 53. Skład osobowy Rady Nadzorczej JSW w 2017 roku

IMIĘ I NAZWISKO	PEŁNIONA FUNKCJA	OKRES SPRAWOWANIA FUNKCJI
Skład osobowy Rady Nadzorczej IX kadencji		
	Przewodniczący	01.01.2017 - 06.03.2017
	Delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu	06.03.2017 - 06.06.2017
Daniel Ozon	Członek	07.06.2017 - 07.06.2017
	Delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu	08.06.2017 - 07.09.2017
	Członek	08.09.2017 - 08.09.2017
	Delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu	09.09.2017 - 29.11.2017
Halina Buk	Członek	01.01.2017 - 09.02.2017
	Zastępca Przewodniczącego	09.02.2017 - 31.12.2017
Krzysztof Kwaśniewski	Członek	01.01.2017 - 31.12.2017
Tomasz Lis	Członek	01.01.2017 - 31.12.2017
Antoni Malinowski	Członek	01.01.2017 - 31.12.2017
Alojzy Nowak	Członek	01.01.2017 - 31.12.2017
Adam Pawlicki	Członek	01.01.2017 - 31.12.2017
Członkowie Rady Nadzorczej z wyboru pracowników:		
Eugeniusz Baron	Sekretarz	01.01.2017 – 31.12.2017
Robert Kudelski	Członek	01.01.2017 – 31.12.2017
Andrzej Palarczyk	Członek	01.01.2017 – 31.12.2017
Jan Przywara	Członek	01.01.2017 – 02.10.2017

Zmiany w Radzie Nadzorczej JSW w 2017 roku

- Rada Nadzorcza w dniu 9 lutego 2017 roku wybrała Panią Halinę Buk na Zastępcę Przewodniczącego Rady Nadzorczej JSW IX kadencji.

- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 6 marca 2017 roku, jednak nie dłużej niż do dnia 6 czerwca 2017 roku.
- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 8 czerwca 2017 roku do dnia 7 września 2017 roku włącznie, jednak nie dłużej niż do dnia powołania Prezesa Zarządu.
- Rada Nadzorcza delegowała Pana Daniela Ozona do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu JSW od dnia 9 września 2017 roku do dnia 8 grudnia 2017 roku włącznie, jednak nie dłużej niż do dnia powołania Prezesa Zarządu.
- Pan Jan Przywara złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej JSW z dniem 2 października 2017 roku.
- Pan Daniel Ozon złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej JSW z dniem 29 listopada 2017 roku.

Zmiany w Radzie Nadzorczej JSW po dniu kończącym okres sprawozdawczy

- W dniu 18 stycznia 2018 roku Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o powołaniu Pana Arkadiusza Wypycha w skład Rady Nadzorczej JSW z wyboru pracowników.

Tabela 54. Skład Rady Nadzorczej IX kadencji na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania

IMIĘ I NAZWISKO	ŻYCIORYS
<p>HALINA BUK</p> <p>Funkcja: Zastępca Przewodniczącego RN</p> <p>Reprezentuje: Skarb Państwa</p>	<p>Profesor nauk ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Specjalista, naukowiec i praktyk w dziedzinie rachunkowości i finansów przedsiębiorstw. Autorka bądź współautorka wielu opublikowanych monografii, artykułów naukowych i podręczników akademickich. Autorka bądź współautorka ponad 70 prac naukowo-badawczych i usługowych z zakresu ekonomiki i organizacji przedsiębiorstwa, programów restrukturyzacji i planów finansowych. Jest wykładowcą akademickim na studiach magisterskich, podyplomowych i doktoranckich następujących przedmiotów: Rachunkowość finansowa, Rachunkowość zarządcza, Analiza finansowa, Sprawozdawczość finansowa, Sprawozdawczość skonsolidowana, Controlling.</p> <p>Prof. Halina Buk była konsultantem ekonomicznym w kilkudziesięciu projektach wdrażanych w przedsiębiorstwach m.in. w Agencji Rynku Energii S.A., Kompanii Węglowej S.A., Koncernie Energetycznym „Energa” S.A., Hucie Łabędy S.A. czy KGHM Polska Miedź S.A. Jest Laureatką wielu odznaczeń m.in. Złotego Krzyża Zasługi, dwukrotną Laureatką Srebrnego Krzyża Zasługi, Medalu Komisji Edukacji Narodowej oraz Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.</p>
<p>EUGENIUSZ BARON</p> <p>Funkcja: Sekretarz RN</p> <p>Reprezentuje: Pracowników JSW</p>	<p>W roku 1982 ukończył studia na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, uzyskując tytuł magistra inżyniera mechanika w zakresie maszyn roboczych ciężkich. Uczestniczył w licznych kursach i szkoleniach z zakresu: menadżer w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, zarządzania, obowiązków i zasad funkcjonowania komitetu audytu przy Radzie Nadzorczej, prawa zamówień publicznych, kosztorysowania, prawa geologiczno-górniczego, nowego kodeksu pracy, zarządzania ryzykiem, controllingu, prowadzenia działalności ubezpieczeniowej oraz jak być skutecznym menadżerem.</p> <p>Od 1982 roku do dnia dzisiejszego jest zatrudniony w KWK Pniówek, obecnie jako główny inżynier energomechaniczny. Od roku 2009 jest sekretarzem Rady Nadzorczej w Spółce. Wcześniej był członkiem Rady Nadzorczej Spółki (w latach 2000 - 2007), a następnie Zastępcą Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki (w latach 2007 - 2009).</p>
<p>ANTONI MALINOWSKI</p> <p>Funkcja: Członek RN</p> <p>Reprezentuje: Skarb Państwa</p>	<p>W roku 1973 ukończył studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie uzyskując tytuł inżyniera górnika. W latach 1973-1974 był zatrudniony w KWB Konin w Koninie. W latach 1974-1976 był zatrudniony na stanowisku kierownika zakładu w WZEK w Warszawie. W latach 1976-1983 pracował w COBR PKP w Warszawie jako kierownik pracowni górnictwa. W latach 1983-1986 był zatrudniony w MB i PMB w Warszawie. Ponadto, w latach 1989-1993 pracował w PPH Marbetex Sp. z o.o. w Warszawie jako członek Zarządu. W latach 1986-1990 pracował w Przedsiębiorstwie Produkcji i Organizacji Dostaw w Warszawie.</p> <p>Od roku 1993 do chwili obecnej był i jest pracownikiem ministerstw zajmujących się górnictwem węgla kamiennego. Ponadto, pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej w CZW Węglózbyt (do 1996 roku), Katowickim Holdingu Węglowym S.A. (do 2008 roku), Kompanii Węglowej S.A. (do 2009 roku). Do 2000 roku był także Przewodniczącym Rady Nadzorczej kopalni Jan Kanty S.A.</p>
<p>ALOJZY NOWAK</p> <p>Funkcja: Członek RN</p> <p>Reprezentuje: Skarb Państwa</p>	<p>W 2002 roku uzyskał tytuł naukowy Profesor nauk ekonomicznych. Był Prorektorem ds. Badań Naukowych i Współpracy Uniwersytetu Warszawskiego, obecnie jest Dziekanem Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Katedry Gospodarki Narodowej oraz Zakładu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych na Wydziale Zarządzania UW oraz Katedry Finansów w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Przewodniczący Rady Naukowej Centrum</p>

IMIĘ I NAZWISKO**ŻYCIORYS**

Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Najwyższej Rady Rozwoju, Wice-Prezydent BSURN. Absolwent studiów w zakresie bankowości i finansów w University of Exeter w Wielkiej Brytanii oraz studiów w zakresie ekonomii w University of Illinois at Urbana Champaign w Stanach Zjednoczonych i w Free University of Berlin w Niemczech. Członek Komitetu Badań Naukowych Narodowego Banku Polskiego oraz członek komitetu doradczego NewConnect działającego przy zarządzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół bankowości, międzynarodowych stosunków gospodarczych, zarządzania ryzykiem na rynkach finansowych. Rozprawa doktorska poświęcona była polityce pieniężnej, a rozprawa habilitacyjna finansom i bankowości. Autor ponad 250 publikacji naukowych na temat procesów integracji regionalnych i unii walutowych, inwestycji zagranicznych, koniunktury gospodarczej, bankowości i międzynarodowych stosunków gospodarczych wydanych przez polskie i zagraniczne wydawnictwa i czasopisma naukowe.

Członek rad programowych i kolegów redakcyjnych licznych polskich i zagranicznych czasopism naukowych, w tym Gazety Bankowej, Journal of Interdisciplinary Economics, Cross Cultural Management, Yearbook on Polish European Studies oraz Problemów Zarządzania i innych. Wykładowca m.in. takich przedmiotów jak: bankowość, bank komercyjny, pieniądź i rynki pieniężne, analiza ekonomiczna Unii Europejskiej, finanse Unii Europejskiej na polskich i zagranicznych uczelniach – w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemczech i Rosji. Laureat wielu nagród za osiągnięcia naukowe, w tym m.in. nagród Ministra Edukacji Narodowej za książkę Banki a gospodarstwa domowe – dynamika rozwoju oraz książkę Unia Europejska - szansa dla Polski. Kierownik grantów Unii Europejskiej, NATO i KBN.

ROBERT KUDELSKI

Funkcja: Członek RN

Reprezentuje: Pracowników JSW

W roku 2000 ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie, uzyskując tytuł magistra zarządzania i marketingu. W 2007 roku ukończył również studia podyplomowe na Politechnice Śląskiej w Gliwicach w zakresie prawa zamówień publicznych.

W latach 1999-2002 był Członkiem Rady Nadzorczej w Centralnych Zakładach Automatyki Hutnictwa S.A. w Katowicach, a w latach 2009-2012 Członkiem Rady Nadzorczej w Towarzystwie Budownictwa Społecznego DASZEK Sp. z o.o. w Jastrzębiu-Zdroju. Od 1993 roku pracuje w JSW. Od 2012 roku jest Członkiem Rady Nadzorczej JSW.

ANDRZEJ PALARCZYK

Funkcja: Członek RN

Reprezentuje: Pracowników JSW

W 1985 roku ukończył studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie uzyskując tytuł magistra inżyniera geodezji górniczej. W 2004 roku ukończył studia podyplomowe na Politechnice Śląskiej w zakresie zarządzania ochroną środowiska. Uzyskał uprawnienia mierniczego górniczego i uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu geodety. Uczestniczył w licznych kursach z zakresu zarządzania, prawa zamówień publicznych, zarządzania ryzykiem, controllingu, prawa górniczo-geologicznego.

Od 1985 roku do 1 kwietnia 2017 roku pracował w KWK Krupiński jako główny inżynier przygotowania produkcji, inwestycji i rozwoju kopalni. Obecnie zatrudniony w KWK Pniówek jako nadsztygar przygotowania produkcji. W latach 1996-2006 zatrudniony jako główny inżynier mierniczo-geologiczny kopalni.

KRZYSZTOF KWAŚNIEWSKI

Funkcja: Członek RN

Reprezentuje: Skarb Państwa

Krzysztof Kwaśniewski: absolwent, doktor nauk technicznych, od 1975 roku do chwili obecnej zatrudniony w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Specjalista w zakresie zarządzania strategicznego, restrukturyzacji i finansów przedsiębiorstw oraz zarządzania innowacjami prowadzi wykłady i seminaria na studiach magisterskich, podyplomowych oraz MBA w Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

Autor artykułów i podręczników obejmujących zagadnienia oceny strategii rozwoju i efektywności ekonomicznej wykorzystania surowców energetycznych. W swojej wieloletniej pracy zawodowej łączy funkcje nauczyciela akademickiego, konsultanta pracującego na zlecenie przedsiębiorstw, banków i instytucji rządowych oraz menedżera.

Od 2009 roku Członek Rady Nadzorczej Centrum Innowacyjnych Technologii INNOAGH, spółki powołanej do komercjalizacji projektów innowacyjnych na bazie know-how pracowników i własności intelektualnej AGH. W latach 2010-2015 koordynator tematu badawczego pt. „Kompleksowa ocena i wybór strategicznych kierunków zgazowania węgla” wykonywanego w ramach zadania badawczego „Opracowanie technologii zgazowania węgla dla wysokoefektywnej produkcji paliw i energii elektrycznej” realizowanego w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych NCBiR. Wcześniej w latach 90-tych koordynator z ramienia AGH programu restrukturyzacji hutnictwa w Polsce realizowanego przez AGH oraz Beddows&Co.

Wieloletni konsultant przedsiębiorstw przemysłowych, kierował i uczestniczył w realizacji ponad 140 projektów badawczych wykonywanych na ich zlecenie. Pracował dla takich klientów jak: Agencja Rozwoju

IMIĘ I NAZWISKO	ŻYCIORYS
	Przemysłu S.A., Polskie Huty Stali S.A., KGHM Polska Miedź S.A., PGNiG S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., Bank Przemysłowo Handlowy S.A., ArcelorMittal Poland S.A. PAK S.A. i wielu innych.
ADAM PAWLICKI Funkcja: Członek RN Reprezentuje: Skarb Państwa	Absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Specjalista w zakresie Zarządzania strategicznego i operacyjnego, Zarządzania finansami, Restrukturyzacji spółek, Controllingu. Od 2016 roku Członek Zarządu Track Tec Construction Sp. z o.o. oraz Prezes Zarządu Wizard Sp. z o.o. od 2011 roku. W latach 2014-2016 Dyrektor Finansowy w spółce Chopin Airport Development Sp. z o.o.; w latach 2008-2011 Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych w PEC Katowice (obecnie Tauron Ciepło Sp. z o.o.). W latach 1996-2008 zatrudniony w Grupie Kapitałowej CTL Logistics w Warszawie na stanowiskach Członka Zarządu, Zastępcy Dyrektora Generalnego ds. Finansów oraz Dyrektora Pionu Logistyki Wewnętrznej.
TOMASZ LIS Funkcja: Członek RN Reprezentuje: Skarb Państwa	Pan Tomasz Lis jest Doktorem Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. W swoim życiu zawodowym łączy pracę nauczyciela akademickiego, naukowca i praktyka. Jest wykładowcą na studiach magisterskich i podyplomowych z przedmiotów takich jak: rachunkowość w świetle krajowych i międzynarodowych standardów, rachunkowość zarządcza, sprawozdawczość finansowa, zagadnienia podatkowe, rewizja finansowa, rachunek kosztów, sprawozdawczość skonsolidowana, zarządzanie zasobami i majątkiem. Autor wielu publikacji oraz projektów naukowych krajowych i zagranicznych. Członek organizacji takich jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, występuje także jako ekspert na Kongresach Gospodarczych. Posiada uprawnienia zawodowe nadane przez Ministra Finansów w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Realizował wielokrotnie z zespołem i był opiekunem naukowym projektów dla Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Ministerstwa Finansów dotyczących badania efektywności wydatkowania środków publicznych. Realizował indywidualnie, w zespole lub był ekspertem ekonomicznym kilkudziesięciu projektów dla przedsiębiorstw, m.in. dla Energa S.A., Kompani Węglowej S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna, PKN Orlen, PKP S.A., Orange S.A.. Wdrażał systemy raportowania w jednostkach energetycznych i wodnokanalizacyjnych. Odnoszony między innymi Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem za Długoletnią Służbę.
ARKADIUSZ WYPYCH Funkcja: Członek RN Reprezentuje: Pracowników JSW	W roku 2002 ukończył Politechnikę Śląską w Gliwicach, uzyskując tytuł inżyniera budownictwa. W 2013 roku, również na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, uzyskał tytuł magistra inżyniera mechanika w specjalności maszyny i urządzenia górnicze i wiertnicze. Pan Arkadiusz Wypych swoje doświadczenie zawodowe zdobywał począwszy od roku 1995, pracując w wielu podmiotach gospodarczych m.in. na stanowiskach: pomiarowy, kierownik sprzedaży i marketingu, inspektor ds. budowlanych, kierownik handlu, doradca techniczno-handlowy. Od 2007 roku zatrudniony w Zakładzie Logistyki Materiałowej JSW na stanowisku inspektora w dziale zakupów, następnie od 2008 roku w KWK Borynia-Zofiówka-Jastrzębie Ruch Zofiówka na stanowisku specjalisty, a obecnie sztygara zmianowego oddziału urządzeń szybowych i wyciągowych.

Kryteria niezależności spełnia czterech Członków Rady Nadzorczej: Pani Halina Buk, Pan Krzysztof Kwaśniewski, Pan Adam Pawlicki, Pan Tomasz Lis.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak delegować swoich Członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych i kontrolnych. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje i przewodniczy im Przewodniczący Rady, a w przypadku niemożności zwołania posiedzenia przez Przewodniczącego – jego Zastępca lub osoba wskazana przez Przewodniczącego. Pierwsze posiedzenie nowo wybranej Rady zwołuje i otwiera Prezes Zarządu. Rada Nadzorcza może wybierać oraz odwołać ze swego grona w głosowaniu tajnym Członka Rady delegowanego do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenia co najmniej raz na dwa miesiące. Przewodniczący Rady Nadzorczej ma obowiązek zwołać posiedzenie Rady na pisemny wniosek Członka Rady Nadzorczej lub Zarządu Spółki. Posiedzenie powinno odbyć się w ciągu dwóch tygodni od chwili złożenia wniosku. Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich Członków Rady. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów obecnych przy obecności, co najmniej połowy składu Rady Nadzorczej. Bezwzględna większość głosów oznacza więcej niż połowę głosów oddanych. W przypadku równości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego Członka Rady Nadzorczej. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku na posiedzeniu Rady

Nadzorczej. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy Członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały, a żaden z członków Rady nie złożył wniosku o podjęcie uchwały na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej. Dopuszcza się również możliwość uczestnictwa Członków Rady Nadzorczej w posiedzeniu w formie telekonferencji lub wideokonferencji na zasadach określonych w Regulaminie Rady Nadzorczej. Głosowania są jawne. Tajne głosowania zarządza się w sprawach personalnych lub na wniosek choćby jednej z osób uprawnionych do głosowania. Uchwały Rady Nadzorczej są protokołowane.

Zgodnie z § 26 Statutu Spółki ustalanie wynagrodzenia Rady Nadzorczej wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

KOMITETY RADY NADZORCZEJ

W 2017 roku w ramach Rady Nadzorczej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. działały następujące komitety:

- Komitet Audytu,
- Komitet Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet ds. Restrukturyzacji i Strategii,

Komitet Audytu

Powołany jest w celu wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru finansowego oraz dostarczania Radzie mierzalnych informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- monitorowanie:
  - procesu sprawozdawczości finansowej,
  - skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
  - wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej,
- kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- informowanie Rady Nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub kontrolnego Spółki o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania,
- dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem (na uzasadniony wniosek Spółki),
- opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Spółkę,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu, lub organowi, o którym mowa w art. 66 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, rekomendacji dotyczących powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich, zgodnie z ww. politykami,
- przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

Powoływany jest w celu przedstawiania Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania Spółką, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń i wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Grupy Kapitałowej.

Do zadań Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń należy w szczególności:

- prowadzenie czynności rekrutacji i zatrudniania Członków Zarządu poprzez opracowywanie i organizowanie projektów dokumentów i procesów do przedłożenia Radzie Nadzorczej do akceptacji,
- opracowywanie projektów umów i wzorów innych dokumentów w związku z nawiązywaniem stosunków pracy Członków Zarządu oraz nadzorowanie realizacji podjętych zobowiązań umownych przez strony,
- nadzór nad realizacją systemu wynagrodzeń Zarządu, w szczególności przygotowywanie dokumentów rozliczeniowych w zakresie elementów ruchomych i premialnych wynagrodzeń w celu przedłożenia rekomendacji Radzie Nadzorczej,

- monitorowanie i dokonywanie okresowych analiz systemu wynagrodzeń kadry kierowniczej Spółki i jeśli to konieczne formułowanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej,
- nadzór nad poprawną realizacją świadczeń dodatkowych dla Zarządu, wynikających z umów o pracę, takich jak: ubezpieczenia, samochody, mieszkania i innych.

Komitet ds. Restrukturyzacji i Strategii

Powoływany jest w celu przedstawiania Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie restrukturyzacji i strategii funkcjonowania Spółki.

Do podstawowych zadań Komitetu należy w szczególności:

- ocena Strategii Korporacyjnej Grupy Kapitałowej oraz przedstawianie wyników tej oceny Radzie Nadzorczej,
- rekomendowanie Radzie Nadzorczej zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd Spółki strategicznych planów rocznych i wieloletnich,
- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji strategicznych na kształt aktywów Spółki,
- monitorowanie realizacji strategicznych zadań inwestycyjnych,
- ocena działań dotyczących dysponowania istotnymi aktywami Spółki,
- opiniowanie dokumentów o charakterze strategicznym, przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd Spółki.

10.12. POLITYKA RÓŻNORODNOŚCI

Funkcjonująca w JSW polityka różnorodności nie ma formy jednego dokumentu. W odniesieniu do władz Spółki oraz jej kluczowych menedżerów proces wyboru uwzględnia takie elementy jak: wykształcenie, doświadczenie zawodowe i kompetencje oraz w żaden sposób nie dyskwalifikuje kandydatów ze względu na wskazane w niniejszej zasadzie elementy polityki różnorodności.

10.13. WYNAGRODZENIE OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JSW

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU

Zasady kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu zostały ustalone decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia JSW i decyzją Rady Nadzorczej zgodnie z uregulowaniami zawartymi w Ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Z Członkami Zarządu zostały zawarte umowy o świadczenie usług zarządzania na czas określony, które obowiązują do dnia zakończenia bieżącej kadencji Zarządu tj. do dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2018. Umowy te zawierają obowiązek świadczenia osobistego, bez względu na to, czy Zarządzający działa w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Kwota miesięcznego **Wynagrodzenia Stałego** Członków Zarządu została określona przez Radę Nadzorczą, z zastrzeżeniem niżej wymienionych postanowień Walnego Zgromadzenia:

- Wynagrodzenie Stałe Prezesa Zarządu ustala się w przedziale kwotowym mieszczącym się od 7 do 15 – krotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- Wynagrodzenie Stałe pozostałych Członków Zarządu ustala się w przedziale kwotowym mieszczącym się od 7 do 12 – krotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej, Zarządzającemu z tytułu świadczenia usług zarządzania oraz wykonywania innych zobowiązań wynikających z umowy przysługuje **Wynagrodzenie Całkowite**, na które składa się:

- a) Zryczałtowane miesięczne (za miesiąc kalendarzowy) wynagrodzenie podstawowe (**Wynagrodzenie Stałe**):
  - dla Prezesa Zarządu - w wysokości 60 000 zł brutto,
  - dla innego Członka Zarządu - w wysokości 50 000 zł brutto.

Wynagrodzenie Stałe obejmuje także wynagrodzenie za przeniesienie praw autorskich i wykonywania innych zobowiązań wynikających z umowy.

- b) Wynagrodzenie uzupełniające za dany rok obrotowy (**Wynagrodzenie Zmienne**) uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych, które nie może przekroczyć 100% rocznego Wynagrodzenia Stałego (na okres obowiązywania Porozumienia z 16 września 2015 roku zawartego między Zarządem JSW a reprezentatywnymi organizacjami związkowymi działającymi w JSW, obniża się o 20% należne wyliczone Wynagrodzenie Zmienne Członków Zarządu JSW).

Wynagrodzenie Stałe jak i Wynagrodzenie Zmienne jest płatne po pomniejszeniu o przekazywane przez Spółkę jako płatnika na rzecz właściwych organów obciążenia publicznoprawne w części dotyczącej Zarządzającego. W przypadku gdyby obowiązujące przepisy tego wymagały pomimo, iż Zarządzający nie prowadzi działalności gospodarczej, to Wynagrodzenie Stałe, jak też Wynagrodzenie Zmienne lub świadczenia z tytułu odprawy lub zakazu konkurencji, będzie (będą) powiększone o podatek od towarów i usług według każdorazowo obowiązującej stawki. W przypadku konieczności zapłaty przez Zarządzającego podatku od towarów i usług za okresy przeszłe Spółka zobowiązuje się do zapłaty na rzecz Zarządzającego kwoty stanowiącej równowartość takiej zaległości podatkowej wraz z odsetkami.

Wynagrodzenie Stałe jest płatne w terminie 7 dni od dnia doręczenia Spółce prawidłowo wystawionego rachunku. W przypadku obowiązywania umowy przez niepełny miesiąc kalendarzowy lub w przypadku niemożności świadczenia usług w sposób nieprzerwany, o którym mowa w umowie, Wynagrodzenie Stałe obliczane jest proporcjonalnie.

Wynagrodzenie Zmienne przysługuje Zarządzającemu w przypadku wykonywania przez niego przedmiotu umowy przez okres krótszy niż pełen rok obrotowy, ale przynajmniej przez 3 miesiące w danym roku obrotowym, w takim przypadku Wynagrodzenie Zmienne jest przeliczane proporcjonalnie. Proporcjonalność uzależniona jest od liczby dni świadczenia usług przez Zarządzającego w danym roku obrotowym. Wyznaczenie maksymalnej wysokości Wynagrodzenia Zmiennego za dany rok obrotowy, Celów Zarządczych na dany rok obrotowy, a także sposób oceny ich wykonania są ustalane (w zakresie zgodnym z decyzją Walnego Zgromadzenia o wynagradzaniu) przez Radę Nadzorczą. Ogólny katalog Celów Zarządczych został ustalony uchwałą Walnego Zgromadzenia, a Rada Nadzorcza została upoważniona przez Walne Zgromadzenie do ich uszczegółowienia wraz z określeniem wag tych celów oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania.

Wynagrodzenie Zmienne wypłacane jest pod warunkiem realizacji przez Zarządzającego Celów Zarządczych, po zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy i udzieleniu Zarządzającemu przez Walne Zgromadzenie absolutorium z wykonania przez niego obowiązków Członka Zarządu, na zasadach określonych w umowie. Wynagrodzenie Zmienne, o ile jest należne, wypłacane jest w terminie 7 dni od dnia od doręczenia Spółce prawidłowo wystawionego rachunku, przelewem na rachunek bankowy wskazany przez Zarządzającego. Zgodnie z postanowieniami decyzji Walnego Zgromadzenia wypłata części Wynagrodzenia Zmiennego może zostać odroczone w czasie, na okres nie przekraczający 36 miesięcy, zależnie od spełnienia w określonym terminie warunków zgodnie z wyznaczonymi Celami Zarządczymi, wówczas ta część Wynagrodzenia Zmiennego może być wypłacana w całości albo w części na koniec okresu rozliczeniowego.

Spółce przysługuje roszczenie o zwrot (w całości albo w odpowiedniej części) wypłaconego Wynagrodzenia Zmiennego, jeżeli po jego wypłacie zostanie wykazane, że (odpowiednio w całości albo w odpowiedniej części) zostało ono przyznane Zarządzającemu na podstawie danych, które okazały się nieprawdziwe.

Tabela 55. Wynagrodzenie Zarządu za 2017 rok (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES	WYNAGRODZENIE	USŁUGI ZARZĄDZANIA*	PREMIA ROCZNA ZA 2017 ROK**	ŚWIADCZENIA, DOCHODY Z INNYCH TYTUŁÓW***	DOCHODY OSIĄGNIĘTE W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH	RAZEM
Tomasz Gawlik	01.01.-06.03.2017	-	180 000,00	-	360 000,00	-	540 000,00
Daniel Ozon	30.11.-31.12.2017	-	62 000,00	-	-	-	62 000,00
Artur Wojtków	01.01.-31.12.2017	-	600 000,00	-	-	-	600 000,00
Józef Pawlinów	01.01.-03.03.2017	-	150 000,00	-	150 000,00	-	300 000,00
Robert Ostrowski	01.01.-31.12.2017	-	600 000,00	-	-	-	600 000,00
Artur Dyczko	09.08.-31.12.2017	-	238 333,33	-	-	-	238 333,33
Jolanta Gruszka	01.01.-31.12.2017	-	600 000,00	-	-	-	600 000,00
Tomasz Śledź	06.10.-31.12.2017	-	143 333,33	-	-	-	143 333,33
Krzysztof Mysiak****	23.06-06.10.2016	-	-	-	50 000,00	-	50 000,00
Razem		-	2 573 666,66	-	560 000,00	-	3 133 666,66

* W pozycji ujęto koszty wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów o świadczenie usług zarządzania.

** Pozycja ta obejmuje premię roczną za rok 2017, uzależnioną od realizacji celów zarządczych.

*** Pozycja ta obejmuje świadczenia wypłacone po wygaśnięciu umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania (wynagrodzenie za okres wypowiedzenia usług zarządzania, odprawa, odszkodowanie za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej).

**** Wartość świadczeń wypłaconych Członkom Zarządu w 2017 roku dot. okresu pełnienia funkcji w latach poprzednich, po wygaśnięciu umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania (wynagrodzenie za okres wypowiedzenia usług zarządzania, odprawa, odszkodowanie za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej).

Tabela 56. Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej, delegowanego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu w 2017 roku (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES	WYNAGRODZENIE*	USŁUGI ZARZĄDZANIA	PREMIA ROCZNA	ŚWIADCZENIA, DOCHODY Z INNYCH TYTUŁÓW	DOCHODY OSIĄGNIĘTE W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH	RAZEM
Daniel Ozon	06.03.-06.06.2017						
	08.06.-07.09.2017	524 322,58	-	-	-	-	524 322,58
	09.09.-30.11.2017						
Razem		524 322,58	-	-	-	-	524 322,58

* Wynagrodzenie zgodnie ze Statutem zostało ustalone decyzjami Rady Nadzorczej.

Tabela 57. Wynagrodzenie Zarządu należne za 2016 rok (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES	USŁUGI ZARZĄDZANIA*	PREMIA ROCZNA ZA 2016 ROK**	ŚWIADCZENIA, DOCHODY Z INNYCH TYTUŁÓW***	DOCHODY OSIĄGNIĘTE W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH	RAZEM
Tomasz Gawlik	01.01.-31.12.2016	743 066,67	-	-	-	743 066,67
Artur Wojtków	01.01.-31.12.2016	634 600,00	-	-	-	634 600,00
Józef Pawlinów	23.06.-31.12.2016	313 333,33	-	-	-	313 333,33
Robert Ostrowski	23.06.-31.12.2016	313 333,33	-	-	-	313 333,33
Krzysztof Mysiak	23.06.-06.10.2016	213 333,33	-	100 000,00	-	313 333,33
Edward Szłek	01.01.-30.04.2016	-	-	320 000,00	-	320 000,00
Aleksander Wardas	01.01.-08.02.2016	112 000,00	-	168 000,00	-	280 000,00
Michał Kończak	01.01.-29.01.2016	56 000,00	-	57 867,00	-	113 867,00
Jolanta Gruszka	01.12.-31.12.2016	50 000,00	-	-	-	50 000,00
Razem		2 435 666,66	-	645 867,00	-	3 081 533,66

* W pozycji ujęto koszty wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów o zarządzanie - kontraktów menedżerskich.

** W 2016 roku premia roczna nie wystąpiła. Rada Nadzorcza w dniu 30 września 2016 roku podjęła uchwałę, na podstawie której odstąpiono od ustalenia i rozliczenia Kart KPI Członków Zarządu za 2016 rok.

*** Pozycja ta obejmuje świadczenia wypłacone po wygaśnięciu kontraktu menedżerskiego / wynagrodzenie za okres wypowiedzenia usług zarządzania, odprawa, odszkodowanie za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej.

Tabela 58. Wynagrodzenie p.o. Zastępcy Prezesa Zarządu w 2016 roku (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES	WYNAGRODZENIE*	PREMIA ROCZNA	ŚWIADCZENIA, DOCHODY Z INNYCH TYTUŁÓW	DOCHODY OSIĄGNIĘTE W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH	RAZEM
Robert Ostrowski	09.02.-08.05.2016	114 505,91	-	-	-	114 505,91
	10.05.-23.06.2016					
Krzysztof Mysiak	09.02.-08.05.2016	114 505,91	-	-	-	114 505,91
	10.05.-23.06.2016					
Razem		229 011,82	-	-	-	229 011,82

* Wynagrodzenie wypłacone na podstawie Ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz.U. 2099 z 2015 roku) oraz § 20 ust. 2 pkt 4 i 21 ust. 3 Statutu Spółki.

UMOWY ZAWARTE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI, PRZEWIDUJĄCE REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA SPÓŁKI

Z Członkami Zarządu nie zawarto odrębnych umów przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji, zwolnienia z zajmowanego stanowiska lub odwołania. Kwestie te zostały uregulowane w zawartych z nimi umowach o świadczenie usług zarządzania. Zgodnie z postanowieniami ww. umów:

- 1) Każda ze Stron ma prawo wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku istotnego naruszenia przez drugą Stronę postanowień umowy, w tym gdy Zarządzający nie spełni obowiązku dotyczącego uzyskania zgody Rady Nadzorczej Spółki na planowane objęcie funkcji w organach innej spółki handlowej, na nabycie udziałów albo akcji w innej spółce handlowej, wykonywanie pracy lub świadczenie usług na rzecz innych podmiotów na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub na podstawie innego stosunku prawnego - z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem przed nastąpieniem zdarzenia, w także w szczególności gdy:
  - a) Zarządzający popełnił przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu, uniemożliwiające mu wykonywanie obowiązków wynikających z umowy,
  - b) poprzez udokumentowane umyślne działanie lub zaniechanie czy zaniedbanie swoich obowiązków Zarządzający narazi Spółkę na straty,
  - c) Zarządzający utracił zdolność pełnienia funkcji w zarządach spółek prawa handlowego w wyniku zdarzeń określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, szczególnie w Kodeksie spółek handlowych oraz w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym,
  - d) Spółka bez uzasadnionego powodu zalega z wypłatą należnego wynagrodzenia przez okres dłuższy niż 2 miesiące.
- 2) Każda ze Stron ma prawo wypowiedzenia umowy z innych przyczyn niż określone powyżej z:
  - a) 1-miesięcznym terminem wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Zarządzającego funkcji przez okres krótszy niż 12 miesięcy, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego,
  - b) 3-miesięcznym terminem wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Zarządzającego funkcji przez co najmniej 12 miesięcy, z zastrzeżeniem, iż w przypadku, gdy w okresie wypowiedzenia wystąpi zdarzenie, skutkujące rozwiązaniem umowy wskutek zaprzestania pełnienia funkcji, to umowa ulega rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym.

W razie rozwiązania umowy albo wypowiedzenia przez Spółkę umowy z innych przyczyn niż określone w ust. 1. Powyżej, Zarządzającemu przysługuje odprawa w wysokości 3-krotności Wynagrodzenia Stałego, pod warunkiem pełnienia przez Zarządzającego funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy.

Odprawa, nie przysługuje w przypadku:

- a) wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany umowy wskutek zmiany funkcji pełnionej przez Zarządzającego w składzie Zarządu,
- b) wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany umowy wskutek powołania Zarządzającego na kolejną kadencję Zarządu,
- c) objęcia funkcji członka zarządu w spółce w ramach Grupy Kapitałowej,
- d) rezygnacji z pełnienia funkcji.

Odprawa zostanie wypłacona w terminie do 7 dni od dnia doręczenia Spółce poprawnie wystawionego rachunku, na rachunek bankowy wskazany przez Zarządzającego.

W przypadku zmiany funkcji pełnionej przez Zarządzającego w składzie Zarządu w okresie obowiązywania umowy Strony zobowiązują się do zawarcia aneksu celem dostosowania treści umowy do nowej funkcji Zarządzającego.

ZAKAZ KONKURENCJI

Zakaz konkurencji w okresie obowiązywania umowy został określony w umowie o świadczenie usług zarządzania, a z tytułu powstrzymywania się Zarządzającego od działalności konkurencyjnej nie przysługuje żadne dodatkowe wynagrodzenie.

Zawarte z Członkami Zarządu umowy o świadczenie usług zarządzania zawierają również postanowienia dotyczące zakazu konkurencji po ich rozwiązaniu.

Zarządzający zobowiązuje się, iż po rozwiązaniu umowy, pod warunkiem pełnienia funkcji przez Zarządzającego przez okres co najmniej 6 miesięcy licząc od dnia powołania Zarządzającego do Zarządu Spółki, w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia przez niego funkcji nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej, określonej w umowie.

Z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji po ustaniu funkcji, Zarządzającemu przysługuje odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako: 0,5 krotność miesięcznego Wynagrodzenia Stałego x 6. Odszkodowanie to będzie płatne w 6 miesięcznych równych ratach, każda do 10 dnia następnego miesiąca. Warunkiem dokonania wypłaty jest pisemne oświadczenie Zarządzającego o przestrzeganiu zakazu konkurencji po ustaniu funkcji, składane Spółce na piśmie, w terminie do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który odszkodowanie jest należne.

Zakaz konkurencji po ustaniu funkcji nie obowiązuje w przypadku, gdy przed upływem terminu, na jaki został ustanowiony, Zarządzający podjął się pełnienia funkcji w Spółce, lub w podmiocie zależnym od Spółki w ramach Grupy Kapitałowej. W takim przypadku prawo do odszkodowania wygasa z dniem podjęcia pełnienia funkcji.

Umowa w części dotyczącej zakazu konkurencji może być rozwiązana w każdym czasie na mocy porozumienia stron albo przez Spółkę za 1-miesięcznym terminem wypowiedzenia. Porozumienie i oświadczenie o wypowiedzeniu musi być sporządzone na piśmie pod rygorem nieważności. Umowa również przestaje obowiązywać w przypadku niewywiązywania się Spółki z obowiązku wypłaty odszkodowania, w dacie upływu terminu płatności tej raty odszkodowania, której dotyczy opóźnienie Spółki. Umowa w części dotyczącej zakazu konkurencji może być także rozwiązana w każdym czasie za wypowiedzeniem złożonym przez Spółkę w formie pisemnej, ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku naruszenia przez Zarządzającego zakazu konkurencji po ustaniu funkcji. W razie ustania zakazu konkurencji w razie rozwiązania umowy odszkodowanie przysługuje proporcjonalnie.

W przypadku naruszenia zakazu konkurencji po ustaniu funkcji w okresie jego obowiązywania, zakaz konkurencji przestaje obowiązywać, a Spółka ma prawo żądania zapłaty przez Zarządzającego kary umownej w wysokości równej 100% łącznej wysokości odszkodowania w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez Zarządzającego wezwania Spółki.

Zapłata kary umownej nie wyłącza prawa Spółki do dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość kary umownej na zasadach ogólnych.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ

Zasady kształtowania wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej zostały ustalone decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia JSW, zgodnie z uregulowaniami określonymi w Ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Miesięczne wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej, zostało ustalone jako iloczyn przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz mnożnika:

- dla Przewodniczącego Rady Nadzorczej – 1,2,
- dla pozostałych Członków Rady Nadzorczej – 1.

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie, bez względu na liczbę zwołanych posiedzeń. Wynagrodzenie nie przysługuje za ten miesiąc, w którym Członek Rady Nadzorczej nie był obecny na żadnym z prawidłowo zwołanych posiedzeń, a nieobecność nie została usprawiedliwiona. O usprawiedliwieniu albo nieusprawiedliwieniu nieobecności Członka Rady Nadzorczej na posiedzeniu decyduje Rada Nadzorcza w drodze uchwały. Członkom Rady Nadzorczej przysługuje zwrot kosztów, związanych z udziałem w pracach Rady.

Tabela 59. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2017 rok (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI	WYNAGRODZENIE	POZOSTAŁE DOCHODY	RAZEM
Daniel Ozon*	08.09-08.09.2017 07.06-07.06.2017 01.01-06.03.2017	-	-	-
Eugeniusz Baron	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Halina Buk	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Robert Kudelski	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Krzysztof Kwaśniewski	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Tomasz Lis	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Antoni Malinowski	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI	WYNAGRODZENIE	POZOSTAŁE DOCHODY	RAZEM
Alojzy Zbigniew Nowak	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Andrzej Palarczyk	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Adam Pawlicki	01.01.-31.12.2017	52 845,36	-	52 845,36
Jan Przywara	01.01.-02.10.2017	39 918,13	-	39 918,13
Razem		515 526,37	-	515 526,37

* Pan Daniel Ozon na podstawie oświadczenia z dnia 8 sierpnia 2016 roku zrzekł się prawa do pobierania wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej JSW oraz prawa do pobierania należności z tytułu podróży służbowych krajowych i zagranicznych od dnia powołania na Członka Rady Nadzorczej.

Tabela 60. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2016 rok (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI	WYNAGRODZENIE	POZOSTAŁE DOCHODY	RAZEM
Józef Myrczek	01.01.-03.08.2016	30 376,96	-	30 376,96
Eugeniusz Baron	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Antoni Malinowski	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Alojzy Nowak	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Stanisław Kluza	01.01.-05.02.2016	5 018,39	-	5 018,39
Andrzej Palarczyk	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Robert Kudelski	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Agnieszka Trzaskalska	01.01.-17.08.2016	32 310,04	-	32 310,04
Izabela Felczak-Poturnicka	01.01.-05.08.2016	30 653,12	-	30 653,12
Przemysła Cieszyński	01.01.-06.10.2016	39 351,97	-	39 351,97
Jan Przywara	01.01.-31.12.2016	51 364,68	-	51 364,68
Krzysztof Dresler	01.01.-05.02.2016	5 018,39	-	5 018,39
Daniel Ozon*	04.08.-31.12.2016	-	-	-
Robert Ostrowski	05.02.-08.02.2016 09.05.2016	728,48	-	728,48
Krzysztof Mysiak	05.02.-08.02.2016 09.05.2016	728,48	-	728,48
Halina Buk	05.08.-31.12.2016	20 849,64	-	20 849,64
Adam Pawlicki	05.08.-31.12.2016	20 849,64	-	20 849,64
Krzysztof Kwaśniewski	05.08.-31.12.2016	20 849,64	-	20 849,64
Tomasz Lis	30.12.-31.12.2016	276,15	-	276,15
Razem		515 198,98	-	515 198,98

* Pan Daniel Ozon na podstawie oświadczenia z dnia 8 sierpnia 2016 roku zrzekł się prawa do pobierania wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej JSW oraz prawa do pobierania należności z tytułu podróży służbowych krajowych i zagranicznych od dnia powołania na Członka Rady Nadzorczej.

Tabela 61. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2015 rok (w zł)

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI	WYNAGRODZENIE	POZOSTAŁE DOCHODY	RAZEM
Józef Myrczek	01.01.-17.08.2015 03.11.-31.12.2015	32 640,21	-	32 640,21
Eugeniusz Baron	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Tomasz Kusio	01.01.-02.06.2015	17 503,21	-	17 503,21
Antoni Malinowski	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Andrzej Karbownik	01.01.-14.09.2015	29 248,78	-	29 248,78

IMIĘ I NAZWISKO	OKRES PEŁNIENIA FUNKCJI	WYNAGRODZENIE	POZOSTAŁE DOCHODY	RAZEM
Marek Granieczny	01.01.-02.06.2015	17 503,21	-	17 503,21
Adam Zbigniew Rybaniec	01.01.-31.03.2015	10 363,74	-	10 363,74
Alojzy Zbigniew Nowak	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Stanisław Kluza	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Andrzej Palarczyk	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Robert Kudelski	01.01.-31.12.2015	41 454,96	-	41 454,96
Łukasz Rozdeiczner-Kryszkowski	01.01.-02.06.2015	17 503,21	-	17 503,21
Agnieszka Trzaskalska	31.03.-31.12.2015	31 202,66	-	31 202,66
Izabela Felczak-Poturnicka	02.06.-31.12.2015	24 066,91	-	24 066,91
Przemysła Cieszyński	02.06.-31.12.2015	24 066,91	-	24 066,91
Jan Przywara	02.06.-31.12.2015	24 066,91	-	24 066,91
Krzysztof Dresler	06.10.-31.12.2015	23 509,72	-	23 509,72
Razem		500 405,23	-	500 405,23

RAPORT NA TEMAT POLITYKI WYNAGRODZEŃ

Przyjęte w Spółce zasady wynagradzania osób zarządzających i nadzorujących są zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi, dostosowane do skali działalności Spółki, wartości jej aktywów, osiągniętych przychodów i wielkości zatrudnienia. W szczególności przyjęty w Spółce system wynagrodzeń jest zgodny z uregulowaniami zawartymi w Ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Ogólne zasady wynagrodzeń zostały ustanowione uchwałą Walnego Zgromadzenia JSW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu i uszczegółowione uchwałą Rady Nadzorczej w sprawie kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu.

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące Zarządzającemu związane są z zapewnieniem Zarządzającemu na koszt Spółki urządzeń technicznych związanych z wykonywaniem obowiązków umowy. Zarządzający ma również możliwość korzystania z innych świadczeń zapewnianych przez Spółkę, takich jakie zapewniane są dla kadry kierowniczej Spółki w odpowiednich regulacjach wewnętrznych Spółki lub uchwałach organów Spółki. W ramach powyższego uregulowania Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na przyznanie każdemu z Członków Zarządu Spółki prawa do objęcia ubezpieczeniem od odpowiedzialności z tytułu pełnionej funkcji, analogicznie do ubezpieczenia zapewnianego przez Spółkę kadrze kierowniczej z tytułu pełnienia funkcji kierowniczej.

Dokonane zmiany w zakresie polityki wynagrodzeń Członków Zarządu wynikały z wejścia w życie Ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami i dotyczyły uregulowania ogólnych zasad wynagrodzeń Członków Zarządu i Rady Nadzorczej w uchwałach Walnego Zgromadzenia oraz zmiany treści umów o świadczenie usług zarządzania.

Powyższe zapewnia efektywne wsparcie działań biznesowych Spółki i przyczynia się do utrzymania kadry zarządzającej spełniającej kryteria wymagane dla prowadzenia Spółki w sposób uwzględniający interes akcjonariuszy.

10.14. INFORMACJA W ZAKRESIE PROWADZONEJ POLITYKI DOTYCZĄCEJ DZIAŁALNOŚCI SPONSORINGOWEJ, CHARYTATYWNEJ LUB INNEJ O ZBLIŻONYM CHARAKTERZE

Działalność promocyjna oraz charytatywna w 2017 roku prowadzona była w oparciu o *Zasady prowadzenia działalności promocyjnej i charytatywnej w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A.*, zatwierdzone przez Zarząd JSW dnia 9 października 2012 roku i pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą dnia 24 października 2012 roku oraz *Budżet na promocję i darowizny w JSW na rok 2017*, który został zatwierdzony w dniu 14 grudnia 2016 roku przez Zarząd Spółki.

Działalność charytatywna skierowana była głównie na rzecz wspierania służby zdrowia (57% wartości darowizn), oświaty, kultury, sportu, związków wyznaniowych oraz organizacji zajmujących się działalnością charytatywną. Promocja w Spółce odgrywa ważną rolę w budowaniu relacji ze społecznościami lokalnymi, wspieraniu rozwoju regionu oraz budowie pozytywnych skojarzeń z marką korporacyjną, a także zwiększaniu stopnia identyfikacji pracowników z organizacją. W ubiegłym roku podpisano 20 umów promocyjnych z klubami sportowymi, co stanowiło 89% całej opisywanej działalności promocyjnej. Pozostałe wydatki na działalność

promocyjną wiązać się ze współpracą w przygotowywaniu obchodów uroczystości barbórkowych, nawiązywaniem dobrych relacji z jednostkami kultury i oświaty oraz udziałem w krajowych oraz międzynarodowych konferencjach m.in. International Mining Forum.

Spółka jako filar branży węglowo-koksowej, znany i ceniony w kraju i za granicą za przemyślny sposób budowania wizerunku firmy nowoczesnie zarządzanej, przyjaznej i odpowiedzialnej społecznie. JSW traktuje sport jako bardzo ważną dziedzinę życia społecznego, dlatego wspiera zarówno sport zawodowy najwyższej klasy, jak i sport amatorski. Ze wsparcia Spółki korzysta 20 klubów sportowych działających na terenie Jastrzębia-Zdroju, Pawłowic, Ormontowic, Rybnika i Pszczyny. Wspierane dyscypliny sportowe to: siatkówka (KS Jastrzębski Węgiel), hokej (Jastrzębski Klub Hokejowy GKS Jastrzębie), boks (Bokserki Klub Sportowy Jastrzębie) oraz piłka nożna (GKS Pniówek-74, GKS Jastrzębie1962, KS ROW 1964 Rybnik, LKS Granica Ruptawa, KS Gwarek Ormontowice, GKS Krupiński Suszec).

10.15. KAPITAŁ I STRUKTURA WŁAŚCICIELSKA SPÓŁKI

Na dzień kończący okres sprawozdawczy, jak i na dzień sporządzenia i publikacji niniejszego sprawozdania, kapitał zakładowy JSW wyniósł 587 057 980,00 zł i dzielił się na 117 411 596 akcji zwykłych, o wartości nominalnej 5,00 zł każda, którymi są: akcje serii A w ilości 99 524 020, akcje serii B w ilości 9 325 580, akcje serii C w ilości 2 157 886 oraz akcje serii D w ilości 6 404 110. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich wyemitowanych przez JSW akcji odpowiada 117 411 596 głosom na Walnym Zgromadzeniu JSW.

JSW nie posiada szczegółowego zestawienia struktury akcjonariatu na dzień kończący okres sprawozdawczy, jak i na dzień sporządzenia oraz publikacji niniejszego sprawozdania. W okresie sprawozdawczym JSW nie otrzymała informacji o przekroczeniu progów procentowych ogólnej liczby głosów określonych w art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zgodnie z ostatnim ustawowym zawiadomieniem z 2012 roku, otrzymanym od akcjonariusza posiadającego bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu JSW (Raport bieżący nr 40/2012 z dnia 30 listopada 2012 roku), struktura właścicielska JSW przedstawia się następująco:

Tabela 62. *Struktura akcjonariatu**

AKCJONARIUSZ	ILOŚĆ AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WZ	PROCENTOWY UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM	PROCENTOWY UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WZ
Skarb Państwa	64 775 542	64 775 542	55,16%	55,16%
Pozostali akcjonariusze	52 636 054	52 636 054	44,84%	44,84%
Razem	117 411 596	117 411 596	100,00%	100,00%

* Zgodnie z Raportem bieżącym nr 3/2018 z dnia 18 stycznia 2018 roku akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 18 stycznia 2018 roku był Skarb Państwa z liczbą głosów 64 389 722, co stanowiło 54,84% udziału w głosach ogółem.

UMOWY DOTYCZĄCE POTENCJALNYCH ZMIAN W STRUKTURZE AKCJONARIATU

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Zarząd Spółki nie posiada informacji o umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

NABYCIE AKCJI WŁASNYCH

W 2017 roku JSW nie nabywała akcji własnych.

ZESTAWIENIE STANU AKCJI W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH
Tabela 63. Stan posiadania akcji JSW o wartości nominalnej 5,00 zł każda, przez osoby zarządzające i nadzorujące

IMIĘ I NAZWISKO	LICZBA AKCJI WEDŁUG STANU NA DZIEŃ PRZEKAZANIA RAPORTU ZA III KWARTAŁY 2017 ROKU	LICZBA AKCJI WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU	LICZBA AKCJI WEDŁUG STANU NA DZIEŃ PRZEKAZANIA NINIEJSZEGO SPRAWOZDANIA
Zarząd JSW			
Daniel Ozon	-	-	-
Artur Dyczko ⁽¹⁾	-	-	-
Jolanta Gruszka	200	200	200
Robert Ostrowski	2 464	2 464	2 464
Tomasz Śledź ⁽²⁾	-	-	-
Artur Wojtków	-	-	-
Rada Nadzorcza JSW			
Halina Buk	-	-	-
Eugeniusz Baron	382	382	382
Robert Kudelski	-	-	-
Krzysztof Kwaśniewski	-	-	-
Tomasz Lis	-	-	-
Antoni Malinowski	-	-	-
Alojzy Nowak	-	-	-
Andrzej Palarczyk	-	-	-
Adam Pawlicki	-	-	-
Arkadiusz Wypych ⁽³⁾	-	-	60

⁽¹⁾ Pan Artur Dyczko pełni funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju od dnia 9 sierpnia 2017 roku.

⁽²⁾ Pan Tomasz Śledź pełni funkcję Zastępcy Prezesa Zarządu ds. Technicznych od dnia 6 października 2017 roku.

⁽³⁾ Pan Arkadiusz Wypych pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej od dnia 18 stycznia 2018 roku.

Osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę nie posiadają akcji/udziałów w jednostkach zależnych JSW.

10.16. INFORMACJA O SYSTEMIE KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH

Z uwagi na fakt, iż JSW powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstw państwowych w spółkę akcyjną, zgodnie z przepisami Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, uprawnionym pracownikom i ich spadkobiercom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia od Skarbu Państwa do 15% akcji JSW. W dniu 6 lipca 2011 roku Skarb Państwa wprowadził do obrotu na rynku regulowanym akcje JSW, w związku z czym, począwszy od dnia 10 października 2011 roku JSW przystąpiła do nieodpłatnego zbywania uprawnionym pracownikom **14 928 603 akcji serii A** o wartości nominalnej 5,00 zł każda. Pracownicy zatrudnieni na dzień pierwszego notowania akcji JSW, którzy nie nabyli prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, nabyli prawo do nieodpłatnego otrzymania dodatkowo wyemitowanych **2 157 886 akcji serii C**. W związku z wniesieniem akcji Kombinatu Koksochemicznego Zabrze S.A. (KK Zabrze) do JSW Minister Skarbu Państwa, działając na podstawie art. 38 d ust. 1 Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, wystąpił z ofertą skierowaną do osób uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji KK Zabrze, umożliwiającą wykonanie ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w drodze nabycia akcji JSW w zamian za akcje KK Zabrze. Od dnia 23 kwietnia 2012 roku przystąpiono do nieodpłatnego zbywania akcji uprawnionym pracownikom KK Zabrze, którzy w ustawowym terminie złożyli oświadczenia o możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji KK Zabrze w drodze nabycia **1 130 137 akcji imiennych serii D** JSW o wartości nominalnej 5,00 zł każda.

Do dnia 31 grudnia 2017 roku zostało zbytych:

- 14 423 633 akcji z 14 928 594 akcji serii A (9 akcji nie zostało przydzielonych uprawnionym pracownikom, akcje te pozostają akcjami Skarbu Państwa) przeznaczonych dla uprawnionych pracowników. Pozostało do udostępnienia 504 961 akcji.
- 2 127 663 akcje z 2 157 886 akcji serii C przeznaczonych dla nieuprawnionych pracowników. Pozostało do udostępnienia 30 223 akcje.
- 895 747 akcji z 930 830 akcji serii D (199 307 akcji nie zostało przydzielonych uprawnionym pracownikom, pozostają one akcjami Skarbu Państwa) przeznaczonych dla uprawnionych pracowników. Pozostało do udostępnienia 35 083 akcji.

Proces nieodpłatnego zbywania akcji serii A i C zakończył się 8 października 2013 roku. Natomiast dla akcji serii D proces nieodpłatnego zbywania trwał do dnia 21 marca 2014 roku. Termin ten ulega przedłużeniu dla spadkobierców uprawnionych pracowników, o określony w Ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji okres, w przypadku, gdy spełnione zostaną określone w tej ustawie warunki (art. 38c, ust. 5 ustawy). W dniu 8 lipca 2013 roku odbyło się pierwsze notowanie akcji pracowniczych JSW.

Tabela 64. *Stan akcji pracowniczych*

SERIA AKCJI	LICZBA AKCJI JSW UDOSTĘPNIONYCH DO NIEODPŁATNEGO NABYWANIA PRZEZ PRACOWNIKÓW GRUPY	LICZBA AKCJI PRACOWNICZYCH JSW WPROWADZONA 8 LIPCA 2013 ROKU DO OBROTU GIEŁDOWEGO	LICZBA AKCJI WPROWADZONA DO OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM GPW PO 8 LIPCA 2013 ROKU	LICZBA AKCJI POZOSTAŁA DO WPROWADZENIA NA RYNKU REGULOWANYM GPW
Akcje serii A	14 928 603	14 091 006	327 277	510 320
Akcje serii C	2 157 886	2 157 886	-	-
Akcje serii D	1 130 137	855 699	38 417	236 021
RAZEM	18 216 626	17 104 591	365 694	746 341

11. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU JSW JAKO ORGANU SPÓŁKI ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

1. Informacja o kadencji Zarządu, dacie powołania i składzie osobowym Zarządu w bieżącej kadencji

Informacja przedstawiona została w Punkcie 10.11. niniejszego sprawozdania.

2. Zmiany w składzie Zarządu na przestrzeni roku obrotowego

Informacja przedstawiona została w Punkcie 10.11. niniejszego sprawozdania.

3. Informacja o wewnętrznym podziale zadań i pełnionych funkcjach przez Członków Zarządu

Informacja przedstawiona została w Punkcie 10.11. niniejszego sprawozdania.

4. Informacja o ustanowionych i odwołanych prokurach

W trakcie 2017 roku Zarząd JSW:

- w dniu 29 sierpnia 2017 roku odwołał z dniem 31 sierpnia 2017 roku prokurę udzieloną Panu Dariuszowi Bernackiemu,
- w dniu 13 września 2017 roku udzielił z dniem 15 września 2017 roku prokurę Panu Adamowi Mańce.

5. Informacja o odbytych posiedzeniach Zarządu i podjętych uchwałach

Na przestrzeni 2017 roku Zarząd JSW odbył 73 posiedzeń oraz podjął 755 uchwał.

6. Informacja o realizacji uchwał Walnego Zgromadzenia w roku obrotowym 2017 oraz zaleceń Ministra Energii kierowanych do Spółki

Uchwały Walnego Zgromadzenia oraz zalecenia Ministra Energii kierowane do Spółki są realizowane na bieżąco.

7. Informacja o najważniejszych działaniach i decyzjach podjętych przez Zarząd mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki

Opis najważniejszych działań i decyzji podjętych przez Zarząd mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki zawarty został w poszczególnych rozdziałach Sprawozdania Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

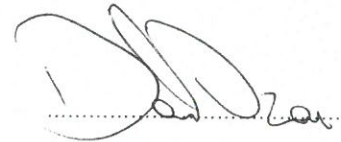
12. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd JSW dnia 12 marca 2018 roku.

Jastrzębie-Zdrój, 12 marca 2018 roku

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU JSW

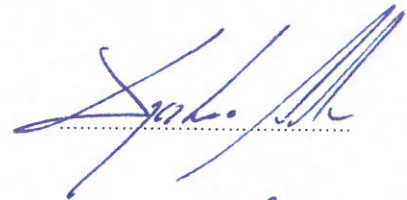
Daniel Ozon Prezes Zarządu

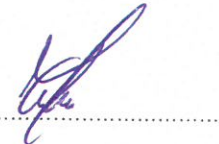
Robert Ostrowski Zastępca Prezesa Zarządu

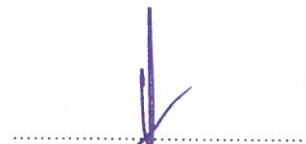
Artur Dyczko Zastępca Prezesa Zarządu

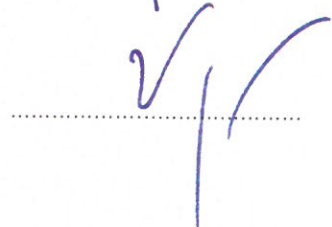
Jolanta Gruszka Zastępca Prezesa Zarządu

Tomasz Śledź Zastępca Prezesa Zarządu

Artur Wojtków Zastępca Prezesa Zarządu

[STRONA CELOWO POZOSTAWIONA PUSTA]

SPIS TABEL

Tabela 1. Wykaz spółek objętych konsolidacją*	8
Tabela 2. Zdarzenia dotyczące powiązań kapitałowych	9
Tabela 3. Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie Spółki	14
Tabela 4. Struktura nakładów na inwestycje rzeczowe	17
Tabela 5. Inwestycje kluczowe realizowane przez JSW w 2017 roku	17
Tabela 6. Nakłady na wyżej opisane inwestycje kluczowe realizowane przez JSW	18
Tabela 7. Kluczowe projekty w obszarze badań i rozwoju	19
Tabela 8. Czynniki ryzyka i zagrożeń	22
Tabela 9. Kalendarium wydarzeń 2017 roku	28
Tabela 10. Koncesje JSW	36
Tabela 11. Główne parametry jakości węgla produkowanego w JSW w 2017 roku (wartości średnie)	37
Tabela 12. Zrealizowana produkcja i sprzedaż węgla z wyszczególnieniem sprzedaży wewnątrzgrupowej	39
Tabela 13. Zrealizowana sprzedaż koksu wraz z przychodami ze sprzedaży koksu i węglopochodnych	39
Tabela 14. Uzyskane średnie ceny sprzedaży węgla wyprodukowanego w JSW oraz średnie ceny sprzedaży koksu	40
Tabela 15. Informacja na temat istotnych umów zawartych w 2017 roku oraz po dniu kończącym okres sprawozdawczy	42
Tabela 16. Osiągnięte przychody i poniesione koszty związane z nieodpłatnym przekazaniem KWK Krupiński do SRK	43
Tabela 17. Zestawienie podsumowujące podstawowe dane dotyczące JSW w latach 2013-2017	47
Tabela 18. Sytuacja majątkowa	48
Tabela 19. Źródła pokrycia majątku	50
Tabela 20. Przepływy pieniężne netto w latach 2013-2017	51
Tabela 21. Struktura środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	52
Tabela 22. Przychody odsetkowe uzyskane z tytułu środków pieniężnych, lokat i inwestycji	53
Tabela 23. Sprawozdanie z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów	56
Tabela 24. Koszty według rodzaju	58
Tabela 25. Wpływ zdarzeń jednorazowych na poziom wskaźnika EBITDA	59
Tabela 26. Gotówkowy koszt wydobycia węgla	65
Tabela 27. Podsumowanie notowań akcji JSW	72
Tabela 28. Historia wypłat dywidendy	75
Tabela 29. Czynniki ryzyka	81
Tabela 30. Naprawa szkód górniczych	82
Tabela 31. Darowizny i wydatki na sponsoring	82
Tabela 32. Czynniki ryzyka	87
Tabela 33. Stan zatrudnienia według typu zatrudnienia, stanowiska i wieku, w podziale na płeć (w osobach)	89
Tabela 34. Odejścia z pracy według wieku i płci	89
Tabela 35. Podstawowe statystyki BHP w JSW	89
Tabela 36. Wskaźnik LTIFR według zakładów JSW*	90
Tabela 37. Czynniki ryzyka	95
Tabela 38. Dyskryminacja, mobbing	95
Tabela 39. Relacje ze związkami zawodowymi	95
Tabela 40. Czynniki ryzyka	96
Tabela 41. Liczba stwierdzonych przypadków korupcji	97
Tabela 42. Różnorodność w Zarządzie i Radzie Nadzorczej JSW	97
Tabela 43. Czynniki ryzyka	101
Tabela 44. Wydatki na ochronę środowiska (mln zł)	102
Tabela 45. Zasolone wody dołowe (mln m ³)	102
Tabela 46. Wolumen odpadów (mln Mg)	102
Tabela 47. Zagospodarowanie odpadów (mln Mg)	102
Tabela 48. Zużycie energii	103
Tabela 49. Zużycie paliw	103
Tabela 50. Akcjonariusze posiadający na 31 grudnia 2017 roku i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania co najmniej 5% kapitału zakładowego*	106
Tabela 51. Skład osobowy Zarządu w 2017 roku	116
Tabela 52. Skład osobowy Zarządu JSW na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania	117

Tabela 53. Skład osobowy Rady Nadzorczej JSW w 2017 roku	119
Tabela 54. Skład Rady Nadzorczej IX kadencji na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania	120
Tabela 55. Wynagrodzenie Zarządu za 2017 rok (w zł)	125
Tabela 56. Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej, delegowanego do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu w 2017 roku (w zł)	126
Tabela 57. Wynagrodzenie Zarządu należne za 2016 rok (w zł)	126
Tabela 58. Wynagrodzenie p.o. Zastępcy Prezesa Zarządu w 2016 roku (w zł)	126
Tabela 59. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2017 rok (w zł)	128
Tabela 60. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2016 rok (w zł)	129
Tabela 61. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2015 rok (w zł)	129
Tabela 62. Struktura akcjonariatu*	131
Tabela 63. Stan posiadania akcji JSW o wartości nominalnej 5,00 zł każda, przez osoby zarządzające i nadzorujące	132
Tabela 64. Stan akcji pracowniczych	133
SPIS SCHEMATÓW	
Schemat 1. Struktura organizacyjna JSW	4
Schemat 2. Obszary wydobywcze JSW	5
Schemat 3. Podział odpowiedzialności Członków Zarządu JSW według stanu na 31 grudnia 2017 roku	6
Schemat 4. Spółki zależne, w których Grupa posiada bezpośredni lub pośredni udział według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku	7
Schemat 5. Plan rozwoju Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Grupy Kapitałowej JSW	12
Schemat 6. Rodzaje inicjatyw w ramach portfela projektów	19
Schemat 7. Proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w JSW	21
Schemat 8. Lokalizacja najważniejszych odbiorców	31
Schemat 9. Zasoby kopalń JSW	35
Schemat 10. Kalendarium raportowania w 2018 roku	74
Schemat 11. Model biznesowy Grupy Kapitałowej	76
Schemat 12. Obszary zarządzania w ramach CSR	78
Schemat 13. Realizowane w 2017 roku przez JSW zadania służące ochronie środowiska	99
SPIS WYKRESÓW	
Wykres 1. Struktura nakładów poniesionych przez JSW	17
Wykres 2. Udział krajów Europy w łącznej produkcji węgla kamiennego	31
Wykres 3. Produkcja węgla kamiennego w Polsce w latach 2013-2017 (mln ton)	32
Wykres 4. Udział produkcji JSW w krajowej produkcji węgla	32
Wykres 5. Benchmarkowe i spotowe notowania cen węgla koksowych (\$/t FOB)	35
Wykres 6. Struktura produkcji węgla w 2017 roku	37
Wykres 7. Produkcja węgla w latach 2013-2017 (mln ton)	38
Wykres 8. Sprzedaż węgla ogółem w latach 2013-2017 (mln ton)	38
Wykres 9. Wolumen dostaw węgla koksowego wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych	40
Wykres 10. Wolumen dostaw węgla do celów energetycznych wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych	41
Wykres 11. Wolumen dostaw koksu wraz z uzyskanymi przychodami ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne, według odbiorców finalnych	41
Wykres 12. Struktura udziału aktywów trwałych i obrotowych w sumie bilansowej	48
Wykres 13. Struktura udziału kapitału własnego i zobowiązań w sumie bilansowej	49
Wykres 14. Przepływy środków pieniężnych (mln zł)*	51
Wykres 15. Wskaźniki zadłużenia oraz finansowania Spółki	63
Wykres 16. Wskaźniki płynności	64
Wykres 17. Wskaźniki rentowności	64
Wykres 18. Wskaźniki rentowności	65
Wykres 19. Notowania akcji JSW oraz indeksów WIG20, WIG30 oraz WIG Górnictwo	72
Wykres 20. Cena i wolumen akcji JSW w 2017 roku	73
Wykres 21. Struktura rekomendacji dla akcji JSW	73
Wykres 22. Skala działań związanych z likwidacją szkód górniczych	80
Wykres 23. Średnia płaca miesięczna w JSW – bez wypłaty nagrody z zysku (zł)	86

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego spółki Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju przy Al. Jana Pawła II 4 (dalej „Spółka”), na które składają się: sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, sprawozdanie z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz informacje dodatkowe obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające („*sprawozdanie finansowe*”).

Odpowiedzialność kierownika jednostki i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem jednostki. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) („*Ustawa o biegłych rewidentach*”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm.,
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („*Rozporządzenie 537/2014*”),

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników, podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez jednostkę sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od badanej jednostki zgodnie z przepisami Ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczylśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 Ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego jednostki uchwałą nr 206/IX/16 Rady Nadzorczej Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. z dnia 15 grudnia 2016 roku. Sprawozdania finansowe jednostki badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2013 roku, to jest przez pięć kolejnych lat obrotowych.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p>Ryzyko nieprawidłowego rozpoznania przychodów ze sprzedaży produktów na przełomie okresu</p> <p>Nieprawidłowe rozpoznanie przychodów jest nieodłączonym ryzykiem obejmującym działalność spółki. Wynika to z charakteru osiąganego przychodu. Spółka prowadzi działalność produkcyjną i przychody osiągane są przede wszystkim na podstawie realizowanych dostaw z zastosowaniem różnych warunków handlowych. Spółka realizuje kontrakty dotyczące dostaw węgla, koks i węglowodopochodnych głównie w oparciu o zasady Incoterms FCA, DAP, FOB. Sprzedaż w oparciu o te zasady rodzi ryzyko ujęcia przychodu w nieprawidłowym okresie i wymaga analizy Zarządu dotyczącej ustalenia prawidłowego momentu przeniesienia ryzyka i korzyści.</p> <p>W celu ustalenia prawidłowego okresu w którym przychód powinien być rozpoznany wymagana jest ocena Zarządu jednostki. Ten obszar uznano za znaczące ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego badanej jednostki.</p>	<p>W odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko nasze procedury obejmowały szczegółowe zrozumienie i analizę polityk dotyczących rozpoznawania przychodów oraz ocenę zaprojektowania i implementacji systemu kontroli wewnętrznej.</p> <p>W ramach naszych prac przeprowadziliśmy następujące procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizę umów zawartych z klientami pod względem zapisów dotyczących momentu przeniesienia ryzyka i korzyści na odbiorców, • szczegółowe procedury mające na celu potwierdzenie współmierności przychodów i kosztów w miesiącach na przełomie okresu, • ocenę prawidłowości ujęcia transakcji przychodowych na przełomie okresu na wybranej próbie transakcji poprzez porównanie warunków dostawy do umów oraz dokumentów przewozowych, • w oparciu o próbę dokonaliśmy niezależnego potwierdzenia należności ujętych na dzień bilansowy.

<p><i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i></p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca obszaru przychodów została przedstawiona w nocie 4 sprawozdania finansowego jednostki.</p>	<p>Procedury te miały na celu weryfikację poprawności założeń i oceny Zarządu odnośnie prawidłowości ustalenia momentu przeniesienia ryzyka i korzyści.</p>
<p>Rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów</p> <p>Spółka jest stroną sporów dotyczących wypłaty deputatów węglowych przysługujących emerytom i rencistom (obecnym i przyszłym), których wypłata została decyzją Zarządu wstrzymana w 2015 roku. W związku z tym Zarząd kalkuluje rezerwę na potencjalne wypłaty deputatów biorąc pod uwagę ilość osób objętych potencjalną wypłatą, ekwiwalent ilości przysługującego węgla w ramach deputatu oraz cenę węgla będącą podstawą wypłaty deputatu.</p> <p>Wartość rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego dla emerytów i rencistów jest kluczowym zagadnieniem badania ze względu na złożoność szacunków wymagających istotnego osądu Zarządu oraz saldo, które jest istotne z punktu widzenia sprawozdania finansowego i na dzień bilansowy wynosi 653,5 milionów złotych.</p> <p><i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i></p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca rezerwy na potencjalne spory sądowe dotyczące deputatu węglowego oraz istotne informacje dotyczące rezerwy zawarte zostały w nocie 7.12 sprawozdania finansowego jednostki.</p>	<p>W celu zaadresowania zidentyfikowanego ryzyka uzyskaliśmy szczegółową wiedzę na temat polityki rachunkowości oraz funkcjonowania procesów związanych z szacowaniem i ujmowaniem rezerwy na spory sądowe dotyczące deputatu węglowego. Wartość rezerwy szacowana jest aktuarialnie w oparciu o założenia Zarządu.</p> <p>Przeprowadziliśmy analizę założeń będących podstawą szacunku dotyczącego wartości rezerwy.</p> <p>Nasze procedury obejmowały sprawdzenie poprawności i kompletności danych wejściowych poprzez weryfikację zasadności ujęcia poszczególnych osób w kalkulacji, uzgodnienie potencjalnej wysokości przysługującego deputatu z regulaminami oraz prawidłowość ustalenia ceny węgla będącej podstawą wyceny rezerwy.</p> <p>Oceniliśmy również prawidłowość zastosowanego przez aktuarusza modelu.</p> <p>Dokonałiśmy również oceny poprawności i kompletności ujawnień w zakresie rezerwy na deputaty węglowe.</p>
<p>Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</p> <p>Spółka działa w sektorze górniczym cechującym się dużą zmiennością otoczenia makroekonomicznego. Zmienność ta rodzi ryzyko utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych w związku z brakiem opłacalności ich wykorzystania. Wartość netto tego typu aktywów zaprezentowana na dzień bilansowy w sprawozdaniu finansowym wynosi 4.966,5 milionów złotych.</p> <p>W celu oszacowania kwot odpisu aktualizującego wartość niefinansowych aktywów trwałych spółka przeprowadza</p>	<p>W ramach weryfikacji utworzonych odpisów aktualizujących wartość niefinansowych aktywów trwałych dokonaliśmy analizy i zrozumienia procesu przeprowadzania testu na utratę wartości oraz założeń leżących u podstaw rozpoznania i kalkulacji ujętego w sprawozdaniu finansowym odpisu.</p> <p>Przedmiotem naszej krytycznej oceny były przesłanki stanowiące podstawę przeprowadzenia testu na utratę wartości posiadanych aktywów.</p> <p>Dokonałiśmy analizy kluczowych danych wejściowych stanowiących podstawę przeprowadzonego testu pod względem ich</p>

<p>weryfikację wartości odzyskiwalnej przy której wymagany jest istotny szacunek Zarządu jednostki w zakresie kształtowania się poziomów cen, przyszłych przychodów i kosztów, poziomów przyszłych inwestycji oraz poziomu WACC. W związku z tym szacunek ten, uwzględniając wartość na dzień bilansowy salda narażonego na odpis, uznano za znaczące ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego badanej jednostki.</p> <p><i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i></p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz istotne założenia leżące u podstaw szacunków zawarte zostały w nocie 7.3 sprawozdania finansowego jednostki.</p>	<p>zgodności z przyjętą Strategią Spółki oraz oczekiwanymi kierunkami rozwoju rynku, jak również zasadności i racjonalności założeń dotyczących przyszłych przychodów, kosztów, nakładów inwestycyjnych i kapitałnych oraz wyników finansowych, także w porównaniu do historycznych danych i trendów.</p> <p>Nasze procedury obejmowały również przegląd wykorzystanego modelu wyceny pod względem poprawności matematycznej oraz porównanie zastosowanych WACC do poziomów rynkowych.</p> <p>Oceniliśmy także poprawność i zakres ujawnień w zakresie testu na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych.</p>
--	--

Opinia

Naszym zdaniem załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, w tym rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133 z późn. zm.) i postanowieniami statutu jednostki.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Ponadto oświadczamy, iż w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności, zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

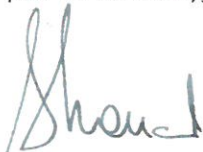
Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego jednostka zawarła informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k oraz lit. l Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późn. zm.) („Rozporządzenie”). Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że jednostka sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 Ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Przeprowadzający badanie w imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu wpisanego na listę firm audytorskich prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73:

Artur Maziarka
Kluczowy biegły rewident
nr ewidencyjny 90108

Warszawa, 12 marca 2018 roku